60 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednik Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

TOREK, 28. AVGUSTA 2007

Leto LX, št. 69, cena 1,20 EUR, 19 HRK | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in ob petkih | Naklada: 22.000 izvodov | www.gorenskiglas.si

Matic Osovnikar je sedmi šprinter sveta

Škofjeloška atleta Matic Osovnikar in Brigita Langerholc sta z uvrstitvijo v finale navdušila na svetovnem prvenstvu v atletiki v Osaki, Primož Kozmus z Brežic pa je v metu kladiva osvojil srebrno odličje.

Vilma Stanovnik

Svetovno prvenstvo v Osaki se je za naše atlete odlično začelo, z navdušenjem pa smo si ogledali tudi nastope obeh škofjeloških tekačev. Tako je **Matic Osovnikar** še enkrat več dokazal, da se zna odlično pripraviti na najpomembnejše tekme, saj je že v četrtfinalu teka na sto metrov za stotinko izboljšal svoj prejšnji državni rekord in mejo pomaknil na 10:13. Za izjemno uvrstitev je nato zadoščal čas 10:17, s katerim se je v polfinalu kot edini belopolti tekač - ob temnopoltem Britancu Malonu Davonishu pa tudi kot drugi Evropejec - uvrstil v finale. V finalu je nato prehitel Marca Burnsa iz Trinidada in Tobaga in s časom 10:23 osvojil 7. mesto. Matic je bil s svojim nastopom še kako zadovoljen, saj je pred odhodom načrtoval in si želel nastop v polfinalu. "Nastopi so mi res uspeli in sedaj se bom še z večjo vnemo pripravljal na olimpijske igre pa tudi na svoj cilj, da skušam premakniti mejo svojega teka čim bliže desetih sekund, nisem pozabil. Nov rekord mi je pri tem spodbuda, čeprav se zavedam, da bo treba še veliko treninga," je povedal Matic Osovnikar, ki ga v Osaki ta teden čaka še ena preizkušnja, saj bo že danes nastopil tudi v teku na dvesto metrov.

Danes ob 14.20 pa nastop v finalu čaka Matičevo nekdanjo someščanko (letos se je preselila v Kranj), Triglavanko **Brigito Langerholc**, ki je izvrstno nastopila v teku na osemsto metrov. Najprej se je uvrstila v polfinale, v polfinalu pa je z odličnim časom 1:58:41 postavila osebni rekord ter si zagotovila mesto v današnjem finalu. Včeraj je v skoku v višino v Osaki nastopil tudi Kranjčan **Rožle Prezelj**, ir se ni uspel uvrstiti v finale, za prvo slovensko kolajno pa je poskrbel **Primož Kozmus** z drugim mestom v metu kladiva.

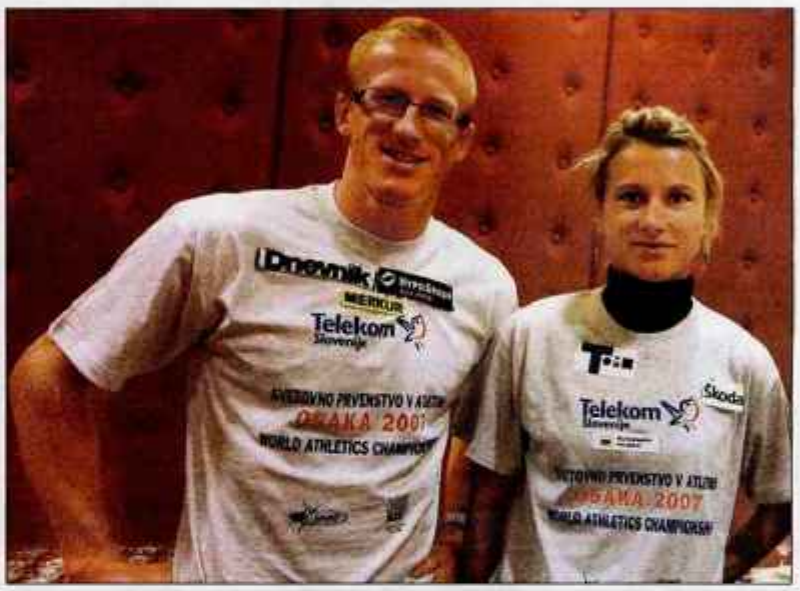

Škofjeloška atleta Matic Osovnikar in Brigita Langerholc sta se izkazala z nastopi v Osaki, novi preizkušnji pa jih čakata že danes. / Foto: Tina Dokl

Janša in Sanader na Bledu o meji

Predsednik slovenske vlade Janez Janša je na Bledu gostil hrvaškega kolega Iva Sanaderja. Dosegla sta neformalno načelno soglasje, naj gre sporno vprašanje meje na meddržavno sodišče v Haag.

Danica Zavrl Žlebir

Bled - Preden se je v nedeljo popoldne na Bledu začela mednarodna konferenca strateškega foruma Bled, sta se srečala premiera Slovenije in Hrvaške **Janez Janša** in **Ivo Sanader**. Domača in tuja javnost je nestrpno pričakovala, kaj se bosta dogovorila o meji na morju in nekaterih spornih točkah na kopenski meji ter o drugih težavah, ki bremenijo odnose med sosedama. "Doseženo je neformalno načelno soglasje, da vprašanje meje na morju predamo v reševanje mednarodnemu sodišču v Haagu."

2. stran

Ivo Sanader in Janez Janša sta glede reševanja meje in drugih vprašanj v nedeljo na Bledu dosegla neformalno načelno soglasje. / Foto: Tina Dokl

STANOVANJSKI IN POTROŠNIŠKI
Gorenjska Banka
KREDIT
Z OBRESTNO MERO, PRILAGOJENO VAŠIM POTREBAM

O denacionalizaciji in Lukendi

Simon Šubic

Jesenice, Radovljica - Včeraj je pravosodni minister **Lovro Šturm** obiskal upravni enoti in okrajni sodišči na Jesenicah in v Radovljici. Na upravnih enotah se je pogovarjal o še nerešenih denacionalizacijskih zadevah. "Dobil sem zagotovila, da bodo glavnino nezaključenih zadev rešili do konca leta," je pojasnil minister. Na obeh upravnih enotah, še posebej na jeseniški, so ministru razložili, da se najbolj zatika pri reševanju zadev agrarnih skupnosti, ker parcelizacije niso bile pravočasno izdelane. Na okrajnih sodiščih se je minister seznanil z uresničevanjem projekta Lukenda, izvajanjem zakona o zagotavljanju pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja ter s kadrovsko in prostorsko problematiko. Na obeh sodiščih je mogoče opaziti izboljšanje pri reševanju tekočih zadev, do zastojev na Jesenicah prihaja na področju izvršbe, v Radovljici pa na področju reševanja prekrškov. Več na 8. strani.

vsebina 69

AKTUALNO

Štipendije za novo šolsko leto

Republiški zavod za zaposlovanje je objavil razpis štipendij za novo šolsko oz. študijsko leto. Dijaki in udeleženci izobraževanja odraslih morajo oddati vlogo najkasneje do 5. septembra, študentje pa do vključno 3. oktobra. 3

GORENJSKA

Praznično v Hotemažah

V nedeljo so v Hotemažah proslavili 800-letnico prve omembe vasi, dejansko pa je vas verjetno starejša, iz časov starih Slovanov. Najprej je bila maša, nato pa so domači igralci navdušili številne obiskovalce z igro Hotemaže skozi čas. 5

KRONIKA

Mladi planinec omahnil v smrt

Na območju med Mangartom in Poncarni v Julijskih Alpah se je v petek zvečer smrtno ponesrečil 19-letni Luka Repič iz Hrastja pri Kranju. Pri sestopu mu je spodrsnilo in je omahnil prek previsne stene 120 metrov globoko. 8

EKONOMIJA

Termo bo imel manj zaposlenih

Termo je začel seliti proizvodno linijo iz Bodovelj na Trato. Večina zaposlenih bo po preselitvi ohranila delo, ne pa vsi. Družba in sindikati naj bi dogovor o čim manj bolečem zmanjšanju števila zaposlenih podpisali do sredine septembra. 17

VREME

Danes dopoldne bo še sončno, popoldne pa spremenljivo oblačno s plohami. Jutri se bo zjasnilo. V četrtek bo oblačno s padavinami.

12 / 28 °C

jutri: zjasnilo se bo

9 770352 666018

Še zbirajo podpise podpore

Danica Zavrl Žlebir

Kranj - Prejšnji teden sta kandidata za predsednika republike **Lojze Peterle** in **Danilo Türk** zbrala zadostnih pet tisoč podpisov podpore volivcev, Peterle že v ponedeljek, Türk v sredo, medtem ko v volilnem štabu tretjega favorita za predsedniški položaj Mitje Gasparija o številu zbranih podpisov molčijo, češ da ne gre za tekmo. Peterletova kandidatura s podpisi vred je že vložena. Minuli četrtek jo je na državno volilno komisijo vložil prvopodpisani Ivo Boscarol, s čimer je Lojze Peterle postal prvi uradni kandidat za predsednika države. Ob tem so v njegovem volilnem štabu še povedali, da je bilo zbranih več kot 15 tisoč podpisov. Kandidature za Danila Türka kljub zbranim podpisom ne nameravajo vložiti do 7. septembra, ko bo predsedniški kandidat končal z obiski slovenskih mest. Pogoje za vložitev kandidature je izpolnil tudi **Zmago Jelinčič**, ki zanjo potrebuje tri podpise poslancev, saj ga za predsednika države predlaga parlamentarna stranka SNS. Tri podpise že ima, in sicer poslanke Barbare Žgajner Tavš in poslancev Saša Pečeta in Boštjana Zagorca. Drugi kandidati še zbirajo podpise. Časa imajo še do 26. septembra do polnoči, ko je zadnji rok za vložitev kandidatur. Medtem pa pridno obiskujejo volivke in volivce ter stojnice pred upravnimi enotami, kjer zbirajo podpise. Edini kandidat z Gorenjskega **Jože Andrejaš** je bil včeraj opoldne znova v Kranju. Na Gorenjskem pa se je včeraj popoldne mudil tudi **Mitja Gaspari**. V Radovljici je obiskal stojnico na Gorenjski cesti in si pozneje ogledal Linhartov trg in graščino.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Zgodbe o mladoporočencih

Želite, da bi tudi drugi vedeli, kako popoln bo vaš poročni dan? Bi radi delili svojo srečo z vsemi in na glas povedali, da boste stopili v zakonski stan? Si morda želite presenetiti najdražje in jim za poročno darilo podariti objavo o njihovem najsrečnejšem dnevu v našem časopisu? Pokličite nas ali nam pišite, z navadno pošto ali po elektronski pošti, in nas obvestite o svojih željah. Odločili smo se, da bomo brezplačno začeli objavljati zgodbe o čarobnih trenutkih mladoporočencev, o njihovem poročnem dnevu. Pohitite in bodite prvi!

Poštna znamka

Le še malo časa nas loči od izbora za fotografijo, po kateri se bodo izdelale poštne znamke. Vse, ki so prispele na natečaj, so objavljene na naši spletni strani www.gorenjskiglas.si v rubriki E-Razvedrilo. V časopisu pa vam predstavljamo še dve; prikupnega dečka in mucka z zlato ribico. **D. K.**

Urška iz Kranja nam je poslala fotografijo mačkona Naceta, ki noče več piti drugače kot pri ribi Zlatki, ki družini vsak večer izpolni eno željo.

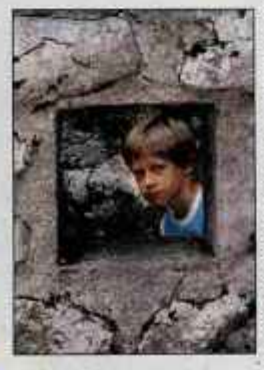

Petletni Tibor iz Kranja je premagal 528 stopnic, ki vodijo do slapa Savice. Še prej pa je takole pokukal skozi okence v steni na začetku poti.

O enotni in združeni Evropi

Mednarodna konferenca Strateški forum Bled o Evropski uniji 2020, združeni in enotni.

Danica Zavrl Žlebir

Foto: Tina Dokl

Bled - Na Bledu je v nedeljo in včeraj potekala druga letna mednarodna konferenca Strateški forum Bled. Pod naslovom Evropska unija 2020, združena in enotna, je bila namenjena trenutno najbolj aktualnim vprašanjem in izzivom Evropske unije. Razpravljavci so premlevali vsebine štirih tematskih okvirov: naslednjo širitev EU, energetiko in klimatske spremembe, globalno prevlado in prihodnost procesa integracije EU. Izbira letošnje teme konference je povezana s pripravami Slovenije na predsedovanje Evropski uniji v prvi polovici leta 2008. Razprava se je veliko ukvarjala s prihodnjo širitvijo EU na Balkan, dotaknili pa so se tudi zelo vročega vprašanja segrevanja ozračja in energetske varnosti, ki pa ni zgolj evropska, temveč svetovna tema. Pač pa ima lahko Evropa vodilno vlogo v prizadevanjih za zmanjšanje segrevanja ozračja.

Konference se je udeležilo rekordno število udeležencev, več kot štiristo iz petdesetih držav in šestih mednarodnih organizacij. Med najvišjimi udeleženci so bili en predsednik države, štirje predsedniki ter dva podpredsednika vlad, deset zunanjih in trije drugi ministri, več namestnikov ministrov in državnih sekretarjev, generalni sekretar OVSE, izvršni sekretar UNECE, podpredsednica Svetovne banke in posebni odposlanec generalnega sekretarja ZN za Kosovo.

Uvodoma je udeležence foruma pozdravil župan občine Bled **Janez Fajfar**, počaščen, da so organizatorji ravno Bled izbrali za prizorišče tako pomembnega srečanja. Zunanji minister **Dimitrij Rupel** je na slovesnosti ob odprtju poudaril vlogo Evropske unije v današnjem svetu, ki mora prispevati k vzpostavitvi trajnostnega in vzdržnega svetovnega reda in k iskanju rešitev na področju boja proti podnebnim spremembam, revščini, si prizadevati za mir, stabilnost in gospodarski razvoj. Pomembno je, da se unija širi na zahodni Balkan, v kar se bo dejavno vključevala tudi Slovenija, poudaril pa je tudi pomen približevanja sosednjih regij, vzhodnoevropske in kavkaške. Strateški forum pa je pozdravil tudi predsednik vlade **Janez Janša**. Evropska unija je blizu uresničitve vizije svobodne in v miru združene Evrope, ni pa še povsem na cilju, je dejal. Tudi on je govoril o potrebi po širitvi unije na območje jugovzhodne Evrope in vlogi Slovenije v njej v času predsedovanja naše države EU v prvi polovici prihodnjega leta. Med prednostnimi nalogami je omenil tudi lizbonsko strategijo, energetsko politiko, medkulturni dialog. Evropska unija se mora prilagajati spreminjajoči se svetovni realnosti, je še dejal Janez Janša, ki meni, da EU potrebuje novo vizijo, da bo uspešno nagovarjala več kot trideset evropskih narodov.

Uvodoma je Janez Janša skupaj s predsedniki vlad Hrvaške Ivom Sanaderjem, Litve Gedinimasom Kirkilasom in Makedonije Nikolo Gruevskim ter predsednikom Gruzije Mihailom Sakašvilijem (na sliki s slovenskim zunanjim ministrom Dimitrijem Ruplom) sodeloval v razpravi pod naslovom Vizija Evrope. Ob robu konference so organizirali več spremljevalnih dogodkov.

Janša in Sanader na Bledu o meji

1. stran

Predmet presoje pa bodo tudi tisti deli kopenske meje, o katerih se državi ne strinjata. Druga odprta vprašanja bomo urejali na bilateralni ravni," je povedal premier Janša in dodal, da problemov ne bodo reševali v "paketu". "Že to, da smo se v reševanje vprašanja meje odločili vključiti tretjo stran, znatno zbližuje stališča, nismo pa še na koncu poti." Včeraj sta predsednika obeh vlad z rezultati pogovorov seznanila vodstva parlamentarnih strank, glede reševanja dvostranskih vprašanj, kamor sodita tudi dolg Ljubljanske banke hrvaškim varčevalcem in jedrska elektrarna Krško, se bodo sestali ministri, šele zatem bosta vladi potegnili formalne poteze. Državi bosta oblikovali meddržavni komisiji strokovnjakov za mejo in pravnih strokovnjakov, ki bosta pripravili predlog za haaško sodišče, o njem pa bosta odločala tudi slovenski in hrvaški parlament. To naj bi se po pričakovanju **Janeza Janše** zgodilo do konca leta. Pri razsojanju glede meje so po Janševih besedah dosegli načelno soglasje, da bodo izhajali iz stanja z dne 25. junija 1991, tako kot je bilo to dogovorjeno z brionsko deklaracijo.

Obe strani pri reševanju teh vprašanj menita, da mora obstajati visoko soglasje političnih subjektov v obeh državah. V preteklosti po Janševih besedah ni bilo vselej tako, zato so bili parafirani nekateri sporazumi, ki pozneje niso bili ratificirani. Tokrat pa so v pripravi na sestanek v obeh državah sodelovale vse parlamentarne stranke. "Oboji si želimo, da bi imel dogovor široko politično podporo v obeh državah. To je garancija, da bo na koncu pot reševanja tudi uspešna," je dejal Janša. "Na pogovore sem prišel z mandatom vseh političnih strank, da se dogovorimo o vseh odprtih vprašanjih," je o pogovorih z Janšo dejal hrvaški premier **Ivo Sanader** in potrdil načelno soglasje glede spornih vprašanj državne meje pred sodiščem v Haagu. Omenil je spoštovanje predhodnih dogovorov in mnenje Badinterjeve komisije, ki je leta 1991 ob razpadu nekdanje Jugoslavije razglasila, da so meje bivših republik meje suverenih držav. Odločitev mednarodnega sodišča v Haagu bo dokončna in zavezujoča za obe državi, kar bomo spoštovali, je dejal Sanader. "Slovenija in Hrvaška sta prijateljski državi, zato je treba, da se na nacionalni ravni preneha rivalstvo med političnimi strankami. Na Hrvaškem so letos volitve, hrvaške stranke pa so pokazale zrelost z odločitvijo, da teh vprašanj ne bodo politizirali, pač pa skupaj s slovensko stranjo skušali doseči pot k rešitvi."

Novi prostori v bistriški šoli

Osnovna šola Bistrica je dobila tri prizidke, v katerih je več prostora za šolarje in učitelje. Nova oprema do konca leta.

STOJAN SAJE

Bistrica pri Tržiču - Lansko jesen so začeli graditi ob Osnovni šoli Bistrica tri prizidke in novo kotlovnico. Kot je povedala vodja urada za gospodarstvo in družbene dejavnosti Mateja Hafner Malovrh, je ljubljansko podjetje IMOS končalo gradnjo do roka. Po tehničnem pregledu 17. avgusta so opravili še manjša dela v notranjosti in zlasti zunaj, kjer je urejeno tudi novo parkirišče in obračališče za avtobus. Za obnovo šole in novo zobno ambulanto bodo plačali dobrih 1,5 milijona evrov. Približno sto tisoč evrov bo stala nova oprema. Zanjo izbirajo izvajalca, ki bo dobavil naročeno opremo do decembra. Ob prazniku Občine Tržič bodo stavbo slovesno odprli, a pouk bo v njej že sedaj.

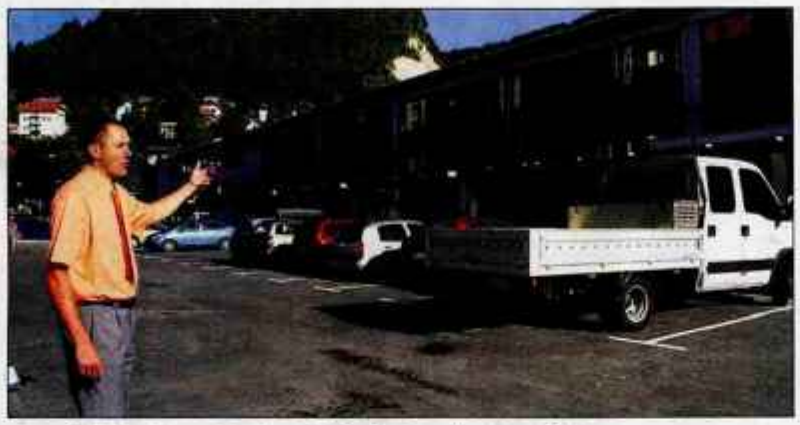

Ravnatelj Štefan Žun na južni strani šole, kjer je tudi novo parkirišče.

"Kolektiv z 68 zaposlenimi bo poskrbel, da bodo prostori pripravljeni tretjega septembra za sprejem 415 učencev v centralni šoli. Med njimi bo 34 učencev dveh prvih razredov. V podružnici Kovor je 54 učencev, od tega 20 v prvem razredu. Upadanje števila učencev se je ustavilo, zato bodo novi prostori polni. Gradnja je bila nujna, saj smo bili zaradi prostorske stiske tik pred uvedbo druge izmene. Sedaj to ne bo potrebno. V prizidku na vzhodu smo dobili knjižnico, multimedijsko učilnico ter dva kabineta v nadstropju, v pritličju pa učilnico in novo zobno ambulanto z umivalnico in lastnim vhodom. Prizidek na zahodu z novim vhodom ima dva kabineta in učilnico spodaj ter enako zgoraj, zraven pa še gospodinjski kabinet. V novih prostorih nad obnovljeno zbornico so pisarne za upravo šole. Dobili smo tudi stopniščno dvigalo za invalide in nove požarne stopnice. Pomembna pridobitev je nova kotlovnica na plin. Za nas je najbolj pomembno, da bodo imeli dovolj prostora učenci in učitelji ter delavci v upravi," je dejal **Štefan Žun**, ravnatelj Osnovne šole Bistrica.

Večina šolarjev si učbenike izposodi

Najdražji so učbeniki za osmi razred osnovne šole. Za nakup slednjih bi odšteli skoraj dvesto evrov.

ANA HARTMAN

Minuli petek pretirane gneče v DZS-jevi poslovalnici v Tržiču ni bilo, a nam je poslovodkinja **Meta Perko** zaupala, da večji naval pričakujejo ta teden, torej tik pred začetkom šolskega leta. "Razlog za nekoliko manjši obisk je tudi to, da se je veliko staršev za nakup odločilo že junija, ko smo imeli 20 odstotkov popusta na šolske potrebščine ter pet odstotkov cenejše delovne zvezke in učbenike. Poleg tega je obisk odvisen tudi od tega, kdaj starši dobijo plače in doklade," je pojasnila. Dodala je, da redki kupujejo učbenike, ker si jih večina izposodi v šoli. "Cene učbenikov za osnovno šolo se pričnejo pri desetih evrih, najdražji stanejo 18 evrov, cene srednješolskih pa se povzpnejo do 21 evrov," je pristavila. Na ministrstvu za šolstvo so nam zatrdili, da so najdražji učbeniki za osmi razred - 196,77 evra, najcenejši pa za prvega - 45,48 evra.

Precej ceneje si je torej učbenike izposoditi v šoli. V prihajajočem šolskem letu bo ministrstvo financiralo izposojevalnino za učence od prvega do vključno sedmega razreda osnovne šole. "Do danes se je na financiranje izposoje za prvo in drugo triletje odzvalo nekaj več kot 95 odstotkov šol. Zahtevki za sedmi razred prihajajo v teh dneh, pričakujemo pa, da se bodo odzvale vse šole," so sporočili z ministrstva. Učbeniške sklade ima tudi 93 odstotkov srednjih šol, iz katerih si učbenike izposoja 75 odstotkov dijakov.

Na ministrstvu za šolstvo so nam zatrdili, da so najdražji učbeniki za osmi razred - 196,77 evra, najcenejši pa za prvega - 45,48 evra.

Kljub temu je nakup drugih šolskih potrebščin za starše še vedno precejšen finančni zalogaj. Mamica sedmih otrok iz okolice Škofje Loke, od tega jih je pet v osnovni šoli, nam je zaupala, da so za delovne zvezke za deveti, sedmi, šesti in tretji razred odšteli skoraj tristo evrov, samo za šolske potrebščine za vseh pet šolarjev pa več kot dvesto evrov. "To niti ni čudno, če je zvezek formata A4 stal 1,56 evra. Torb letos nismo kupovali, so pa zelo drage. Kakovostne torbe se začnejo pri 45 evrih," je povedala.

Štipendije za novo šolsko leto

Aktualen je Razpis republiških in Zoisovih štipendij. Dijaki in udeleženci izobraževanja odraslih morajo oddati vlogo najkasneje petega septembra, študentje do vključno tretjega oktobra.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj - Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje je objavil Razpis štipendij za šolsko oziroma študijsko leto 2007/2008. Dijaki in udeleženci izobraževanja odraslih morajo oddati vlogo za štipendijo najkasneje v sredo, petega septembra, študenti pa najkasneje v sredo, tretjega oktobra. Ti roki veljajo tudi za tiste, ki so štipendije prejemali že v preteklih letih.

Pravico do republiške štipendije lahko uveljavijo kandidati, pri katerih bruto dohodek na družinskega člana v letu 2006 ne presega zneska 3.666,20 evra. Pri štipendistih, ki so republiško štipendijo prejemali že v preteklih letih, pa znaša ta meja 4.032,80 evra. K vlogi mora vlagatelj priložiti potrdilo o vpisu za šolsko leto 2007/2008, tudi za brate in sestre vlagatelja, in zadnje spričevalo oziroma potrdilo o opravljenih izpitih. Zavod RS za zaposlovanje bo pridobil podatke o dohodkih vlagatelja in družinskih članov po uradni dolžnosti ob predpostavki, da bodo vlagatelj in družinski člani s tem pisno soglašali. V tem primeru ni treba predložiti dokazil o dohodkih, na primer dohodninske odločbe, potrdila DURS, potrdila ZPIZ ... Na vlogi je tudi navedeno, katerih dokazil zavod ne more pridobiti, zato jih mora predložiti vlagatelj. V spremembah Pravilnika o štipendiranju, ki so začele veljati konec junija, so na novo opredeljeni družinski člani, opredeljene pa so tudi osebe, ki se ne štejejo za družinske člane (na primer zakonec, ki ni več povezan z družino, ker se je začel postopek za razvezo zakonske zveze, ali pa otrok, ki je prijavljen na zavodu kot brezposelna oseba in išče prvo zaposlitev).

Kandidate za Zoisovo štipendijo predlagajo predstojniki izobraževalnih zavodov. Vajenci, dijaki in študenti, ki so v šolskem letu 2006/2007 prejemali Zoisovo štipendijo ali pa jim je v tem letu štipendija mirovala, morajo prav tako v razpisnem roku vložiti vlogo in priložiti ustrezno dokumentacijo. Vlogo za uveljavitev republiške in Zoisove štipendije oddate na Uradu za delo Zavoda RS za zaposlovanje, kjer imate stalno prebivališče, ali pa jo priporočeno pošljete na območno službo Kranj.

Zavod RS za zaposlovanje je v šolskem letu 2006/07 mesečno izplačeval približno 6,5 milijona evrov za republiške in Zoisove štipendije. Po ocenah naj bi se število štipendistov v prihajajočem šolskem letu gibalo v podobnih okvirih kot lani.

Zoisovi štipendisti na multimedijskem taboru

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj - Osnovna šola Franceta Prešerna Kranj je gostila šestnajst srednješolcev, Zoisovih štipendistov, ki so bili na poletnem taboru Multimedijske komunikacije. "Nosilec projekta je ministrstvo za delo, organizator tabora je Zveza za tehnično kulturo Slovenije," je povedala **Irena Lipar**, vodja projekta Prijazna znanost za mladino, znotraj katerega je letos prvič organiziran tabor Multimedijske komunikacije.

Tabor se je začel 16. in končal 23. avgusta, udeleženci so bili nastanjeni v Dijaškem domu Kranj. Vodja strokovnega dela tabora je bil Tine Stegelj. Mladi so imeli na izbiro več delavnic, kot so spoznavanje studijske tehnike, snemanje in postprodukcija filmov, obiskali so tudi kranjsko podjetje Iskratel, RTV Slovenija in Telekom. Vmes so imeli nekaj uric za sprostitev, ki so jih namenili ogledu kanjona Kokre in kranjskih podzemnih rovov, obisku Krvavca in veslanju s kajakom. Zaključek tabora s predstavitvijo rezultatov praktičnega dela in podelitvijo certifikatov je bil na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Jože Košnjek, Suzana P. Kovačič, Urša Peternel, Mateja Rant, Stojan Saje, Vilma Stanovnik, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, Štefan Žargi;
stalni sodelavci:
Maja Bertoncelj, Matjaž Gregorič, Milena Miklavčič, Miha Naglič, Jasna Paladin, Marjeta Smolnikar, Simon Šubic, Igor Žerjav

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Tricikel

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič, Gorazd Šinik

LEKTORICA
Marjeta Vozlič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 977161 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanoviteljiin izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-mail: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 (sprejem na avtomatskem odzivniku 24 ur dnevno); uradne ure: vsak delovni dan od 8. do 19. ure / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 22.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno) in devet lokalnih prilog / Tisk: SET, d.d., Ljubljana / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,20 EUR, letna naročnina: 137,05 EUR; Redni plačniki imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/ 201 42 48.

Dnevi večno mladih fantov

Letošnje radovljiško poletje se je, tako kot vsako leto, zopet zaključilo z Dnevi večno mladih fantov.

Anka Bulovec

Radovljica - Tridnevna prireditev, ki jo organizira Rekreacijski klub večno mladih fantov Radovljica, se je začela v petek zvečer v prireditvenem šotoru pred hotelom Grajski dvor, kjer sta na zabavi Kluba radovljiških študentov nastopili glasbeni skupini Angee in Supernova. Naslednje jutro so se člani večno mladih podali na Stol, pohoda se je udeležil tudi predsednik kluba in župan občine **Janko S. Stušek**, ki je pojasnil, da se je pravzaprav vse skupaj začelo pred triintridesetimi leti, ko so se radovljiški fantje odločili združiti rekreacijo in zabavo, zato se jih je malo čez štirideset odpravilo na Stol. Pohod je postal tradicionalen. Letos se ga je udeležilo okoli dvesto navdušencev, med katerimi so bili še gorski reševalci in tokratne posebne gostje nežnejšega spola, članice Kluba tajnic Gorenjske. Na vrhu pa ni manjkal niti edini udeleženec vseh triintridesetih pohodov, večno mlad **Stane Jereb** iz Lesc. Popoldne se je druženje nadaljevalo s sprevodom, v katerem so večno mladi fantje predstavili simbol, za katerega so si letos izbrali vilice za žgance. Sprevodu so se pridružili tudi drugi udeleženci pohoda ter pihalni orkestri. Sodelovale so še folklorne skupine, mažoretke, konjeniki, kočije, motoristi, oldtajmerji in mnogi drugi. Sprevod se je z Linhartovega trga odpravil po radovljiških ulicah vse do prireditvenega šotora, kjer so se v večernih urah poveselili s Hišnim ansamblom Avsenik ter uživali v ognjemetu. Dnevi večno mladih fantov so se končali s tretjim šahovskim turnirjem v spomin Vojina Perovića, ki ga je v nedeljo priredilo Šahovsko društvo Gorenjka Lesce.

Večno mladi s simbolom pohoda na radovljiških ulicah

Bohinjska Bistrica

Podelili občinska priznanja

Ob občinskem prazniku je v občini Bohinj potekala slavnostna seja občinskega sveta, na kateri je župan Franc Kramar podelil občinska priznanja najzaslužnejšim društvom in občanom. Srebrni plaketi sta dobila prostovoljno industrijsko gasilsko društvo LIP Bohinj in Ivan Veber, zlati plaketi pa Športno društvo Srednja vas in Uroš Vidmar. Smučarski skakalec Rok Urbanc pa je za športne uspehe dobil častno priznanje občine Bohinj. Prireditev je bila v kulturnem domu Joža Ažmana, spremljevalni kulturni program pa je pripravilo Gledališče 2B iz Bohinjske Bistrice. Župan Kramar se je v svojem govoru dotaknil vseh za Bohinj pomembnih stvari - aktualnega nastajajočega zakona o Triglavskem narodnem parku, zaspanosti današnjega turizma, problema enodnevnih izletnikov, razprodaje slovenskih nepremičnin tujcem in podobno. Prireditve se je udeležil tudi župan z bohinjsko kmalu pobratene občine Cavazzo-Carnico iz Italije, ki je predstavil obljubo o sodelovanju med občinama. Po prireditvi je sledila pogostitev v avli kulturnega doma. Nato so se obiskovalci lahko zavrteli še ob glasbi Ansambla Lojzeta Slaka, ki je igral v šotoru ob kulturnem domu. Občane in občanke pa je okoli 21. ure presenetil tudi ognjemet, ki je do zadnjega ostal skrivnost. **P. L.**

Hiša gorniškega spomina

Predsednik vlade Janez Janša je v Mojstrani položil temeljni kamen za Slovenski planinski muzej.

Urša Peternel

Mojstrana - "Slovenija si zasluži, da dobi Slovenski planinski muzej, hišo alpinističnega in gorniškega spomina ter prostor, v katerem bodo mlade generacije na enem mestu lahko videle, kaj se je dogajalo v slovenskem gorskem svetu in kaj je to pomenilo za slovenski narod." S temi besedami je položitev temeljnega kamna za Slovenski planinski muzej minuli petek v Mojstrani pospremil predsednik vlade **Janez Janša**. Kot je dejal, so mu ob začetku mandata svetovali, da ni pametno polagati temeljnih kamnov, ker ni nujno, da se projekti tudi dokončajo. Ker je ta muzej tako izjemnega nacionalnega pomena, nikakor ne bo ostal nedokončan. Predsednik Planinske zveze Slovenije **Franci Ekar** je na slovesnosti dejal, da je v 114-letni zgodovini gradnja muzeja ostala dolg, ki bo zdaj vendarle poplačan. Gradnjo naj bi pričeli konec leta, prva faza pa naj bi bila dokončana leta 2009. Projekt je vreden 2,4 milijona evrov, računajo pa predvsem na denar iz evropskih skladov, nekaj naj bi prispevali ministrstvo za kulturo ter partnerji v projektu. Ob petkovi položitvi temeljnega kamna so odkrili tudi doprsni kip **Avgusta Delavca**, ki je bil eden od soustanoviteljev Triglavske muzejske zbirke in idejni oče Slovenskega planinskega muzeja. Prihodnji mesec bo zaživela tudi fundacija, prek katere bodo zbirali planinsko gradivo in denar za muzej.

Janez Janša ob temeljnem kamnu za Slovenski planinski muzej / Foto: Anka Bulovec

Bodril jih bo gorjanski zvonček

V Gorjah še niso določili, kdaj bodo praznovali občinski praznik, zato letos praznujejo kar krajevnega.

Vilma Stanovnik

Zgornje Gorje - "Ker naša občina ni stara še niti leto dni, tudi še nismo utegnili izbrati simbolov in šele v prihodnjih dneh bo izšel razpis za grb in zastavo. V kratkem se bomo na občinskem svetu odločili, kdaj bomo praznovali občinski prazniki, letos ga pač praznujemo te dni, saj smo doslej 28. avgusta vsako leto praznovali krajevni praznik," je ob slavnostnem odprtju razstave gorjanskih likovnikov povedal župan Peter Torkar, ki si je, tako kot številni gostje, med njimi tudi župan Bleda Janez Fajfar, z zanimanjem ogledal res lepo pripravljeno razstavo. Organizacijo zanjo je prevzela Marija Jakopič, slike pa so razstavili domačini Anja Bunderla, Katjuša Torkar, Primož Poklukar in gorjanski rojak Marjan Smukavc. Vsi so za svoj trud in spodbudo dobili gorjanski zvonček.

"Gorjanski zvonček je bil dolga leta simbol našega kraja in vesel sem, da sem ga lahko izročil vsem, ki uživajo, ko delajo v domačem kraju in za Gorje. Tudi če odidejo drugam, pa naj jih spominja na Gorje," je povedal župan Torkar, ki si je v soboto z zanimanjem ogledal tudi ženski nogometni turnir, v nedeljo pa so Gorjanski fantje in pevski zbor Vintgar z Blejske Dobrave pred vhodom v sotesko Vintgar pripravili koncert. Danes ob 17. uri bo komemoracija pri spomeniku padlih talcev na Revovci v Spodnjih Gorjah, za zaključek praznovanja pa v soboto pripravljajo še Riklijev pohod. Ob 15. uri se bo začel pred Poglejsko cerkvijo in potekel čez Zatrato, na Stočivje in naprej po Riklijevi poti.

Župan Peter Torkar je dal gorjanski zvonček vsem, ki so se trudili, da so pripravili lepo praznovanje. Med njimi tudi Mariji Jakopič (na sliki), ki je poskrbela za razstavo.

Spomin na štiri srčne može

Petra Lotrič

Ribčev Laz - Občina Bohinj je v spomin na štiri Bohinjce, ki so kot prvi stopili na vrh Triglava, 25. avgust izbrala za svoj občinski praznik. Ob 229. obletnici znamenitega vzpona je pri spomeniku štirim srčnim možem potekala slovesnost, ki sta jo organizirali planinski društvi iz Srednje vasi in Bohinjske Bistrice. Obiskovalce je najprej nagovoril predsednik PD Srednja vas Janez Korošec, ki je poudaril pomen prvega vzpona na Triglav, saj so najvišjo slovensko goro prvi zmogli prav Slovenci in še povrhu domačini iz Bohinja.

Slavnostni govornik je bil predsednik Slovenske planinske zveze Franci Ekar, ki je v svojem govoru izrazil strinjanje s Koroščem in naštel zadnje aktualne dogodke v zvezi s planinstvom. Župan Franc Kramar pa je v svojem govoru poudaril, da je "današnji dan pomemben tudi, ker se ponovno odpira obnovljena bohinjska planinska pot". Trak so prerezali in s tem bohinjsko planinsko pot simbolično odprli predsednika obeh bohinjskih planinskih društev Janez Korošec in Lovrenc Vojvoda, župan Kramar, predsednik SPZ Ekar in častni predsednik PD Bohinjska Bistrica Janko Lapajne.

Na slovesnosti so nastopili tudi Godba Gorje, Oktet iz Žirovnice, Bohinjski lovski rogisti, pesnik Janez Petkoš ter baritonist Marko Kobal ob spremljavi citer, na katere je igral Tomaž Plahutnik.

Praznično v Hotemažah

V nedeljo so v Hotemažah proslavili 800-letnico prve omembe vasi, ki pa je verjetno starejša.

Jože Košnjek

Hotemaže - Pred osemsto leti, leta 1207 je bila na sedežu andeških grofov na gradu v Kamniku na pergamentnem listu spisana pogodba, s katero je istrski mejni grof Henrik naznanil, da so vetrinjskemu opatu Konradu in cistercijanskemu samostanu za 33 mark prodali tri kmetije s pašniki, gozdovi, vodami in drugimi pritiklinami zraven Preddvora v današnjem Bregu ob Kokri. Hkrati je vitez Vulfing, podložnik Gebharda iz Kokre, prodal vetrinjskemu samostanu še tri kmetije. Kje so bile te kmetije, ni bilo določeno. Pomembno je, da je za pravno veljavnost pogodbe jamčilo enajst prič, med katerimi se na šestem mestu pojavlja **Wolhardus iz Hotemaž (Wolhardus de Chotmosach)**. To je bila prva omemba Hotemaž, ki so najverjetneje nastale že v dobi priseljevanja Starih Slovanov, saj ime vasi spominja na karantanskega kneza Hotimirja, leta 1938 pa so našli dva skeleta, vendar stroka o njih ni bila obveščena.

Nastopajoči v igri Hotemaže skozi čas

Vaška skupnost Hotemaže je s pomočjo občine Šenčur (šenčurski župan Miro Kozelj je iz Hotemaž - op. p.) v nedeljo, 26. avgusta, počastila spomin na prvo omembo vasi. Poleg domačinov, krajanov sosednjih vasi in župana Šenčurja **Mira Kozelja** sta se slavja udeležila tudi predsednik državnega sveta **Janez Sušnik** in poslanec v državnem zboru **Branko Grims**. Najprej je bila maša, ki jo je v cerkvi sv. Urha daroval domačin **Franci Šenk** skupaj s sobrati Urbanom Kokaljem, kanonikom Vinkom Prestorjem in Janezom Vilfanom. Izdali so brošuro z opisom njene zgodovine, avtorji besedila, fotografij in risb so **Jure Volčjak, Andrej Aljančič, Jože Berčič** in **Andreja Aljančič Povirk**, uporabili pa so tudi gradivo iz arhivov v Celovcu in Ljubljani. Številne obiskovalce nedeljske proslave so domači igralci vseh starosti navdušili z igro Hotemaže skozi čas. Na osnovi raziskave Jureta Volčjaka o zgodovini vasi je scenarij zanjo napisal Andrej Aljančič, režirala pa jo je **Zdenka Čebulj**. Domačini so poskrbeli, da v nedeljo iz Hotemaž nihče ni odhajal niti lačen niti žejen.

Voda jim zaliva hišo

Suzana P. Kovačič

Orehovlje pri Kranju - **Igor Petrič** iz Orehovelj, ki živi v hiši tik ob cesti Britof-Predoslje-Kokrica, nas je poklical po zadnjem nalivu in pokazal, kakšno je cestišče po vsakem deževju. "Največji problem je v tem, da imamo zaradi nenehnih vodostajev na cesti v hiši vlago. Leta 1974 so nazadnje popravljali to cesto in že takrat bi morali urediti primerno odvodnjavanje. Jašek za odtekanje vode sicer imamo, a ta stoji nad nivojem cestišča in zato ni funkcionalen. Kanjon Kokre pa poteka le deset metrov stran in zagotovo obstaja rešitev," je povedal Petrič. Kranjska občina se na njegove prošnje za sanacijo stanja do danes ni odzvala; prvič je pisal na občino leta 2002, drugič 2003. Pisal je tudi novemu kranjskemu županu Damijanu Pernetu v začetku letošnjega poletja.

Odgovor smo poiskali pri **Marku Hočevarju**, vodji Oddelka za gospodarske javne službe na kranjski občini: "V pripravi je projekt preplastitve cestišča z asfaltom od krožišča na Kokrici in vse do križišča Britof-Predoslje v dolžini nekaj manj kot štiri kilometre. Takrat bomo uredili tudi odvodnjavanje." Cesto naj bi obnovili do predsedovanja Slovenije Evropski uniji.

Zaradi nefunkcionalnega odvodnjavanja je v hiši Petričevih vlaga. Foto: Mediard Petrič

Menjavo vodomerov bodo poračunali

Julija je v Bašlju nastala težava ob menjavi in zaračunavanju vodomerov, ki jo je občinski svet sedaj odpravil s sprejetjem odloka o preskrbi s pitno vodo v javnih vodovodnih sistemih v občini.

Danica Zavrl Žlebir

Preddvor - Komunala Kranj je namreč zamenjala vodomere 110 uporabnikom in jim to tudi zaračunala. Sedaj pa je občinski svet sklenil, da so uporabniki vode, ki so jim v obdobju julij-avgust izstavili račune za opravljeno zamenjavo obračunskega vodomera in so jih tudi poravnali, upravičeni do poračuna vplačane vrednosti v obliki oprostitve števnine. Oproščeni bodo za obdobje, ki ga bo določil upravljavec, oziroma dokler ne bo razlika poravnana.

Svetnik **Miro Roblek** iz Bašlja je na seji pojasnil, da je med vaščani prišlo do slabe volje, ker jim je bilo ob menjavi vodomerov najprej rečeno, da je to brezplačno. Ujezilo pa jih je tudi, da niso dobili odgovorov, ko so pri odgovornih na Komunali iskali nadaljnje informacije. Težave v zvezi z menjavo vodomerov sta na občinskem svetu pojasnjevala direktor Komunale Kranj **Ivan Hočevar** in njegov sodelavec **Roman Udir**. Po lani sprejetem pravilniku o porabi pitne vode menjava vodomerov ni več brezplačna, zakon o meroslovju pa terja menjavo vsakih pet let, sta pojasnila. Zaradi vsakega neumerjenega vodomera bi lahko uporabnik upravičeno zavrnil račun za porabljeno vodo, zato so se pri Komunali odločili dosledno slediti zakonodaji. Doslej je bila menjava za gospodinjstva brezplačna, ker so ta strošek poravnavali z amortizacijo, sedaj to ni več mogoče. Da občani ne bi imeli enkratnega stroška pri menjavi, so v več občinah sledili praksi, da se ta poračuna pri števnini, kakor so se odločili tudi v primeru Bašlja. Hočevar je še napovedal, da v prihodnje odčitavanje števca ne bo več "ročno", pač pa daljinsko. V zvezi z nesporazumom, ki je nastal ob menjavi vodomerov, pa je pojasnil, da so za to najeli zunanjega izvajalca, ki je občanom očitno dajal pomanjkljive informacije, kar so sicer že razčistili.

Gosta sta svetnikom predstavila nov tarifni pravilnik o ravnanju s komunalnimi odpadki, ki bo pri obračunavanju upošteval tudi število članov gospodinjstva.

Tržič

Obnova dvorane v Tržiču

Občina Tržič je z ljubljanskim podjetjem Lesnina inženiring sklenila pogodbo za obnovo dvorane ob Cankarjevi cesti. Tam je bil nekdaj tržiški kino, po novem pa bo kulturni center s sodobno dvorano, večnamenskim prostorom in sanitarijami v pritličju ter balkonom v nadstropju. Kot je povedala **Mateja Hafner Malovrh** iz urada za gospodarstvo in družbene dejavnosti, bodo gradbena in obrtniška dela stala 591 tisoč evrov, za obnovo pa bo 250 tisoč evrov prispeval Norveški finančni sklad. Dela naj bi končali do 31. januarja 2008. Trenutno rušijo stene pod nekdanjim odrom in začenjajo prva gradbena dela. **S. S.**

Kranj

Zaprta pot na Razor

Komisija za pota pri Planinski zvezi Slovenije in Planinsko društvo Radovljica sta sporočila, da se je v soboto, 25. avgusta, podrl del ostenja v vršnem delu gore Razor. Pot, ki vodi od sedla Planja proti vrhu, je na več mestih zasulo kamenje. Poškodovanih je tudi nekaj jeklenic in klinov. Zaradi poškodovanih varoval in razrahljane kamnine, ki se občasno še proži, je pot na vrh Razorja začasno zaprta. Planince opozarjajo, da te poti ne uporabljajo do preklica. Obenem opozarjajo obiskovalce visokogorja, da je hoja brez čelade in varovalnega kompleta lahko smrtno nevarna tudi na zavarovanih poteh. **S. S.**

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Na podlagi Zakona o priložnostnih kovancih (Uradni list RS, št. 53/07) in v zvezi s Sklepom Vlade Republike Slovenije, z dne 20. 6. 2007, o izdaji priložnostnih kovancev v letu 2008, razpisuje Banka Slovenije

JAVNI ANONIMNI NATEČAJ

za oblikovanje idejnih osnutkov priložnostnih kovancev

V letu 2008 bodo izdani priložnostni kovanci ob naslednjih dogodkih:

- **500-letnica rojstva Primoža Trubarja (dogodek 1);**
- **predsedovanje Evropski uniji (dogodek 2);**
- **250-letnica rojstva Valentina Vodnika (dogodek 3).**

Rok za oddajo idejnih osnutkov za priložnostne kovance za vse tri dogodke je petek, 14. september 2007. Za idejne osnutke, oddane po pošti, velja datum poštnega žiga.

Udeleženci dobijo natečajno gradivo na naslovu: Banka Slovenije, Gotovinsko poslovanje, Slovenska 35, 1505 Ljubljana, oziroma informacije na e-naslovu: zdenka.plesko@bsi.si ali po telefonu 01 47 19 139.

Idejne osnutke pošljejo udeleženci natečaja na naslov: Banka Slovenije, Gotovinsko poslovanje, Slovenska 35, 1505 Ljubljana, v zaprti kuverti, označeni le s šifro avtorja in s pripisom »Natečaj: Priložnostni kovanci – dogodek 1«, »Natečaj: Priložnostni kovanci – dogodek 2« oziroma »Natečaj: Priložnostni kovanci – dogodek 3«.

Prejete idejne osnutke bo pregledala strokovna komisija (sestav je naveden v natečajnem gradivu), ki bo izbrala najustreznejše osnutke oblikovnih rešitev za kovanje priložnostnih kovancev v 15 dneh po zaključku natečajnega roka. Določila bo največ tri odkupe za vsak dogodek v višini: 1. odkup – 3.000 EUR, 2. odkup – 1.500 EUR in 3. odkup – 1.000 EUR. O rezultatih natečaja bodo udeleženci pisno obveščeni v 15 dneh po izbiri.

TRBOJE, PRAŠE

Veselo na obalah Trbojskega jezera

V soboto je ob zaključku projekta Interreg IIIA Jezero na Trbojskem jezeru potekala naravoslovno-kulturna prireditev Dan ob Trbojskem jezeru. Prireditev je potekala na obeh bregovih jezera - pri baru Čolnarna v Trbojah in ob brunarici Pri krivi ščuki v Prašah. Obiskovalci so si lahko ogledali in koristili vse novosti, ki so jih pridobili v okviru projekta Jezero, ki ga je večinoma financirala Evropska unija, vodi pa ga Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj. Tako v Trbojah kot v Prašah so si lahko sposodili čolne in daljnoglede ter iz vode opazovali ptice, po katerih je znano Trbojsko jezero, organizirali pa so tudi ogled kanjona Zarica. V Prašah je Ribiška družina Kranj pripravila ribiško delavnico, možno je bilo kupiti kakšen izdelek domače in umetnostne obrti. V Trbojah so izvedli še turnir odbojke na mivki, otroške delavnice v organizaciji Krice Krace, predstavili pa so tudi šolo jadranja Event Yachting Cluba iz Goričan. Na obeh lokacijah je potekal tudi kulturni in glasbeni program. **S. Š.**

Nekateri so se preizkusili tudi v jadranju.

ŠENČUR

Pločnik morajo preplastiti v celoti

Delavci Cestnega podjetja Kranj te dni sanirajo pločnik na Pipanovi ulici v Šenčurju, po katerem so predhodno kopali delavci Rešeta in vanj položili optični kabel. Ker pa je podjetje Rešet kasneje na novo preplastilo le izkopani del pločnika in ne celotnega, kakor je sicer v izdanem soglasju za izvedbo del zahtevala občina Šenčur, je občina kasneje Rešetu izdala prepoved nadaljnjega izvajanja del, dokler se pločnik ne sanira v celoti, je pojasnil **Aleš Puhar** iz občine Šenčur. Kot smo izvedeli, bodo morali v celoti preplastiti tudi Stružnikovo pot, ki je prav tako prekopana na več mestih. Optični kabel za širokopasovno omrežje je sicer položen že v večini naselja Šenčur, dela bodo potekala še na delu Mlakarjeve ulice in po pločniku na Gasilski cesti, kabel pa nameravajo vgraditi tudi v Srednji vasi, za kar pa občina še ni izdala soglasja. **S. Š.**

V Vršajnu novo naselje hiš

Občina Gorenja vas-Poljane v sodelovanju z lastniki zemljišč v Vršajnu (neposredna bližina Gorenje vasi) gradi komunalno infrastrukturo za novo naselje 17 družinskih hiš.

BOŠTJAN BOGATAJ

Gorenja vas - "Novo naselje bo sodobno opremljeno z vso potrebno infrastrukturo, kjer pa ne bo možnosti za nobeno drugo dejavnost kot bivanje," je razložil župan **Milan Čadež**. Trenutno na Vršajnu izvajalec Topos Hotavlje gradi vodovod, kanalizacijo, telekomunikacijsko omrežje, cesto, elektriko in javno razsvetljavo, kot nam je povedala **Barbara Bogataj** iz občinske uprave, pa bodo morali investitorji podobno kot v Doberniski Ameriki tudi tu plačati komunalni prispevek. "V drugih delih občine, kjer morajo investitorji sami poskrbeti za opremljenost zazidalnih parcel, komunalnega prispevka ne obračunavamo, v Vršajnu pa je povprečen komunalni prispevek okoli 23 tisoč evrov," pravi Bogatajeva.

Komunalno opremljanje za novo naselje družinskih hiš

Cena kvadratnega metra zazidljivega stavbnega zemljišča se v občini Gorenja vas-Poljane sicer giblje od 60 evrov in več, razen načrtovanega manjšega naselja v okolici Poljan pa v občini za zdaj ni zanimanja investitorjev za gradnjo naselij hiš. Tudi povpraševanja po stanovanjih v večstanovanjskih objektih praktično ni, čeprav so nova stanovanja v pred leti odprtem trgovsko stanovanjskem centru hitro prodali. Zanimivo, nekaj poslovnih prostorov v tem centru pa še vedno čaka na boljše čase.

KAMNIK

Občina obnavlja športna igrišča

V kamniški občini so se letos lotili projekta obnove zunanjih športnih igrišč, ki ga bodo zaključili do leta 2010. Kot je povedal podžupan **Brane Golubovič**, želijo obnoviti predvsem košarkarska igrišča, igrišča opremiti s koši za smeti, klopmi in pitno vodo, določiti upravljalce in postaviti informativne table. Letos so lepšo podobo in predvsem funkcionalnost že dobila športna igrišča pri OŠ Toma Brejca, pri POŠ v Selah, v Šmarci pri gasilskem domu in v Lokah. V zaključni fazi je tudi ureditev športnega igrišča v Podgorju. **J. P.**

Ruski kapital je preteklost Velike planine

Družba Velika planina, d. o. o., se je izkopala iz dolgov. V letošnji rekordni sezoni bodo na planino prepeljali kar blizu petdeset tisoč obiskovalcev.

JASNA PALADIN

Kamnik - "Zelo sem ponosen na to, da nam je lani uspelo prepričati svetnike, da so podprli zamenjavo elektronike na nihalki in tako preprečili stečaj družbe," je na tiskovni konferenci povedal župan **Anton Tone Smolnikar** in se z mislimi vrnil v lanski december, ko so se po številnih težavah in znatni občinski finančni injekciji za družbo Velika planina, d. o. o., ki je še vedno v stoodstotni lasti občine, začeli boljši časi.

Lani se je v celoti zamenjalo tudi vodstvo družbe, ki ga je prevzel Marijan Skornišek, in nadzorni odbor, ki mu je v slabem letu že uspelo uresničiti vrsto projektov. Kljub slabi zimi, ki je na Veliki planini, kjer zasneževanje ni možno, omogočila le 53 smučarskih dni, so z letošnjim letom izredno zadovoljni. "Že pozimi smo se aktivno pripravljali na poletno sezono in v obdobju od 1. maja do danes nam je z nihalko uspelo prepeljati več kot 26 tisoč ljudi, kar je največ v zadnjih desetih letih. Svojo dejavnost smo letos razširili tudi na področje gostinstva, saj smo pod svoje okrilje vzeli Gostišče Zeleni rob," je povedal član nadzornega odbora **Tadej Pojbič**.

Uspešna sezona in sposobno vodstvo so za nekaj časa pregnali tudi več let aktualno misel o prodaji 75-odstotnega deleža družbe. Župan je povedal, da so pogovori z ruskimi investitorji, ki so bili sprva pripravljeni vložiti deset milijonov evrov, nato pa ves čas spreminjali pogoje, končani. Na občini in v vodstvu družbe si zdaj želijo zanesljivih dolgoročnih partnerjev, zato se bodo jeseni intenzivno usmerili v preoblikovanje družbe v delniško družbo. Čaka pa jih še vrsta drugih projektov. Trenutno poteka elektrifikacija vlečnic Tiha 2 in Tiha 8, pripravlja se tudi rekonstrukcija žičnice Purman, pripravili bodo ločen park za deskarje na snegu in center za najmlajše na zelenem robu. V načrtih za prihodnja leta pa imajo med drugim tudi ureditev alpskega vrta in botanične šolske učne poti, postavitev apartmajev, ureditev spominskega muzeja Vlastu Kopaču, ureditev prometa z motornimi vozili in zagotovitev pitne vode.

STARI VRH

Tudi letos so pripravili kravjo ruleto

Minulo nedeljo je bil na Starem vrhu četrti Rovtarski bal, ki ga za prijatelje smučanja po starem in druge organizira Društvo Rovtarji. Na prireditvenem prostoru na Grebljici se je po ocenah organizatorjev zbralo okoli tisoč obiskovalcev, ki so lahko prisluhnili Suhi špagi, skupini Bohpomagej, Kiki bandu, Hišnemu ansamblu Starman, družini Ferme, Kvintetu Dori in Ansamblu bratov Vojsk, ogledali pa so si lahko tudi atraktiven nastop plesno-navijaške skupine Smart. "Za obiskovalce smo pripravili pristno hrano iz Škofjeloškega hribovja, znova pa smo priredili kravjo ruleto in merjenje višine pršuta ali 'šacanje' po domače," je povedal **Brane Tavčar**, predsednik društva Rovtarji, ki bo prihodnje leto praznovalo desetletnico in ima 42 članov. **A. H.**

Setveni dnevi september 2007

		Ugodno za	
1. so		plod	
2. ne		plod	
3. po		korenina	
4. to		korenina	
5. sr		korenina do 11., od 12. cvet ** začetek presajanja ob 13.	◑
6. če		cvet	
7. pe		—	
8. so		list	
9. ne		korenina do 9., od 10. plod	
10. po		plod do 14. nato —	
11. to		—, od 18. plod	●
12. sr		korenina	
13. če		korenina	
14. pe		korenina	
15. so		korenina do 13., od 14. cvet	
16. ne		cvet	
17. po		cvet do 8, od 9 list	
18. to		list	
19. sr		korenina do 11., od 12. list	◐
20. če		plod ** konec presajanja ob 16.	
21. pe		plod	
22. so		korenina	
23. ne		korenina	
24. po		korenina do 8., od 9. do 13. cvet, nato —	
25. to		cvet	
26. sr		list do 13., od 14. korenina	○
27. če		list do 14. nato —	
28. pe		—, od 15. plod	
29. so		plod	
30 ne		korenina	

Podatki so vzeti z dovoljenjem avtorice iz setvenega priročnika Marije Thun za leto 2007, ki ga v Sloveniji izdaja v neskrajšani obliki založba Ajda, Vrzdenec, tel.: 01/754 07 43

Legenda

korenina, cvet, list, plod, neugodno, presajanje

Ponudba velja od 28.08. do 04.09. 2007 oz. do razprodaje akcijskih zalog v tem terminu.
3753/07

OBI je več!

OBI genialno

Samo za imetnike kartice
DO 5 % BONUSA NA VSE IZDELKE

namesto € 129,99
Baher bonus cena
€ 99,99
-23 %
Bencinska verižna žaga P33/14
dolžina rezila 36 cm, št.art.: 7913825

0,65 kW
dolžina rezila 60 cm
€ 99,99
Bencinske škarje za živo mejo
2-taktni motor, 2-stranski noži, prostornina rezervoarja 0,5 l, št.art.: 7307309

130 bar, 360 l/ura
€ 39,99
Visokotlačni čistilnik
vključno rezkar za umazanijo, 5 meterski kabel in 3 meterska cev, št.art.: 7774557

€ 5,99/m²
Talne ploščice Mediterrano Creta sive
1. kvaliteta, 33 x 33 cm, obraba 4, št.art.: 7780604
PE = 1 paket je 1,64 m²
pri nakupu nad 20 paketov: posebna cena € 4,49 m²

€ 6,49/m²
Ploščice iz finega kamna Fiume sive
1. kvaliteta, 33,3 x 33,3 cm, obraba 5, odporne na mraz, št.art.: 7451693
PE = 1 paket je 1,7 m²
pri nakupu nad 20 paketov: posebna cena € 5,49 m²

3 x 9 klinov
v naših trgovinah na voljo tudi druge dimenzije

€ 74,99
Večnamenska aluminijasta lestev 3 x 9
uporabna kot prislonska ali prostostoječa lestev, razteglji va, s prečno nogo, št.art.: 5988803

Trajno nizka cena! Trajno nizka cena!

Trajno nizka cena!
€ 6,99
Notranja disperzija 15 kg*
odporna na brisanje, brez topila, brez vonja, št.art.: 2708279
*) Strokovno uporabljajte previdno. Pred uporabo vedno preberite navodilo in podatke o izdelku.

OBI Ljubljana
Jurčkova cesta 228, SI -1000 Ljubljana
Tel.: 01 420 10 40, Fax.: 01 420 10 50

OBI Maribor
Tržaška cesta 65, SI -2000 Maribor
Tel.: 02 320 66 00, Fax.: 02 320 66 60

OBI Kranj
Stara cesta 25, SI -4000 Kranj
Tel.: 04 281 24 15, Fax.: 04 281 24 40

OBI Koper
Ankaranska cesta 3a, SI -6000 Koper
Tel.: 05 611 64 40, Fax.: 05 639 33 30

Cene vseh izdelkov so maloprodajne in so v €. Pri cenah in tehničnih podatkih si pridržujemo pravico popravka morebitnih tiskarskih napak. Vsi izdelki brez dekoracije, slike so simbolične.
Cene vključno z DDV. OBI trgovina z materiali za gradnjo in dom d.o.o., Jurčkova cesta 226, 1000 Ljubljana

Obiščite našo novo spletno stran
www.gorenjskiglas.si

DNEVNO SVEŽE NOVICE
KAŽIPOTI
PISMA BRALCEV
PRILOGE
RAZVEDRILO

→ več kot 1800 različnih obiskovalcev dnevno
→ novost Gorenjskega glasa od marca letos
→ zaenkrat so vse vsebine, prav tako arhiv, še brezplačne

Gorenjski Glas Za vas beležimo čas

eDOBA
v sodelovanju s študijskim središčem Zavod za izobraževanje odraslih Celje študij na daljavo/e-študij

Razmišljate o svoji karieri, napredovanju, ugledu?

Visoka poslovna šola
visokošolski strokovni študijski program Poslovanje
pridobljen strokovni naziv diplomirani ekonomist/diplomirana ekonomistka (VS)
Pisnini za vpis: 102 EUR ob prijavi do 7. septembra 2007, za študente nad 60 let je študij brezplačen.

Višja strokovna šola
program Komercialist
program Poslovni sekretar
Pisnini za vpis: 102 EUR ob prijavi do 6. septembra 2007, za študente nad 60 let je študij brezplačen.
www.doba.si

Informativni dan bo za vse programe v četrtek, 30. avgusta 2007, ob 17. uri v študijskem središču Zavod za izobraževanje odraslih, Kranjska cesta 2.

DOBA, Prešernova ulica 1, Maribor, 02 228 38 70, 02 228 38 90, info@doba.si

Radio Triglav®
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

NESREČE

Bukovica

Z motorjem padla v ovinku

V soboto ob 14.45 sta se zunaj Bukovice ponesrečila motorista. 55-letni Blejec in 38-letna sopotnica iz Škofje Loke sta se na motorju peljala iz Bukovice proti Dolenji vasi. Zunaj Bukovice sta v desnem preglednem ovinku z desno stranjo tačke za postavitev motorja podrsala po tleh. Zaradi precejšnje skupne teže je motor naslonilo na tačko in je zadnje kolo izgubilo stik z voziščem. Voznik in sopotnica sta padla po vozišču, nato pa sta zdrsela na travnato površino in na koruzno njivo. Sopotnica je pri tem utrpela hude rane, voznik pa lažje. Oba so z reševalnim vozilom odpeljali v Kliniční center Ljubljana.

Nomenj

Nepravilno prehiteval

Na regionalni cesti Bled-Bohinj se je v nedeljo ob 11.20 hudo ponesrečil 46-letni voznik motornega kolesa iz Idrije, dvanajstletni sopotnik pa je bil lažje ranjen. Z motorjem sta se vozila za 21-letnim voznikom osebnega avtomobila. Ko je ta pripeljal iz naselja Nomenj, je vključil levi smerni kazalec, ker je nameraval zaviti levo proti stanovanjski hiši. Motorist je njegovo namero spregledal in je ravno v tistem trenutku začel prehitevati. Pri tem je trčil v zadnji del avtomobila, nakar je skupaj z dvanajstletnim sopotnikom padel po vozišču. Reševalci so oba odpeljali v Splošno bolnico Jesenice.

Bled

S traktorsko kosilnico izsilil prednost

V nedeljo ob 17. uri se je na regionalni cesti med Podhomom in Zasipom hudo ponesrečil 52-letni Jeseničan, ki je vozil kolo z motorjem. Med vožnjo proti Zasipu je predenj s traktorsko kosilnico nenadoma zapeljal 68-letni Blejec, ki se je pripeljal s polja. Kmet je pred Jeseničanom izsilil prednost, zato je prišlo do trčenja, v katerem se je mopedist hudo ranil, kmet pa lažje.

Podgora

Zapeljal prek neprekinjene črte

V petek ob 11.26 se je na regionalni cesti Žiri-Gorenja vas pripetila huda nesreča. 46-letni voznik osebnega avtomobila Honda Civic je v Podgori v desnem ovinku z levim delom vozila zapeljal levo prek neprekinjene sredinske črte na nasprotno smerno vozišče. Tedaj je nasproti po svojem pasu pravilno pripeljala 43-letna voznica osebnega avtomobila Opel Vectra, v katero je voznik Honde trčil brez zaviranja. Voznica si je v nesreči zlomila levo stopalo in se udarila v levo zapestje. **S. Š.**

KRIMINAL

Domžale

Osumljen lažne najave podtaknjene bombe

Domžalski policisti so kazensko ovadili 17-letnega domačina, ker naj bi storil kaznivo dejanje zlorabe znamenj za pomoč in za nevarnost. Osumljeni je po ugotovitvah policije 14. junija zvečer v družbi svojih vrstnikov hotel vstopiti v gostinski lokal v Mengšu, kjer je potekala zasebna zabava za povabljene goste, zato jih varnostniki niso spustili v lokal. 17-letnik je kasneje poklical na številko policije 113 in dejal, da je v gostinskem lokalu podtaknjena bomba. Policisti so seveda reagirali, skupaj z varnostniki pregledali objekt in seveda nazadnje ugotovili, da je bila prijava lažna. Za tovrstno kaznivo dejanje je zagrožena denarna kazen ali kazen zapora do šestih mesecev.

Jesenice

Ustavili so ga v ukradenem vozilu

Jeseniški policisti so prejšnji teden na Cesti železarjev ustavili 25-letnega domačina, ko je vozil avtomobil Honda Civic, ki ga je istega dne ukradel na Ulici Staneta Bokala na Jesenicah. Policija je ugotovila, da je Jeseničan slišal pogovor med lastnikom vozila in njegovim prijateljem, ki naj bi mu vozilo odpeljal na servis, kam bo skril ključ. Jeseničan je nato odšel na mesto, kjer je bilo vozilo parkirano, našel ključ, ga odklenil in vžgal ter se nato z njim vozil po Jesenicah. Sledi ovadba zaradi storitve kaznivega dejanja velike tatvine. **S. Š.**

Mladi planinec omahnil v smrt

V petek se je pri sestopu z Mangarta smrtno ponesrečil 19-letni planinec. Isti dan sta dva planinca umrla zaradi kapi.

Simon Šubic

Tamar - Na območju med Mangartom in Poncami v Julijskih Alpah se je v petek zvečer smrtno ponesrečil 19-letni **Luka Repič** iz Hrastja pri Kranju. Pri sestopu po pobočju Struge mu je spodrsnilo, nakar je omahnil prek previsne stene v globino približno 120 metrov. Umrl je na kraju nesreče.

Policija poroča, da je z 31-letno sestro **Marušo** ob 13. uri krenil z Mangarta prek Zadnje in Srednje Ponce proti Tamarju. Po štirih urah je sestra pričela zaradi utrujenosti pešati, zato sta se odločila za spust po brezpotju pobočja Struga, kjer bi nato prišla do poti, ki vodi s Srednje Ponce v Tamar. Okoli 19. ure sta začela sestopati po brezpotju in po približno eni uri hoje je brat skočil na skalo. Pri tem mu je spodrsnilo, zato je omahnil prek previsne stene.

Planincema so na pomoč takoj priskočili štirje reševalci postaje Gorske reševalne službe Rateče in zdravnik, član GRS Kranjska Gora. Proti kraju nezgode so se zaradi hitrejšega dostopa odpravili prek Italije, vendar so v noči na soboto ugotovili, da se z Zadnje Ponce ne bodo mogli varno spustiti do planinke in ponesrečenega. Tako je iz Tamarja proti Srednjim Poncam odšla še druga skupina štirih reševalcev in policist. Okoli 2.30 sta obe skupini reševalcev stopili v stik s planinko. Ker so ugotovili, da obstaja velika nevarnost za njihova življenja, so se vrnili v Tamar, naslednje jutro pa je na kraj nezgode poletel helikopter Slovenske vojske, s katerim so v dolino Tamar pripeljali nepoškodovano Marušo. Za planinca ni bilo več pomoči, ker je pri padcu utrpel tako hude poškodbe, da je na kraju nezgode umrl.

Minuli petek dopoldne je na Planini Krstenica zaradi srčne kapi umrl planinec, poroča Regijski center za obveščanje iz Kranja. Posredovali so bohinjski gorski reševalci in dežurna reševalna ekipa za reševanje v gorah, ki se je s helikopterjem odpeljala po pokojnika. Kap je bila isti dan najverjetneje usodna še za enega pohodnika, ki je nenadoma padel na urejeni poti pred vstopom v Prisank. Letos je v naših gorah umrlo enajst ljudi, lani v enakem obdobju trinajst.

Foto: Simon Šubic (arhiv)

Po planinca so v soboto poleteli z vojaškim helikopterjem.

Minuli konec tedna so se gorski reševalci še nekajkrat odpravili v gore na pomoč ponesrečenim. V petek popoldne so pomagali planinki, ki je zdrsnila na poti s Triglava proti Planiki in utrpela lažje rane. Kmalu zatem se je neka planinka spotaknila na poti med Kredarico in Belimi podi in se ranila po obrazu. Obema so pomagali gorski reševalci iz Mojstrane in dežurna letalska ekipa reševalcev z Brnika, ki so naslednji dan pomagali tudi planincu, ki si je med plezanjem v severni triglavski steni zlomil nogo. V soboto popoldne so bohinjski reševalci pomagali še planinki, ki zaradi bolečih kolen ni zmogla opraviti sestopa z Jezerc prek planine Konjščica v dolino.

O denacionalizaciji in Lukendi

Včeraj se je na Jesenicah in v Radovljici mudil pravosodni minister Lovro Šturm.

Simon Šubic

Jesenice, Radovljica - Minister za pravosodje Lovro Šturm se je včeraj na upravnih enotah v Radovljici in na Jesenicah seznanil z reševanjem denacionalizacijskih zadev, na tamkajšnjih okrajnih sodiščih pa predvsem z uresničevanjem projekta Lukenda. Medtem ko se v denacionalizaciji najbolj zatika pri reševanju zadev agrarnih skupnosti zaradi neizvedene parcelizacije, se je na obeh sodiščih reševanje tekočih zadev izboljšalo, prav tako sta sodišči uspešni pri reševanju starih zadev, še zlasti v pravdnih in kazenskih zadevah, se pa na Jesenicah zatika na področju izvršbe, v Radovljici pa pri reševanju prekrškov, je ugotovil minister. Okrajni sodišči v Škofji Loki in Kranju ter okrožno sodišče v Kranju bo pravosodni minister obiskal v okviru vladnega obiska Gorenjske, ki je napovedan za 18. in 19. september.

Minister Lovro Šturm (levo) je včerajšnji obisk zaključil na radovljiškem okrajnem sodišču. V ozadju predsednica sodišča Mojca Mlakar. / Foto: Gorazd Kavčič

"Upravna enota Radovljica ima na prvi stopnji še 34 nerešenih denacionalizacijskih zadev, dobil pa sem zagotovila, da jih bodo še letos rešili vsaj dvajset. Na upravni enoti Jesenice imajo manj nerešenih zadev, tudi tam naj bi glavnino odpravili še letos, je pa pri njih bolj občuten zastoj pri reševanju vračanja premoženja agrarnim skupnostim," je pred odhodom pojasnil minister Šturm. Ker je geodetska uprava zaključila popis nepremičnin, minister pričakuje, da se bo ta sedaj usmerila v izdelavo parcelizacije, kar bo pospešilo reševanje denacionalizacijskih zahtevkov agrarnih skupnosti.

Pravosodni minister se je s predsednicama okrajnih sodišč pogovarjal tudi o načinu odpravljanja vzrokov za zastoje pri delu. "V predlogu sprememb zakona o izvršbi bomo tako upoštevali pobudo in tako pripravili dodaten predlog, kar bo omogočilo hitrejše odvijanje izvršbe in onemogočilo določena izigravanja, ki so se pojavila zlasti pri dražbah," je napovedal. Na dodatno vprašanje, kakšne bodo konkretne rešitve, je minister poudaril onemogočanje navideznih dražiteljev.

S sankami drveli po ovinkih

V Lajšah v Selški dolini so pripravili tekmo za 3. Veliko nagrado Evrope v sankanju na saneh s koleščki, na njej pa so se z drznimi vožnjami izkazali tudi domači tekmovalci.

VILMA STANOVNIK

Lajše nad Selcami - "Proga tukaj v Lajšah je zelo hitra, atraktivna, a tudi precej zahtevna. Čeprav je nova, smo na njej prej dvakrat trenirali in skušala sem pokazati, kaj znam. Za seboj imam že kar nekaj tekem in dobrih rezultatov, vendar je ta zmaga zame nekaj posebnega," je bila po tekmi navdušenja 16-letna **Nina Bučinel** (SAK Podljubelj), sicer dijakinja kranjske ekonomske gimnazije, ki na sankah uspešno tekmuje tako poleti kot pozimi. Nina je številne gledalce, ki so se v nedeljo zbrali ob progi v Lajšah, navdušila z atraktivno vožnjo, njene največje hitrosti na treningih in v dveh tekmovalnih vožnjah pa so bile kar blizu 90 kilometrov na uro. Prav tako kot Nina se je izkazala njena klubska kolegica **Petra Dragičevič**, ki je z neustrašno vožnjo zmagala med deklicami. "Najprej je tekmoval oče, nato sem začela jaz, sedaj tekmujeta še brata. Hitrosti me ni strah, pa tudi izkušenj imam že kar nekaj, saj že osem let tekmujem tako pozimi kot poleti, pozimi so hitrosti celo večje," je povedala 13-letna Petra.

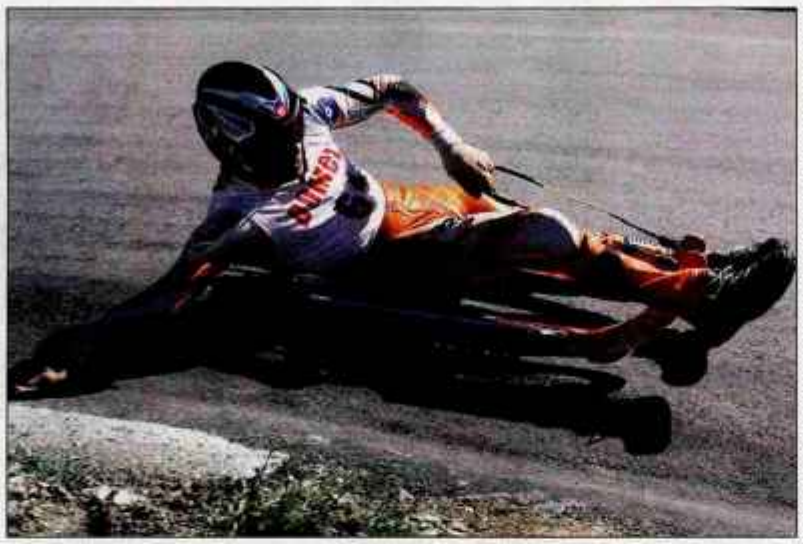

Jure Potočnik je po domači progi v Lajšah drvel tudi prek 90 kilometrov na uro. / Foto: Gorazd Kavčič

Niti malo pa na strah niso mislili fantje, čeprav so bili najmlajši, ki so tekmovali v kategoriji šolarjev, stari komaj sedem let. Med njimi se je najbolj izkazal domačin **Martin Berce** (SD Domel Železniki), ki je ugnal vse avstrijske konkurente. Med dečki je zmagal njegov klubski soteknovalec **Luka Bernik**, med mladinci pa je pogumni Avstrijec **Michael Scheinkistavil** stavil na vse ali nič in z atraktivno vožnjo (šlo je tudi prek 91 km na uro) ugnal vseh petnajst konkurentov v svoji kategoriji. Med njimi tudi sicer odličnega **Luka Švaba** (SAK Podljubelj), ki je osvojil 2. mesto, in domačina **Gašperja Potočnika** (SD Domel Železniki), ki je bil četrti. Se je pa zato zmage med člani veselil Gašperjev brat Jure, ki je bil najboljši med člani. "Ker je tekma tako rekoč pred domačo hišo, sem skušal pokazati, kaj znam. V tako odličnem razpoloženju je bilo super tekmovati, čeprav je nova proga res zahtevna in hitra, peljati pa je bilo treba brez napak," je povedal **Jure Potočnik**, ki tudi sicer uspešno tekmuje tako pozimi kot poleti.

Za konec so se na progi pomerili še seniorji, med katerimi je slavil Švicar **Albert Steffen**, naš najboljši pa je bil na 8. mestu **Darko Nemec**. Svojih tekmovalcev pa nismo imeli v kategoriji dvosedov, kjer sta slavila **Michael Scheikl** in med članicami **Tina Unterberger**.

Francozi niso oddali niti točke

Letošnjo poletno ligo na Bledu bodo v najlepšem spominu ohranili člani francoske ekipe Diables Rouges Briancona, Jeseničani pa so brez zmage pristali na zadnjem, četrtem mestu. Danes bo prva tekma v Podmežakli.

VILMA STANOVNIK

Bled - Tradicionalni uvod v novo hokejsko sezono je bil tudi letos poletni turnir Rudija Hitija na Bledu, ki je na koncu nekoliko nepričakovano prinesel največ veselja v francosko ekipo Brinacona, za katero igrajo tudi Gorenjci **Edo Terglav**, **Jakob Milovanovič** in od letošnje sezone naprej tudi **Mitja Šivic**. "Morda večina ni pričakovala, da bomo lahko premagali vse tri ekipe lige EBEL, vendar smo dokazali, da igramo dober hokej in da smo med najboljšimi francoskimi moštvi. V zadnji sezoni nam podvig, da se uvrstimo v finale Francije, ni uspel, saj smo izpadli v polfinalu, v novi sezoni pa zagotovo štartamo na naslov prvakov," je po koncu tekmovanja povedal izkušen slovenski reprezentant, Kranjčan **Edo Terglav**, ki se je takoj po tekmi z ekipo odpeljal nazaj v Briancon.

Tudi na zadnji tekmi turnirja, ko so se hokejisti Acronija Jesenic pomerili z ekipo Linza, se je Gorenjcem za las izmuznila zmaga. / Foto: Tina Dokl

Na drugo mesto se je na turnirju uvrstila ekipa ZM Olimpije, ki je v prvi tekmi s 4 : 0 ugnala moštvo Liwest Linza, v prvem letošnjem derbiju z Acronijem Jesenicami pa so bili prvaki s Tivolija boljši s 4 : 3. Tretje mesto je na turnirju osvojila ekipa Liwest Linza, ki je na zadnjem nedeljskem srečanju po kazenskih strelih s 5 : 4 premagala Acroni Jesenice. Jeseničani so tako na turnirju ostali brez točk, novo dokazovanje pa jih čaka že danes, ko bodo v dvorani Podmežakla ob 19. uri na prijateljski tekmi gostili ekipo Graza, za katero igra tudi **Ivo Jan**.

PADALSTVO

ZELL AM SEE

Stopničke za Ireno in Majo

Kljub odsotnosti četverice naših najboljših padalcev v skokih na cilj, **Romana Karuna, Uroša Bana, Senada Salkiča** in **Domna Vodiška**, ki se pripravljajo na evropsko prvenstvo v Osijeku, je slovenska odprava na tekmi svetovnega pokala na Solnograškem svoje delo opravila odlično. Ekipi Elan (Borut Erjavec, Matej Bečan, Irena Avbelj, Jurij Kozjek in Maja Sajovic) in Ptuj (Peter Balta, Boris Janžekovič, Milan Jurič, Aleksander Čuš in Petra Jurič) sta bili izenačeni na petem mestu, stopničke pa tokrat za slovenski moštvi niso bile dosegljive. Kljub posameznim napakam pa naši niso ostali brez zmagovalnega odra, na katerega sta se tokrat zavihteli **Irena Avbelj** za drugo letošnjo zmago in **Maja Sajovic** za tretje mesto in že četrte stopničke letos med dekleti. **Z. R.**

KOLESARSTVO

KRANJ

Bogataj drugi v šprintu

Blizu Vidma v Italiji je potekala kolesarska dirka 3. Troffeo Tauriano. Med mlajšimi mladinci je v šprintu skupine odlično drugo mesto osvojil Savčan **Blaž Bogataj**. Boljši od njega je bil le Italijan **Andrea Dalcol**, **Nejc Bešter** (Sava) je bil 11. Dirka je bila dolga 78 kilometrov, povprečna hitrost pa kar 44,5 kilometra na uro. V Italiji so dirkali tudi dečki. Na 15. Troffeo GP Festo dello Sport di Pieris je bil med dečki A **Urban Jelovčan** 5., **Jure Kalan** 7., med dečki B pa je bil 7. **Matej Mohorič** (vsi Sava). Dirka je bila dolga 40 km, povprečna hitrost pa skoraj 39 km na uro. **M. B.**

Ropret srebrn, Uršičeva bronasta

Na veteranskem svetovnem prvenstvu v kolesarstvu v St. Johannu na Tirolskem v Avstriji sta novi medalji osvojila člana ekipe Bam.Bi iz Trboj. **Bojan Ropret** je bil drugi v svoji starostni kategoriji (50-52 let) na cestni dirki, **Vida Uršič** pa je bronasto medaljo med veterankami starimi od 50 do 54 let osvojila v kronometru. **M. B.**

Kopač končal dirko Pariz-Brest-Pariz

Medvoščan **Marko Kopač** je uspešno prišel na cilj 16. dirke Pariz-Brest-Pariz. Za 1200 kilometrov dolgo progo je potreboval dobrih 59 ur kolesarjenja. Najboljši izmed sedmerice Slovencev je bil **Marko Baloh**, ki je v cilj prišel po 46 urah in 35 minutah. **M. B.**

GORENJSKI SEMAFOR

NOGOMET

Ligaški rezultati gorenjskih ekip

Prva liga Telekom, 6. krog: Primorje : Domžale 0 : 2 (0 : 0). Na lestvici vodijo Domžalčani, ki v soboto ob 20. uri gostijo ekipo Interblocka. **2. SNL, 3. krog**: Zavrč : Triglav Gorenjska 0 : 0 (0 : 0). Na lestvici z 9. točkami vodi ekipa Aluminija, Triglav Gorenjska pa je na 5. mestu s petimi točkami. V nedeljo ob 17. uri Triglav Gorenjska gosti Rudar Velenje. **3. SNL - zahod, 3. krog**: Tinex Šenčur : K. V. Radomlje 2 : 2, Portorož Piran : Roltek Dob 0 : 3, Avtoplus Korte : Jesenice 3 : 1, Kranj : Adria 0 : 0. Na lestvici vodi ekipa Tolmina z 9 točkami, Kranj na 2. mestu ima 7 točk, Tinex Šenčur na 5. mestu ima 5 točk, Roltek Dob na 10. mestu je zbral 2 točki, Jesenice mesto za njim prav tako 2 točki, Kalcer Vodoterm Radomlje na 12. mestu pa imajo eno točko. V soboto ob 20. uri ekipa Roltek Doba gosti Avtoplus Korte, Jeseničani se bodo doma ob 17. uri pomerili z ekipo Jadrana Dekanov, ekipa Kranja bo gostovala pri Tolminu, ekipa Radomelj bo v nedeljo ob 17. uri gostila Brda, Tinex Šenčur pa v nedeljo ob 19. uri gostuje pri Olimpiji Bežigrad. **1. gorenjska liga, 1. krog**: Kranjska Gora : Polet 2 : 1, Ločan : Šobec Lesce 2 : 5, Britof : Naklo 3 : 1, Velesovo : Alpina Žiri 0 : 0, Bohinj : Sava 2 : 4, Bled Hirter : Železniki 0 : 0. Pari 2. kroga v soboto ob 17. uri so: Polet : Železniki, Sava : Bled Hirter, Alpina Žiri : Bohinj, Naklo : Velesovo, Šobec Lesce : Britof, Kranjska Gora : Ločan. **V. S.**

TRIATLON

21. Teva triatlon jeklenih Bohinj: absolutno, moški: 1. Mitrić (Zupan Sport) 2:24:46, 2. Rebolj (Partizan Dolsko) 2:30:27, 3. Rovšček (KK Soča Kobarid) 2:32:00, 4. Mikelj (ŠD Stara Fužina), 5. R. Bertoncelj (ŠD Kondor Godešič), 6. Jelenc (ŠD Gorje), 7. Šimenc (KKK Ljubljana), 8. Avguštin, 9. Hafner, 10. U. Bertoncelj (vsi ŠD Kondor Godešič); **ženske:** 1. Vouk (Vouk - navtika) 2:50:19, 2. Lapanja (ŠD Bevke) 3:13:32, 3. Novak (Ljubljana) 3:29:15, 4. Pelhan (Valdorfska šola) 3:35:18, 5. Vertelj (Pustolovec rajd), 6. Anžel (Glosa sindikat); **štafete:** 1. Zupan sport (Korenjak, Zupan, Soklič) 2:08:49, 2. Naklo (Borovinsky, Trampuš, Triler), 3. KD Grosuplje (Jerman, Grilc, Gjerek). **M. B.**

TEKI

Gorenjski pokal v rekreativnih tekih: 3. tek na Dražgoško goro (7,5 km): absolutno, moški: 1. Alič (ŠD Peklenk) 39:16, 2. Komac (Teraž team) + 4:08, 3. Spruk (Stahovica) + 4:26, 4. Škerlep (Tekaški forum), 5. M. Šenk (GRS Jezersko), 6. A. Šenk (TTSO Jezersko), 7. Ulamec (ŠD Zasip), 8. Kalan (Okrepčevalnica Kozolc), 9. Katrašnik (AGP Pro), 10. Kolman (Slovenska vojska); **ženske:** 1. Oman 52:04, 2. Šolar + 3:31, 3. Jelovčan + 4:13 (vse Gorenjski glas), 4. Tolar (Železniki), 5. Klemenčič (Tržiške strele), 6. Červ (Gorenjski glas); **zmagovalci po kategorijah, ženske: 50-59 let:** Nadja Finžgar (Gorenjski glas), **40-49 let:** Ana Jelovčan (Gorenjski glas), **30-39 let:** Mateja Klemenčič (Tržiške strele), **do 29 let:** Jana Oman (Gorenjski glas), **moški: 60 let in starejši:** Peter Bertoncelj (Kondor Godešič), **50-59 let:** Milan Šenk (GRS Jezersko), **40-49 let:** Marko Škerlep (Tekaški forum), **30-39 let:** Simon Alič (ŠD Peklenk), **20-29 let:** Uroš Komac (Teraž team), **do 19 let:** Rok Demšar (ŠD buldoženji). **M. B.**

BALINANJE

13. krog: 1. liga - Brdo : Primskovo 10 : 12, Antena Portorož : Bistrica 6 : 16; *vrstni red:* Dragomer GUT&PET 29, Brdo in Primskovo po 27, Sloga 24, Postojna 21, Bistrica 18, EIS Budničar 17, Planina Petrič 16, Polje 13, Antena 3. **2. liga vzhod** - Tržič : Tezno Cimos 18 : 4, Voličina : Radovljica Alpetour 6 : 16, Čirče VAN-DEN : Rogaška Car System 20 : 2; *vrstni red:* Čirče VAN-DEN 33, Radovljica Alpetour 30, Rogaška Car System 24, Tržič in Voličina po 15, Velenje Premogovnik 11, Tezno Cimos 10, Svoboda in Sodček po 9. **2. liga zahod** - Rovna : Žiri 18 : 4; *vrstni red:* Košana 28, Kolektor 26, Mlinar Padna 23, Rovna 21, Orlek Javor in Skala po 20, Ilirska Bistrica 19, SGP Gorica 18, Jadran Hrpelje Kozina 12, Žiri 8. **S. Š.**

ŠAH

V Šahovskem domu v Ljubljani je potekalo 17. Absolutno državno prvenstvo Slovenije za člane in članice. V ženski konkurenci je slavila državna reprezentantka, wMM **Vesna Rožič** (ŠS Tomo Zupan Kranj). Pri moških je prepričljivo zmagal ljubljanski velemojster **Duško Pavasović** (ŠK Maribor LANCom). Več si lahko ogledate na spletnih mestih: http://www.sah-zveza.si/rez/0708/s107ch/ in http://www.sah-zveza.si/rez/0708/s107chW/. **O. O.**

Najprej hokejist, sedaj veslač

Rok Rozman je najmlajši član naše veslaške reprezentance, ki te dni tekmuje na svetovnem prvenstvu v Münchnu.

VILMA STANOVNIK

Radovljica - Minulo nedeljo se je v Nemčiji začelo letošnje svetovno prvenstvo v veslanju. Na njem prvič v članski konkurenci nastopa tudi 19-letni Radovljičan Rok Rozman, ki v četvercu brez krmarja vesla skupaj z bratoma Miho in Tomažem Pirhom ter Rokom Kolandrom. Simpatičnega Roka smo za pogovor poprosili pred odhodom v München.

Rok Rozman postaja vse boljši veslač. / Foto: Tina Dokl

Kolikor vem, veslanje ni bilo tvoj prvi šport?

"Ja, komaj pri štirih letih sem že začel igrati hokej pri blejskem hokejskem klubu in vztrajal sem kar dvanajst let. Nenadoma pa me je "nekaj pičilo", da bi se dokazoval tudi v športu, ki je odvisen zgolj od tvojega znanja in truda in ne od ekipnega razpoloženja. Tako sem se odločil, da se preizkusim v veslanju. Zdelo se mi je, da je to šport zame, da se bom v čolnu in na vodi dobro počutil in lahko tudi uspel. Nekaj časa sem sicer še kombiniral hokej in veslanje, potem pa se je bilo treba odločiti in - čeprav je bila odločitev težka - sem izbral veslanje."

Ti je kdaj žal?

"Pri veslanju sem štiri sezone, bilo je že kar nekaj dobrih rezultatov in o tem, ali je bila odločitev pravilna, ne razmišljam več. Preprosto sem se tako odločil in mislim, da je bilo kar prav. Je pa res, da pozimi še grem kdaj z užitkom na led, na kakšno prijateljsko tekmo."

Je ob veslanju mogoče študirati?

"Ker sem šel leto dni prej v šolo, sem bil letos že študent, čeprav sem star šele devetnajst let. Študiram biologijo in nikakor ni lahko, saj sem bil spomladi izbran v člansko ekipo. To pa pomeni, da so se začeli treningi dvakrat dnevno in da je bilo za "faks" res malo časa. Kljub temu pa mi je uspelo narediti večino izpitov. Več težav bo zagotovo v drugem letniku, saj - če se nam uspe uvrstiti na olimpijske igre - bo treningov še več in priprave še bolj resne."

Čeprav si še kratek čas veslač, pa imaš že lepe rezultate. Kateri ti največ pomeni?

"Največ zagotovo lanska kolajna z mladinskega svetovnega prvenstva, ko smo bili v četvercu brez krmarja tretji. Bronasta kolajna mi je posebno pri srcu tudi zato, ker smo bili v čolnu sami blejski veslači, poleg mene še Zupan, Galičič in Golja. Tudi sicer je bilo v mladinski konkurenci kar nekaj kolajn z mednarodnih tekmovanj."

Na tvojem prvem svetovnem članskem prvenstvu imate trije blejski veslači v četvercu tudi Štajerca Roka Kolandra. Je razpoloženje zato boljše ali slabše?

"Štajerci pa razpoloženja res nikoli ne pokvarijo. Sploh ko gremo ven iz čolna! Tako upam, da se bomo tudi na letošnjem svetovnem prvenstvu imeli česa veseliti."

Kaj bo zate dober rezultat četverca na svetovnem prvenstvu?

"Najprej olimpijska norma in nato A finale. Že priti v A finale bo zagotovo težko in jaz bom s tem vsekakor zadovoljen. Kaj pa se bo nato zgodilo v finalnem obračunu, pa je res težko napovedati, saj bodo razlike med najboljšimi minimalne."

Že kaj razmišljaš, koliko časa boš vztrajal v veslanju?

"S tem se pa sploh ne obremenjujem. Veslati želim tako dolgo, kot bom lahko dosegal vrhunske rezultate. Je pa res, da je konkurenca vedno močnejša in veslanje je res garaški šport. K sreči mi energije ne manjka. Če je kaj časa, rad smučam, hodim v hribe, plezam, sem ribič, rad imam divje vode, kajak ... skratka, pri miru sem le, kadar spim."

Kranju 75 četrti zaporedni naslov

V nedeljo se je na Bledu končalo letošnje državno prvenstvo v linipolu.

JOŽE MARINČEK

Bled - V nedeljo se je s sklepnimi boji v Grajskem kopališču na Bledu končalo letošnje državno prvenstvo v linipolu (malem vaterpolu oz. vaterpolu na plaži). V finalni del so se uvrstile le štiri najboljše ekipe iz predtekmovalnega dela. Ekipa No name v finalu ni pokazala tistega, kar jih je odlikovalo v predtekmovanju. Tako so že v prvem polfinalu **Armin Kern, Luka Pirec, Anže Kalan, Klemen Podvršček, Marko Džalo** in **Jure Pogačnik** morali priznati premoč četrtega v predtekmovanju, ekipe Term Ptuj. Veliko lažje delo pa so imeli igralci Kranja 75 v drugem polfinalu, ko so premagali Kamnik. Ta je nato v borbi za tretje mesto klonil še proti No name, v velikem finalu pa sta se pomerila Terme Ptuj in Kranj 75. Boj je bil trd in napet, posebno v drugem setu, ko smo pričakovali, da se bo igral še tretji, a sta dva zaporedna zadetka **Primoža Troppana** dala prvaka za letošnje leto, kar pa je obenem tudi četrti zaporedni naslov Kranja 75, ki je na Bledu nastopil v postavi: **Tevž Suhadolnik, Damir Čarap, Uroš Čadež, Blažo Radonjić, Primož Troppan** in **Gregor Košir**.

Vaterpolisti so se za konec državnega prvenstva v linipolu pomerili v Blejskem jezeru. / Foto: Tina Dokl

Radovljičana junaka jeklenih

Bohinjski triatlon je letos dal nova zmagovalca. Med moškimi je to Zdravko Mitrič, doslej že dvakrat drugi, pri ženskah pa Jana Vouk, ki je na triatlonu nastopila prvič.

MAJA BERTONCELJ

Ribčev Laz - Na 21. Teva triatlonu jeklenih v Bohinju (8 km veslanja po Bohinjskem jezeru, 16 km kolesarjenja pod planino Konjščico ter 8 km teka do Vodnikove koče) je med posamezniki po dveh drugih mestih do svoje prve zmage prišel 35-letni **Zdravko Mitrič**, sicer Radovljičan, ki pa živi v Kropi. Njegov čas: 2:24:46. "Po tihem sem si želel zmage, sploh ker ni bilo Zupančiča in Mariča, ki sta zmagovala v zadnjih letih. Razliko sem naredil na kolesu. Zame osebno je triatlon jeklenih najboljša športna preizkušnja pri nas, zato se ga redno udeležujem," je bil na cilju pri Vodnikovi koči zgovoren Mitrič, ki ga je za jeklene pred leti navdušil prav Marjan Zupančič, edini, ki ima na tem triatlonu šest zmag. Mitrič sicer nastopa predvsem na kolesarskih dirkah, čez 14 dni pa bo na Slovenskem alpskem maratonu tekel na 35 kilometrov. Drugouvrščenega **Jerneja Rebolja** je prehitel za skoraj šest minut, tretji je bil **Borut Rovšček**, sledila pa sta mu **Robi Mikelj** in **Rok Bertoncelj**, prvi iz ŠD Kondor Godešič, najštevilnejše ekipe s kar petimi tekmovalci med prvih enajst.

Zdravko Mitrič in Jana Vouk sta prvič zmagala na triatlonu jeklenih.

Zelo odmeven je bil najboljši čas prve ženske. Novinka na jeklenih **Jana Vouk** je v cilj prišla v rekordnem času 2:50:19. Prehitelo jo je vsega 17 moških. Tudi sama je bila nad rezultatom presenečena. "Prijavila sem se med zadnjimi. Za nastop so me prepričali prijatelji in fant, za motivacijo je poskrbel kar Zdravko Mitrič. Bilo je veliko lažje, kot sem pričakovala. Verjetno bom v prihodnje poskusila še izboljšati svoj čas," je povedala 22-letna Radovljičanka. Pred leti je trenirala plavanje, pa tudi sicer se s športom veliko ukvarja. Za triatlon je trenirala tudi po štiri ure na dan. Druga ženska v cilju je bila Škofjeločanka **Teja Lapanja**. Zmagovalna štafeta je letos Zupan sport v postavi **Jernej Korenjak**, **Tine Zupan** in **Tomaž Soklič**.

Spet bomo občudovali nekdanje ase

Prek 3800 tekmovalcev in tekmovalk, med njimi tudi 80 domačih, se bo pomerilo na Evropskem veteranskem prvenstvu v plavanju, skokih v vodo, sinhronem ter daljinskem plavanju.

VILMA STANOVNIK

Kranj - Z včerajšnjim slovesnim odprtjem in današnjimi prvimi obračuni v kranjskem plavalnem bazenu se je začelo XI. Evropsko veteransko prvenstvo v plavanju, skokih v vodo, daljinskem ter sinhronem plavanju. Tekmovanja v plavanju in sinhronem plavanju potekajo v letnem oziroma zimskem bazenu v Kranju, tekmovanje v skokih v vodo bo od četrtka do nedelje potekalo na kopališču Ukova na Jesenicah, tekmovanje v daljinskem plavanju na pet kilometrov pa bo zadnji dan prvenstva, v nedeljo, na Blejskem jezeru.

"Prepričan sem, da se nam obeta šest dni zanimivih tekmovanj in obenem druženja, saj ima vsako veteransko prvenstvo ob tekmovalnem zagotovo tudi velik družaben pomen," je ob prihodu v Slovenijo poudaril generalni sekretar Evropske plavalne zveze za veteransko plavanje Hans Peter Sick.

Generalni sekretar LEN Hans Peter Sick ter Borut in Tim Farčnik iz podjetja SI Sport so prepričani, da smo kot gostitelji letos najbolj množičnega tekmovanja v Sloveniji dobro pripravljeni.

Priložnosti za druženje pa bo zagotovo veliko, saj bo Gorenjska te dni gostila prek tri tisoč osemsto udeležencev tekmovanj, ob njih pa še kopico spremljevalcev in gostov. "Pri organizaciji nas sodeluje okoli 350, od tega je največ sodnikov na tekmovanjih, treba je poskrbeti za vso logistiko in transport. Želimo, da vsem Slovenija ostane v lepem spominu, zato smo ob prvenstvu organizirali tudi nekaj izletov," je povedal Tim Farčnik iz podjetja Si Sport, ki je od Plavalne zveze Slovenije prevzelo organizacijo in izvedbo prvenstva, pri čemer so za pomoč pri organizaciji sinhronega plavanja, kjer v Sloveniji nimamo izkušenih strokovnjakov, zaprosili italijansko plavalno zvezo.

Slovenska reprezentanca edino v sinhronem plavanju tudi ne bo imela svojih tekmovalcev, bomo pa lahko stiskali pesti za kar osemdeset drugih. Pravico do nastopa na veteranskem prvenstvu imajo namreč športniki stari od 25 let naprej, najstarejši na listi prijavljenih pa imajo celo okoli 90 let. Med našimi tekmovalci omenimo nekdanji odlični plavalki Natašo Kejžar in Tanjo Blatnik, najstarejši slovenski udeleženec tekmovanja pa bo 80-letni Ljubljančan Franc Kočevar, ki živi v Gorjah.

GIBAJTE SE Z NAMI
JANEZ FERLIC

Športni magnet

Tek je očitno postal nekakšen fenomen športne rekreacije, kar nam dokazujejo množice tekačev na rekreativnih tekmovanjih. To gre verjetno pripisati dejstvu, da se ljudje končno le zavedajo koristnosti gibanja, telesne aktivnosti in druženja v športnem duhu, ki ga na tovrstnih tekmovanjih ne manjka. Če gre lahko z razvojem naprej vsa tehnika tega sveta, potem je prav, da je tudi šport, in to v obliki rekreacije, predmet nadaljnjega razvoja z namenom izboljšanja bivanja in odnosov med ljudmi. Da takoj ločimo: gre predvsem za športno rekreacijo in ne za vrhunski šport, ki je že tako ali tako preveč onesnažen in je postal dobro plačana industrija, kjer se obrača ogromno denarja, ki je tako kot človeka tudi šport nekoliko pokvaril. Športna rekreacija je dejavnost, ki jo posameznik izbere prostovoljno, da si izboljša psihofizične sposobnosti, koristno preživlja prosti čas, naveže nove stike in navsezadnje je telesna aktivnost tudi kompenzacija stresu. Vse skupaj pa je magnet, ki nas potegne iz vsakdanjih obveznosti in skrbi v svet narave, kjer se z gibanjem spočijemo in napolnimo akumulatorje. Včasih mi kdo reče, kako lahko po treningu, kjer pretečem kakih dvajset kilometrov, še kakšno delo kakovostno in hitro opravim. Lažje delam, kot če bi prosti čas namenil zgolj počivanju in pasivni aktivnosti. Je pa drugače, kot če bi tekel denimo z vrhunskim maratoncem, kjer bi me trening zaradi hitrosti lahko popolnoma izčrpal in potem kakšno uro po treningu dejansko ne bil sposoben normalno delati. Sam se odločiš za aktivnost in jo prilagajaš lastnim sposobnostim. Predvsem pa ne pretiravati in se ne izpostavljati naporom, ki lahko škodujejo organizmu. Pred časom mi je Dušan Mravlje dejal, da je bistvo, da spoznaš samega sebe, in potem v skladu s tem tudi treniraš in nasploh živiš. Se pravi, treba je slediti intuiciji. Ko te šport potegne v pravo smer, potem se lahko nadejaš zvrhane mere pozitivnih učinkov. Občasno pač pridejo tudi poškodbe in druge nevšečnosti, vezane predvsem na zdravstvene težave, a verjemite, da se vse te težave skoraj vedno popolnoma odpravijo, če jim pustimo dovolj časa in smo potrpežljivi.

Šport je namenjen vsem starostnim skupinam. Predvsem pa bi bilo treba v svet športa vključiti še več mladih, ki tudi s športom v obdobju odraščanja gradijo svojo celostno podobo in postavljajo temelj za nadaljnje življenje. Vse skupaj se premika na bolje, a prepočasi, in nemalokrat je pomembnejše zadovoljevanje materialnih dobrih kot pa oblikovanje lastne osebnosti.

Nagrada za uspeh mora biti, a več kot to pomeni notranje zadovoljstvo.

S športno aktivnostjo v mladosti poskrbimo za dober telesni razvoj in krepitev psihofizičnih sposobnosti.

MOJ POGLED
DAMJANA ŠMID

Navade, ki ubijajo (1)

Saj vem, sliši se grozno. Ampak doslej sem se pa tudi že naučila, da mora biti naslov malce dramatičen ... Čeprav resnici na ljubo obstaja res nekaj navad, ki ubijajo. Če jih pogosto uporabljamo, lahko ranimo sebe in druge. Ran na zunaj sicer ni videti, ampak so tiste notranje lahko tako hude, da človeka uničijo. Ne poznam človeka, ki bi živel brez teh navad. Vsaj na vsake toliko časa ali pa vsakodnevno jih uporabljamo vsi. Če bi vedeli, kako slabo vplivajo na naše medsebojne odnose, bi jih mogoče uporabljali manj. Ena izmed njih je kritiziranje in ta je postala tako vsakdanja, da se je skoraj ne zavedamo več. Ni dneva, da ne bi srečali človeka, slišali dogodka ali doživeli nekaj takšnega, kar zasluži kritiko. Če ne drugega pa kritiziramo politiko, to je vedno hvaležna zadeva. Če dobro pomislimo, kaj imamo od tega? Bi znali sami bolje? Drugače? Je bilo kdaj drugače? Pa to ni bistvo. Bistvo je, da sama kritika ne vpliva na stvari. Pa še nekaj vem iz svojih izkušenj. Bolj kot je človek nezadovoljen s svojim življenjem, bolj kritizira druge. To je veliko lažje, kot pa ukvarjati se s spremembami pri sebi. Ko bomo torej naslednjič imeli na jeziku kritične pripombe, se najprej vprašajmo, kaj se dogaja z nami. Je bolje imeti svoj prav, zadnjo besedo ali dobre odnose z drugimi? Poleg kritiziranja obstaja še ena huda navada, prav tako zelo razširjena v naši deželici. To je pritoževanje. Jamranje ali nerganje po domače. To je res težko poslušati, sami veste, sploh če imate kakšnega nergača okrog sebe. Kaj storiti z njim, kako ga poslušati ali razumeti? Če dokazujemo, da nima prav, se zapletemo v nikoli končano vojno. So ljudje, ki pač uživajo v tem, da so žrtve. Smilijo se sebi in nekako ne znajo videti, kaj vse imajo, kakšen lep dan je in kakšne možnosti so pred njimi.

Prisluhnite nam - polepšali vam bomo dan.
91,0 MHz
TURISTIČNI RADIO POTEPUH
www.potepuh.com

Badelj zoper zbadanje

Pegasti badelj (Silybum marianum) je tista nenavadna bodeča rastlinica s škrlatno rdečimi cvetnimi koški in listi, na katerih opazimo bele proge. Z bodečnico ali bodiko, kot ji tudi pravimo, so od nekdaj zdravili depresije, "mačka" in notranje zbadanje. Danes velja za najpomembnejše zeliščno zdravilo, ki varuje jetra in pomaga obnavljati njihove celice.

PAVLA KLINER

V zdravilne namene uporabljamo predvsem seme, ki ga nabiramo od junija do oktobra. Socvetja odrežemo, ko glavice dobijo bele vrhove, jih posušimo in omlatimo. Redkeje uporabljamo sveže ali posušene liste, ki jih nabiramo v času cvetenja.

Marijin osat za več mleka

Badlju pravimo tudi Marijin osat, legenda v zvezi s tem pa pravi, da je devica Marija iskala miren kraj za dojenje. Marijin osat je to opazil in z listi zaščitil mater in dete Jezusa. Nekaj kapljic mleka je padlo tudi na njegove liste, ki imajo zato še dandanes bele lise in proge. To je dalo tudi povod, da so zelišče jemale žene za večje nastajanje mleka med dojenjem.

Badelj skozi čas

Z njim so jetra zdravili že v antiki. Leta 23 je Plinij priporočal mešanico badljevega soka in medu za izboljšanje presnove in spodbujanje pretakanja žolča. Grki so ga uporabljali pri kačjih pikih. V srednjem veku so si z njim pomagali pri melanholiji, malariji, morski bolezni, zlatenici, žolčnih kamnih, za obnovo jeter in vranice ter pri zbadanju v rebrih, kar naj bi kazalo na vnetje pljučne ali rebrne mrene. Na prelomu stoletja je postal zelo popularen v ameriški medicini, kjer so ga in ga še vedno uporabljajo za zdravljenje krčnih žil, menstrualnih težav, bolezni jeter in žolča ter ledvičnih bolezni. Prepričal je tudi Nemce, ki z njim uspešno zdravijo hepatitis in cirozo jeter. Tudi pri nas je badelj vse bolj priljubljen. Čislal ga je Simon Ašič, ki je svetoval, da mu v čaju dodamo še poprovo meto - zaradi okusa in tudi zaradi večjega učinka. Dr. Katja Galle Toplak v *Zdravilnih rastlinah na Slovenskem* zapiše, da pripravki iz semen ugodno vplivajo na poškodbe jeter, kot so zamaščena jetra, jetrna ciroza, toksične poškodbe z različnimi zdravili, pa tudi na povišanje jetrnih encimov v zvezi z žolčnimi obolenji. Zelišču pripisujejo sposobnost ohranjevanja zdravih jeter ter vpliv pri funkcionalnih motnjah, pri zlatenici, žolčnih kolikah in podobnih obolenjih. Novejše raziskave nakazujejo, da lahko silimarin, najpomembnejša učinkovina pegastega badlja, zmanjšuje rast določenih rakastih celic, predvsem raka na prostati. Zmanjševal pa naj bi tudi možnost nastanka ateroskleroze in zniževal raven holesterola v krvi. Uspešno pa ga že uporabljajo za omejitev poškodb na jetrih, ki jih pri zdravljenju raka povzroči kemoterapija.

Pegasti badelj raste v naravi in na vrtu

Za bodečimi listi se skriva silna zdravilnost

Poparek, prelivek, tablete in prah

Čaj iz badlja si pripravimo v obliki poparka: žličko zdrobljenih semen poparimo s skodelico vrele vode in pustimo stati petnajst minut. Trikrat na dan pijemo po eno skodelico čaja pol ure pred jedjo. Lahko se odločimo tudi za prelivek: semena namakamo nekaj ur v hladni vodi in segrejemo do vretja. Čaj pomaga pri vnetjih jeter, ne glede na to, ali gre za virusni hepatitis ali pa za zamaščena jetra, ki so posledica nezmernega uživanja alkohola ali preobilne hrane. Pomaga pri regeneraciji jeter in odstranjuje pritisk v jetrih. V jetrih namreč ni živčnih končičev, zato ne bolijo. Pijmo ga še proti vnetjem žolča, revmi, holesterolu in krčnim žilam. Seme badlja lahko tudi stolčemo, zmeljemo, ga žvečimo ali pa jemljemo prah s tekočino. Dandanes iz badlja izdelujejo tablete, kapsule, dražeje in prah, ki ga primešamo v jogurt, sadni sok ali čaj. Vsi ti pripravki se priporočajo ljudem, ki kadijo ali so izpostavljeni cigaretnemu dimu, tistim, ki uživajo velike količine alkohola ali imajo motnje na jetrih, športnikom in vsem ljudem, ki se želijo preventivno zaščititi pred toksini, ki nas obdajajo.

Diagnoza: rak na pljučih

7 V RAKOVIH KLEŠČAH

MARJETA SMOLNIKAR

Zdrav človek ima tisoč različnih želja, bolan eno samo: ozdraveti. Kdo je to misel prvi izrekel, ne vem, vsekakor drži.

Četrtek, 7. junija

Bolnišnico zapusti tečna gospa iz Sodražice, česar se - lepo ali grdo - razveselim. Preden odide, me še prav po otroško zašpeca oddelčnemu zdravniku, češ da je zaradi televizije, ki je po njeni percepciji časa igrala vso noč, povsem izmučena. Razen tega, da zdravnika spravi v neroden položaj, večje škode s tem ne naredi.

Poleg običajnega jutranjega preverjanja temperature, krvnega tlaka, kisika v krvi, izpljunkov in urina, opravim še tako imenovani CT (po angleško Computed Tomography, po kranjsko pa računalniška tomografija oziroma rentgensko slikanje telesnih organov s pomočjo sodobne računalniške tehnologije). Slika bo pokazala, ali imam rakaste tvorbe tudi v glavi in v trebušni votlini ali samo v pljučih. Da jih imam, so si namreč zdravniki že čisto na jasnem, samo moji zavesti še ni potegnilo.

Po kosilu, ki se ga ne dotaknem, se pri meni oglasi sobni zdravnik. Tako rekoč na čelu mu piše, da mi je prišel sporočit nekaj velikega. Neprijetnega. Usodnega.

Zdravnik: "Gospa Smolnikar." Uvodnemu nagovoru sledi premor. Poskusim ga spodbuditi: "Gospod doktor." Dialog se ponovi. Zdravnik: "Gospa Smolnikar." Jaz: "Gospod doktor." Zdravnik: "Sporočiti vam moram zelo neprijetno novico." Tišina. Ker je očitno, da zdravniku vloga ni pisana na kožo, mu pomagam: "Ste mi prišli povedat, da imam raka?" Zdravnik: "Žal." Naj se sliši še tako neverjetno, počutim se, kot da mi je z ramen padel betonski blok, težak tono. Po petih dneh lažne negotovosti, so stvari končno kristalno jasne. Nedvoumne.

Položaj je smešen, saj je zdravnik videti bolj pretresen, kot sem sama. Začnem se smejati in tolažiti zdravnika: "No, no, gospod doktor. To pa res ni nič takšnega, da vas bi moralo skrbeti." Zdravnik me gleda in ne ve, ali so mi popustili samo živci ali se mi je čisto utrgalo. "Gospa Smolnikar, razumite vendar, imate raka in to ni prav nič smešno." Jaz: "Tragično pa tudi ne. Če je že tako naneslo, sem pravzaprav vesela, da imam samo raka." Zdravnik: "Kaj pravite?" Jaz: "Da sem z diagnozo povsem zadovoljna. Skrbelo bi me, če bi mi prišli povedati, da imam aids ali, recimo, alzheimerja. Vsekakor pa raka ne jemljem kot bolezen, pač pa kot življenjski izziv. Kot življenjsko preizkušnjo, ki jo bom z milijardno gotovostjo prestala. Seveda bom umrla, gospod doktor, ampak ne zdaj in ne zaradi raka. V to sem tako prepričana, kot da ležim na tej postelji."

Zdravnik se obrne in odide. Tako rekoč v trenutku izdelam načrt, kako se znebiti raka. Poleg uradne medicine v načrt vključim tako imenovano alternativo. Pokličem prof. dr. Borisa Kobala, ki se ukvarja s tako imenovano frekvenčno terapijo, prijatelja Mojco pa prosim, naj me najavi pri Petru Papugi, zdravniku in magistru uradne medicine ter strokovnjaku s področja kitajske medicine. Zadeve so urejene prej kot v petnajstih minutah.

(Se nadaljuje.)

Lovor

Boris Bergant

To manjše drevo z usnjatimi, bleščeče temno zelenimi listi izvira iz Sredozemlja, kjer tudi samoniklo raste, že stoletja pa ga gojijo po vsej Evropi in v velikem delu Amerike. Za stare Grke in Rimljane je bil lovor simbol modrosti, moči in slave, zato so z lovorovimi listi kronali vladarje, zmagovite vojskovodje, pesnike in olimpijske zmagovalce. Poznamo več vrst lovora, vendar je za prehrano uporaben le pravi ali navadni lovor. Razen pravega lovora so vse druge vrste nevarne: oleander, rdeči češnjev lovor in drugi. Uporabljamo skoraj izključno samo posušene liste, saj so sveži listi preveč grenki in za povrh še izrazito manj aromatični. Z nikakršnim drugim konzerviranjem si ni treba delati opravka, posušene pa dobimo še v vsaki živilski trgovini, lahko jih seveda naberemo tudi sami kje na morju in jih posušimo doma. V tesno zaprti posodi bodo posušeni listi svoj vonj ohranili vsaj eno leto, morebitne plesnive ali porumenele liste pa zavrzite, ker so brez vonja. Poleg vonja, ki ga lovor daje jedem, prenaša nanje tudi svoj spodbujajoči učinek, ki pospešuje prebavo, je pa tudi dober naravni konzervans in zato uporaben v marinadah in pri pripravi ozimnice. Z lovorjem začinjamo mesne in ribje marinade, fižolovo juho, pasulj, krompirjevo juho, kislo zelje, joto, golaž, paprikaš, obare in meso divjačine. Posebej je priporočljiv za začinjanje ovčjega mesa, saj dobro prekrije svojevrsten vonj ovčetine. Dajemo ga tudi v zelenjavo in gobe, vložene v kisu in celo v nekatere sladice iz fig in agrumov. Pri uporabi moramo paziti, da ga ne dodamo preveč, saj lahko okus jedi postane hitro trpek in grenak.

Nabodala z jurčki, lovorom in kraškim pršutom

Za 5 oseb potrebujemo: 50 dag jurčkov, 30 dag kraškega pršuta, 3 žlice oljčnega olja, 1 lonček navadnega jogurta, 1 pest lovorovih listov in lesene palčke za nabadanje.

Jurčke dobro operite in jih v kuhinjski krpi osušite. Vsako gobo razdelite na več delov in jih ovijte s tanko rezino pršuta. Tako pripravljene jurčke nabadajte na vejice izmenjaje s polovicami lovorovih listov in jih pokapajte z oljčnim oljem. Nabodala z obeh strani specite v ponvi ali na žaru in jih postrezite z navadnim jogurtom, ki ga solite in razmešate, da dobite preprosto omako.

Krompirjeva juha s porom in lovorom

Za 4 osebe potrebujemo: 30 dag krompirja, 30 dag pora, 1 l mesne juhe, 2 žlici masla, 1 žlico moke, 5 lovorovih listov, 2 žlici kisle smetane, sol in sveže mlet poper.

Opran krompir olupite in ga narežite na kocke. Por vzdolžno razpolovite, operite in narežite na rezine. Na stopljenem maslu prepražite moko, dodajte krompir, lovor in por ter zalijte z mesno juho. Zavrite, začinite s soljo in poprom ter kuhajte, da se krompir zmehča. Nazadnje primešajte kislo smetano ter postrezite z opečenimi kruhovimi kockami.

Brancin z lovorom in koromačem

Za 5 oseb potrebujemo: 5 postrvi, 10 lovorovih listov, 1 koromač, oljčno olje, koruzno moko in sol.

Brancine očistite, solite in v trebušno votlino vsakega položite po dva lista lovora in petino na tanko narezanega koromača. Tako pripravljene brancine povaljajte v koruzni moki in jih v ponvi ali na žaru hrustljavo zapecite. Vsakega pokapajte z oljčnim oljem in postrezite s kuhanim ali s pečenim krompirjem.

Goveji file s čebulo in lovorom

Za 2 osebi potrebujemo: 2 zrezka iz govejega fileja težka po 20 dag, 20 dag čebule, 1 žlico olja, 5 dag masla, 5 lovorovih listov, 1 dl suhega rdečega vina, sol in sveže mlet poper.

V naoljeni ponvi z obeh strani poljubno specite osoljeno in popoprano meso. Postavite ga na ogret krožnik in ga hranite na toplem. V ponev dodajte maslo in na njem spražite na tanke rezine narezano čebulo skupaj z lovorovimi listi. Vse skupaj rahlo solite in popoprajte ter zalijte z vinom. Dobro prevrite in prelijte preko mesa ter postrezite s solato in pire krompirjem.

KUHARSKI RECEPTI

Za vas izbira Danica Dolenc

Tedenski jedilnik

Nedelja - Kosilo: goveja juha s peteršiljevimi vlivanci, pleskavica na žaru s kajmakom, kumare s krompirjem v solati, krhka češpljeva pita; **Večerja:** jajčne omlete z dušenimi kukmaki, paradižnikova solata.
Ponedeljek - Kosilo: zelenjavna juha, ohrovtovi zrezki iz mlete govedine in slanine, endivija s krompirjem; **Večerja:** kumarice v omaki, pire krompir, bela kava.
Torek - Kosilo: juha iz buč, češpljevi cmoki, kompot; **Večerja:** skuše na žaru, krompirjeva solata.
Sreda - Kosilo: z mesom in rižem polnjene paprike v paradižnikovi omaki, pire krompir, grozdje; **Večerja:** stročji fižol v čebulni omaki, zrnat kruh.
Četrtek - Kosilo: porova kremna juha s kruhovimi ocvrtki, nadevane bučke, zelenjavni riž, endivija s fižolom; **Večerja:** hrenovke na žaru, s skuto nadevane paprike, kruh.
Petek - Kosilo: grahova kremna juha s kislo smetano, zrezki morskega psa po pariško, blitva s krompirjem po dalmatinsko, melona; **Večerja:** špinačne polpete, jogurt.
Sobota - Kosilo: zeljnata juha, pečen piščanec, pečen krompir s kumino, mešana solata, jabolčni zavitek; **Večerja:** narezek s siri in pršutom, pečeni jajčevci v marinadi, čebulni kruh, breskve v penečem vinu.

Krhka češpljeva pita

Testo: 30 dag moke, 20 dag sladkorja, 20 dag margarine ali masla, 1 jajce, 1 rumenjak, en pecilni prašek, 3 žlice ruma, po potrebi nekaj žlic vode;
1. nadev: 50 dag skute, malo soli, 1 dl kisle smetane, 4 žlice sladkorja, 1 vanilin sladkor, sol polovice limone;
2. nadev: cca. 80 dag sliv (odvisno od velikosti pekača), 5 dag narezanih ali zmletih lešnikov, pol žličke cimeta, 2 žlici sladkorja, 3 dag masla.

Iz navedenih sestavin na hitro umesimo testo, ga z rokami pritisnemo ob dno pekača, rob malce dvignemo, namažemo s skutnim nadevom (zmešamo vse sestavine za prvi nadev), nato pa po njem drugo ob drugi zložimo prerezane, izkoščičene slive z vdolbinicami navzgor, jih potresemo z mešanico lešnikov, sladkorja in cimeta, sem in tja navržemo še kosmič masla, porinemo v pečico in pečemo približno 50 minut pri 180 stopinjah Celzija.

Ohrovtovi zrezki

Za 4 osebe potrebujemo: 1 manjšo ohrovtovo glavo, 25 dag zmlete govedine (lahko je že kuhana) ali mešanega mesa, 5 dag mesnate slanine, 2 žlici riža, 2 jajci, 2 stroka česna, šopek peteršilja, sol, poper, muškatni orešček, drobtine po potrebi, maščoba za pečenje.

Ohrovtove liste skuhamo, odcedimo in sesekljamo, primešamo zmleto meso in ocvrto nasekljano slanino, na pol kuhan riž, jajca in vse začimbe. Oblikujemo zrezke, jih povaljamo v drobtinah in spečemo v vroči maščobi.

ZELENO IN CVETOČE

Igor Pavlič

Epifit kaktus

Foto: Igor Pavlič

Tudi kaktusi so cvetoče lepotice, sploh za zbiratelje in ljubitelje teh bodičastih rož. Epifit kaktus pa je eden izmed sort, ki nima bodic, čez poletje pa ga je en sam cvet. Doma je v Mehiki in je poznanih okrog 20 sort. V matični domovini so to epifitni polgrmi, z dolgimi sploščenimi poganjki, ki rastejo na prostem. Cvetovi so rožnati, beli, oranžni, rdeči in imajo dolgo lijasto obliko. Zelo priljubljeni so po Gorenjskem, stare hiše ga imajo pri hiši že dolga leta. Nekatere gospodinje pravijo, da so nekje dobile en členek, pa je rasel in rasel in tako je od nekdaj pri hiši. Priljubljen je zaradi številnih cvetov, ki rastlino polepšajo, če je posajena na kak del škarpe na zelo sončnem mestu, ali v kakšno glineno posodo, ki se poda v kak kot vrta.

Poletje se počasi poslavlja in zadnji avgustovski dnevi nas še razvajajo z vročimi opoldnevi. Na vrtu je polno dela, tudi s presajanjem in pobiranjem semen v suhih dneh za naslednje leto. Porežemo rastline, ki jih posušimo za zimske šopke. Pognojimo rože, ki bodo v jeseni zacvetele, prenehamo pa gnojiti rastline, ki so za letos odcvetele. Sadimo nove trajnice, kot so potonike, jesenski podlesek, irise, lilije. Če potrebujemo novo živo mejo, jo sedaj porežemo in potaknemo mlade poganjke. Posadimo tudi iglavce in zimzelene rastline. Če smo junija sejali dvoletnice, na primer mačehe, spominčice, jih sedaj presadimo, da se do jeseni še bolj razrastejo. Tudi trajnice razdelimo in presadimo, da se do jeseni lepo ukoreninijo in bolje prenesejo zimo. Če načrtujemo nov nasad vrtnic, pripravimo prostor, ko bodo sadike na razpolago, pa jih posadimo. Tudi za iglavce je že čas, da jih presadimo, ali na novo posadimo. Proti jeseni razmišljamo tudi o novih zasaditvah čebulnic. Avgust je tudi pravi čas za posaditev jagod, bodisi novih sort, ali pa, če razdelimo že posajene.

DO ZDRAVJA
Z ZDRAVO PREHRANO
po receptih Janeza Štruklja

- Pestri in zdravi jedilniki za vsak dan
- Tudi dietna prehrana
- Da ne boste več razmišljali o tem, kaj vsak dan skuhati

Cena knjige je 22, 95 EUR.
Bralcem Gorenjskega glasa priznamo 10% popust!

Prodaja:
Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj
ali po tel.: 04/201 42 41 od 8. do 19. ure,
narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas
Za vas beležimo čas

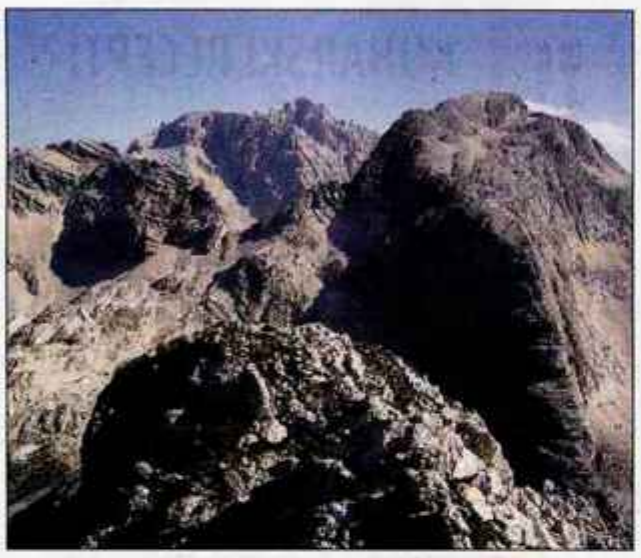

Stenar z Bovškega Gamsovca, zadaj Škrlatica / Foto: Jelena Justin

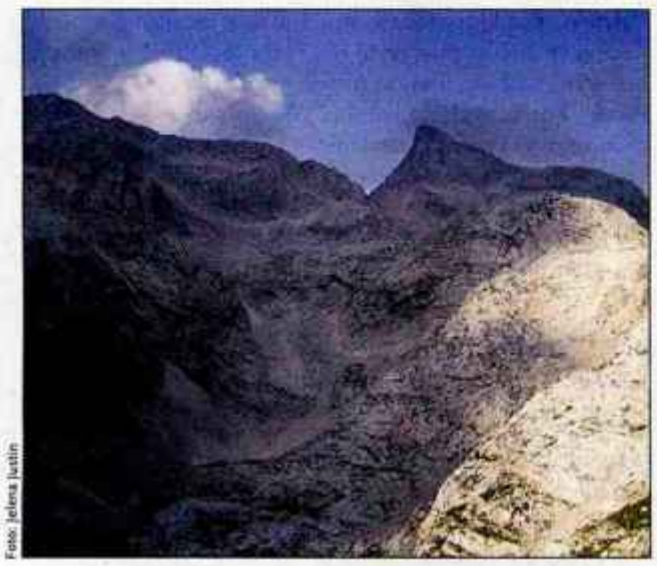

Foto: Jelena Justin

S Kriških podov ima Stenar povsem drugačno obliko.

PLANINSKI KOTIČEK: STENAR (2501 METER) IN KRIŽ (2410 METROV)

Od koder je Stena res veličastna

Visokogorski kraški svet, skalna puščava, ki jo obdajajo mogočni vršaci, vsi krepko nad 2000 metrov. To so Kriški podi, kjer smo prejšnji teden končali turo na Bovški Gamsovec in kjer bomo danes nadaljevali z vzponom na Stenar in Križ.

JELENA JUSTIN

Prejšnji teden smo se skupaj preko Bovškega Gamsovca odpravili do Kriških podov, tam prespali in zdaj je pred nami nov dan in nova tura. Tokrat se bomo povzpeli na Stenar in Križ ter se mimo Bivaka IV vrnili nazaj v Vrata. S Kriških podov se povzpnemo nazaj do Dovških vratc, kjer je križišče poti z vrha Bovškega Gamsovca, Sovatne, Kriških podov in Stenarja. Tipičen visokogorski Kras je poln zanimivih kraških pojavov, med katerimi prevladujejo škraplje, ki so v milijonih let nastale s pomočjo vode.

Na Dovških vratcih (2180 metrov) se obrnemo levo in sledimo markacijam za Stenar. Vzpon na vrh je lahek in nezahteven. Pot pelje v smeri Stenarskih vratc, sedla med Stenarjem in Križem. Zavije ostro desno, da se izogne zgornji strmini. Previdnost na vzponu velja zaradi grušča. Na vrhu Stenarja boste stali 2501 meter visoko in pred vami ter za vami se bo odprlo Julijsko kraljestvo. Na severu se bo bohotila žena Triglava, mogočna Škrlatica, pred njo drzna Dolkova špica; pogled proti zahodu se bo ustavil na Razorju in Planji, v ozadju bo viden Prisojnik. In pogled proti jugu, Triglav in njegova Stena v vsej svoji prvinskosti; na vzhodu pa Rjavina in Cmir. Mogočna Stena, zibelka slovenskega alpinizma, z vršno piramido Triglava in Kredarico, je z vrha Stenarja najlepša; od tod se dobro vidi vsa njena veličina.

Ko se boste spuščali z vrha Stenarja nazaj na Stenarska vratca, se pod njimi obrnete desno. Vzpon na Križ, 2410 metrov, je zahtevnejši kot na Stenar, saj je na njegovi južni strani nekaj izpostavljenih mest. Križ je precej zapostavljena gora, saj je običajno le prehodna, kot samostojen vrh je pozimi pribežališče za turne smučarje. Z vrha Križa je Škrlatica še bližje in morda bi se veljalo povzpeti tudi na njo. Moj plan tisti ponedeljek je, žal, pokvarilo vreme. Megla in črni oblaki so me pregnali nazaj v dolino, čeprav sem to kasneje obžalovala. Ampak je že moralo biti tako.

Z vrha Križa se skozi ozek prehod med dvema skalama ter po zavarovani poti spustite do sedla, ki se združi s potjo iz Pogačnikovega doma. Sledimo poti za Škrlatico ter vstopimo v še eno kamnito puščavo Na rušju. Na tem delu poti je treba oprezno slediti markacijam, kajti poti ni, saj hodimo po kamnitih podih. Markacije nas vodijo desno, proti vzhodu. Kmalu bomo v daljavi zagledali pločevinasti bivak. Bivak IV, 1980 m, leži pod severnim ostenjem Stenarja in mimo njega vodi pot proti Škrlatici. Tik pod bivakom je razpotje, ki vas usmeri desno v gruščasto dolino, nič kaj prijetno, pravzaprav zoprno pot in do Aljaževega doma v Vratih vas čaka še dobro uro strmega spusta. Ena od možnosti zaključka je tudi sestop preko Kriške stene do Koče v Krnici, kjer vam bo prijazen oskrbnik Nace Zupan postregel s čim "na žlico". Kriški podi kot izhodišče za turo vam nudijo kup variant. Ena je zgoraj opisana, lahko pa se podate tudi na Razor, od tam pa preko Zadnjega okna po Jubilejni poti na Prisojnik, od koder boste sestopili na Vršič.

ZAVOD RS ZA ZAPOSLOVANJE - PROSTA DELOVNA MESTA NA GORENJSKEM (m/ž)

DEL. BREZ POKLICA
INVALID, 31.8.07, SGP, KIDRIČEVA 38 A, KRANJ
28.8.07, ČISTOČA, D.O.O., LJUBLJANSKA 12 F, TRZIN
5.9.07; GORENJSKI TISK, D.D., M. VADNOVA 6, KRANJ
31.8.07; ISKRA MEHANIZMI, D.D., LIPNICA 8, KROPA
31.8.07; IZTOK SELIŠKAR S.P., C. KOKRŠKEGA ODREDA 2/3, KRIŽE
19.9.07; QUICK INŽINIRING, D.O.O., PREDMOST 22, POLJANE NAD ŠK. LOKO
POM. DELAVEC
5.9.07; KOPLA, D.O.O., KIDRIČEVA 75, ŠK. LOKA
4.9.07; DAVORIN MARINOVIĆ S.P., PLANINA 26, KRANJ
OSNOVNOŠ. IZOBRAZBA
31.8.07; ACRONI, D.O.O., KIDRIČEVA 44, JESENICE
31.8.07; ADECCO H.R., D.O.O., BRNČIČEVA 15 B, LJUBLJANA - ČRNUČE
8.9.07; ARCUSMEDICA, D.O.O., INDUSTRIJSKA 2 E, IZOLA
4.9.07; BEGRAD KRANJ, D.O.O., PREČNA 24, KRANJ
29.8.07; KOMPAS HOTELI BLED, D.D., CANKARJEVA 2, BLED
22.9.07; LEBEN, D.O.O., LETENICE 25, GOLNIK
28.8.07; MANPOWER, D.O.O., KOROŠKA 14, KRANJ
28.8.07; MARJETA ŽANKO S.P., HRASTJE 52, KRANJ
31.8.07; ROMAN ROSTOHAR S.P., CANKARJEVA 23 C, BLED
31.8.07; STANKA RADOJEVIĆ S.P., SAVSKA 60, KRANJ
31.8.07; DANICA RAZBORŠEK S.P., BRITOF 120, KRANJ
4.9.07; TRENKWALDER, D.O.O., LESKOŠKOVA 9 E, LJUBLJANA
OBDEL. LESA
31.8.07; SILVO KUTIN S.P., GOLNIŠKA 63, KRANJ
POM. OBDEL. KOVIN
31.8.07; ACRONI, D.O.O., KIDRIČEVA 44, JESENICE
OBDEL. KOVIN
31.8.07; JOŽE PETROVČIČ S.P., ŽIROVSKI VRH 59, ŽIRI
VARNOSTNIK
31.8.07; BIG BANG, D. ZAGARJA 71, KRANJ
7.9.07; PLUS ORBITA, D.O.O., VRTINA 24, KRIŽE
KUHARSKI POM.
31.8.07; EUREST, D.O.O., LIKOZARJEVA 3, LJUBLJANA
LESAR
29.8.07; QUICK INŽINIRING, D.O.O., PREDMOST 22, POLJANE NAD ŠK. LOKO
STROJNI LIVAR
1.9.07; UBER, D.O.O., KOPALIŠKA 15 A, ŠK. LOKA
ROČNI OBDEL. KOVIN
31.8.07; INDRAMAT ELEKTROMOTORJI, D.O.O., KIDRIČEVA 61, ŠK. LOKA
NIŽJA POK. IZOBR. (DO 3 LET)
4.9.07; ACRONI, D.O.O., KIDRIČEVA 44, JESENICE
CVETLIČAR
31.8.07; ALEŠ KOS S.P., C. TALCEV 90, KRANJ
SLAŠČIČAR
4.9.07; MARKO ZORMAN S.P., SMLEDNIŠKA 21, KRANJ
MESAR
1.9.07; DAVID SNEDIC S.P., DREHOVLJE 1 A, KRANJ
MIZAR
12.9.07; SGP TEHNIK, D.D., STARA C. 2, ŠK. LOKA
VALJANEC PROFILOV IN PLOČEVINE
31.8.07; ACRONI, D.O.O., KIDRIČEVA 44, JESENICE
KLJUČAVNIČAR
31.8.07; ACRONI, D.O.O., KIDRIČEVA 44, JESENICE
28.8.07; KOVINC, D.O.O., LAHOVČE 87, CERKLJE
12.9.07; SGP TEHNIK, D.D., STARA C. 2, ŠK. LOKA
OBLIKOVALEC KOVIN
28.8.07; BOJAN ČEPIN S.P., SAJOVČEVO NAS. 24, ŠENČUR
STRUGAR
31.8.07; ACRONI, D.O.O., KIDRIČEVA 44, JESENICE
KLEPAR
12.9.07; SGP TEHNIK, D.D., STARA C. 2, ŠK. LOKA
AVTOKLEPAR
17.9.07; AVTOTR KRANJ, D.O.O., RUPA 38, KRANJ
STROJNIK
19.9.07; PETAL PEČNIK, D.O.O., STRAHINJ 31, NAKLO
AVTOMEHANIK
19.9.07; QUICK INŽINIRING, D.O.O., PREDMOST 22, POLJANE NAD ŠK. LOKO
26.9.07; VILBOSS, D.O.O., GORENJSKA 54, MEDVODE
ELEKTRIKAR ENERGETIK
31.8.07; ETIKETA ,D.D., INDUSTRIJSKA 6, ŽIRI
31.8.07; JEKO - IN, D.O.O., TITOVA 51, JESENICE
SKUPINOVODJA V ELEKTROENERG.
26.9.07; EDVARD POTOČNIK S.P., ZG. LUŠA 22, SELCA
MEHATRONIK OPERATER
1.9.07; IVAN ALJANČIČ S.P., RUPA 23 B, KRANJ
TISKAR
31.8.07; I.S.S., D.O.O., KOROŠKA 53 C, KRANJ
FRIZER
31.8.07; KSENIJA ŠOLAR S.P., ROŽNA 20 A, BLED
4.9.07; CILKA SATLER S.P., OLDHAMSKA 14, KRANJ
ŽELEZOKRIVEC, TESAR, ZIDAR
12.9.07; SGP TEHNIK, D.D., STARA C. 2, ŠK. LOKA
VOZNIK / AVTOMEHANIK
4.9.07; IVAN OZMEC S.P., BREZNICA 56, ŽIROVNICA
31.8.07; JEKO - IN, D.O.O., TITOVA 51, JESENICE
12.9.07; SGP TEHNIK, D.D., STARA C. 2, ŠK. LOKA
SKLADIŠČNIK
28.8.07; KARA, D.O.O., SAVSKA 34, KRANJ
29.8.07; KOVINC, D.O.O., LAHOVČE 87, CERKLJE
ŽERJAVAR
12.9.07; SGP TEHNIK, D.D., STARA C. 2, ŠK. LOKA
PRODAJALEC
31.8.07; BIG BANG, FUŽINSKA 8, JESENICE
19.9.07; DELNICA, D.O.O., TRŽAŠKA 2, LJUBLJANA
29.8.07; EQUIPTA, D.O.O., ŠIŠENSKA 64, LJUBLJANA
4.9.07; MARJAN FAJFAR S.P., SP. BRNIK 36 A, CERKLJE
12.9.07; PETER OBLAK S.P., GASILSKA 1, GORENJA VAS
8.9.07; SGP TEHNIK, D.D., STARA C. 2, ŠK. LOKA
7.9.07; SKIG, D.D., STELETOVA 8, KAMNIK
29.8.07; BUNARD, D.O.O., ŠMARTINSKA 152, LJUBLJANA
KUHAR
8.9.07; ARCUSMEDICA, D.O.O., INDUSTRIJSKA 2 E, IZOLA
31.8.07; EUREST, D.O.O., LIKOZARJEVA 3, LJUBLJANA
29.8.07; HOTEL CREINA, D.O.O., KOROŠKA 5, KRANJ
28.8.07; SB JESENICE, TITOVA 112, JESENICE
NATAKAR
29.8.07; ARMINA IDŽAFIĆ S.P., FUŽINSKA 8, JESENICE
8.9.07; ARCUSMEDICA, D.O.O., INDUSTRIJSKA 2 E, IZOLA
7.9.07; GALTEKS, D.O.O., KEJŽARJEVA 9, JESENICE
4.9.07; KLINAR ŠTEFAN S.P., MAISTROV TRG 4, KRANJ
28.8.07; HIT ALPINEA, D.D., BOROVŠKA 99, KR. GORA
28.8.07; KREK RIBNO, D.O.O., SAVSKA 35, BLED
31.8.07; STARMAN G&T, D.O.O., STARA LOKA 22, ŠK. LOKA
31.8.07; TRADICIJA AVSENIK, D.O.O., BEGUNJE 21, BEGUNJE
SREDNJA POKL. IZOBR.
8.9.07; ARCUSMEDICA, D.O.O., INDUSTRIJSKA 2 E, IZOLA
7.9.07; L EGOLES, D.D., KIDRIČEVA 58, ŠK. LOKA
7.9.07; MIKLAVŽ ZORNIK S.P., POT NA USIČE 17, BLED
15.9.07; ROK STRAŽAR S.P., HAFNERJEVO NAS. 24, ŠK. LOKA
STROJNI TEHNIK
31.8.07; ELMONT BLED, D.D., SP. GORJE 3 A, ZG. GORJE
26.9.07; FRANC LUZNAR S.P., PINTARJEVA 12, KRANJ
19.9.07; QUICK INŽINIRING, D.O.O., PREDMOST 22, POLJANE NAD ŠK. LOKO
7.9.07; SANOVA, D.O.O., M. VADNOVA 1, KRANJ
6.9.07; SVET NA KOLESIH, D.O.O., RESILJEVA 29, LJUBLJANA
ELEKTROTEHNIK
31.8.07; ACRONI, D.O.O., KIDRIČEVA 44, JESENICE
29.8.07; KREATA, D.O.O., GORENJSKA 39, NAKLO
GRAFIČNI TEHNIK
8.9.07; GORENJSKI TISK, D.D., M. VADNOVA 6, KRANJ
GRADBENI DELOVODJA / TEHNIK
1.9.07; SGP TEHNIK, D.D., STARA C. 2, ŠK. LOKA
KOMERCIALNI TEHNIK
15.9.07; BIO NOVA SKK, D.O.O., PROSVETNA 3 A, JESENICE
HOTELIŠKA GOSPODINJA
4.9.07; HOTEL CREINA, D.O.O., KOROŠKA 5, KRANJ
TURISTIČNI TEHNIK
8.9.07; ARCUSMEDICA, D.O.O., INDUSTRIJSKA 2 E, IZOLA
EKONOMSKI TEHNIK
31.8.07; BIG BANG, FUŽINSKA 8, JESENICE
4.9.07; GLOBUS TRADE, D.O.O., GORENJESAVSKA 13 A, KRANJ
4.9.07; HRIBAR - BLEŠIK KRANJ, D.O.O., SAVSKA 34, KRANJ
EKON. KOMERC. TEHNIK
22.9.07; PRIMA ZASTOPSTVO, D.O.O., PARTIZANSKA 19, LJUBLJANA
POSLOVNI SEKRETAR, NIŽJI
31.8.07; INDRAMAT ELEKTROMOTORJI, D.O.O., KIDRIČEVA 61, ŠK. LOKA
ZDRAVSTVENI TEHNIK
31.8.07; OZG, ZD ŠK. LOKA, STARA C. 10, ŠK. LOKA
GIMNAZIJSKI MATURANT
28.8.07; ALPETOUR, D.D., KIDRIČEVA 58, ŠK. LOKA
SREDNJA STROK. ALI SPL. IZOBR.
3.9.07; KEMPERLE, D.O.O., OTOKI 3, ŽELEZNIKI
31.8.07; OŠ STRAŽIŠČE, ŠOLSKA 2, KRANJ
15.9.07; ZM PROVIDUS, D.O.O., ZAGREBŠKA 20, MARIBOR
PREDM. UČITELJ ZA PRAKTIČNI POUK
28.8.07; SPSŠ KRANJ, S. ŽAGARJA 53, KRANJ
VIŠJA STROK. IZOBR.
28.8.07; GOODYEAR ENGINEERED PRODUCTS EUROPE, D.O.O., ŠKOFJELOŠKA 6, KRANJ
UNIV. DIPL. INŽ. STROJNIŠTVA
31.8.07; HIB KRANJ, D.D.O., SAVSKA 22, KRANJ
DIPL. INŽ. GRADBENIŠTVA
28.8.07; MESTNA OBČINA KRANJ, SLOVENSKI TRG 1, KRANJ
1.9.07; SGP TEHNIK, D.D., STARA C. 2, ŠK. LOKA
UNIV. DIPL. PRAVNIK
31.8.07; OBČINA ŽIROVNICA, BREZNICA 3, ŽIROVNICA
PROF. RAZREDNEGA POUKA
31.8.07; OŠ BISTRICA, BEGUNJSKA 2, TRŽIČ
31.8.07; OŠ STRAŽIŠČE, ŠOLSKA 2, KRANJ
28.8.07; OŠ ŽIRI, JOBSTOVA 22, ŽIRI
PROF. MATEMATIKE
4.9.07; OŠ C. GOLARJA, FRANKOVO NAS. 51, ŠK. LOKA
31.8.07; ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO, STRITARJEVA 8, KRANJ
PROF. MATEMATIKE IN FIZIKE
31.8.07; OŠ ŠK. LOKA - MESTO, ŠOLSKA 1, ŠK. LOKA
UNIV. DIPL. INŽ. ARHITEKTURE
29.8.07; STUDIO ARHES, D.O.O., BLEIWEISOVA 6, KRANJ
DR. MEDICINE
8.9.07; OZG, ZD KRANJ, GOSPOSVETSKA 10, KRANJ
DR. DENTALNE MEDICINE
22.9.07; OZG, ZOBNA POLIKLINIKA KRANJ, GOSPOSVETSKA 8, KRANJ
VISOKOŠOLSKA STROK. IZOBR.
31.8.07; JEKO - IN, D.O.O., TITOVA 51, JESENICE
28.8.07; MESTNA OBČINA KRANJ, SLOVENSKI TRG 1, KRANJ

Prosta delovna mesta objavljamo po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje. Zaradi pomanjkanja prostora niso objavljena vsa. Prav tako zaradi preglednosti objav izpuščamo pogoje, ki jih postavljajo delodajalci (delo za določen čas, zahtevane delovne izkušnje, posebno znanje in morebitne druge zahteve). Vsi navedeni in manjkajoči podatki so dostopni:
- na oglasnih deskah območnih služb in uradov za delo zavoda;
- na domači strani Zavoda RS za zaposlovanje: http://www.ess.gov.si;
- pri delodajalcih
Bralce opozarjamo, da so morebitne napake pri objavi mogoče.

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, Glinška 12, Ljubljana

MojeDelo.com IZBERI PRIHODNOST

MOJE DELO, spletni marketing, d.o.o.
Proletarska 4, 1000 Ljubljana, Slovenija, T: 01 520 58 19
VEČ INFORMACIJ IN ZAPOSLITVENIH OGLASOV (300 - 500)
NA: www.mojedelo.com, info@mojedelo.com

Rezalec na strojih za obdelavo električnih povezav m/ž (Tržič)
Delo obsega nastavitve in posluževanje sodobnih, računalniško nastavljivih strojev, vzdrževanje strojev in orodij. Želeno znanje in izkušnje poklicna šola (mehanik, finomehanik, orodjar, električar), osnovno znanje dela na osebnih računalnikih. Nudimo dinamično delo v dveh ali treh izmenah, redno plačilo s stalnim in stimulativnim delom prejemkov. Cablex, d. o. o., Cesta Ste Marie Aux Mines 9, 4290 Tržič, prijave zbiramo do 6. 9. 2007. Več na www.mojedelo.com.

Vodja turistične agencije m/ž (Škofja Loka)
Iščemo osebo z vsaj visešolsko izobrazbo, znanjem vsaj dveh tujih jezikov, z vsaj tremi leti delovnih izkušenj pri delu organizatorja potovanja/turističnega agenta. Želimo, da je urejen, samoiniciativen, komunikativen in da ima sposobnost vodenja ljudi in projektov. Vodja turistične agencije mora izpolnjevati pogoje za pridobitev turistične licence. FREISING izobraževalni center, Mestni trg 20, 4220 Škofja Loka, prijave zbiramo do 9. 9. 2007. Več na www.mojedelo.com.

Vodja proizvodnje m/ž (Škofja Loka)
Iščemo nove sodelavce s V. ali VI. stopnjo strojne izobrazbe, pet let delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih, poznavanje standardov kakovosti, pasivno znanje nemškega in angleškega jezika, poznavanje Office programov, sposobnost komuniciranja, vodenja in motiviranja. Cenimo prizadevnost in dobre rezultate stimulativno nagradimo. Kopla, d. o. o., Kidričeva cesta 75, 4220 Škofja Loka, prijave zbiramo do 16. 9. 2007. Več na www.mojedelo.com.

Serviser biro opreme m/ž (Ljubljana)
Delo bo obsegalo vzdrževanje, servis in nadzor birotehnične opreme (tiskalniki, multifunkcijski aparati, arhivski skenerji). Pričakujemo srednješolsko izobrazbo elektro, računalniške ali druge ustrezne smeri, poznavanje računalništva in operacijskih sistemov. Zaželene ustrezne delovne izkušnje, znanje angleškega jezika, izpit kategorije B. Zaposlitev za nedoločen čas s poskusno dobo 3 mesecev. MG biro d. o. o., Trpinčeva ulica 96, 1000 Ljubljana, prijave zbiramo do 19. 9. 2007. Več na www.mojedelo.com.

Razvijalec v okolju Delphi / PHP programer m/ž (Tržič)
Ponujamo zanimivo in dinamično delo v mladem kolektivu ter v sproščenem delovnem okolju. Pridobili boste delovne izkušnje na trgih EU. Nudimo tudi možnost dela od doma, gibljivega delovnega časa in dodatnega strokovnega izobraževanja. Zagotavljamo dobro plačilo za vaše delo. Pričakujemo kandidate z veliko ustvarjalne energije in samoiniciativnost, profesionalne in pripravljenost na timsko delo. Geniusnet d. o. o., Stegne 19, 4290 Tržič, prijave zbiramo do 21. 9. 2007. Več na www.mojedelo.com.

Komercialist za prodajo inovativnih rešitev m/ž (Ljubljana)
Za uresničevanje zastavljenih ciljev v prihodnosti bomo potrebovali nove sodelavce, ki izkazujejo predanost, visoko motiviranost, ciljno usmerjenost in samoiniciativnost, zato vas vabimo, da se nam pridružite kot komercialist m/ž za prodajo naših inovativnih rešitev s področja elektronskega poslovanja. Izbranemu kandidatu nudimo odlično plačilo in urejene delovne razmere. Comtech, d. o. o., Prušnikova ulica 95, 1210 Ljubljana - Šentvid, prijave zbiramo do 4. 9. 2007. Več na www.mojedelo.com.

Urejevalec okolice m/ž (Jesenice in Kranj)
Pričakujemo osebo, ki ima delovne navade in občutek za čistočo. Laser Bled, d. d., Kajuhova cesta 1, 4260 Bled, prijave zbiramo do 6. 9. 2007. Več na www.mojedelo.com.

Frizer m/ž (Kranj)
Vas zanima delo frizerja v prijetnem in uveljavljenem salonu? Imate primerno izobrazbo ter vsaj leto dni delovnih izkušenj? Ste komunikativni, pozitivni, zanesljivi, samoiniciativni? DA? Potem vam nudimo delovno mesto frizerja, kjer ste primerno nagrajeni za vaše dobro opravljeno delo, se dodatno usposabljate in izrazite vaš talent v prijetnem timu. Frizerski salon Pirc Andreja Pirc s.p., Koroška cesta 26, 4000 Kranj, prijave zbiramo do 8. 9. 2007. Več na www.mojedelo.com.

Učitelj vožnje v avtošoli m/ž (Radovljica)
Zaposlimo učitelja vožnje in predavatelja CPP za kategorijo B in/ali A. Delo je redno, za določen čas, z možnostjo zaposlitve za nedoločen čas. Kandidati morajo imeti končano štiriletno srednjo šolo ali višjo strokovno šolo ter opravljen izpit za učitelja vožnje. Delovnik je poln, poskusna delovna doba pa traja 3 mesece. ABS Storitve d. o. o., Kranjska cesta 4, 4240 Radovljica, prijave zbiramo do 13. 9. 2007. Več na www.mojedelo.com.

Operater na CNC stroju m/ž (Bevke)
Podjetje PMV d. o. o. med svoje vrste vabimo operaterja na CNC stroju za izdelavo mehanskih delov za lastni program in delov po naročilu. Od kandidatov pričakujemo ustrezno izobrazbo in delovne izkušnje na podobnih delovnih mestih. Kandidatom nudimo solidno plačo in prijetno delovno okolje. Uspešnost želimo graditi z razvojem zahtevnih izdelkov in kvalitete storitev na slovenskem in svetovnem trgu! PMV d. o. o., Strahinj 140, 4202 Naklo, prijave zbiramo do 15. 9. 2007. Več na www.mojedelo.com.

Vodja prodaje ključnim kupcem m/ž (Ljubljana)
Iščemo samostojno in komunikativno osebo, aktivno pri delu s strankami, pripravljeno sprejeti izziv ter enkratno priložnost vodenja prodajnega programa in trženja. Pričakujemo proaktivnost, samostojnost, komunikativnost, občutek za delo z ljudmi, poznavanje prodajnih procesov. Zaželeni sta vsaj 2 leti delovnih izkušenj na področju prodaje. Nudimo zaposlitev za nedoločen čas s poskusno delovno dobo. MG biro d. o. o., Trpinčeva ulica 96, 1000 Ljubljana, prijave zbiramo do 19. 9. 2007. Več na www.mojedelo.com.

Vzdrževalec strojev in opreme ali avtomehanik m/ž (Škofja Loka)
Popravilo in vzdrževanje tovornih vozil, strojev in delovne opreme. Habjan Transport d. o. o. Škofja Loka, Zminec 78, 4220 Škofja Loka, prijave zbiramo do 19. 9. 2007. Več na www.mojedelo.com.

Prodajalec v specializirani športni trgovini m/ž (Ljubljana)
Zaradi povečanega obsega poslovanja zaposlimo prodajalca v specializirani športni trgovini. Prednost imajo prodajalci s poznavanjem potapljaštva in podvodnega ribolova, lovske in ribiške opreme. K sodelovanju vabimo samostojne, komunikativne in poštene kandidate z naslednjo izobrazbo: prodajalec, poslovodski, ekonomski tehnik, ipd. Zaželene so izkušnje v maloprodaji. Impressum d.o.o., Šalka vas 130, 1330 Kočevje, prijave zbiramo do 19. 9. 2007. Več na www.mojedelo.com.

Višji projektni nadzornik, projektno vodenje m/ž (Avstrija, Finska, Švedska ali Norveška)
Pričakujemo: univerzitetna stopnja izobrazbe iz strojništva in/ali projektnega vodenja, višje usposabljanje za projektno načrtovanje, časovno načrtovanje, nadzor stroškov in spremljanje uspešnosti, uporabniško usposabljanje za sisteme Primavera in Microsoft Project, aktivno znanje angleškega jezika (pisno in ustno), vsaj 5 let izkušenj kot vodja projektnega nadzora strokovnjakov pri strojegradnji. Borealis A/S, Parallelvej 16, 2800 Kongens Lyngby, Denmark, prijave zbiramo do 22. 9. 2007. Več na www.mojedelo.com.

LIDL Od ponedeljka, 27. 8. 2007

Grozdje - belo
razred I
cena za 1-kg-posodico
Zelo poceni! €0,69* za posodico

Paprika rdeča - koničasta
razred I
cena za 500-g-posodico
cena za kg €0,98
Zelo poceni! €0,49* za posodico

Koleraba
razred I
cena za kos
Zelo poceni! €0,29* za kos

Koruza
razred I
cena za 400-g-posodico
cena za kg €1,23
Zelo poceni! €0,49* za posodico

Ceneje!

27. 8. - 29. 8.

Čokoladice
• več vrst
5x40-g
€ 3,75/kg
-40% €1,25 €0,75*

trisan
Piščančji file
700-g
€ 3,99/kg
-30% €3,99 €2,79*

Dulano
Mini pašteta
• več vrst
130-g
€ 4,54/kg
-40% €0,99 €0,59*

Petri
Slanikovi fileji
• več vrst
200-g
€ 2,95/kg
-40% €0,99 €0,59*

GERODOG
Suha popolna hrana za pse
• več vrst
10-kg
€ 0,50/kg
-37% €7,99 €4,99*

Komplet lepil za šolo, 6-delni
• Lepilo v obliki svinčnika 20g, večnamensko lepilo 50g, lepilni trak 12 mm x 10 m z držalom, lepilo za ročna dela 50g in lepilo v obliki pisala 25g
€2,59*/kompl.

Nizki čevlji za malčke
• Iz pravega usnja • Velikosti: 19 do 24
€6,99*/par

Fantovski športni čevlji
• Odporen zgornji material iz velur usnja, z vstavki iz meša • S podlogo iz tekstila za udobno nošenje • Velikosti: 33-38
€7,99*/par

Radijsko vodena ročna ura
• Za merjenje časa, s prikazom datuma, dnevnim alarmom in prikazom drugih časovnih pasov • Samodejni preklop na poletni/zimski čas
• Z osvetljavo ozadja • Z baterijo
AKCIJA!
€9,99*/kos

Spiralni zvezki
• A4, 100 listov karo
• A5, 100 listov karo, 2 v kompletu ali
• A6, 100 listov karo, 3 v kompletu
€2,99*/kompl. kos

Namizni kalkulator
• Različni modeli, solarni in z baterijo
• 8-/12 mestni prikazovalnik
• Z 1,5 V celično baterijo
€3,49*/kos

Namizna svetilka
• 2 različna modela
• Višina pribl. 35 cm
• Z žarnico
TÜV GS
€7,49*/kos

Škatla za shranjevanje
• S 5 predali
• Z odlagalno površino za pisala na zgornji strani
• Možnost skladanja ene na drugo
• Za pisarno, dom ali delavnico
• Mere: pribl. 33 x 29 x 32 cm
€11,-*/kos

Vodene barvice
• 24 zamenljivih barvnih odtenkov
• Z belo tempero in čopičem
€1,99*/kos

Gel pisala, 30 kosov
• Barve: 10 x metalik, 10 x z bleščicami in 10 x neon
€3,99*/kompl.

Radijsko voden avtomobilček
• Dirkalni avtomobilček, traktor, tovornjak ali hitri čoln • Vključno z baterijami in polnilnikom
• Daljinsko vodenje s sponko za pas
€7,99*/kompl.

Elektronski pikado
• Za 1-8 igralcev
• 19 iger z več kot 200 različicami igranja
• LED zaslon in zvočni efekt
• Bogat pribor: 12 mehkih puščic, 50 mehkih konic, lepilna črta za oznako oddaljenosti, navodila za igre in uporabo
• Vklj. z držalom za puščice in montažnim materialom
• Mere pribl. 49 x 4 x 55 cm
€24,99*/kompl.

*Izdelki so dobavljivi samo v omejenih količinah. V primeru, da bodo ključb skrbnemu načrtovanju zalog pri nepričakovano velikemu povpraševanju že prvi dan razprodani, cenjene kupce prosimo za razumevanje. Prodaja samo v količinah, običajnih za gospodinjstva. Slike so simbolične. Vse cene veljajo za izdelke brez dekorativnih elementov do razprodaje zalog. Vse cene so v EUR s pripadajočim DDV. Za tiskarske napake ne odgovarjamo.

Lidl d.o.o. k.d.
www.lidl.si

VISA MasterCard Maestro

LIDL

Sončni vzhod na Mojzesovi gori

Nočni vzpon na Sinajsko goro (Mt. Sinai) in pričakovanje sončnega vzhoda je posebno doživetje za turiste na polotoku med Afriko in Azijo.

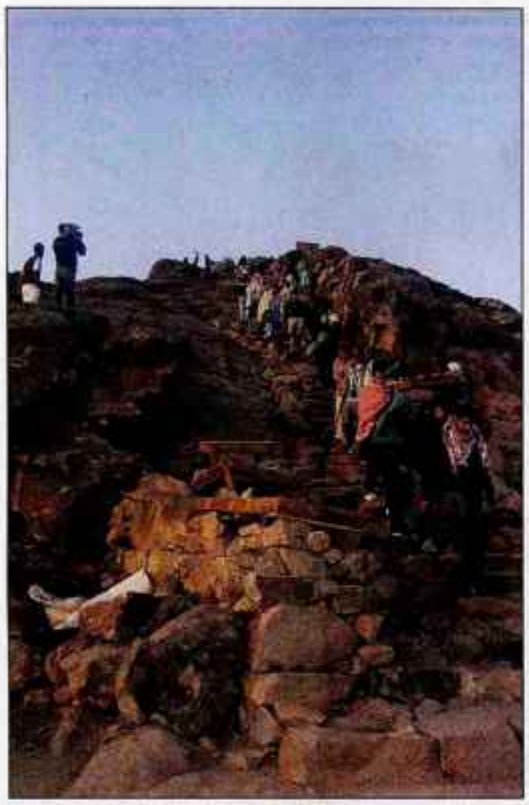

Vrh Mojzesove gore

Sonce vzhaja iz meglenega obzorja nad gorami Sinaja.

Beduinska vodnika, levo Atala Hasin Sadala

JOŽE KOŠNJEK

Svetopisemska zgodba o Judih, ki so se pod vodstvom preroka Mojzesa leta 1500, po nekaterih virih pa leta 1250 pred Kristusom, rešili iz egiptovskega ujetništva in štirideset let tavali po sinajski puščavi, in končno našli obljubljeno deželo Izrael, živi v nekoliko drugačni obliki še danes. Sinajska gora (Mt. Sinai) ali Mojzesova gora, na kateri je Bog med begom iz Egipta razodel Mojzesu Toro (pet Mojzesovh knjig) in Deset božjih zapovedi, je postala ena največjih turističnih posebnosti Sinaja, 60 tisoč kvadratnih kilometrov velikega polotoka med Afriko in Azijo. Sinaj je od leta 1982 naprej znova egiptovski. Pred tem je bil 12 let izraelski. Izraelska vojska ga je namreč v silovitem napadu osvojila v šestdnevni vojni leta 1967. Egipčani se zelo neradi spominjajo obletnice ponižujočega poraza. Vsako noč se na 2260 metrov visoko puščavsko goro peš ali na hrbtih kamel povzpne nekaj sto turistov iz Šarm el Šejka (Šejkovega zaliva) na jugu Sinaja, Dahaba ob Akabskem zalivu in drugih hitro se razvijajočih sinajskih turističnih središč sredi puščave.

Moja odločitev, da se bom, če bom kdaj obiskal južni del Sinaja, povzpel tudi na znamenito Mojzesovo goro, je bila trdna in tudi uresničena v začetku junija. Na dopust v Šarm el Šejku sem vzel tudi primerno hribovsko opremo, saj je na gori zjutraj kljub veliki vročini, ki vlada na Sinaju, hladno in njen vrh občasno tudi pobeli sneg. Dvajset od kar številnih Slovencev, ki smo ta čas letovali v Šarm el Šejku, se nas je odločilo za vzpon na goro. Po pripovedovanju turističnih vodičev je bilo to največ v zadnjih letih, saj morajo pogosto vzpone zaradi premajhnega števila prijav odpovedati. Okrog polnoči nas je avtobus odpeljal do mesta Dahab ob Akabskem zalivu in naprej v puščavo, iz katere se dvigajo tudi nad 1000 metrov visoke sinajske gore, do samostana Svete Katarine, ki leži v zavetju doline 1500 metrov visoko. Med vožnjo smo morali skozi nekaj policijskih kontrol, saj so Egipčani po terorističnem napadu na hotel in tržnico v Šarm el Šejku nadzor na pomembnih cestah, vpadnicah v mesta in pred hoteli poostrili. Samostan, za katerega skrbijo menihi grške pravoslavne cerkve, je ostal kljub številnim vojnam na Sinaju nepoškodovan. V njem naj bi bila pokopana znamenita svetnica Katarina Aleksandrijska iz 4. stoletja, ki naj bi jo pred obglavljenjem strahovito mučili na kolesu z noži in jo tudi upodabljajo s tem mučilnim orodjem.

Okrog treh zjutraj smo od samostana pod vodstvom beduinskega vodnika Atala Hasina Sadala, ob pomoči baterijskih svetilk, krenili proti vrhu. Pot je sprva zložna, ob njej pa so počivale številne kamele. Njihovi vodniki so nas ogovarjali, če se želimo na kameljem hrbtu za 10 evrov povzpeti pod vrh gore. Očitno jim posel cveti, saj so našo strnjeno kolono pohodnikov druga za drugo prehitevale s turisti otovorjene kamele. Po slabih dveh urah hoje, med katero si je mogoče odpočiti v kamnitih zavetiščih in se okrepčati s čajem in drugimi brezalkoholnimi napitki ter uživati v pogledu v dolino, kjer temo režejo lučke vzpenjajočih se romarjev, se je začel zadnji vzpon po tristo skalnih stopnicah do vrha, na katerem so že davno nazaj Mojzesu v zahvalo zgradili skromno cerkev. Kdor na stopnicah omaga, najpogosteje se to dogaja starejšim in neprimerno obutim, mu za primerno plačilo do vrha pomagajo mladi beduini. Postanek na vrhu gore, kjer se ozračje shladi tudi do ničle, je minil v pričakovanju sončnega vzhoda. Okrog pol sedmih zjutraj se je v daljavi, iz meglenega obzorja nad vzhodnimi gorami Sinaja, pokazala rdeča sončna krogla. Trud med vzponom na Mojzesovo goro je bil poplačan. Z 2260 metrov visoke gore, ki je druga najvišja gora Sinaja, najvišji je 2600 metrov visoki vrh Svete Katarine, se je bilo treba še pred vročino, po poti na drugi strani gore, prek 3000 skalnih stopnic vrniti v dolino. Sestop je bil tudi zaradi neprespane noči kar zahteven. Okrog devetih smo bili znova pri samostanu sv. Katarine, ko so rdečkaste skale sinajskih gora za nami že žarele v soncu. Dremavi in prijetno utrujeni smo se okrog dveh popoldne vrnili v Šarm el Šejk.

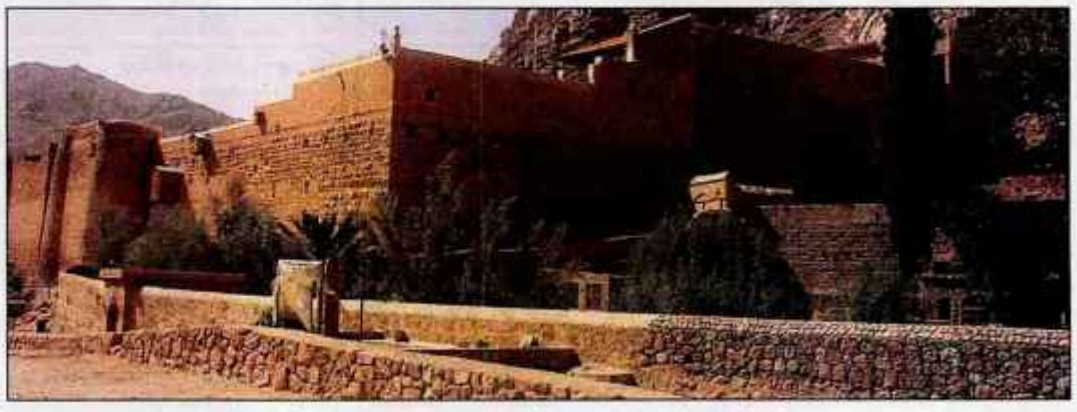

Samostan Sv. Katarine pod Sinajsko goro in goro Sv. Katarine, ki sta najvišji gori na polotoku.

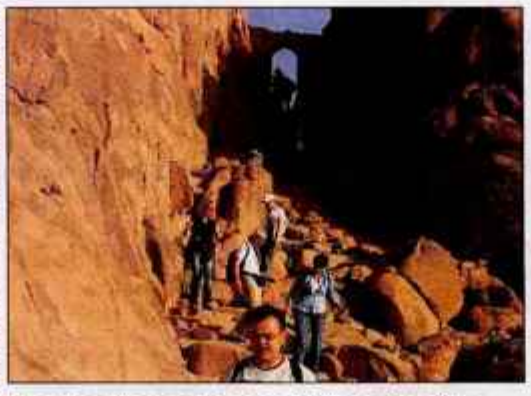

Pri sestopu do samostana po več kot 3000 stopnicah.

Kamele počivajo po vrnitvi z gore.

GG IZLETI

8. september 2007

KUMROVEC IN TUHELJSKE TOPLICE

Program: Odhod avtobusa ob 7. uri iz Kranja. V Brežicah kratek sprehod po starem mestnem jedru, naslednji postanek v Kumrovcu. Po ogledu vasice vožnja do Tuheljskih toplic in kopanje v termalni vodi. Pozno popoldan vožnja proti Kranju, predviden prihod zvečer.
Cena: 28 EUR pri udeležbi 45 oseb, doplačilo: kopanje

Vsako soboto
GARDALAND in CANEVAWORLD - cena 48 EUR

29. 9. 2007
OKTOBERFEST - cena 37 EUR

Naročniki Gorenjskega glasa imajo 10% popust

Prijave: Agencija Linda po tel.: 04/235 84 20, 041/248 773 ali Gorenjski glas po tel.: 04/201 42 41.

Gorenjski Glas

TURISTIČNA AGENCIJA LINDA

Dogajanje presega vse meje

Tako odstavitev prejšnje uprave in preklic za danes napovedane skupščine Jelovice ocenjuje Gregor Benčina, direktor EBS Group, ki je drugi največji lastnik te družbe.

BOŠTJAN BOGATAJ

Škofja Loka - Gregor Benčina oziroma njegov EBS Group je drugi največji lastnik Jelovice s skoraj 23-odstotnim deležem. Večjega ima le **Lojze Deželak** s podjetjem Lira (25 odstotkov), sledita pa **Jan Kovač** in družba Ages s po 17 in 15,68-odstotnim deležem. Slednja naj bi obvladoval predsednik nadzornega sveta (NS) Bojan Starman. Uprava Jelovice na čelu s predsednico uprave **Branko Babič** je v nedeljo sporočila, da je skupščino družbe preklicala zaradi preslabo pripravljenega gradiva prejšnjega vodstva. Zanimivo, saj so prejšnji teden na svojih internetnih straneh objavili, da skupščino preklicuje uprava v soglasju z NS. O tem in dogajanju v Jelovici v pogovoru z Gregorjem Benčino.

Janez Benčina: "Dogajanje v Jelovici je podobno kriminalki."

Prejšnji teden sta nadzorni svet in uprava preklicala skupščino Jelovice. Kako ocenjujete to potezo?

"Dogajanje v Jelovici presega vse meje, saj so, kot kaže, po imenovanju nove uprave zavladale izredne razmere. V to štejem tudi preklic skupščine delničarjev, saj kljub navedbi, da je bil preklic v soglasju NS, nekateri nadzorniki s tem niso bili niti seznanjeni. Zaradi samovolje predsednika NS Bojana Starmana bo naša družba, ki je druga največja lastnica Jelovice, pozvala nadzorni svet k opredelitvi in odgovornosti."

V začetku meseca ste objavili namero za prevzem. Ali namera še obstaja?

"Tako družbi kot podjetju ter škofjeloškemu območju želimo zagotoviti nadaljevanje tradicije v lesnopredelovalni industriji in delovna mesta za zaposlene. Kljub zakonskim določilom o omejitvi dejanj ciljne družbe v času prevzemne namere se v Jelovici dogajajo aktivnosti, ki onemogočajo prevzemno ponudbo, med katere na prvem mestu sodi sklic izredne seje NS, nenadna krivdna razrešitev uprave in preklic skupščine. EBS Group bo zato o dogajanjih v Jelovici med drugim obvestila tudi Agencijo za trg vrednostnih papirjev. Uporabili bomo vsa pravna sredstva, da se takšna dejanja, ki bi lahko imela negativne posledice za družbo, nemudoma končajo."

Menite, da vas nadzorniki s predsednikom Bojanom Starmanom nezakonito omejujejo pri vaših načrtih?

"Kot kaže, gre za namerno izvajanje dejanj, ki bi onemogočala korekten prevzem Jelovice in nadaljevanje poslovanja oziroma za poskus izigravanja posameznih akterjev, ki bi želeli izvesti nasilno privatizacijo družbe. Dogajanje v Jelovici je podobno kriminalki in ne korektnemu delovanju pravnih subjektov v pravni državi."

Nekdanja člana uprave Nada Marija Slovnik in Miro Podrekar se čudita, da 68 odstotkov lastnikov nima predstavnika v NS. Kaj o tem menite vi?

"Trenutna situacija v lastniški strukturi Jelovice je po nekaterih informacijah drugačna, kot izkazuje delniška knjiga, saj naj bi imel predsednik NS Bojan Starman posredno v lasti okrog 30 odstotkov družbe, vendar to zanika. Če je tako, potem mi ni jasno, kakšne in čigave interese v nadzornem svetu zastopa. Nasploh se pojavlja dilema, čigave interese zastopajo nadzorniki."

Največji lastnik Jelovice je Janez Deželak, ki je nakup deleža Kad in Sod pogojeval z zastopnikom v nadzornem svetu. Ni mu uspelo, kako lahko vi pridete do svojega nadzornika?

"O imenovanju in odpoklicu članov NS odloča skupščina družbe. V NS Jelovice bi moralo biti šest članov, pri čemer štirje zastopajo kapital, dva člana pa sta predstavnika delavcev. Na dnevnem redu sklicane in preklicane skupščine, ki bi morala biti danes, je tudi imenovanje manjkajočega člana NS, kar pa, kot kaže, nekomu ne ustreza."

Zakaj se v Jelovici po vašem mnenju v zadnjem mesecu odvija tako burna zgodba?

"Ne vem, a kaže, da gre za prevelike interese posameznikov, ki za dosego ciljev ne izbirajo sredstev. Pojavlja se vprašanje, kdo bi z morebitnim oškodovanjem družbe pridobil največ. Moje mnenje je, da dogodki zadnjih dni v Jelovici nikomur ne prinašajo pozitivnih učinkov, lahko pa bi škodovali družbi, zaposlenim, lastnikom in lokalni skupnosti."

Termo bo imel manj zaposlenih

Škofjeloški Termo je po načrtih začel seliti proizvodno iz Bodovelj na Trato. Odslej bo manj delavcev.

BOŠTJAN BOGATAJ

Škofja Loka - Prostorsko bo nova linija umeščena znotraj Termovih obstoječih površin, vendar ne gre zgolj za selitev, ampak tudi za posodobitev proizvodnje. "Rezultat bodo kvalitetnejši izdelki ter večja kapaciteta proizvodnje," pravi direktor **Ivan Zagorec**. Selitev se odvija po načrtih, prvi izdelki z nove linije naj bi bili na voljo novembra. Hkrati v bodoveljski enoti Terma načrtujejo prekinitev redne proizvodnje in zaprtje obrata.

Ivan Zagorec, direktor Terma

"Tako bomo lahko lokacijsko zaokrožili proizvodnjo v celoti ter racionalizirali delo nekaterih služb. Predvidevamo, da bo večina zdaj zaposlenih v Bodovljah našla svoje delo na novi liniji na Trati," pojasnjuje direktor. O natančni številki zaposlenih, ki bodo morali Termo zaradi nove organizacije zapustiti, še ne morejo govoriti, saj postopki prestrukturiranja še niso zaključeni. Kljub temu pa je jasno, da se bo število zaposlenih začelo zmanjševati jeseni, dogovor med družbo in sindikati o čim manj bolečem zmanjševanju zaposlenih pa naj bi bil podpisan do srede septembra.

Poleg selitve proizvodnje linije se v Termu pod novim lastnikom, Knauf Insulation, odvija tudi reorganizacija dela. "Eden prvih ciljev je funkcionalna delitev trgov. Na tem področju je Termu uspelo dokazati, da je znotraj koncerna Knauf najboljši pri obvladovanju t. i. industrijskih izolacij, zato je v Škofji Loki tudi evropski tržni center za ta del proizvodnega programa," pojasnjuje Zagorec. Industrijske izolacije so izolacije za kupce, ki izolacijski material dodatno obdelajo ali vgradijo v svoje izdelke in se tako izolacija na trgu pojavi posredno.

Drugi del proizvodnega programa so izolacije za gradbeništvo in tehnične izolacije, ki so znotraj koncerna razdeljene v šest regij. Termo in njej pripadajoča prodajna ekipa za obvladovanje slovenskega trga je umeščena v osrednje evropsko regijo, ki je hkrati tudi najmočnejša regija, Termo pa znotraj nje največja tovarna. Dosedanji proizvodni program torej pretežno ostaja v škofjeloškem obratu.

LJUDSKA UNIVERZA KRANJ
Center za izobraževanje in kulturo
www.lu-kranj.si ☎ 280 48 00

vabi k vpisu v izobraževalne programe za šolsko leto 2007/08

SREDNJEŠOLSKO IZOBRAŽEVANJE

- BOLNIČAR NEGOVALEC
- TRGOVEC PRODAJALEC
- TRGOVEC - prekvalifikacija
- EKONOMSKI TEHNIK - PTI
- CDI UNIVERZUM Ljubljana v sodelovanju z Ljudsko univerzo Kranj
  STROJNI TEHNIK - PTI

OSNOVNA ŠOLA ZA MLADOSTNIKE IN ODRASLE - 8. in 9. razred
ŠOLANJE JE BREZPLAČNO!

VABLJENI

LJUDSKA UNIVERZA KRANJ
Center za izobraževanje in kulturo
www.lu-kranj.si ☎ 280 48 00

vabi k vpisu v izobraževalne programe za šolsko leto 2007/08

DODIPLOMSKI IN PODIPLOMSKI ŠTUDIJ

- EKONOMSKA FAKULTETA LJUBLJANA VISOKA POSLOVNA ŠOLA
  Smeri:
  - management
  - mednarodno poslovanje
  - trženje
  - računovodstvo

  Možen vpis v 2. letnik s končano višjo strokovno šolo ali v 3. letnik s končanim višješolskim študijem ekonomije

NOVO:
MAGISTRSKI ŠTUDIJ EKONOMIJE v Kranju
Program: MEDNARODNO POSLOVANJE

- FAKULTETA ZA STROJNIŠTVO MARIBOR
  visok strokovni študij strojništva
  Smeri:
  - proizvodno strojništvo
  - konstrukterstvo in gradnja strojev
  - energetika in procesno strojništvo
  - vzdrževanje
  - orodjarstvo

  Možen vpis v 2. letnik s končano višjo strokovno šolo ali v 3. letnik s končanim višješolskim študijem strojništva

VIŠJEŠOLSKI ŠTUDIJ

NOVO
HERA Izobraževalni zavod LJUBLJANA organizira na LU Kranj
višjeŠolski program
RAČUNOVODJA,
v kolikor bo prijavljenih najmanj 20 kandidatov.
Izkoristite priložnost bližine študija!

VABLJENI

Šampion Agromehaniki

Kranjska Agromehanika je na ocenjevanju kmetijske mehanizacije prejela šampionsko odličje za izdelek domače proizvodnje.

Cveto Zaplotnik

Gornja Radgona - Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano **Iztok Jarc** je v petek na Pomurskem sejmu odprl 45. mednarodni kmetijsko živilski sejem. Kot je ob tem dejal, je slovensko kmetijstvo z novim programom razvoja podeželja in z reformo neposrednih plačil dobilo stabilen in predvidljiv programski in finančni okvir za obdobje do leta 2013, na ministrstvu pa se bodo prizadevali, da bodo kmetom izplačevali podpore v prvem letu po nastanku obveznosti. "Slovenija kot članica Evropske unije ne more prepovedati gensko spremenjenih rastlin, saj bi bilo to v nasprotju z mednarodnimi določili. Z zakonom o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z drugimi kmetijskimi rastlinami pa gensko spremenjenih rastlin ne uvajamo. Ravno nasprotno: dajemo zakonski okvir, s katerim bomo jasno opredelili in regulirali soobstoj pridelave gensko spremenjenih rastlin z drugimi načini pridelave ter ukrepe za izvajanje učinkovitega nadzora," je dejal minister Jarc.

V petek, dan pred odprtjem sejma, je bilo v Gornji Radgoni še ocenjevanje kmetijske mehanizacije in opreme, na katerem je sodelovalo 26 podjetij iz Slovenije, Avstrije in Italije s skupno 48 stroji. Agromehanika Kranj je dobila šampionsko odličje za nov izdelek domače proizvodnje, to je za traktor AGT 835 s pogonom na rastlinsko olje, poleg tega pa še zlato medaljo za traktorja Deutz Fahr Agrokid in Deutz Fahr Agrofarm ter srebrno medaljo za pršilnika. Larix GT iz Preddvora je dobil zlato medaljo za transporter oz. univerzalno vozilo Lindner Unitrac, Creina iz Kranja bronasto medaljo za cisterno za gnojevko, Kozina Kranj pa bronasto medaljo za stroj za ščetkanje krompirja z izsuševalno komoro ali brez nje.

Kranj

Škodo je treba prijaviti do 4. septembra

Iz Mestne občine Kranj so sporočili, da kmetje lahko do torka, 4. septembra, prijavijo škodo, ki jim jo je povzročilo nedavno neurje s točo. Obrazci so na voljo v sprejemni pisarni (blagajni) občine ali na njeni spletni strani. **C. Z.**

OBL'Č

OBL'Č d. o. o.
Mirka Vadnova 14
4000 Kranj

Objavlja prosta delovna mesta

1. VEČ TRGOVCEV (m/ž) ZA DELO V TRGOVINI IN SPREJEMU DELOVNIH NALOGOV ZA MIZARSKO DELAVNICO

Pogoji:
- končana IV. ali V. stopnja izobrazbe trgovske smeri oziroma lesne z ustrezno dokvalifikacijo za prodajo v trgovini s tehničnim blagom. Dokvalifikacijo bi kandidat lahko opravil tudi v času po sklenitvi delovnega razmerja,
- zaželeno je poznavanje blaga oziroma asortimana za potrebe lesne stroke,
- osnove poznavanja dela z računalnikom,
- smisel in interes za delo z ljudmi in osebna urejenost.

2. VEČ DELAVCEV (m/ž) ZA DELO Z LESNOOBDELOVALNIMI STROJI

Pogoji:
- končana IV. ali V. stopnja lesne smeri,
- zaželene so predhodne izkušnje v lesni dejavnosti.

Za dobro stimulirano delo želimo pridobiti predvsem mlajše, ki so se pripravljeni nadalje izobraževati in usposabljati ter imajo interes delati v kreativnem timu.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s trimesečnim poizkusnim delom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanu pogojev naj kandidati pošljejo najkasneje do 5. 9. 2007 na zgornji naslov. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

V klavnici zavračajo očitke

Direktor podjetja Meso Kamnik: "Delamo v skladu z normativi in pod stalnim nadzorom inšpekcijskih služb."

Jasna Paladin

Kamnik - Pred dnevi smo na uredništvo prejeli pismo z očitki na račun dela v podjetju Meso Kamnik in njihovega domnevno neprimernega ravnanja z živalmi pred zakolom.

Med očitki zaskrbljenih Kamničanov in ljubiteljev živali je razbrati, da naj bi v tej četrti največji slovenski klavnici in predelovalnici mesa, kjer letno zakoljejo 16.000 glav živine, klavničarjem v zadnjem obdobju dvignili normo, zaradi katere naj bi v eni izmeni morali zaklati bistveno več živali, govedo naj bi se nekaj ur pred zakolom panično gnetlo v premajhnem hlevu, zaradi česar naj bi prihajalo do številnih poškodb, svoje delo pa naj bi, tako kot po mnogih slovenskih klavnicah, opravljalo tudi več sezonskih in preslabo usposobljenih delavcev iz tujine. Po odgovore in pojasnila smo se odpravili na sedež podjetja, kjer nas je skupaj s sodelavci sprejel direktor **Anton Zorc**.

Anton Zorc

Tomaž Pirih

"Govorice o dvigu norme so povsem neresnične, saj je hitrost celotnega postopka zakola pogojena s hitrostjo linije, zaradi česar ne more prihajati do nikakršnega pospeševanja. Normativi nam dovoljujejo zakol do 22 živali na uro, mi pa jih v tem času navadno zakoljemo od 15 do 18," zatrjujeta direktor in **Tomaž Pirih**, vodja sektorja za sveže meso, in dodajata, da v podjetju koljejo le tri dni v tednu in da so njihovi delavci na linijah, odkar so v novih prostorih na Korenovi cesti, zaradi večjega števila zaposlenih celo manj obremenjeni in nikakor ne bolj.

Vodstvo družbe zavrača tudi očitke, da se govedo v njihovem hlevu, kamor ga pripeljejo več ur pred zakolom, v paniki poškoduje. "Celo zaželeno je, da žival za zakol v objekt pride 12 ur prej, da se v hlevu umiri, saj žival največje vznemirjenje doživi prav pri transportu. V hlevu tiste, ki so vajene priveza, privežemo, druge pa ne. Poskrbimo, da se ne poškodujejo med sabo, seveda pa se tudi živali med seboj ne razumejo vse dobro. Kljub temu imamo v hlevu pred zakolom na leto le po enega ali dva pogina zaradi nemira in panike," pravi Pirih in doda, da v hlevu na zakol čaka le tretjina vse živine, ki je pri njih zakoljejo, saj drugo pripeljejo sproti. Pravi, da je tudi to področje urejeno z normativi.

"Zakol nikdar ne izgleda lepo, na neprimerno ravnanje z živalmi pa smo občutljivi vsi in tako je prav," zatrjujejo v podjetju Meso Kamnik.

"Pri nas sezonskih delavcev ni. Poleti imamo v skladišču le nekaj študentov, z nami pa res skozi vse leto sodeluje tudi nekaj delavcev iz drugih držav, a vsi so usposobljeni za svoje delo. Z živimi živalmi delajo le profesionalci," je tudi tretji očitek ovrgel Zorc, ki pravi, da so pod stalnim, dnevnim nadzorom veterinarske inšpekcije, ki pa večjih kršitev še ni odkrila.

Žganje je včasih tudi zmrznilo

"Vedno smo skuhali tri vrste žganja: najboljše za doma, malo slabše za prodajo, najslabše pa za parkeljne," so pripovedovali domačini na Kmečkem prazniku pod Storžičem.

Cveto Zaplotnik

Bašelj - "Na prazniku smo se doslej že večkrat ozirali proti Storžiču in gledali, kdaj bo začelo deževati. Danes nam ni treba," je na nedeljski prireditvi v imenu organizatorja, Turističnega društva Bašelj, ugotavljal predsednik društva Rado Roblek, očitno zadovoljen, da jim je bilo vreme tokrat naklonjeno. Potem ko je pevski zbor Storžič zapel nekaj pesmi, so domačini prikazali strojno in ročno striženje ovc ter star način predelave sadja. "V Bašlju še na osmih kmetijah redijo ovce," je dejal Edo Snedec, ki je prijetno povezoval program, "strižci" ovc Janez, Miran in Matija pa so dodali, da ovce med striženjem uživajo, saj vedo, da se bodo znebile debelega vročega kožuha.

Domačini so na kmečkem prazniku prikazali, kako so nekdaj s kamnitim kolesom mečkali sadje v posebnem koritu.

Gospodinji Marjeta in Lojzka ter otroci so najprej po tleh pobrali sadje, nato so ga Korl, Tine in Ambrož v ročnem mlinu zmleli, ga s kamnom, podobnim mlinskemu, v posebnem koritu zmečkali in nazadnje iz njega v stari "preši" stisnili še mošt. "Nekdaj je bil mošt na kmetih poleg vode najpogostejša pijača," so pripovedovali domačini in potem prikazali še, kako so nekdaj kuhali žganje. Sadje so najprej zmleli, ga namočili v kadi, počakali, da je bilo "godno", in potem začeli s kuho. "Vedno smo skuhali tri vrste žganja: najboljše za doma, malo slabše za prodajo, najslabše pa za parkeljne," so pripovedovali in se smejali dogodivščinam, ko so že med žganjekuho popili precej žganja in ga potem, da bi prikrili popivanje, zalili z vodo. In tako se je zgodilo, da je v Bašlju "šnops" pozimi tudi zmrznil.

Največ premoženja v bankah

Delež bančnih vlog v finančnem premoženju prebivalstva se zmanjšuje, narašča pa delež naložb v investicijske sklade ter v življenjsko in pokojninsko zavarovanje.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj - Po podatkih Banke Slovenije je finančno premoženje gospodinjstev v zadnjih petih letih naraščalo letno po več kot 10-odstotni stopnji. V zadnjih dveh letih je poraslo nekoliko manj kot prej, razlog za to je hitro naraščanje zadolževanja, pri tem pa so se najbolj povečala stanovanjska posojila. Bančne vloge še vedno predstavljajo največji del premoženja gospodinjstev, vendar se delež zmanjšuje in je v zadnjih petih letih upadel s 44.3 na 39.4 odstotka. Najbolj so v tem obdobju porasle naložbe v delnice in v enote investicijskih skladov, njihov delež se je skoraj podvojil in je lani dosegel že 8,1 odstotka. Dobra polovica porasta izhaja iz donosnosti teh skladov, preostanek pa iz tekočih naložb gospodinjstev. Naložbe v delnice in drugi lastniški kapital ohranjajo dokaj stabilen, okrog 28-odstotni delež, med drugimi hitro rastočimi oblikami premoženja gospodinjstev pa izstopajo naložbe v pokojninsko in življenjsko zavarovanje, ki so se v petih letih v finančnem premoženju gospodinjstev okrepile s 5,9 na 9,6 odstotka.

Gospodinjstva so septembra lani imela 27.285 milijonov evrov finančnega premoženja, od tega 11.937 milijonov v gotovini in v vlogah pri bankah, 7.567 milijonov v delnicah in drugem lastniškem kapitalu, 2.220 milijonov v enotah investicijskih skladov, 1.343 milijonov v življenjskem zavarovanju, 831 milijonov v posojilih, 605 milijonov evrov v pokojninskem zavarovanju, ostalo pa v drugih oblikah.

LJUBLJANA

Novembra sklepanje varčevalnih pogodb

Republiški stanovanjski sklad bo v petek objavil javni razpis za izbor bank, ki bodo sodelovale v letošnji stanovanjski varčevalni shemi. Banke se bodo potegovale za skupno 20 tisoč lotov, pri tem pa bo najnižji prvi mesečni obrok varčevanja 50 evrov. Pri izboru bank bodo dali prednost tistim, ki bodo varčevalcem po končanem varčevanju poleg stanovanjskih posojil v dvakratnem znesku privarčevanega denarja ponudili še dodatna posojila po pogojih zakona o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi. Izbrane banke bodo predvidoma začele sklepati varčevalne pogodbe novembra letos. **C. Z.**

LJUBLJANA

Mesečni izpiski prometa v elektronski obliki

Stranke Nove Ljubljanske banke (NLB), ki uporabljajo NLB Klik, lahko odslej pregledujejo mesečne izpiske prometa na osebnem računu v elektronski obliki. Zaenkrat jih bodo lahko pregledovale za zadnjih šest mesecev, prvi "e-izpisek", ki bo po vsebini enak tistemu v papirnati obliki, pa je mogoč za letošnji maj. Uporabniki NLB Klika bodo prejeli izpiske po pošti le še za avgust in september, za oktober pa jim bodo prvič na voljo le v elektronski obliki. Če jih bodo še naprej želeli prejemati tudi v papirni obliki po pošti, jih bodo lahko naročili preko NLB Klika ali v bančni poslovalnici. **C. Z.**

JEZIKOVNA ŠOLA pri
Ljudski univerzi Kranj
www.lu-kranj.si ☎ 280 48 16

AN - NE - IT - FR - ŠP - SL
in drugi jeziki, ki jih potrebujete
Vpis: 3. 9. do 14. 9.
Začetek: 18. 9. 2007

- 60-urni splošni tečaji
- individualni tečaji
- tečaji za podjetja
- priprave na izpit za aktivno znanje
- priprave na maturo AN - NE

Zakaj prav z nami?
Ob znanju boste pridobili še:
- večjo kompetentnost in mobilnost
- zadovoljstvo
- nov elan

in še
- popuste in ugodne plačilne pogoje

Ob "celoletni naročnini" v jezikovni tečaj prejmete praktično darilo. Več na spletni strani!

"UČIM SE, KER SE CENIM IN KJER SEM CENJEN"
VABLJENI

PREJELI SMO

Raje manj pokrajin

V članku "Raje manj pokrajin", objavljenem v Gorenjskem glasu 17. avgusta 2007, so opisani rezultati javne razprave o predlogu vlade za določitev območij pokrajin, njihovih sedežev in imen. Izvemo, da je bil odziv dober ter da se občine pretežno strinjajo z vladnim predlogom; zapisano pa je tudi, da tri občine (Bohinj, Bled in Gorje) k vladnemu predlogu območij pokrajin v Sloveniji niso poslale mnenja, da je občina Žirovnica predlagala ustanovitev pokrajine Zgornje Gorenjske, in da se tako občini Tržič kot Radovljica potegujeta za sedež iste, Gorenjske pokrajine.

Slednje ne drži. Župani občin Zgornje Gorenjske, torej Kranjske Gore, Jesenic, Žirovnice, Radovljice, Bleda, Gorij in Bohinja, ki se jim je pridružil še župan občine Tržič, so na svoji redni seji koordinacije županov oblikovali enotno stališče do vladnega predloga delitve Slovenije na pokrajine ter ga posredovali v obravnavo občinskim svetom. Razen v občini Tržič so predlog podprli sveti vseh občin Zgornje Gorenjske. Na podlagi sklepa županov je vladni službi za lokalno samoupravo in regionalno politiko enotno stališče v imenu vseh občin posredovala Razvojna agencija Zgornje Gorenjske. Stališče pa je sledeče:

Občine Zgornje Gorenjske se s predlogom Vlade Republike Slovenije glede območij pokrajin v Sloveniji ne strinjajo; podpirajo stališče, da bi morale biti pokrajine v državi določene glede na zmožnost lastnega preživljanja in razvoja in se zato strinjajo s predlogom delitve Slovenije na največ osem pokrajin. V primeru, da bo število pokrajin večje, pa vztrajajo pri stališču, da je do svoje pokrajine upravičena tudi Zgornja Gorenjska in sprejemajo predlog za začetek postopka ustanovitve pokrajine z imenom Zgornja Gorenjska, ki zajema območja Občine Kranjska Gora, Občine Jesenice, Občine Žirovnica, Občine Radovljica, Občine Bled, Občine Gorje in Občine Bohinj.

Stališče županov občin Zgornje Gorenjske temelji na prepričanju, da bi pri delitvi države na pokrajine moralo prevladati mnenje stroke. Ta daje prednost delitvi na šest do največ osem pokrajin, dopušča pa tudi nekaj drugačnih delitev; ena od teh predvideva tudi pokrajino Zgornjo Gorenjsko, nobena različica pa ni enaka vladnemu predlogu. Če bo vlada vztrajala pri štirinajstih pokrajinah ter predlogu zakona o financiranju le-teh, je za Zgornjo Gorenjsko samostojna pokrajina bistveno ugodnejša z vidika financiranja, še vedno pa je tudi bližja predlogu stroke kot pa vladni predlog. Stališče vlade, ki zagovarja svoj predlog s politično realnostjo, upošteva v odločitvi o območjih pokrajin posamične interese, ki se uveljavljajo na netransparenten način. S svojim predlogom občine Zgornje Gorenjske želijo tako tudi pokazati, da se s takim pristopom ne strinjajo in ne pristajajo zgolj na vlogo subjekta v politični realnosti.

Za koordinacijo županov Zgornje Gorenjske
STEVO ŠČAVNIČAR

Delovanje bankomata

Dne 19. avgusta 2007 sem na bankomatu pred poslovalnico NLB na Bledu pritisnil gumb "depozit". Prikazali sta se dve možnosti, "polog gotovine" in "plačilo položnic". Bankomat je izstavil kuverto, vanjo sem vložil nekaj položnic in polno kuverto vrnil v bankomat.

Dne 20. avgusta 2007 pa so me iz iste podružnice po telefonu obvestili, da že od 22. decembra 2006 ni možno plačevati položnic na bankomatu.

Moja vprašanja odgovornim so:

1. Zakaj zavajate komitente in ponujate storitev, ki ne obstaja več?

2. Zakaj ste opustili to storitev?

3. Ali vam ogromen dobiček onemogoča, da olajšate poslovanje komitentom?

Priporočam, da bi bankomat omogočil vsaj nakup banan.

Za vse nadaljnje "racionalizacije" pa predlagam, da vprašate kakšnega vaškega posebneža, ki ima prav gotovo še veliko izredni zamisli.

Razočaran pozdrav,
VLADIMIR KOČEVAR,
Ljubljana

Še enkrat o zdravstveni kartici

Da bi zavarovanim osebam omogočili še bolj prijazen in dostopen sistem kartice zdravstvenega zavarovanja ter enostavnejše uresničevanje pravic iz zdravstvenega zavarovanja, na Zavodu trenutno izvajamo projekt prenove in nadgradnje sistema kartice, tako da bo v obdobju 2008/9 postopno opuščeno potrjevanje kartice na samopostrežnih terminalih. Zdravstveni delavci bodo namreč preverjali veljavnost obveznega in prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja ter dostopali do drugih podatkov (izdana zdravila, medicinsko-tehnični pripomočki,) le še preko neposrednega dostopa do elektronskih zbirk podatkov, ki jih vodijo zdravstvene zavarovalnice.

Prepričani smo, da bo takšna pridobitev zelo pomembna zlasti za starejšo populacijo in prebivalstvo v odročnejših krajih, kjer so samopostrežni terminali za nekatere zavarovane osebe precej oddaljeni od kraja njihovega bivanja.

Lep pozdrav!

DAMJAN KOS,
direktor sektorja za informiranje in odnose z javnostmi, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Občina Jesenice objavlja:

**Javni razpis
za oddajo poslovne stavbe
Dom Pristava v Javorniškem Rovtu
s pripadajočim zemljiščem in Kurirskim
domom v najem z zbiranjem pisnih ponudb**

Javni razpis si lahko ogledate na spletnih straneh Občine Jesenice, na oglasni deski Občine Jesenice, oglasnih deskah vseh Krajevnih skupnosti Občine Jesenice ter Jeseniških občinskih novicah, ki so izšle 24. 8. 2007.

Razpisno dokumentacijo interesenti prevzamejo vsak delovni dan v sprejemni pisarni Občine Jesenice, Cesta železarjev 6.

Dodatne informacije lahko dobite po telefonu 04/5869 272 ali 04/5869 277.

GG | mali oglasi
04/201 42 47, e-pošta: malioglasi@g-glas.si
www.gorenjskiglas.si

LJUBLJANA

Bulovec direktor nepremičninskega sklada

Skupščina Nepremičninskega sklada pokojninskega in invalidskega zavarovanja je že julija za direktorja sklada za obdobje petih let imenovala Florijana Bulovca iz Nove vasi pri Preddvoru, na četrtkovi seji pa je s tem soglašala tudi vlada. Bulovec je bil nazadnje zaposlen v javnem podjetju Komunala Tržič, najprej kot direktor in nato kot svetovalec direktorja. Nepremičninski sklad gospodari z več kot tri tisoč nepremičninami, med katerimi je 2.859 namenskih najemnih stanovanj za starejše. **C. Z.**

LJUBLJANA

Triglav izplačal več kot tri milijone evrov

Zavarovalnica Triglav bo zavarovancem, ki so v nedavnem neurju s točo utrpeli škodo na kmetijskih pridelkih in premoženju, izplačala več kot tri milijone evrov odškodnine. Za odškodnine v Savinjski regiji bo namenila približno 2,5 milijona evrov, na Gorenjskem okoli šeststo tisoč evrov, nekaj pa tudi na Dolenjskem, kjer je neurje prizadelo Mirno peč in okolico. Večina zavarovancev je prejela denar že dan po cenitvi. **C. Z.**

Ohcet z balo in šrango

Člani Turističnega društva Tuhinjska dolina so pripravili Tuhinjsko ohcet, prireditev s prikazom starih običajev.

JASNA PALADIN

Snovik - Po lanski etnološki prireditvi Od zrna do kruha so člani Turističnega društva Tuhinjska dolina številnim obiskovalcem letos predstavili kmečko ohcet - igrano predstavo, s katero so želeli prikazati nekaj skoraj že pozabljenih kmečkih opravil, predvsem pa vasovanje in poročne šege in navade.

"Danes bi vam radi pokazali, kako so se v naših krajih poročali pred približno petdesetimi leti. Skoraj vsaka vas v Tuhinjski dolini je imela kakšno svojo posebnost, danes pa bomo ubrali srednjo pot," je pred začetkom prireditve povedala vodja etnološke sekcije **Manja Žebaljec**. Sprva so sicer želeli pripraviti čisto pravo poroko, a niso našli para, ki bi bil to pripravljen storiti, zato so vse skupaj zaigrali. Na prireditvenem prostoru so organizatorji postavili skoraj pravo domačijo s hišo, gospodarskim poslopjem, kapelico in dvoriščem, kjer so številnim obiskovalcem predstavili vse od priprave bale, šrange, šego z nepravimi nevestami, mnoga druga opravila in seveda samo ohcet.

S Tuhinjsko ohcetjo so organizatorji predstavili poročne šege in navade, ki so bile v dolini žive še pred dobrimi petdesetimi leti.

Zlata poroka Radikovičevih

Zalka in Franjo Radikovič, ki ju Kranjčani poznamo predvsem po ključavničarski delavnici, sta praznovala zlato poroko.

SIMON ŠUBIC

Kranj - V soboto sta zlato poroko praznovala **Zalka** in **Franjo Radikovič** iz Kranja, ustanovitelja najbolj znanega ključavničarskega podjetja na Gorenjskem, ki ga je pred nekaj leti kupil vodilni izdelovalec ključev na svetu Assa Abloy s Švedskega. Slavje so pripravili v Dvoru Jezeršek na Zgornjem Brniku, kjer so domači in prijatelji za slavljenca pripravili več prijetnih presenečenj. Tako ju je za naslednjih petdeset let poročil nekdanji kranjski župan **Mohor Bogataj**, zapel jima je **Stane Vidmar**, za veselo razpoloženje "svatov" pa so nato skrbeli Okrogli muzikantje.

Zlatoporočenca Zalka in Franjo Radikovič

Zalka in Franjo sta se leta 1956 spoznala na plesu v Ljubljani, 3. avgusta naslednje leto pa sta se poročila. Tri leta kasneje je odšel Franjo delat v Sindelfingen v Nemčijo, po štirih letih se mu je pridružila tudi žena. Kmalu zatem sta tam odprla gostilno, kasneje tudi kavarno in lokal s hitro prehrano. Zaslužek je bil dober, zato sta leta 1966 v Ljubljani kupila hišo, leta 1970 pa sta v Kranju ustanovila prvo ključavničarsko delavnico na Gorenjskem; najprej v Jahačevem prehodu, kasneje pa v kiosku pri Globusu v Kranju. "Kamorkoli sva šla, povsod so vedeli za ključavničarstvo Radikovič," se spominja Franjo. Kmalu po odprtju delavnice sta se v Kranj preselila tudi sama. V zakonu se jima je rodil sin Franjo, danes pa ju razveseljuje tudi vnukinja Sara. Na večno vprašanje, kako jima je uspelo pol stoletja vztrajati v zakonski zvezi, sta odgovorila s prav tako večnim odgovorom: "Potrebnega je precej potrpljenja, medsebojnega razumevanja in tolerance, pa se vse zmore."

Tenetiše - regijski center za odpadke

Oglašam se v zvezi s problematiko obstoječega odlagališča odpadkov in načrtovanega bodočega regijskega centra v Tenetišah. Negativna stališča neposrednih sosedov oziroma krajanov do odlagališča, kakor tudi navdušenje občinskih struktur do novega regijskega centra za odpadke so poznana, zato jih ne bom ponavljal.

Komunala Kranj, kot upravljavec odlagališča, je nedavno izvedla nelegalen posek večjega števila dreves v neposredni okolici odlagališča oziroma v zaščitenem območju naravnega parka Udin Borštt, o čemer je obširno poročal tudi Gorenjski glas.

K razmišljanju in pisanju tega pisma me je spodbudil prispevek o odlagališču v oddaji 24 ur na POP TV, dne 11. avgusta 2007.

Oba novinarjeva sogovornika v prispevku, direktor Komunale, g. Ivan Hočevar, in podžupan občine Kranj, ki je hkrati poslanec v državnem parlamentu, g. Bojan Homan, namreč prostodušno in brez slabe vesti izjavita, da se zavedata nelegalnega poseka dreves oziroma poseka na črno. Podžupan ob tem še samozavestno zaključi svoja razmišljanja "bomo pač plačali kazen, ki nam je naložena".

Sprašujem vas g. podžupan, s čigavim denarjem boste pa plačali to kazen? S svojim. Ne, z denarjem davkoplačevalcev, ki so vas nevedni in naivni izvolili na zadnjih volitvah. Izvolili so svojega predstavnika, ki zavestno krši zakone in predpise ter lahkotno raznetava denar davkoplačevalcev.

V nadaljevanju g. podžupan napove novo nepotrebno trošenje proračunskega denarja, saj nas razveseli z izjavo, da bodo ob nadaljnjem nasprotovanju izgradnji regijskega odlagališča odpadkov, v skrajnem primeru izvedli referendum.

Referendum, čigar rezultat je vnaprej poznan. Na območju odlagališča v naseljih Tenetiše, Mlaka in Kokrica negativen, v celotni občini Kranj pa pozitiven. Saj drugače ne more biti, kajti novo občinsko vodstvo nas že pol leta prepričuje, kako bo z rento, ki naj bi jo občina dobila na račun regijskega odlagališča, rešilo večino infrastrukturnih problemov, ki tarejo občane.

Seveda renta ne bo v celoti ali pretežno vložena v prizadeta naselja, temveč na območje celotne občine Kranj. Ker je velika večina krajevnih skupnosti in naselij, razen naštetih, oddaljena od odlagališča več kot 4-5 km ter z onesnaževanjem in smradom niso neposredno prizadete, je popolnoma jasno, da se dodatnega denarja in izboljšanja infrastrukture ne bodo branile. Zbiranje volilnih glasov za naslednji mandat se je torej že pričelo ali drugače povedano, smetano na torti pobere občinsko vodstvo, odpadki in smrad pa ostanejo krajanom Tenetiš in Mlake.

Na koncu želim poudariti, da nas bodo taisti funkcionarji, ki zavestno kršijo zakone in razmetavajo naš denar, kar je verjetno že na robu kazenske odgovornosti, že jutri na zborih krajanov prepričevali o ekološki neoporečnosti in okoljski prijaznosti načrtovanega regijskega odlagališča. Prepričan sem, da jim boste verjeli.

MILOŠ SAJOVIC
Štefetova 10, Mlaka

Vsakodnevni odjemalec občinske rente v obliki smradu.

Novo reševalno vozilo v Tržiču bo

Kdor išče resnico, jo mora znati prenesti. (kitajski pregovor)

Ker so se v Tržiču pojavila namigovanja, da Občina Tržič noče priskrbeti potrebnih sredstev za nakup novega reševalnega vozila, sem se čutil odgovornega, da razjasnim zadevo. Trenutna situacija v Tržiču še zdaleč ni tako kritična, da bi bilo ogroženo kakršnokoli življenje - tega kot župan nisem dopustil, ne dopuščam in nikoli ne bom dopustil, saj vsa reševalna oprema zadošča za najkvalitetnejše ukrepanje. To lahko potrdijo tudi zdravstveni strokovnjaki. Najprej dovolite, da zavrnem vse očitke o tem, da Občina Tržič noče nameniti denarja za reševalno vozilo, saj smo se vseskozi držali dogovora sklenjenega med Občino Tržič, Ministrstvom za zdravje in Zdravstvenim domom Tržič. Dogovor je bil tak, da vsak od omenjenih treh, prispeva tretjino denarja. Žal pa se samo Ministrstvo za zdravje ni držalo dogovora in je namesto dogovorjenih 30.000 evrov, namenilo le 11.000 evrov.

Kljub temu da ministrstvo ni držalo dane besede, smo v Tržiču našli druge poti, da bomo zagotovili potrebna sredstva. Poleg dogovorjenega dela, ki ga bo prispevala Občina Tržič in Zdravstveni dom, smo preostanek denarja v Občini Tržič zagotovili s pomočjo donatorke - gospe Elizabete Born Ortner, za kar se ji tudi iskreno in javno zahvaljujem. S tem smo malce razbremenili tudi proračun, ki ga že vedno pestijo dolgovi in neporavnane obveznostmi iz preteklosti, ki segajo celo v leto 2020. Tako z veseljem lahko povem, da bo razpis za reševalno vozilo zaključen 3. septembra, vozilo pa bo predvidoma brez zamude dobavljeno konec leta.

V Tržiču, tako kot v vseh ostalih občinah, pa moramo poskrbeti tudi za požarno varnost, zato smo letos med drugim pomagali pri nakupu kovorskega gasilskega vozila, ki tako kot reševalno vozilo, služi večji varnosti vseh prebivalcev Tržiča. Za skupno varnost nas Tržičanov so za gasilsko vozilo več kot polovico finančnih sredstev zbrali delavni gasilci s pomočjo prostovoljnih prispevkov krajanov in s takimi prireditvami, kot je bila zadnja gasilska veselica v Kovorju, ki je navdušila skoraj 1500 ljudi.

Za konec lahko rečem, da je mogoče res, da se časi v Tržiču spreminjajo. Delamo to za kar smo poklicani - za javno dobro, za dobro ljudi. Moram priznati, da nadaljujemo nekatere dobro zastavljene projekte iz preteklosti, mnogo slabega pa odpravljamo in spreminjamo na bolje. O tem pričajo tudi investicije, ki so kljub težki finančni situaciji že v polnem razmahu. Morda je ena večjih razlik tudi, da si jaz kot župan za cilj postavljam reševanje vsakršnih težav, ki pestijo Tržič - tudi tistih, ki niso direktno povezani z županovanjem ali bi bili plod naše napake, so pa pomembne za razvoj mesta. To dokazujejo dejstva in rezultati, ne prazne besede, kar je razvidno tudi tokrat ob nakupu reševalnega vozila.

BORUT SAJOVIC
župan Občine Tržič

OSMRTNICA

Z žalostjo sporočamo, da je umrla naša dolgoletna sodelavka in prijateljica

GRETA POLC
upokojenka

Ohranili jo bomo v trajnem spominu.

Delavci Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Območna enota Kranj

HALO - HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objave sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Zoisovi 1 v Kranju oz. po pošti - do ponedeljka in četrtka do 11.00 uri! Cena oglasov in pomembni v rubriki: Izredna ugodna.

JANEZ ROZMAN S.P. - ROZMAN BUS, LANCOVO 91, 4240 RADOVLJICA, TEL.: 04/53 15 249, FAX: 04/53 04 230

MADŽARSKE TOPLICE 4. 10 - 7. 10, 27. 10 - 30. 10., 2. 11 - 8. 11; **PELJEŠAC-MORJE** 17.9. - 24.9.; 24.9 - 30.9; **TRST** 19. 9.; **KOPALNI IZLET IZOLA** 3. 9.; **MEŽUGORJE** 19. 10 - 21. 10.

OBVESTILA O DOGODKIH OBJAVLJAMO V RUBRIKI GLASOV KAŽIPOT BREZPLAČNO SAMO ENKRAT.

PRIREDITVE

Srečanje članov AMD Škofja Loka

Škofja Loka - AMD Škofja Loka prireja v soboto, 1. septembra, z začetkom ob 13. uri X. tradicionalno srečanje članstva, njihovih svojcev in prijateljev avto-moto športa v Crngrobu. Športniki društva bodo pripravili srečelov, razne zabavne igre, poskrbeli pa bodo za jedačo in pijačo. Za glasbeno plat pa bo skrbel ansambel Jocker iz Škofje Loke. Srečanje bo ob vsakem vremenu.

Za mlade na Jesenicah

Jesenice - Mladinski center Jesenice v sodelovanju z Zavodom za šport Jesenice pripravlja: v četrtek, 30. avgusta, ob 16. uri vabijo na igrišče Mladinske točke Hrušica, kjer bodo animacijske igre in ustvarjalne delavnice, prav tako pa se boste lahko pomerili v igranju nogometa. V okviru prireditve "MCJ se potepa" bo potekala tudi ustvarjalna delavnica za mlade Umetnine iz gline; v petek, 31. avgusta, pa vabijo na Trg na Staro Savo, kjer se bo ob 16. uri začela prireditev Zmigaj se! Najmlajši se boste lahko "migali" preko ustvarjalnih delavnic, plesa in animacijskih iger, za mlade pa pripravljajo orientacijski tek. Ostale informacije pa najdete na www.mc-jesenice.si. Prireditev bo še dodatno popestril Bolšji sejem. Izmenjali ali podarili boste lahko: športno opremo oz. rekvizite, učbenike, knjige, leksikone, slovarje, otroške knjižice, originalne CD-je in DVD-je, avdio in video kasete. Obe prireditvi se bosta začeli ob 16. uri.

Ob krajevnem prazniku

Slovenski Javornik, Koroška Bela - Krajevna skupnost Slovenski Javornik - Koroška Bela vabi na prireditve ob krajevnem prazniku: v soboto, 1. septembra, bo ob 16. uri srečanje krajanov, starih 80 in več let, v prostorih Društva upokojencev na Slovenskem Javorniku; v torek, 4. septembra, bo ob 15. uri šolsko tekmovanje v tekih za otroke na igrišču za šolo na Koroški Beli; v petek, 7 . septembra, bo ob 9. uri tekmovanje v namiznem tenisu v dvorani TVD Partizana na Koroški Beli; ob 16. ur pa MCJ SE POTEPA - ob prazniku krajevne skupnosti spet na Koroški Beli, na dvorišču TVD Partizana na Koroški Beli, ob 17. uri bo spominska svečanost v Parku talcev na Koroški Beli, ob 18. uri gasilska mokra vaja v izvedbi članic in članov PGD Javorniški Rovt in PGD Koroška Bela - župnišče na Koroški Beli, prav tako ob 18. uri otvoritev razstave fotografij avtorja Marjana Debelaka v razstavnem salonu Julke in Albina Pibernika; v soboto, 8. septembra, bo ob 11. uri turnir v malem nogometu med ekipami iz naselij v krajevni skupnosti, na igrišču na Pristavi; v nedeljo, 9. septembra, pa bo ob 9. uri balinarski turnir na rekreacijskem centru na Kresu. V okviru praznovanja krajevnega praznika bo od srede, 29. avgusta, dalje v prostorih Osnovne šole Koroška Bela na ogled razstava Utrinki s Koroške Bele in Javornika.

V Lom in na Preval

Kokrica - Društvo upokojencev Kokrica vabi člane, njihove družine in prijatelje na planinska izleta v Lom, do kmečkega turizma Pr' Tič in na Preval pri Ljubelju. V Lom boste lahko odšli v soboto, 1. septembra, na Preval pa 15. septembra. Obakrat bo zbor ob 9. uri pred Domom krajanov na Kokrici.

IZLETI

Na Špik

Kranj - V soboto, 1. septembra, Planinsko društvo Kranj vabi, da se jim pridružite pri vzponu na kralja Martuljkove skupine, 2472 m visoki Špik. Odhod bo ob 6. uri izpred Mercatorja na Primskovem. Tura je zahtevna, skupne hoje bo 9 ur. Ker ob poti ni postojank, ne pozabite na hrano in zadostno količino tekočine. Prijavite se lahko v društveni pisarni, na Koroški 27, do četrtka, 30. avgusta.

Kopalni izlet v Kranjsko Goro

Kranj - Medobčinsko društvo invalidov Kranj obvešča člane, da že sprejemajo vplačila za enodnevni kopalni izlet v Kranjsko Goro (z relacijo Celovec, Gospa Sveta, Knežji kamen ob Vrbskem jezeru, Vrba, St. Jakob, Kranjska Gora), ki bo v petek, 21. septembra.

Na Veliko Babo

Jesenice - Planinsko društvo Jesenice organizira v soboto, 8. septembra, planinski izlet na 2014 metrov visok vrh Velika Baba nad Krnskim jezerom. Odhod avtobusa bo ob 6. uri izpred trgovine na Koroški Beli. Pot ni zahtevna, skupne hoje je od 6 do 7 ur. Udeleženci se lahko podajo le do koče pri Krnskih jezerih ali do jezera. Prijave z vplačili sprejemajo na upravi društva do četrtka, 6. septembra, do 12. ure.

Na Mangart

Kranj - Planinsko društvo Iskra Kranj vabi v soboto, 8. septembra, na zanimivo in zahtevno turo na Mangart v Julijcih po italijanski ferati ("Via Ferrata Italiana"). Odhod z osebnimi avtomobili izpred Creine v Kranju bo ob 5. uri. Informacije in pisne prijave klemen.rucigaj@gmail.com, bredapirc@gmail.com, prelovsek@gmail.com, telefon: Klemen 051/693 294, Breda 051/397 040, Uroš 040/255 163 ali ob sredah od 17. do 18. ure v pisarni društva, Poslovni center Planina 3, Kranj.

Kriška stena - Pogač

Gozd Martuljek - Planinsko društvo Gozd Martuljk vabi člane v nedeljo, 2. septembra, na pohod v smeri Kriška stena - Pogač. Odhod z osebnimi avtomobili bo ob 5. uri izpred Penziona Špik v Gozd Martuljku. Prijave sprejemajo do petka, 31. avgusta, po tel.: 031/532 963.

V Kaprun in Krimml

Žabnica, Bitnje - Društvo upokojencev Žabnica - Bitnje vabi v petek, 14. septembra, v Kaprun in Krimml. Odhod avtobusa bo ob 6. uri izpred vseh avtobusnih postaj od Virmaš proti Kranju. Za izlet se lahko prijavite od ponedeljka, 3. septembra, od 14. do 16. ure po telefonu 2311-932 - Mara Pečnik do zasedbe avtobusa. Rok plačila je 6. september.

Pohod na Osolnik

Žabnica, Bitnje - Društvo upokojencev Žabnica - Bitnje vabi v torek, 25. septembra, na pohod na Osolnik. Odhod bo ob 8. uri iz smeri Stražišče-Škofja Loka. Skupne hoje je približno za dve in pol ure. Prijavite se lahko po telefonu 2311-932 - Mara Pečnik najkasneje do 15. septembra.

K Martuljškim slapovom

Žabnica, Bitnje - Društvo upokojencev Žabnica - Bitnje vabi v sredo, 5. septembra, na izlet k Martuljškim slapovom. Odhod avtobusa bo ob 7. uri z avtobusne postaje Sv. Duh in nato z vseh postajališč proti Stražišču. Skupne hoje bo približno za 4 ure. Prijave sprejema Lojzka Dolenc, tel.: 2311 715 ali 051/246 390 od 28. avgusta med 13. in 15. uro do zasedbe avtobusa. Rok vplačila je 31. avgust.

Na Pohorje

Tržič - Vodniški odsek Planinskega društva Tržič vabi 1. in 2. septembra na Pohorje - od Maribora do Slovenj Gradca po SPP. Odhod avtobusa ob 6. uri izpred OŠ Tržič. Prijave in informacije po tel. 5971 536.

OBVESTILA

Sejem rabljenih šolskih knjig in potrebščin

Kranj - Društvo prijateljev mladine Kranj in Center za socialno delo Kranj organizirata ob začetku šolskega leta 2007/2008 Sejem rabljih šolskih knjig in potrebščin, ki bo v soboto, 1. septembra, med 8. in 12. uro v avli Mestne občine Kranj, na Slovenskem trgu 1 v Kranju. Svetovalci bodo nudili informacije v zvezi z učbeniki in njihovo veljavnostjo, pomagali pa bodo tudi določiti cene knjig.

Avdicija za pevke in pevce

Kranj - Komorni pevski zbor Mysterium Kranj išče pevce in pevke, ki ste željni novih izzivov. Skupaj boste vsako nedeljo od 20. do 22.15 odkrivali svetove zborovske glasbe malo drugače - bolj misteriozno. Več informacij dobite na elektronski pošti urska.fabijan@gmail.com ali na telefonski številki 040/576 690.

KONCERTI

Koncert pihalnega orkestra Lesce

Radovljica - Planinsko društvo Radovljica vabi na koncert Pihalnega orkestra Lesce, ki bo v soboto, 1. septembra, od 11. ure dalje pri Roblekovem domu na Begunjščici.

V Trgovskem centru Bled

Bled - Na gornji ploščadi Trgovskega centra Bled se bodo se bodo ta teden odvijale naslednje prireditve oziroma koncerti: v torek, 28. avgusta, ob 21. uri Peter Dirnbek - kantavtorski nastop, ki praviloma preraste v noro zabavo, prežeto z nostalgijo starih dobrih "šlagerjev"; v četrtek, 30. avgusta, ob 20. uri cocktail večer z barmanom Alešem Petkom in DJ Emilom - latino; v petek, 31. avgusta, bo Večer musiclov (Alen Kofol - vokal, Vida Mihelčič - vokal, Tina Hribar - klavir); v soboto, 1. septembra, ob 21. uri DJ Bruno in salsa. Vstopnine ni. V primeru dežja bodo koncerti odpadli.

Ljudska Univerza Škofja Loka
Podlubnik 1a
4220 Škofja Loka
tel.: 04/506 13 00
fax: 04/512 08 88
www.lu-skofjaloka.si

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO

razpisuje v Škofji Loki

izredni študij

visokošolskega strokovnega
študijskega programa **Uprava**.

Vpisni pogoj: zaključni izpit v kateremkoli
srednješolskem programu,
poklicna matura ali matura.

Informativni dan bo v torek, 28. 8. 2007,
v prostorih LU Škofja Loka, Partizanska cesta 1.

Informacije: 04/506 13 80
www.lu-skofjaloka.si, www.fu.uni-lj.si

Ljudska Univerza Škofja Loka
Podlubnik 1a
4220 Škofja Loka
tel.: 04/506 13 00
fax: 04/512 08 88
www.lu-skofjaloka.si

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER

razpisuje v Škofji Loki

dodiplomske in podiplomske študijske programe

Dodiplomski študij: vpisujemo v 1. letnik visokošolskega strokovnega študijskega programa MANAGEMENT, kandidatom za univerzitetni študij, ki zanj izpolnjujejo vpisni pogoj, priporočamo, da se vpišejo v visokošolski strokovni program, ker se bodo po zaključenem 2. letniku lahko prepisali na univerzitetni program. Vpis je možen tudi v 2. in 3. letnik - pokličite in pošljemo vam informativno brošuro.

Podiplomski študij: vpisujemo v specialistični študijski program MANAGEMENT, ki je enakovreden 1. letniku znanstvenega magistrskega programa; diplomanti specialističnega programa bodo imeli možnost vpisa v 2. letnik znanstvenega magistrskega programa.

Vse programe izvajamo kot izredni študij in so zato prilagojeni zaposlenim študentom.

MANAGEMENT

INFORMATIVNI DAN:
četrtek, 6. september, ob 17. uri
v prostorih Ljudske univerze Škofja Loka,
Partizanska c. 1, Škofja Loka (bivša vojašnica).

Informacije: 04/506 13 70 ali 04/506 13 03
www.fm-kp.si, www.lu-skofjaloka.si

ZA POPOLN PREGLED SI OGLEJTE
WWW.GORENJSKIGLAS.SI/KAZIPOT

LOTO

Rezultati 68. kroga - 26. avgusta 2007
7, 8, 17, 23, 29, 38, 39 in 20

Lotko: 6, 0, 0, 7, 3, 6

Predvideni sklad 69. kroga za Sedmico: 165.000 EUR
Predvideni sklad 69. kroga za Lotka: 22.000 EUR

FRAST d. o. o. Kranj
NEPREMIČNINSKA HIŠA
Jezerska c. 54/II, PE Šenčur 27, Kranj
04/23 44 080
040/519 073, 041/734 198
nepremicnine@frast.si

KUPIMO stanovanja:
Planina 2, 3: trisobno, štirisobno stanovanje KUPIMO
Zlato polje: trisobno in štirisobno stanovanje KUPIMO
PRODAMO STANOVANJA
PLANINA 1: dvosobno, 1. nad., 65 m2, renov. 06, 110.000 EUR.
PLANINA 1: trisobno, 3. nad., 81 m2, adapt. 06, 119.000 EUR.
Planina: dvosobno, 45 m2, adapt. 07, atrij, 93.500 EUR, mirna lepa lokacija.
Zlato polje zgoraj: 50 m2, adap. 04, dvosobno, odličen razpored,85.500 EUR.

ŠENČUR: trisobno, 80 m2, renov. 2002 in 2006, pritličje, terasa, 140.000 EUR.
Škofja Loka, Frankovo nas. dvosobno, 62 m2, 2. nad., cena 93.000 EUR.
Šorljevo naselje: garsonjera, P, 31 m2, l. 72, cena 62.600 EUR.
Planina 1: 2+2, l. 1977, višje nad., takoj vseljivo, 127.000 EUR.
Železniki: dvosobno, 66 m2, l. 1970, 73.000 EUR.
PLANINA 1: 47 m2, opremljeno, adap. 03, 90.000 EUR.
HIŠE, 1/2 hiše PRODAMO
NAKLO: samostojna sodobna hiša, l. 1999, K+P+M, parcela 690 m2, lepa lokacija, 284.000 EUR.
PRIMSKOVO: samostojna, 3x 82 m2, l. 1981, parcela 550 m2, urejeno parkirišče, 284.000 EUR.
BRNIK:atrijska, l. 1977, lepo zasajena okolica, parcela 875 m2, 340.000 EUR.
Bitnje: 1. nadstropje, 100 m2, + del parcele, 145.000 EUR., adapt. 05
PARCELA ZBILJE: 1029 m2, 180 EUR/m2
Dodatna ponudba na:
www.frast.si

gekkoprojekt
nepremičnine
Britof 79A, 4000 Kranj
info-nep@gekkoprojekt.si
www.gekkoprojekt.si

04 2341 999
031 67 40 33

PRODAMO STANOVANJA

KRANJ - KOKRICA: enosobno, v izmeri 54,37 m2, novogradnja l. 2007, polkletno, talno gretje, T-2 priključek, balkon, vseljivo po dogovoru. Cena 98.414,11 EUR. Pri plačilu z gotovino 5% popust.

KRANJ - KOKRICA: trisobno, v izmeri 107,57 m2, novogradnja l. 2007, pritličje, T-2 priključek, balkon in terasa, vseljivo po dogovoru. Cena 156.083 EUR.

KRANJ - CENTER: dvosobno, 52,43 m2 novo stanovanje v pritličju popolnoma obnovljene meščanske hiše v centru mesta. Cena: 98.075,41 EUR.

TRŽIČ - BISTRICA: dvosobno, v izmeri 64,51 m2, nadstropje 1./4, l. 1969, v celoti opremljeno in obnovljeno stanovanje, z izjemo kopalnice. Cena: 112.500 EUR.

PRODAMO HIŠE:

KRANJ - PRIMSKOVO: dvostanovanjska, vsako stanovanje 70 m2, možna izdelava mansarde, na parceli 479 m2, l. 1983. Cena 286.000 EUR.

ODDAMO POSLOVNI PROSTOR

BRITOF: za pisarniško ali drugo mirno dejavnost, v izmeri 43,71 m2, souporaba hodnika in WC-ja. Cena 250 EUR/mesec.

LESCE: poslovni prostor v izmeri 117 m2, v pritličju, odlična lokacija, klimatizirano, parkirno mesto. Cena 900 EUR/mesec + stroški.

DODATNA PONUDBA NA:

www.gekkoprojekt.si

EKOHIŠA d.o.o.
Mlinska ul. 1, Maribor, PE Tržič,
Ste Marie Aux Mines 9/a
Telefon: 592 59 49, 030/30 20 11

STANOVANJA PRODAMO

KRANJ - Planina I, garsonjera, 26,6 m2, III./3, obnovljena l. 2006, opremljena. Cena: 68.853 EUR.

BLED - center, dvosobno, 40,9 m2, P/2, lasten vhod, parkirno mesto, l.i. 1925, obnovljeno l. 2005. Cena: 112.000 EUR.

TRŽIČ - center mesta, trisobno, 66,20 m2, mansarda/3, l. 2006 večstanovanjska stavba v celoti obnovljena. Cena: 87.880 EUR.

HIŠE PRODAMO

KRANJ - okolica, Trboje, dvostan. hiša, 256 m2 biv. površine, parc. 621 m2, l.i. 1984, obnovljena, opremljena, urejen vrt in sončna terasa. Cena: 221.165,08 EUR.

TRŽIČ - Ravne, stan. hiša z gostinskim lokalom, 135 m2, parcela 125 m2, obnovljena v celoti l. 2000, v mansardi je trisobno, v P pa gostinski lokal z uporabnim dovoljenjem, ki ga je mogoče preurediti v stanovanje. Cena: 133.000 EUR.

PREDDVOR - dvostanovanjska hiša, 120 m2, parcela 657 m2, obnovljena l. 2001, garaža. Cena: 180.000 EUR.

KRANJ - Primskovo, dvostanovanjska hiša, 250 m2 biv. površine, parcela 479 m2, l.i. 1981, takoj vseljiva. Cena: 250.000 EUR.

PARCELE PRODAMO

PODNART - 2 zazidljivi parceli, 1.066 m2 in 1.119 m2, ravni, sončni, pravokotne oblike. Cena: 70 EUR/m2.

NAKLO - zazidljiva parcela, 855 m2, lepa, ravna, sončna, pravokotne oblike. Cena: 145 EUR/m2.

POSLOVNE PROSTORE ODDAMO

KRIŽE PRI TRŽIČU - 6 pisarn s pripadajočimi prostori, cca. 100 m2, I. nad., l.i. 1989. 3 pisarne so povezane med seboj, vendar se lahko oddajajo tudi samostojno. Šestim pisarnam pripada tudi del arhiva, sejna soba s kuhinjo in sanitarijami. Najemnina vsebuje tudi stroške elektrike, ogrevanja, varovanja in komunale. Prostori imajo vse priključke in se nahajajo nad Kmetijsko zadrugo. Najemnina: 835 EUR/mes.

GARAŽE ODDAMO

BISTRICA PRI TRŽIČU - Kovorska, kletni nivo v triplexu, 12 m2. Najemnina: 42 EUR/mes.

www.eko-hisa.si

SVET
NEPREMIČNINE REAL ESTATE
SVET RE d.o.o.
Enota Kranj
Nazorjeva ulica 12
4000 Kranj
Tel.: 04/2811-000
Fax.: 04/2026-499
Email: kranj@svet-nepremičnine.si
http://www.svet-nepremičnine.si

STANOVANJA prodamo

KRANJ - Zoisova ul.: trisobno, 78,93 m2, 2. nad, nizek blok, nova okna, kopalnica in wc, CK-plin, balkon, v kleti 2 shrambi, ZK, urejen blok. Cena 134.181 EUR.

KRANJSKA GORA: dvosobno, cca. 53 m2, lepo vzdrževano, l. 1960, klet, drvarnica, ogrevanje kamin in električni radiatorji, ZK v postopku. Cena 167.000 EUR.

KRANJ - Planina 1: trisobno, 80,84 m2, 3. nad., kompletno adaptirano 2006, ZK urejena, prostorno, lepo, urejen blok. Cena 119.000 EUR.

ŠKOFJA LOKA - Frankovo n.: dvosobno, 56,41 m2, l. 1983, 2. nad., ZK, adaptirano v celoti 2004, izredno lepo in okusno opremljeno stanovanje. Cena 111.000 EUR.

HIŠE prodamo

KRANJ - Koroška c.: 1/6 hiše, dvosobno, cca. 41 m2 v hiši, adaptirano l. 2005, lastni vhod, t-2, drvarnica, klet. CK na olje. **Ogled slik na naši spletni strani.** VREDNO OGLEDA. Cena 75.000 EUR.

TRŽIČ: 1/2 hiše, kar predstavlja dvosobno v mansardi, cca. 62 m2, adaptirano l. 2004, lasten vhod, zraven pripada 465 m2 zemljišča. VREDNO OGLEDA! Cena 133.500 EUR.

ODDAMO

KRANJ - Ul. Tuga Vidmarja: enosobno, opremljeno, 5./7, urejeno, oddamo s 1. 9. 2007. Cena 300 EUR/mesec.

PREDDVOR: manjša hiša, cca. 110 m2, l. 1993, CK - olje, oprema po dogovoru, vseljivo 1.10.2007 za določen čas, oddamo paru brez otrok, 1 varščina. Cena 500 EUR/mesec.

ZEMLJIŠČE prodamo

RIBNO: 644 m2, položno zemljišče, primerno za gradnjo stanovanjske hiše, druga vrsta pod cesto v smeri proti hotelu. Dostop po javni asfaltirani cesti. Cena 125,00 EUR/m2.

ŠKOFJA LOKA - Sveti Duh: 506 m2 + 63 m2 poti, ravno, sončno, stavbno zemljišče, pridobiva se gradbeno dovoljenje za enostanovanjsko hišo, možen ogled načrtov in slik na spletni strani. Cena 87.000 EUR.

ŽIRI: 3068 m2 velika parcela od tega cca. 2/3 stavbnega zemljišča, sončna lega, infrastruktura v bližini. Cena 100.000 EUR.

CERKLJE na Gorenjskem: 1378 m2, ravno, sončno stavbno zemljišče, s prekrasnim pogledom na Krvavec. Cena 150 EUR/m2.

POSLOVNI PROSTORI

Oddamo in prodamo različne kvadrature poslovnih prostorov na različnih lokacijah.

www.svet-nepremicnine.si

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

mpPROJEKT
Tel.: 04 20 43 200
GSM: 031 511 111

KRANJ - PLANINA II: garsonjera, 32 m2 + klet 8 m2, pritl., nizek blok, kompl. obn. 06, odlična razporeditev, vpisana v ZK. Cena: 85.000 EUR (20.369.400 SIT).

KRANJ - PLANINA I: enosobno, 39 m2, 4. nad./4, obnovljeno l. 04, vsi priključki, zastekljen balkon, lepo vzdrževano. Cena: 89.000 EUR (21.327.960 SIT).

KRANJ - OKOLICA: trisobno, 86 m2, l. 89, obnovljeno, zelo lepo, vseljivo 12/07. Cena: 149.600 EUR (35.850.144,00 SIT).

TRŽIČ - BISTRICA: trisobno, 94 m2, l. 80, balkon in loža, ločene sanitarije, dobra razporeditev, lepo vzdrževano. Cena: 122.000 EUR (29.236.080 SIT).

ŠENČUR: trisobno, 80,8 m2, atrij 45 m2, garažni boks, l. 83, vzdrževano, klimatizirano, odlična razporeditev. Cena: 147.000 EUR (35.227.080 SIT).

KRANJ - BITNJE: hiša, 230 m2, parc. 300 m2, l. 99, neizdelana mansarda, dobra lokacija. Cena: 175.000 EUR (41.937.000 SIT).

CELOTNA PONUDBA NA:

www.mp-projekt.si

IDA d.o.o. nepremičnine
Ul. Juleta Gabrovška 34, 4000 Kranj
email: info@ida-nepremicnine.si
PE Kranj, Planina 03, Kranj
tel.: 04/2351 000, GSM 041/331 886, 051/391 100, fax: 04/2351 001

STANOVANJA PRODAMO:

JESENICE, TITOVA CESTA: 51 m2, dvosobno, zgrajeno l. 1972, cena: 65.000 EUR (15.576.600 SIT).

KRANJ, NAZORJEVA ULICA: 97 m2, štirisobno, zgrajeno l. 1966, 3. nad., stanovanje je prostorno in svetlo. Vseljivo 01.04.2008, cena: 130.000 EUR (31.153.200 SIT).

KRANJ, VALJAVČEVA ULICA: 74 m2, trisobno, v stavbi zgrajeni l. 1961, 3. nad., vseljivo 01.02.2008, v ceno vzamemo manjše stanovanje, prodamo brez provizije, cena: 110.000 EUR (26.360.400 SIT).

KRANJ, LJUBLJANSKA CESTA: 56,1 m2, trisobno, zgrajeno l. 1952, adaptirano l. 2002, pritličje v večstanovanjski hiši, cena: 77.200 EUR.

HIŠE PRODAMO:

KRANJ, VISOKO: 180 m2, samostojna, adaptirana l. 2007, 230 m2 zemljišča, lahko tudi dvostanovanjska, v račun lahko vzamemo tudi stanovanje, parcelo, cena: 185.000 EUR (44.333.400 SIT).

PARCELE PRODAMO:

STIŠKA VAS, K.O. ŠENTURŠKA GORA: 590 in 574 m2, stavbno zemljišče, cena: 55 EUR/m2 (15.576 SIT).

KRIŽE PRI TRŽIČU: 1.361 m2, zazidljiva, zazidljiva parcela z gradbenim dovoljenjem za enostanovanjsko hišo, cena: 149.710 EUR (35.876.504 SIT).

POSLOVNI PROSTOR PRODAMO:

KRANJ - STOLPNICA: 83,94 m2, zgrajena l. 1964, 5./14 nad., pisarna, možnost uporabe tudi kot stanovanja, cena: 134.500 EUR (32.231.580 SIT).

NAJAMEMO.:

Najamemo prostor v Kranju ali okolici primeren za avtopralnico.

KUPIMO:

Za znanega kupca kupimo enoinpolsobno stanovanje na Kovorski cesti v Tržiču.

Kranj okolica kupimo kmetijsko zemljišče.

Gorenjska kupimo stavbno zemljišče.

Kupimo zazidljivo parcelo 1200-1500 m2 v Kranju ali okolici.

Na območju Gorenjske kupimo **stanovanja, hiše in parcele. Plačilo takoj. Za več informacij nas pokličite.**

www.ida-nepremicnine.si

fesst
FESST, d. o. o.,
nepremičninska družba,
Stritarjeva ulica 5,
Kranj,
Telefon: 236 73 73
Fax: 236 73 70
E-pošta: info@fesst.si
Internet: www.fesst.si

STANOVANJA PRODAMO:

KRANJ - Planina III: luksuzno trisobno, 7./7, 80,00 m2, l. obnovljeno 2006, cena 139.000,00 EUR (33.309.960,00 SIT).

KRANJ - mesto: mansardno trisobno, 3./3, 79 m2, l. izgradnje 1900, kompletno renovirano 2006, cena 116.850,00 EUR (28.001.934,00 SIT).

KRANJ - Planina: trisobno, 3./3, 76,28 m2, l. izgradnje 1972, obnovljeno 2003, cena 120.000,00 EUR (28.756.800,00 SIT).

HIŠE PRODAMO

KRANJ - GOLNIK: dvojček, l. izgradnje 1960, stanovanjske površine 160,00 m2, funkcionalno zemljišče, cena 130.000,00 EUR (31.153.200,00 SIT).

PODREČA: dvojček, l. izgradnje 1964, kompletno obnovljena 1997, 150 m2 bivalne površine, cena 230.000,00 EUR (55.117.200,00 SIT).

SMLEDNIK: lahko dvostanovanjska, tri etaže, vsaka 11 x 8 m2 + vetrolov + terasa parcela 669 m2, l. izgradnje 1990, enkratna lokacija, cena 295.000,00 EUR (70.693.800,00 SIT).

ODDAJA V NAJEM

BRNIK: dvojček - novogradnja, eden opremljen, drugi ne, najemnina za enoto 950,00 EUR + stroški + varščina. Vseljivo.

KRANJ - Vodovodni stolp: dvosobno, 52,60 m2, opremljeno, pritličje, najemnina 350,00 EUR + varščina, vseljivo takoj.

www.fesst.si

alpdom@alpdom.si
Tel.: 04 537 45 00
www.alpdom.si
ALPDOM
Alpdom, inženiring d.d. Radovljica
Cankarjeva ulica 1
4240 Radovljica, SLO

- **GRADNJA ZA TRG**
- **POSREDOVANJE**
- **VPIS V ZEMLJIŠKO KNJIGO**
- **INŽENIRING**
- **UPRAVLJANJE IN VZDRŽEVANJE**
- **ENERGETIKA**

BLED: garsonjero prodamo, 17,1 m2, l. 1981, 4. nad., balkon, klet, oprema. Cena: 70.940 EUR.

BLED: enosobno prodamo, 33,53 m2, podstreha 1,89 m2, klet 1,5 m2, l. 1975, 3. nad., balkon, takoj. Cena: 105.000 EUR.

RADOVLJICA: enosobno prodamo, 36,35 m2, l. 1971, 3. nad., vsi priključki, delna obnova in oprema. Cena: 92.000 EUR.

RADOVLJICA: trisobno prodamo, 79,89 m2, 2. nad., l. 1988, balkon, klet. Cena: 133.534 EUR.

RADOVLJICA: novo trisobno prodamo, 91,23 m2, visoko pritličje, naša novogr. 2007, dnevna soba + kuhinja + jedilnica, spalnica, kabinet, kopalnica, terasa, klet, nadstrešek + park. mesto, ločeni števci, vsi priključki, vseljivo takoj. Cena: 211.575 EUR.

RADOVLJICA: hišo prodamo, obnova 1987, pritličje 150 m2 (kuhinja, dnevna soba s kaminom, 4 spalnice, 2 kopalnici, terasa), mansarda 160 m2 (lasten vhod, kuhinja, shramba, dnevna soba, 5 spalnic, kopalnica, savna, 2 balkona), klet 47 m2, nadstrešek, garaža, vrt. Cena: 490.000 EUR.

ŽIROVNICA: hišo prodamo, klet 40,9 m2, 1. nad. 139,69 m2 (kuhinja, dnevna soba, spalnica, kabinet, kopalnica, wc), mansarda 134,61 m2 (kuhinja, spalnica, kopalnica, neizdelani prostori), starost 60 let, streha 2000, dvorišče, vrt, v pritličju je PTT Slovenije. Cena: 337.581 EUR.

ZG. SORICA pri Železnikih: hišo prodamo, lahko za vikend, 86 m2, l. 2005, pritličje (kuhinja, kopalnica, wc, savna), 1. nad. (dnevna soba, balkon), in mansarda (spalnica), CK elektrika, vsa oprema, mirna in lepa lokacija, vredno ogleda. Cena: 146.000 EUR.

LESCE: nov lokal v trgovsko poslovnem centru prodamo, pritličje, 78,22 m2, čajna kuhinja, sanitarije, razl. dejavnosti, naša novogr. 2005, takoj, prometna lokacija. Cena: 117.330 EUR.

LESCE: nov lokal v trgovsko poslovnem centru prodamo, medetaža, 83,96 m2, trgovina, izobraževanje, zdravstvo, servis, naša novogr. 2005, takoj. Cena: 115.864 EUR.

LESCE: nov lokal v trgovsko poslovnem centru prodamo, medetaža, 83,4 m2, razl. dejavnosti, naša novogr. 2005, takoj. Cena: 115.092 EUR.

NA GORENJSKEM iščemo stanovanja, hiše (lahko starejše in potrebne popravila) in zazidljive parcele za gradnjo. Pokličite 537 45 00.

www.alpdom.si

novogradnje, adaptacije, nepremičnine
venum d.o.o.
Britof 43, 4000 Kranj
tel./fax: 04/234-30-50
gsm: 031/684-777
e-pošta: lidija@venum.si

PRODAJA

Britof, Voge, dvojček, III. podaljšana gr. faza, podkleteno, na parc. 222 in 279 m2, K+P+M. Vredno ogleda. Cena: 178.000,00 EUR/enoto oz. po dogovoru.

Zlato polje, Kidričeva, trisobno stan. z balkonom, 2/2, 71,5 m2, l. 60, sončno, obnovljeno in opremljeno, vseljivo po dogovoru. Cena: 115.000,00 EUR.

Planina 1, enosobno stan., 41,4 m2, l. 74, VP/7 pokrit balkon, klet, delno obnovljeno. Cena: 81.789,35 EUR.

Sv. Duh, 7 zazidljivih parcel, 489 - 682 m2, ki se prodajajo v kompletu. V bližini gl. ceste, delna komunalna ureditev. Primerno za investitorje. Cena: 116 EUR/m2.

NAKUP

Kranj, okolica do 10 km, iščemo zazidljivo parcelo, ca. 500 m2, s priključki. Cena po dogovoru.

NAJEM / ODDAJA

Kranj in bližnja okolica. Za znane stranke iščemo dvosobno za **najem**. Vselitev takoj.

Britof, oddamo posl. prostor, 43,5 m2, l. 2005, primeren za pisarniško dejavnost. Najemnina: 250 EUR/mesec + stroški.

www.venum.si

Mali oglasi
tel.: 201 42 47
fax: 201 42 13
e-mail: malioglasi@g-glas.si

Mali oglasi se sprejemajo: **za objavo v petek - v sredo do 13.30, in za objavo v torek, do petka do 14.00!** Delovni čas: od ponedeljka do petka neprekinjeno od 8. - 19. ure.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM

DVOSOBNO stanovanje, Šk. Loka 52 m2, z vrtom, garažo, lepo urejeno, adaptirano, bližina vrtca, šole, trgovin, ☎ 031/360-348 7006272

TRISOBNO stanovanje, Kranj center, Župančičeva ulica, 89,78 m2, delno obnovljeno (okne, etažna CK), balkon, klet, parkirno mesto, vsi priključki, vseljivo novembra 2007, ☎ 041/704-876 7006023

K3 KERN d.o.o.
NEPREMIČNINE
Maistrov trg 12, 4000 Kranj
Tel: 04/202 13 53, 202 25 66
GSM 051/320 700, Email: info@k3-kern.si

TRISOBNO stanovanje v Železnikih, 5. nad., dvigalo, balkon, klet, lepa razporeditev, takoj vseljivo, urejen ZK, 80,68 m2, l. 82, ☎ 041/754-850 7006380

OBNOVLJENO štirisobno stanovanje v Kranju, ☎ 040/176-736 7006400

ODDAM

SOBO v Kranju, opremljeno, ogrevano, samskemu moškemu, ☎ 04/23-25-059 7006214

VEČ SOB za spanje vaših delavcev, ☎ 041/670-379 7006337

ENOSOBNO, opremljeno stanovanje v okolici Kranja, samski ženski, ☎ 040/9058-661 7006422

ITD NEPREMIČNINE, d.o.o.
MAISTROV TRG 7,
4000 KRANJ
TEL.: 04/23-81-120,
04/23-66-670
041/755-296, 040/204-661,
041/900-009
e-pošta: itd.nepremicnine@siol.net
www.itd-plus.si

DVOSOBNO, delno opremljeno, pritlično stanovanje, 62 m2, s kletjo na Partizanski c. v Škofji Loki, cena 400 EUR + stroški, ☎ 040/622-623 7006420

NOVO garsonjero v Kranju, Ul. Rudija Papeža, cena 250 EUR+ stroški, ☎ 04/25-51-895, 041/263-050 7006402

HIŠE

PRODAM

STANOVANJSKA ENOTA Podreča pri Medvodah, 3. podaljšana gradbena faza, 051/388-822 7006357

STANOVANJSKI DVOJČEK, Hafnerjevo naselje - Škofja Loka, v gradnji, 051/388-822 7006358

ODDAM

OPREMLJENO hišo za daljše obdobje, ☎ 041/670-379 7006338

POSLOVNI PROSTORI

ODDAM

SKLADIŠČNE prostore v velikosti 700 m2, cena 2,95 EUR/m2, na lokaciji Savska cesta 34, Kranj (bivši Intex), ☎ 041/426-898 7005887

GARAŽE

ODDAM

GARAŽO, Šk. Loka - Groharjevo nas. 16 m2, za daljše obdobje, ☎ 040/885-226 7006296

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

VW POLO 1.4, l. 95, 73.000 km dobro ohranjen, 1. lastnik, ☎ 04/57-25-096, Gorje 7006384

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

POŠKODOVANO VOZILO tudi totalka - ponujam največ, takojšen odkup, prevoz, ☎ 031/770-833 7005836

AG GANTAR
Brdov Praprotnik 10, 4202 Naklo
PE Kranjska cesta 22, 4202 Naklo
PRODAJA IN MONTAŽA:
- pnevmatike in platišča,
- amortizerji, hitri servis vozil
- avtooptika, vse za podvozje vozil,
- izpušni sistemi, katalizatorji
Tel. 04/25 76 052
Http://www.aggantar.si

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

SUHE, macesnove plohe, ☎ 04/25-23-301 7006395

KUPIM

ODKUPUJEMO hlodovino iz smreke, jelke in sušice, ☎ 041/442-151 7006421

KURIVO

PRODAM

BUKOVE brikete za kurjavo, pakirano po 20 kg, cena 100 EUR/tona, ☎ 041/534-798, Rant, Železniki 7006416

DRVA meterska ali razžagana, možnost dostave, ☎ 041/718-019 7005833

LIPOVA in bukova drva ter čebelnjak, ☎ 04/531-57-79 7006405

RAZLIČNA drva, tudi slabše kvalitete, ☎ 041/214-500 7006410

SUHA, bukova drva, razžagana ali cela z dostavo, okolica Kranja, ugodno, ☎ 040/776-596 7006397

STANOVANJSKA OPREMA

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

SAMOSTOJEČ štedilnik Electrolux 3x plin, 1x elektrika s pečico in pekači, v garanciji, ugodno, ☎ 041/641-678 7006284

TURIZEM

ŽELITE preživeti lepe septembrske počitnice v Novigradu, apartma za 4 osebe, 25 EUR/dan, ☎ 041/685-470 7006213

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

SLIKE, akril platno, različne krajine, zelo ugodno, ☎ 04/252-13-74 7006366

OTROŠKA OPREMA

PRODAM

OTROŠKO dvignjeno posteljo - ležišče, ☎ 041/743-455 7006409

VEČ zelo lepo ohranjene otroške opreme, ☎ 04/530-94-60, po 20. uri 7006418

ŽIVALI IN RASTLINE

PODARIM

MLADE kužke mešančke, ☎ 031/506-863 7006268

4 MUCKE, stare 3 mesece, pripeljemo jih na dom, ☎ 04/59-55-061 7006350

PET prikupnih muck, različnih barv, stari 2 meseca, ☎ 031/374-709 7006393

KMETIJSTVO

PRIDELKI

PRODAM

JEDILNI KROMPIR za ozimnico, Dragica Habjan, Vošče 1a, Radovljica 7006250

CVIČEK po ugodni ceni, možna dostava, ☎ 051/806-921 7006390

DOMAČE slive, neškropljene, ☎ 040/325-144 7006399

HRUŠKE za vlaganje, ugodno, ☎ 041/492-950 7006398

KROMPIR, beli, jedilni in krmni ter suha hrastova drva, ☎ 031/585-345 7006423

RDEČO peso za vlaganje, Smolej, Luže 22 a, ☎ 04/253-65-65, 041/789-608 7006340

SLIVE, Zabukovje 2, Besnica, ☎ 04/250-32-14 7006394

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

BIKCA ČB in simentalca, stara 10 dni, ☎ 041/887-058 7006414

BIKCE simentalce, težke 250 do 300 kg, ☎ 041/767-339 7006383

ČB BIKCA, stara 10 dni, ☎ 031/871-659 7006385

ČB BIKCA, starega 7 dni in telličko simentalko, staro 14 dni, ☎ 041/358-075 7006388

ČB BIKCA, starega 10 dni, Kalan, Jama 28, ☎ 040/497-331 7006396

ČB BIKCA, starega en teden, ☎ 041/506-183 7006406

KOKOŠI RJAVE mlade prodajamo, novi delovni čas vsak delavnik od 8. - 10. ure, sreda od 8.-17. ure in sobota od 8. - 13. ure, Perutninarstvo Gašperlin, Moste 99 pri Komendi, ☎ 01/83-43-586 7006253

OVNA in ovce, ☎ 051/315-723 7006411

PRAŠIČE različno težke, možna dostava, ☎ 041/724-144 7006189

RJAVE jarkice in bele piščance za dopitanje, Stanonik, Log 9, Šk. Loka, ☎ 04/51-85-546, 041/694-285 7006255

ZAJCE za nadaljnjo rejo ali za zakol, sive ali črne barve, stare od 4 do 5 mesecev, ☎ 051/397-256 7006387

KUPIM

BIKCA simentalca, starega 14 dni, ☎ 041/456-052 7006408

VEČ TELIČK simentalk, starosti do 20 dni, ☎ 01/756-90-56 7006413

OSTALO

PRODAM

PREŠO za sadje, 15 l in gorilec za olje, oboje malo rabljeno, ☎ 04/57-65-270 7006407

ZEMLJO - humus, ☎ 031/253-579 7006274

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

DELO DOBI natakar(ica) z veseljem do dela, nedelja, prazniki in vsaka druga sobota prosto, Gostilna Kot, Maistrov trg 4, Kranj, ☎ 04/202-61-05 7006221

FANTA ali dekle za delo v strežbi zaposlimo, nedelje, sobote prosto, Kavni kotiček Čuk, Kidričeva 47, Kranj, ☎ 051/630-018 7006391

IŠČEMO gospo za čiščenje gostilne, Gostilna Ančka, Delavska c. 18, Šenčur, ☎ 041/790-216 7006392

OBČASNO zaposlimo kuharja picopeka, Karantanija d.o.o., Drulovka 40, Kranj, ☎ 04/23-32-120 7006230

PRODAJALEC dobi delo na bencinskem servisu, obvezna poklicna šola in lasten prevoz, Anza d.o.o., Adergas 22, Cerklje, ☎ 041/718-975 7006283

REDNO zaposlim kuharja in kuharsko pomočnico, Picerija Dare, Vodopivčeva 18, Kranj, ☎ 031/390-331 7006309

ZAPOSLIM kuharja, Stare - Hribar Mateja s.p., Koroška c. 59, Kranj, ☎ 04/236-13-02 7006198

ZAPOSLIMO prodajalko in poslovodjo v trgovini z darilnim programom v novem nakupovalnem centru v Kranju. Pisne vloge pošljite na: TERA RD d.o.o., Komenda, Mlaka 4, 1218 Komenda, ☎ 01/83-41-015 7006125

ZAPOSLIMO natakarja/ico, lahko tudi študent in kuhinjsko pomočnico, ugoden delovni čas, Štibelj Špela s.p., Partizanska c. 17, Kranj, ☎ 040/646-174, 040/435-070 7006345

ZAPOSLITEV dobi mlad, kreativni kuhar in gospa za pomoč v kuhinji - čiščenje in pomivanje, Gostilna Krištof, Predosije 22, Kranj, ☎ 041/358-786 7006331

ZA PREVOZE po Sloveniji iščem prevoznika s kamionom z nosilnostjo 3 tone in kombijem s prostornino 17 m3, Eržen Marjan s.p., Ješetova 73, Kranj, ☎ 041/628-285 7006234

ZAPOSLIM voznika E kategorije, prevozi po Evropi, vikendi prosti, Bertoncelj Pavel s.p., Na trati 22, Lesce, ☎ 041/678-336 7006277

REDNO zaposlimo delavko v proizvodnji in delavca na strojih za predelavo plastike z znanjem nastavitve orodij. Možna priučitev. Ponudbe na Košan d.o.o., Hafnarjevo nas. 124, 4220 Škofja Loka 7006455

ZA NEDOLOČEN ČAS zaposlimo zastopnike in vodje skupin za terensko prodajo novih artiklov za varovanje zdravja, najboljši pogoji in uvajanje v delo, Sinkopa, d.o.o., Žirovnica 87, 041/793-367 7006058

ZAPOSLIMO avtoličarja ali priučenega delavca ali delavca, Draksler Izidor s.p., Zasavska c. 36 b, Kranj, ☎ 04/23-55-060 7006218

ZAPOSLIMO pridnega delavca za delo v skladišču s krmili, Kmetijska trgovina Cegnar, Virmaše 163, Škofja Loka, ☎ 041/275-058 7006252

AVTOMEHANIKA za delo v vulkanizerski delavnici zaposlimo - Boltez d.o.o., C. Staneta Žagarja 58 c, 4000 Kranj, ☎ 04/201-40-50 7006283

KOVINARJA, vzdrževalca takoj zaposlimo, delo je v Kranju, Besco d.o.o., Nova vas 12, Zg. Besnica, ☎ 04/25-06-147 7006301

STROJNI ključavničar - varilec zaposlim. KOZINA KRANJ, D.O.O., Pintarjeva 5, Kranj, ☎ 041/652-285 7006318

ZAPOSLIM frizerko, Frizerski salon Andreja Urbančič s.p., Dvorje 112, Cerklje, ☎ 031/322-090 7006324

ZAPOSLIM frizerko z izkušnjami, Snježana Kožuh s.p., C. na Brdo 37, Kranj, ☎ 040/203-714 7006419

ZAPOSLIMO cvetličarja/ko s končano cvetličarsko ali vrtnarsko izobrazbo, delovne izkušnje zaželene. Pisne prošnje pošljite do 31. 8. 07 na: Flora d.o.o., Zg. Bitnje 133, Žabnica 7006191

ZAPOSLIMO serviserja za kmetijske stroje. Romaks d.o.o., C. Staneta Žagarja 23, 4000 Kranj, ☎ 04/23-65-250 7006417

POSLOVNE PRILOŽNOSTI

GOTOVINSKI KREDITI za vse zaposlene in upokojene. Lons, d. o. o., Gregorčičeva 8, Kranj, 04/236-68-08, 051/387-753 7006553

KREDITI DO 8 LET
za vse zaposlene ter upokojence do 50 % obremenitve doh., stare obveznosti niso ovira. Krediti tudi na osnovi vozila ter leasingi. Možnost odplačila na položnice. Pridemo tudi na dom. **NUMERO UNO Robert Kukovec s.p., Mlinska ul. 22, Maribor, telefon: 02/252-48-26, 041/750-560.**

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJE, novogradnje od temelja do strehe. Notranje omete, fasade, kamnite škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, z našim ali vašim materialom, SGP Bytyqi d.n.o., Struževo 3a, Kranj, ☎ 041/222-741 7005598

ASFALTIRANJE tlakovanje dvorišč, dovoz. poti, parkirišč, polag. robnikov, pralnih plošč, izd. betonskih in kamnitih škarp. Adrovic & Co, d.n.o., Jelovškova 10, Kamnik, ☎ 01/839-46-14, 041/680-751 7006810

ASTERIKS SENČILA Rozman Peter, s. p., Senično 7, Križe, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 7005824

BARVANJE fasad in napuščev, ugodno in kvalitetno, Megamatrix, d. o. o., Staretova 39, Kranj, 041/570-957 7006171

GRADBENO PODJETJE KRANJ d.o.o. Zupanova 6, Šenčur izvaja vsa gradbena dela, notranje omete, vse vrste fasad, adaptacije, novogradnje, tlakovanje dvorišč, kvalitetno, hitro in poceni, 051/354-039 7005285

IZVAJAM vsa gradbena dela, notranje omete, fasade, adaptacije, tlakovanja dvorišča, ograje, kamnite škarfe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni, SGP Beni, Struževo 7, Kranj, ☎ 041/561-838 7005815

IZVAJAMO sanacije dimnikov, vrtanje, zidava, montaža novih, popravila starih, nudimo dimne obloge, dimne kape. Novak & Co, d.n.o., Ljubljanska 89, Domžale, ☎ 031/422-800 7005814

LOANINA gradbeništvo, d. o. o., Glavni trg 14, 4000 Kranj. Izvajamo vsa gradbena dela, 041/257-328 7006167

NUDIM vse vrste električnih instalacij v novogradnjah in adaptacijah ter razna manjša popravila, Janez Valter s.p., Zg. Duplje 24, Duplje, ☎ 041/760-616 7006141

OBNAVLJAMO z nabrizgavanjem epoksi emajlne prevleke, izkušnje in jamstvo. IDEJA, Žiga Snoj, s. p., Brilejeva 16, Ljubljana 041/592-169 7006829

PRENAVLJAMO HIŠE in stanovanja v Kranju in okolici - rezervirajte svoj termin, Megamatrix, d. o. o., Staretova ul. 39, Kranj, 041/570-957 7006172

SLIKOPLESKARSTVO Bizant Gorazd s.p., Britof 9, 4000 Kranj vam nudi kvalitetne in ugodne pleskarske storitve, ☎ 041/514-547 7006317

UREJAMO najugodnejše kredite tuje banke na hipoteko, OD ali pokojnino, možnost kredita do 70% vrednosti nepremičnine, v kreditno sposobnost se upoštevajo tudi prevozni stroški, malica, otroški dodatki itd, Planinšek k.d., Šinkov turn 23, Vodice, ☎ 031/206-352 7006756

VSA SLIKOPLESKARSKA dela, polaganje talnih oblog ter izdelava fasad, Volčanšek Albin, s. p., Kidričeva 7, Jesenice, ☎ 041/873-706 7005937

IŠČEM

IŠČEMO mlajšo upokojenko za varstvo ostarele mame v okolici Kranja. Hrana, stanovanje in plačilo zagotovljeno, samo resne ponudbe na, ☎ 051/393-981 7006401

IZOBRAŽEVANJE

NUDIM

KAKOVOSTNI splošni ali poslovni jezikovni tečaji NE, AN, FRA..., individualne ure, inštrukcije. Ugodne cene! ŠVICARSKA ŠOLA, Pot v Bitnje 16, Kr, ☎ 04/23-12-520, 041/440-793, www.svicarska-sola.gajba.net 7006066

ŠOLA KITARE IN PLESA - za vse starosti (mladoporočenci, posamezniki, pari), Studio Tango, Britof 316, Kranj, ☎ 041/820-485 7005714

ZASEBNI STIKI

30.000 POSREDOVANJ, 11.000 poznanstev v preteklem letu je karakteristika ženitne posredovalnice Zaupanje za vse generacije, ki posreduje po vsej Sloveniji, ☎ 03/57-26-319, 031/505-495, 031/836-378 7004038

BREZPLAČNO spoznajte fante, Ženitna posredovalnica Zaupanje, p.p.40, Prebold, ☎ 03/57-26-319, 031/836-378 7005845

DEKLETA, brezplačno lahko spoznate fante za iskrene, resne, trajne zveze iz vse države, ☎ 031/836-378 7004129

RAZNO

PRODAM

LESTVE pleskarske in inštalaterske "A" dobite Cegnar , Zbilje 22, ☎ 041/981-210 7006182

OHRANJENO moško kolo, 3 nove, moške obleke, 2 zimski jopi vse št. 56, za simbolično ceno, ☎ 04/533-65-78 7006413

GG
naročnine
04/201 42 41
e-pošta: narocnine@g-glas.si
www.gorenjskiglas.si

ZAHVALA

Ob smrti

IVANA GRLJA

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli in izkazali vaše sožalje.

Brat Jože in nečak Božo z družino
Kranj, 20. avgusta 2007

ZAHVALA

V 55. letu se je poslovil od nas naš dragi mož, ati, dedi, sin, brat in stric

BRANE SMOGAVEC

avtoprevoznik iz Hraš 6, Smlednik

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in sv. maše ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Dragica, hčerka Branka in sin Samo z družinama, mama Rozka, sestri Marija in Anka ter brat Nande z družinami

ZAHVALA

Ob tragični smrti našega dragega sina in brata

ANDREJA ŠUBICA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, družini Celarec, Tjaši, KGZ Sora Žiri in drugim neimenovanim za denarno pomoč, podarjeno cvetje in sveče. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen pogreb in sosedi Mateji za lep govor ob odprtem grobu. Iskrena hvala nekdanjim sošolcem in sošolkam, prijateljem in znancem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od njega in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Družina Šubic
Žirovski Vrh, avgust 2007

ZAHVALA

Mamo Vilmo k sebi si poklical,
jo rešil težkih dni in bolečin;
za vse, kar nam je dobrega storila,
naj ji v večnosti poplača božji Sin.

V 90. letu nas je zapustila naša mama

VILMA GORJUP

roj. Novak iz Trboj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče, svete maše in dobrodelne namene ter za spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvala tudi zdravstvenemu osebju ZD Kranj, bolnišnici Golnik in patronažni sestri Mateji Šenk. Hvala g. župniku Alojziju Oražmu in drugim duhovnikom, ki so somaševali, pevcem, nosačem in pogrebni službi Navček. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

VSI NJENI
Trboje, Moravče, Jarše, 17. avgusta 2007

ZAHVALA

Življenje sploh ni tisto, kar se zdi -
je le korak na poti k večnosti.

V 89. letu nas je tiho zapustil naš dragi ata, stari ata in praded

FRANC KEJŽAR ST.

mizarski mojster v pokoju

Ob boleči izgubi našega ata se iskreno zahvaljujemo sosedom, še posebej gospe Rezki, sorodnikom, prijateljem in znancem ter njegovim nekdanjim sodelavcem iz Dom opreme za izrečena sožalja in tople besede, cvetje, sveče in spremstvo na zadnji poti. Hvala župnikoma g. Turku za darovano mašo in lep pogrebni obred in g. Rantu za somaševanje, domačim pevcem in organistu Gašperju. Hvala Janezu za vso pomoč in ganljive besede ob slovesu, gasilcem in praporščakom.
Hvala tudi osebni zdravnici dr. Peterneljevi za dolgoletno zdravljenje in patronažnima sestrama ge. Minki in ge. Francki za obiske na domu. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Sin Franc in hči Metka z družinama
Sorica, Selca, avgusta 2007

ANKETA

Triglav: edini in nepozaben

SUZANA P. KOVAČIČ

Triglav - Minuli konec tedna je v gore privabil veliko planincev. Koče pod Triglavom so bile polne do zadnjega kotička. Na 2864 metrih nadmorske višine so nam planinci povedali ...

Foto: Suzana P. Kovačič

Aljaž Zorman:

"Sem iz Kamnika. Na Triglavu sem že bil, tokrat sem v družbi sodelavcev. Spali smo na Kredarici. Do Kredarice grem večkrat pozimi, ko se v dolino spustim z* boardom."

Vera Petek:

"Prihajam iz Ljubljane. Ubrali smo manj zahtevno pot iz Krme, spali smo v Staničevem domu. Na Triglavu sem prvič in je manj naporno, kot sem mislila. Vtis je nepozaben."

Gaja Sedej:

"Doma sem iz Idrije, stara sem sedem let. Z očijem Borisom sva začela hoditi na Rudnem polju, prespala pa sva na Kredarici. Pot na Triglav je bila kar naporna, strah me pa ni bilo."

Ivan Laura:

"Doma sem iz okolice Ptuja. Čeprav imam v gorah rad mir, na Triglavu pa je kar gneča, je to posebna gora, ki ti je v tolažbo, pa tudi v preizkus moči."

Milena Zupanc:

"Prišla sem v družbi sorodnikov iz okolice Krškega. Izbrali smo Tominškovo pot, prespali smo na Kredarici. Na Triglavu sem prvič, malo adrenalina je že bilo, pa tudi po riti sem jih dobila."

Šrangarji so spali pod mlaji

Starološki fantje so v soboto po starih običajih v zakonski stan pospremili Nežo Bevk, ki jo je v Kokro odpeljal ženin Primož Bergant.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka - "Neža je tako "fejst" punca, da ji težko postavimo vrednost. Zato smo se odločili, da Primož ne bo plačal Neže, ampak samo minimalno carino zanjo," je 1500 evrov, kolikor jih je moral starološkim fantom odšteti ženin Primož Bergant, preden so mu izročili prikupno nevesto Nežo, obrazložil šrangar Jure. Denar so si seveda fantje pošteno prislužili, saj so že v petek zvečer v "frejčkovi" gmajni posekali dve ogromni drevesi, ju nato olupili in postavili tam, kjer je cesta skozi Staro Loko najbolj ozka. Ponoči se od mlajev niso premaknili, zjutraj, ko je ženin s pričo in prijatelji prišel po nevesto, pa so čez cesto zapeljali kmečki voz. Preden so ga spet umaknili, pa ni bilo dovolj, da se je ženin izkazal s široko odprto denarnico, pač pa je moral prestati še precej garaških preizkušenj, od žaganja hloda, jahanja do ribarjenja.

"Primož je res fant, ki se ne ustraši nobenega dela. Čeprav ima kot inženir elektrotehnike v Iskratelu zahtevno službo, se razume na domača opravila in za dober zakon je tudi to pomembno," je ženina pohvalila nevestina mama Mira. Celo oče Tone, ki je v soboto moral oddati že drugo od dveh hčera, je bil zadovoljen. "Čeprav sem si želel, da vsaj ena od deklet ostane doma, pa sem vesel, ker Neža odhaja v res lep kraj, v Kokro, kje sta si uredila stanovanje pri Primoževih starših," je povedal, medtem ko se je 33-letni ženin Primož dokazoval pred šrangarji, sosedi, sorodniki in seveda pred Nežo, ki ga je potrpežljivo čakala na drugi strani ceste. "Skupaj sva leto in pol, za roko pa me je zaprosil pozimi na smučariji. Privolila sem, čeprav je pred menoj še leto dni študija na Akademiji za likovno umetnost. Ko pa bom končala študij, pa bo čas tudi za otroke," je povedala 24-letna nevesta Neža, sedaj že gospa Bergantova, ki je nato v obleki barve šampanjca in zlatih čeveljcih blestela tudi na poročni slovesnosti v škofjeloški Žigonovi hiši in v cerkvi v Kokri. Ohcet z osemdesetimi svati se je nadaljevala v Hiši kulinarike Jezeršek v Sori pri Medvodah, kjer so za dobro razpoloženje poskrbeli tudi člani ansambla Storžič.

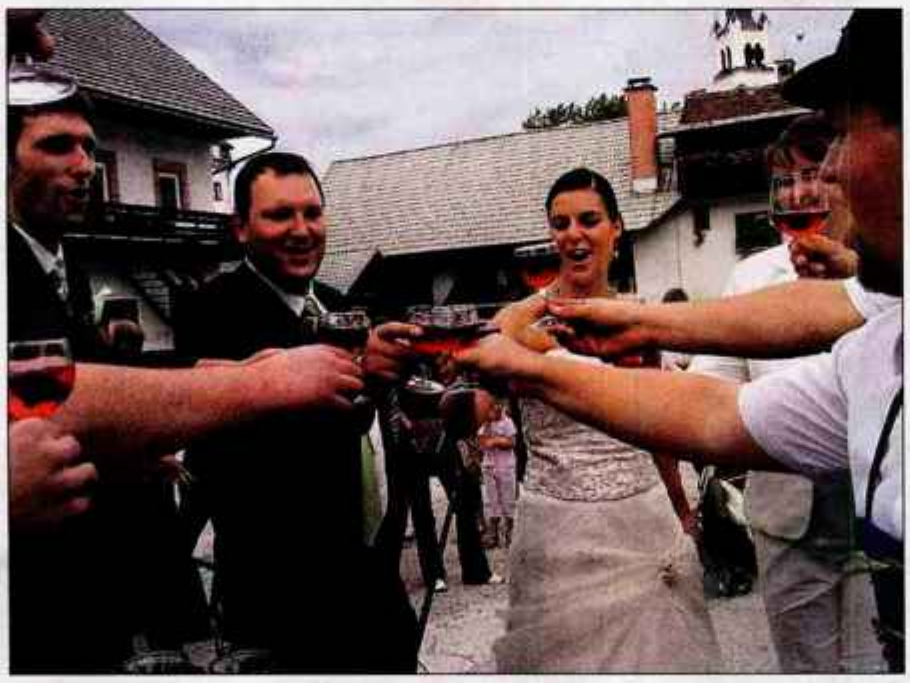

Nežo in Primoža so od doma s pesmijo in kozarcem cvička pospremili starološki fantje.

KRATKE NOVICE

KRANJ

Voda že primerna za pitje

S Komunale Kranj so v petek sporočili, da na območjih Cerkelj, Šenčurja, severnega dela Kranja, Vodic in Komende ni več treba prekuhavati pitne vode. Rezultati analiz vode, ki jih je izvedel Zavod za zdravstveno varstvo Kranj, so pokazali, da je voda znova zdravstveno neoporečna in primerna za uporabo. Komunalno podjetje vsem porabnikom vode svetujejo, da očistijo mrežice na vodnih pipah. Poročali smo že, da je zaradi močnega deževja prišlo do vdora površinske vode v zajetje in v vrtine pod Krvavcem, kar je povzročilo motnost vode. **S. Š.**

KRANJ

Malenkostna pocenitev naftnih derivatov

Danes so se v skladu z vladno uredbo spet spremenile maloprodajne cene naftnih derivatov, tokrat so se vse malenkostno znižale. 95-oktanski motorni bencin se je pocenil za 0,2 centa, na 1,035 evra, 98-oktanski bencin za 0,8 centa, na 1,065 evra, dizelsko gorivo pa za 0,6 centa, na 0,982 evra za liter. Cena kurilnega olja se je znižala za 0,4 centa in po novem znaša 0,62 evra za liter. **C. Z.**

Mladoporočenci

V soboto, 25. avgusta, so se v Bistrici pri Tržiču poročili: **Uroš Mandelc** in **Silvia Hren, Ivan Pavlakovič** in **Vesna Noč** ter **Martin Sajovec** in **Ksenja Galun**. Mladoporočencem čestitamo in jim podarjamo polletno naročnino na Gorenjski glas.

Novorojenčki

Minuli teden je na Gorenjskem na svet prijokalo 44 prebivalcev, od tega enako število deklic kot dečkov, obojih po 22. V Kranju se je rodilo 13 deklic in 16 dečkov, med njimi dva bratca. Najlažji je bil deček, ki je tehtal 2.620 gramov, najtežja pa deklica, ki je ob rojstvu tehtala 4.300 gramov. Na Jesenicah se je rodilo 6 dečkov in 9 deklic. Najtežji je bil deček s 4.430 grami porodne teže, najlažja pa deklica, ki so ji babice natehtale 2.540 gramov.

V petek bo izšel šolski glas
priloga Kranjskega glasa o izobraževanju mladih in odraslih

vremenska napoved

Napoved za Gorenjsko

Danes dopoldne bo še sončno, popoldne pa spremenljivo oblačno s plohami in nevihtami. Jutri se bo zjasnilo, popoldne lahko v gorah nastanejo nevihte. V četrtek bo oblačno s padavinami. Več dežja bo v četrtek in v noči na petek.

Agencija RS za okolje, Urad za Meteorologijo

TOREK	SREDA	ČETRTEK
13/26°C	12/28°C	13/27°C

RADIO KRANJ 97,3 MHz
GORENJSKI MEGASRČEK
RADIO KRANJ d.o.o.
Stritarjeva ul. 6, KRANJ
TELEFON:
(04) 2812-220 REDAKCIJA
(04) 2812-221 TRŽENJE
(04) 2022-222 PROGRAM
(051) 303-505 PROGRAM GSM
FAX:
(04) 2812-225 REDAKCIJA
(04) 2812-229 TRŽENJE
E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si
spletna stran:
www.radio-kranj.si
NAJBOLJ POSLUŠANA RADIJSKA POSTAJA NA GORENJSKEM

"Ko je meni vroče, je verjetno tudi konjem. Takrat jih spustim v bližnjo reko Savo, da se osvežijo, zaplavajo in se potem povaljajo še po tleh," pravi Janez Peternel, ki na domačiji v Globokem skupaj z ženo Nino vodi vzrejno hišo lipicancev Barbana.

stran 8

"Največje težave so s pridobivanjem zemljišč za občinske naložbe," ugotavlja radovljiški župan Janko S. Stušek in dodaja: "Država je z zakonom odvzela občinam kmetijska zemljišča, zdaj pa jim jih za drage denarje prodaja nazaj."

stran 3

radovljiški glas GG

Časopis občine Radovljica, Avgust 2007, Številka 1

Rešitev za najdišče

Družba za avtoceste je zagotovila denar za zaščito dragocenih ostankov rimske naselbine v Mošnjah, ministrstvo za kulturo, zavod za varstvo kulturne dediščine in občina pa so podpisali sporazum o ureditvi najdišča.

Cveto Zaplotnik

Mošnje - Nadzorni svet Družbe za avtoceste (Dars) je na seji prejšnji teden soglašal s predlogom uprave, da za zaščito arheološkega najdišča z ostanki rimske naselbine ob trasi avtoceste v Mošnjah zagotovi 150 tisoč evrov. Na mestu, kjer so prej predvidevali nasip, bodo zgradili oporni zid, z gradnjo pa naj bi začeli še ta mesec. Dars je zagotovil denar, potem ko so ministrstvo za kulturo, zavod za varstvo kulturne dediščine in Občina Radovljica podpisali sporazum o ohranitvi in ureditvi najdišča. Po tem sporazumu bo zavod financiral in izvedel konzervatorska in restavratorska dela, dela pa naj bi opravil do leta 2010 oz. v času trajanja posebnega projekta Arheoloških poti na Gorenjskem, ki ga bo prijavil na enega od razpisov čezmejnega sodelovanja med Slovenijo in Italijo. Po izvedenih delih bo upravljanje arheološkega parka prevzela občina, ki bo postavila usmerjevalne table ter uredila dostopno pot, parkirišča in prostor za obiskovalce. V sodelovanju z Gorenjskim muzejem bo poskrbela tudi za shrambo in predstavitev premičnih arheoloških predmetov. Najdišče bodo vključili v Arheološke poti na Gorenjskem, ureditev bo po prvih ocenah stala 800 tisoč evrov, turisti in drugi obiskovalci Mošenj pa naj bi si ostanke rimske naselbine lahko ogledali že v letu 2010. Gradnja obeh avtocestnih odsekov v radovljiški občini, od Podtabora do Peračice in naprej do Vrbe, poteka po časovnem načrtu. Prvi odsek bodo končali sredi letošnjega oktobra, drugega jeseni prihodnje leto. Če se ne bo zapletlo pri dokumentaciji in razpisih za izbor izvajalca del, naj bi prihodnje leto začeli obnavljati tudi sedanjo "magistralko", ki bo na odseku od Podtabora do Peračice predstavljala drugi vozni pas avtoceste. V okviru obnove - trajala bo približno leto dni - bodo pri viaduktih ohranili le temelje in vse ostalo zgradili na novo, ljubenski predor pa bodo razširili.

Na nedavnem sestanku ob arheološkem najdišču v Mošnjah: Milan Sagadin (zavod za varstvo kulturne dediščine), Majda Odar (Občina Radovljica) in Silvo Gabršček (ministrstvo za kulturo) | Foto: Anka Bulovec

Ob začasnem mostu obnavljajo starega

Direkcija za ceste obnavlja most čez Savo na Lancovem, promet pa poteka po začasnem mostu.

Cveto Zaplotnik

Lancovo - Z obnovo nekaj manj kot 85 metrov dolgega in skoraj devet metrov širokega mostu s poldrugi meter širokim pločnikom bodo končali ob koncu leta. Dela izvaja SCT Ljubljana, vrednost naložbe je 825 tisoč evrov. Medtem ko je direkcija predlagala, da bi med obnovo promet proti Lipniški dolini in obratno potekal po obvoznih cestah, se v občini in v prizadetih krajevnih skupnostih s tem niso strinjali. Direkcija, ministrstvo za obrambo in občina so zato podpisali sporazum, po katerem je ministrstvo zagotovilo montažna mostova skupne dolžine osemdeset metrov, občina potrebna zemljišča ter denar za postavitev in odstranitev mostu, direkcija pa ureditev in odstranitev temeljev, vmesne podpore, nasipov in vozišča.

V direkciji so v program za prihodnje leto uvrstili tudi obnovo mostu čez Savo v Podnartu, vendar je izvedba zaradi rebalansa proračuna še negotova. Pripravljajo že tudi idejni načrt za ureditev ceste skozi naselje Lipnica. Projekt predvideva razširitev ceste ter ureditev enostranskega pločnika in avtobusnih postajališč, variantno pa bodo obdelali tudi rešitev, ki predvideva ureditev ceste po novi trasi, mimo naselja.

Obnova mostu na Lancovem | Foto: Gorazd Kavčič

NAGRAJENCI

Za svoje delo imam čisto vest

Jože Kapus, dobitnik najvišjega občinskega priznanja se je lani umaknil iz politike, letos bo tudi vodenje Alpdoma prepustil svojemu nasledniku. "Za vse svoje delo imam čisto vest," pravi.

stran 4

ZANIMIVOSTI

S cesto se ne bodo nikoli sprijaznili

"Preveč dela in znanja smo vložili v kmetijo, da bi se lahko sprijaznili z avtocesto v bližini," pravi kmet dr. Anton Dolenc in poudarja, da jim bo avtocesta povzročila veliko škodo.

stran 9

ZANIMIVOSTI

Stoletnica kronanja Marijine slike

V soboto, 1. septembra, bo na Brezjah slovesnost ob stoletnici kronanja slike Marije Pomagaj. Za brezjansko Marijo pravijo, da je najlepša med vsemi Marijinimi podobami na Slovenskem.

stran 10

AVTOCESTA

Še dve leti zastoji ob prometnih konicah

Avtocesto od Podtabora do Peračice naj bi končali oktobra letos, odsek do Vrbe naslednjo jesen, sredi prihodnjega leta pa naj bi začeli obnavljati še "magistralko" od Podtabora do Peračice.

stran 16

Radovljica

Začetek del v športnem parku

Občina bo še ta mesec začela urejati športni park v Radovljici, z deli bo končala v letu 2009. Naložba obsega ureditev dveh igrišč za mali nogomet, večnamenske ploščadi za rolkanje, kotalkanje in drsanje, manjšega igrišča za košarko in badminton, sprehajalne poti in javne razsvetljave ter obnovo obstoječih igrišč. Vrednost naložbe ocenjujejo na 1,5 milijona evrov, v proračunu za letošnje in prihodnje leto je zagotovljenih 471 tisoč evrov, od tega bo ministrstvo za šolstvo in šport prispevalo 103.530 evrov in Fundacija za šport 74.150 evrov. Fundacija bo v letu 2009 dodala še 26 tisoč evrov. Preostali denar bodo poskušali pridobiti na razpisih in v proračunu za naslednje obdobje. C. Z.

Iz občine

Obnovili občinsko stavbo

V Radovljici so v treh letih postopno prenovili občinsko stavbo, letos so obnovili še pročelje in uredili trg pred Linhartovo dvorano.

Cveto Zaplotnik

Radovljica - V radovljiški občini so ob letošnjem občinskem prazniku sklenili večletno postopno obnovo občinske stavbe na Gorenjski cesti 19 v Radovljici. Po ureditvi velike sejne dvorane so pred tremi leti obnovili prvo in drugo nadstropje. Predlani so prenovili obe avli in stopnišče ter vgradili osebno dvigalo, ki skupaj z vhodno klančino in avtomatskimi vrati tudi invalidom omogoča dostop do upravnih prostorov občine v prvem nadstropju. Lani so zamenjali streho na občinski stavbi in na Linhartovi dvorani, letos so obnovili pročelje in uredili trg pred Linhartovo dvorano, na katerem bo odslej možno organizirati tudi različne prireditve. Občino so letošnja dela stala 330 tisoč evrov, v prejšnjih treh letih je za obnovo namenila skupno 836 tisoč evrov.

V občini so ob sklenitvi obnove občinske stavbe pripravili dva kulturna dogodka. V galeriji Avla Občine Radovljica so odprli razstavo slik akademskega slikarja Albina Polajnarja (na ogled bo do 12. septembra), v Linhartovi dvorani pa je bila lutkovna predstava uličnega gledališča Burekteater.

Obnovljena občinska stavba | Foto: Gorazd Kavčič

KAMNOSEŠKI CENTER LESCE d.o.o.
Tel.: 04 53 53 760
Tel.: 04 53 53 762
Fax: 04 53 53 763
e-pošta: kamnosestvo.kranj@siol.net
Alpska cesta 43, 4248 Lesce
Izvajamo dela po naročilu za gradbena podjetja in individualne stranke.

radovljiški glas

Radovljiški glas je priloga Gorenjskega glasa

IZDAJATELJ
Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Bleiweisova 4, 4000 Kranj

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

UREDNIK
Cveto Zaplotnik

NOVINARJI
Ana Hartman, Igor Kavčič, Elena Novak, Vilma Stanovnik, Simon Šubic, Cveto Zaplotnik,

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Sintar, Tricolor

TEHNIČNI UREDNIK
Gregg Hajnik

FOTOGRAFIJA
Anka Bulovec, Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Zvižaj

Gorenjski Glas

Radovljiški glas št. 1/letnik II je priloga časopisa Gorenjski glas št. 65, ki je izšla 28. avgusta 2007.
Brezplačno se je projel vsi naročniki Gorenjskega glasa in vsa gospodinjstva v občini Radovljica, izšla je v nakladi 24.000 izvodov. Tisk: Set, d.d., Ljubljana. Distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o., Maribor.

GORENJSKI GLAS je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 977981 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-mail: info@g-glas.si; mali oglasi in storitve: tel.: 04/201 42 47 (sprejem na avtomatskem odzivniku 24 ur dnevno); uradne ure: vsak delovni dan od 8. do 19. ure / Gorenjski glas je pohednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 22.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno) in devet lokalnih prilog / Tisk: SET, d.d., Ljubljana / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,20 EUR, letna naročnina: 127,05 EUR; Redni plačniki imajo 10 % popusta, upokojci 20% popusta, letni 25 % popusta v vsem je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve po ceniku oglasnega trženja: tel.: 04/ 201 42 48.

Za dom iščejo rešitev

Radovljiška občina bo ob koncu leta postala večinska lastnica nekdanjega Doma Matevža Langusa v Kamni Gorici.

Cveto Zaplotnik

Kamna Gorica - Odkar so nekdanji Dom Matevža Langusa v Kamni Gorici zapustili zadnji gojenci, dom sameva prazen in ni v ponos ne kraju in ne občini. Po končanem denacionalizacijskem postopku leta 1998 je 51-odstotni lastnik doma postal Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, lastnica preostalega dela pa država. Solastnika sta dom prvič poskušala prodati po ceni 742.102 nemški marki v tolarski protivrednosti že pred sedmimi leti. Prvemu neuspešnemu poskusu so potem sledili še trije - septembra 2004 po ceni 89 milijonov tolarjev, novembra istega leta za 66,7 milijona tolarjev, dobro leto kasneje pa na podlagi nove cenitve, ki je temeljila na "kategoriji ekonomskega zastaranja", po ceni 49 milijonov tolarjev. Kot so ob tem v imenu države povedali na ministrstvu za šolstvo in šport, se je za nakup zanimalo zelo malo takšnih kupcev, ki bi ob upoštevanju prostorskih, kulturnih in naravovarstvenih pogojev želeli na tej lokaciji opravljati razvojno, proizvodno oz. podjetniško dejavnost.

Ena od stavb nekdanjega Doma Matevža Langusa v Kamni Gorici | Foto: Gorazd Kavčič

Iskanje programov in vlagateljev

Čeprav je dom v lasti zavoda in države, se je v iskanje možnih rešitev vključila tudi občina. Kot so poudarili na občini, so med drugim preverjali možnost, da bi v domu uredili dom za starejše, vendar država tega ni bi pripravljena podpreti. Eden od vlagateljev se je zanimal tudi že za ureditev zdravstvenega objekta za nego starejših, a je od tega odstopil. V prizadevanja za "oživitev" doma se je vključila tudi Ustanova Poti kulturne dediščine Slovenija, ki je skupaj z Ljudsko univerzo Radovljica oblikovala pobudo za ureditev kulturno izobraževalnega centra. V centru bi po besedah programskega vodja ustanove **Slavka Mežka** lahko potekale različne izobraževalne, kulturne in turistične dejavnosti, med drugim tudi dva že dogovorjena projekta - izobraževalni program za ljubiteljske varuhe kulturne dediščine in evropski projekt Skupna kulturna dediščina kot osnova medkulturnega dialoga. Ljudska univerza naj bi od zavoda za zdravstveno zavarovanje odkupila delež za takratnih 20 milijonov tolarjev in za to najela posojilo, vendar pa ji občina, ki je ustanoviteljica ljudske univerze, ni dala jamstva in je raje sama kupila solastniški delež. Po pogodbi, ki jo je podpisala z zavodom, bo postala glavna, večinska lastnica doma ob koncu leta, ko bo plačala še zadnji obrok kupnine. Kot je ob tem dejal župan **Janko S. Stušek**, bo občina še naprej sama ali skupaj z državo iskala možne vlagatelje, problem pa bi lahko hitreje in lažje rešila, če stavba ne bi bila zaščitena. Na ministrstvu za šolstvo in šport ne nasprotujejo temu, da bi država solastniški delež v obliki razvojnih pomoči prenesla na občino.

Občina je v Kamni Gorici tudi polovična lastnica Kapsove graščine. "Tudi ta stavba propada, obnovljena bi bila prekrasna, a je problem z odmaknjenostjo in s programom, ki bi zagotavljal njeno vzdrževanje," pravi župan Janko S. Stušek.

Sodišče kmalu v zapore

V drugo nadstropje izpraznjenih zaporov v Radovljici se bo še letos selil izvršilni oddelek tukajšnjega okrajnega sodišča.

Simon Šubic

Radovljica - Po zaprtju zaporov v Radovljici konec lanskega leta tamkajšnji prostori še vedno samevajo. A ne več dolgo, saj te dni obnavljajo zgornje (drugo) nadstropje nekdanjega zapora, v katerega se bo vselilo okrajno sodišče. Po besedah predsednice sodišča **Mojce Mlakar** bodo tja najverjetneje preselili izvršilni oddelek, ki je sedaj razpršen po vsem sodišču, sodnica pa je celo brez svojega kabineta. Mlakarjeva predvideva, da bodo selitev opravili do konca leta.

S selitvijo izvršilnega oddelka v izpraznjene prostore zapora bodo omilili velik del prostorske problematike radovljiškega okrajnega sodišča. Ne pa tudi vsega, saj bi na sodišču potrebovali vsaj še dodatne prostore za arhiv. "Splošno znano je, da v Kranju ne sprejemajo več sodnih spisov, zato potrebujemo prostor za svoj arhiv," je pojasnila Mlakarjeva.

V zgornje nadstropje nekdanjih zaporov se seli del okrajnega sodišča. Za preostali del poteka lastninski spor med pravosodnim ministrstvom in občino. | Foto: Gorazd Kavčič (arhiv)

Arhivske prostore bi sodišče lahko pridobilo v preostalem delu nekdanjega zapora (pritličje in prvo nadstropju), za katerega pa še ni urejeno lastništvo. Medtem ko je drugo nadstropje nesporno v lasti ministrstva za pravosodje, saj ga je leta 1986 kupilo od ministrstva za obrambo za potrebe zapora, za pritličje in prvo nadstropje poteka lastniški spor med pravosodnim ministrstvom in Občino Radovljica. "Ministrstvo za pravosodje je v zadevi zaporov zoper Občino Radovljica na sodišču v Kranju vložilo tožbo za ugotovitev lastninske pravice konec decembra lani; sodišče je izdalo tudi začasno odredbo o prepovedi odsvojitve in obremenitve. Postopek na sodišču je v teku," je pojasnila **Manca Šetina Miklič** iz Občine Radovljica.

Župan

Dela je dovolj, težav pa tudi

"Največje težave so s pridobivanjem zemljišč za občinske naložbe," ugotavlja radovljiški župan Janko S. Stušek in dodaja: "Država je z zakonom odvzela občinam kmetijska zemljišča, zdaj pa jim jih za drage denarje prodaja nazaj."

Cveto Zaplotnik

Radovljiški župan Janko S. Stušek | Foto: Gorazd Kavčič

Gradnja avtoceste je največja naložba in tudi največji prostorski poseg v občini. Kako to občutite?

"Gradnja avtoceste v radovljiški občini je skupaj s šentviškim predorom celo največja naložba v državi. Občutimo jo predvsem kot prometno težavo, pri tem pa v dogovoru z izvajalci del poskušamo doseči, da bi bile zapore čim manj obremenjujoče. V občini imamo komisijo za spremljanje gradnje, sodelujemo pa tudi v komisiji, ki jo je imenovala družba za avtoceste (Dars). Z delovanjem te komisije nismo zadovoljni, zato sem predsednika Darsove uprave Rajka Siročiča zaprosil, da bi na sestankih neposredno sodeloval tudi njihov predstavnik, ne le predstavnik družbe DDC, svetovanje in inženiring. V praksi se je izkazalo, da brez predstavnika Darsa marsikaterega problema ne moremo rešiti. Z Darsom bi radi razčistili tudi vprašanja o uporabi sedanjih gradbenih poti po končani gradnji, o deponiji peska, ki je drugje, kot predvideva lokacijski načrt ..."

Zakaj občini še vedno ni uspelo skleniti dogovora z Darsom in izvajalci del o popravilu cest, poškodovanih med gradnjo avtoceste?

"Generalni dogovor med občino in izvajalci del, to so SCT Ljubljana, Primorje Ajdovščina, Cestno podjetje Ljubljana in Strabag Avstrija, je pripravljen za podpis, vendar moramo prej skleniti dogovore še s posameznimi izvajalci. Občina jih je sklenila že z vsemi izvajalci, razen s Primorjem, kjer zatrjujejo, da so naše zahteve prevelike, in da jih ne bodo izpolnili. V občini trdimo, da ne zahtevamo nič pretiranega, od graditeljev avtoceste pričakujemo le to, da bodo popravili občinske ceste, ki jih dejansko uporabljajo med gradnjo."

Občani se s svojimi težavami glede avtoceste obračajo tudi na občino. S kakšnimi predvsem?

"Občani nas opozarjajo predvsem na različne škode, ki nastajajo ob gradnji. Zgodilo se je, da je zaradi tresljajev odpadel omet s stene in da so tovornjaki med obračanjem na zasebnem dvorišču poškodovali fasado in žleb. Krajani Šercerjeve ulice so nas opozorili na hrup, ki so ga povzročali tovornjaki med vožnjo zunaj dogovorjenega območja. Problem so tudi slabe, prašne, blatne in luknjaste obvoznice."

Kako daleč so postopki za zasuk vzletno pristajalne steze na Letališču Lesce? Ali ima občina že vsa potrebna zemljišča?

"Z gradnjo bi morali začeti po zaključku glavne letalske sezone, to je ob koncu septembra ali v začetku oktobra, vendar še vedno nismo uspeli pridobiti od sklada kmetijskih zemljišč in gozdov 1,1 hektarja zemljišča. Dokler nimamo zemljišča, ne moremo pridobiti gradbenega dovoljenja in ne graditi. Sklad pogojuje prodajo zemljišča s podpisom pogodbe, po kateri bi morali prenesti nanj vsa zemljišča dvonamenske rabe na letališču. Če bi to storili, bi jih po naših izkušnjah morali kupiti nazaj, čeprav bi s pogodbo dokazali, da smo jih enkrat že kupili. Za rešitev problema smo zaprosili ministre za kmetijstvo, za promet ter za okolje in prostor pa tudi predsednika Letalske zveze Slovenije in Aerokluba ALC. Če občina ne bo pravočasno zasukala letališke steze, potem ob tehničnem prevzemu avtoceste prihodnjo jesen eden ob objektov - avtocesta ali letališče - ne bo dobil uporabnega dovoljenja. Dvomim, da bi se to lahko zgodilo avtocesti."

Ali še pričakujete nasprotovanja društva gibanja proti hrupu in širitvi letališča in društva za varstvo okolja? Ali lahko celo ogrozijo investicijo?

"Če bo postopek normalen in legitimen, se to ne bi smelo zgoditi. Projekt predvideva asfaltiranje letališke steze, možno je, da jo bomo tudi nekoliko skrajšali in zožili, če se bo izkazalo, da je strah pred pristajanjem večjih letal le prevelik. Posodobitev letališča po petdesetih letih pa je nujna, saj bo izboljšala varnost in skrajšala vzletne in pristajale poti, pomeni pa tudi priložnost za razvoj turizma."

Kdaj se bo Vovkova družina iz bližine letališča lahko preselila na novo lokacijo?

"Občina je za gradnjo nove hiše in gospodarskega poslopja v Lescah že vložila na upravno enoto vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja, z gradnjo naj bi začela oktobra letos. Pridobiti mora še del kmetijskega zemljišča, sklad kmetijskih zemljišč in gozdov pa to pogojuje s podpisom generalne pogodbe o prenosu kmetijskih zemljišč. Vovkovi se bodo na novo lokacijo predvidoma lahko preselili ob koncu prihodnjega leta."

Kaj ste letos že naredili v občini in kaj še načrtujete do konca leta?

"Letos smo sklenili nekajletno obnovo občinske stavbe, končali drugi del obnove Graščine in zgradili 2,5 kilometra vodovoda od Begunj do Slatne, kar je prvi del vodovoda Podgora in letošnja največja naložba pri oskrbi s pitno vodo. Povečali smo parkirišče pri pokopališču v Kropi in zgradili kanalizacijski kolektor v Poddobravi v Begunjah. Komunalno smo opremili zemljišča za gradnjo oskrbovanih stanovanj v Radovljici in za gradnjo hiš v Mošnjah, skoraj v celoti pa že tudi v Langusovi ulici v Radovljici. Gradimo kanalizacijski kanal na Planji in v Moskvi v Lescah, urejamo Linhartov muzej v Graščini in nogometno igrišče v Lescah ter nadaljujemo z investicijskim vzdrževanjem osnovnih šol. Kmalu bomo začeli obnavljati ceste Ovsiše-Dobravica, Otoče-Zgornja Dobrava, Ljubno-Praproše in Podvin-Otok, pomembne letošnje naložbe so še cesta za Verigo, Cesta svobode, otroški in šolski dispanzer v Zdravstvenem domu Radovljica, krožišče za lipniško povezovalno cesto in priključek na glavno cesto, kanalizacija v Begunjah, komunalna oprema za podjetniško cono v bližini čistilne naprave in za novo mestno središče (kare H), projekti za cesto mimo Iskre Mehanizmi Lipnica, pločnik do lipniške osnovne šole in "hodnik" za pešce ob cesti v Podnartu. Pri tem "hodniku" se je zapletlo, Slovenske železnice za del, ki poteka, v železniškem pasu, ne dajo soglasja. Na najožjem delu bi bilo treba odkupiti tudi hišo, o ceni se pogajamo, država pa pravi, da za to nima denarja."

V občini se vse bolj uveljavlja sistem javno zasebnega partnerstva. Ali lahko navedete nekaj primerov? Kakšne so prve izkušnje?

"Prve izkušnje so dobre. Občina in zasebno podjetje Izolacija Kepic sta ustanovila družbo Predence, ki obnavlja Dermski grad v Dvorski vasi in je tudi že pridobila gradbeno dovoljenje za gradnjo novega zdravstveno rekreacijskega objekta. Pogodbo smo podpisali že tudi za sodelovanje pri gradnji petih objektov v kareju H, kjer smo udeleženi občina, lastnik zemljišča, zasebno podjetje in ena od bank. Na tak način, v okviru javno zasebnega partnerstva, bomo zgradili še parkirno hišo pred Linhartovim trgom in verjetno tudi objekt v športnem parku v Radovljici."

Kdaj načrtujete začetek gradnje v kareju H?

"Še letos naj bi začeli s komunalnim opremljanjem območja, potem naj bi gradili po fazah. V prvi naj bi zgradili podzemne garaže, v drugi poslovno stanovanjski objekt in knjižnico, v tretji pa še večnamensko oz. gledališko dvorano. Tudi za dvorano razmišljamo, da bi jo po nekaterih evropskih vzorih zgradili v okviru javno zasebnega partnerstva."

V občini se v prihodnje obeta tudi več novih naložb v turizem. Katere?

"Turistično ponudbo bo obogatil novi objekt v Dvorski vasi, ob igralnici Tivoli v TNC Lesce naj bi zgradili še hotel, manjši hotel načrtujejo tudi na Brezjah. Veseli smo, da sta se turistično društvo Lesce in družba Intering Holding dogovorila za zamenjavo zemljišča, kar bo omogočilo gradnjo velikega, skoraj sto milijonov evrov vrednega turističnega kompleksa Mivka ob vstopu na Bled. Prvi pogoj za začetek te naložbe je sprejetje strategije prostorskega razvoja in prostorskega reda v občini."

Pomemben vir za financiranje občinskih naložb je državni in evropski denar. Koliko vam ga je uspelo pridobiti in za katere naložbe?

"Občina bo v okviru dvoletnega proračuna letos namenila za naložbe 59 odstotkov proračuna in prihodnje leto 53 odstotkov. Iz državnih in mednarodnih virov bo za letošnje naložbe uspela pridobiti še enkrat več denarja kot lani - za osem projektov skupno 784 tisoč evrov. Za naslednje leto so nam že odobrili nepovratna sredstva za tri naložbe - za športno igrišče pri osnovni šoli v Lipnici, za športni park Radovljica in za kovaški muzej v Kropi, dogovorili pa smo že tudi za državno financiranje obnove muzeja talcev v Begunjah."

Na osrednji proslavi ob občinskem prazniku ste rekli, da je v občini dela dovolj, problemov pa tudi. Kateri je največji?

"Največje težave so z državo, s soglasji in z zaostanki pri pridobivanju in črpanju denarja iz skladov, še največ pa jih je s skladom kmetijskih zemljišč in gozdov pri pridobivanju in odkupu zemljišč. Država je občinam z zakonom odvzela kmetijska zemljišča, potem ko jim občine v skladu z razvojnimi programi in s soglasjem države spremenijo njihovo namembnost, pa jim jih za drage denarje prodaja nazaj. V Radovljici je bilo tako pri zemljišču za trgovino Tuš in za oskrbovana stanovanja."

Vas je Civilna iniciativa (za) ljudi pod Jelovico prepričala, da je Lipniška dolina v občini zapostavljena?

"Ne! Občutek o zapostavljenosti se je pojavil ob večjih gradnjah v nekaterih drugih delih občine, podatki pa kažejo, da se občinska vlaganja v Lipniško dolino povečujejo. Nekateri težave so objektivne - relativno majhna populacija, razpršenost in odmaknjenost doline, slaba in nevarna cesta. V občini razmišljamo tudi o tem, da bi vložili nekaj denarja v raziskave o termalni vodi, saj bi izkoriščanje vode za turistične namene dalo Lipniški dolini nove možnosti. Prepričan sem, da se takšna dolina, kot je Lipniška, lahko razvija le v večji skupnosti."

V občini so ob občinskem prazniku pripravili več prireditev, med drugim Srečanje mest na Venerini poti. | Foto: Tina Dobe

Občina Radovljica, Gorenjska c. 19, Radovljica

NAGRAJENCI

Štiri nova stanovanja

Družba Alpdom inženiring iz Radovljice je v Kajuhovi ulici zgradila stavbo s štirimi sodobnimi stanovanji.

CVETO ZAPLOTNIK

Radovljica - Alpdom je kupil staro hišo v Kajuhovi ulici 12 in na njenem mestu v desetih mesecih, od lanskega novembra do letošnjega avgusta, zgradil novo s štirimi stanovanji, velikimi od 91 do 154 kvadratnih metrov. Vsako stanovanje ima še s shrambo v kleti ter eno pokrito in nepokrito parkirišče na dvorišču. Novim stanovalcem so ključe predali ob občinskem prazniku.

V Alpdomu so pridobili gradbeno dovoljenje tudi že za gradnjo štirih hiš s skupno dvanajstimi do petnajstimi stanovanji na Lancovem, graditi naj bi jih začeli jeseni in naj bi jih dokončali v enem letu. Nasproti objekta, kjer je sedež podjetja, bi radi zgradili stavbo, v kateri bi bilo dvanajst do petnajst stanovanj, ki bi bila prilagojena za bivanje starejših. Polovico zemljišča že imajo v lasti, drugi del bodo poskušali še odkupiti.

Nova stanovanja v Kajuhovi ulici 12

Za svoje delo imam čisto vest

Jože Kapus, letošnji dobitnik najvišjega občinskega priznanja, velike plakete občine, se je lani umaknil iz politike, letos bo tudi vodenje Alpdoma prepustil svojemu nasledniku. "Za vse svoje delo imam čisto vest," pravi.

CVETO ZAPLOTNIK

S kakšnimi občutki ste prejeli priznanje?
"Priznanja nisem pričakoval, tudi zato ne, ker sem bil zadnje čase pogosteje deležen kritik kot pohval."

Kritike ... Zakaj?
"Pri svojem delu se ukvarjam s posegi v prostor, tu pa hitro lahko nastanejo zamera, zavist, "fovšarija", predsodki o bogatih ... Alpdom ni bogat, morda smo bogati po tem, da znamo delati in da imamo veliko znanja na področju posegov v prostor, investiranja, financiranja in inženiringa."

Kapusi izhajate iz Lipniške doline ...
"Pri hiši nas je bilo sedem otrok, oče je bil kovač v "vigenjcih", kasneje v Plamenu."

Prav iz vaše, Lipniške doline je v zadnjem času slišati veliko očitkov, da je dolina v občini zapostavljena. Se strinjate s temi očitki?
"Jaz nimam tega občutka. Občina se razvija dokaj enakomerno, kot direktor Alpdoma ali kot občinski funkcionar sem se vedno prizadeval za to dolino, med drugim tudi za gradnjo kulturnega doma v Kamni Gorici, ki je za kraj velika pridobitev. Potem so tu še obnovljena šola na Ovsišah, ceste, pločniki, vodohram Kropa, pošta in vodarna Podnart."

V prejšnjem mandatu ste bili podžupan in predsednik odbora za urejanje prostora in varstvo okolja, lani ste se povsem umaknili iz politike in na lokalnih volitvah niti niste kandidirali. Zakaj?
"Človek se počasi naveliča obtožb in podtikanj. Nekateri so preko t. i. Kosove protikorupcijske komisije poizkušali prikazati, da Alpdom ne bi dobil posla pri občini, če ne bi bil jaz hkrati tudi občinski funkcionar. To ni res, delo se pridobiva na podlagi razpisov, kar je ugotovila tudi komisija. Tudi na sejah občinskega sveta sem se, predvsem pred nekaterimi svetniki, moral vedno kaj zagovarjati. Le zakaj? Morda zaradi dobrih idej! Za vse, kar sem delal, imam čisto vest."

Jože Kapus, 66-letni inženir strojništva iz Radovljice, je osemindvajseto leto direktor podjetja Alpdom Inženiring, dva mandata je bil občinski svetnik in predsednik odbora za urejanje prostora in varstvo okolja, v minulem mandatu pa tudi podžupan občine.

Se Radovljica prostorsko pravilno razvija?
"Radovljica je ena redkih občin brez visokih stolpnic, najvišje stavbe imajo pritličje in še štiri nadstropja. Na to smo lahko ponosni. Iz katerekoli strani jo že opazujemo, dobro izgleda. Razvojni program in prostorski dokumenti so dobra osnova za nadaljnji hitri razvoj."

Sodelovali ste tudi pri umeščanju avtoceste v prostor. Ste zadovoljni s traso in s samo gradnjo?
"Gradnja dobro poteka, graditeljem sta šla na roko tudi ugodna zima in odličen uporaben material v zemlji. Prepričan sem, da bo cesta ob koncu prihodnjega leta odprta za promet. O trasi imam svoje mnenje, Radovljico in Lesce bi lahko zavarovali pred hrupom tudi z nasipi ali s popolno poglobitvijo, ne pa z delno poglobitvijo, zaradi katere so podvozi precej velike rane v prostoru. Verjamem tudi, da bi danes našli brez političnega pregretega ozračja boljše rešitve za avtocesto. Poglobitev pa je še vedno boljša rešitev od predloga, da naj bi cesta na tem odseku potekala po pokritem kanalu, iz katerega se ne bi nikamor videlo."

"Čeprav veliko govorimo o varovanju okolja, imamo v Alpdomu velike težave prepričati lastnike stanovanj, da bi prenovili kotlovnice in prešli s kurilnega olja na ekološko manj sporni in cenejši zemeljski plin. Pogrešamo subvencije občine in države. Kot da nikogar ne zanimajo cisterne v zemlji! Potrebne so tudi nove izolacije, okna in fasade."

Na kaj ste pri svojem delu v občini še posebej ponosni?
"Ponosen sem na prenovo Prešernove ulice v Radovljici, ki je v celoti potekala strokovno preko inženiringa našega podjetja. To ni bila enostavna naloga, treba je bilo preseliti ljudi, porušiti stare stavbe in nato zgraditi nove. Ponosen sem tudi na to, da so vse Alpdomove stanovanjske oz. stanovanjske poslovne stavbe, ki smo jih zgradili, nastale na ruševinah starih stavb: v Begunjah, v Ribnem, v Lescah, v Radovljici, v Zapužah, na Bledu ..."

Je težko zagovarjati razvoj in hkrati varovati naravno in kulturno dediščino?
"To je umetnost, ki zahteva veliko modrosti, posvetovanj, sodelovanja različnih strokovnjakov. V radovljiški občini nam to kar dobro uspeva."

"Ne dovolimo, da bodo o našem prostoru odločali drugi, posebno ne grobi kapital. Mi tu živimo, živeli smo včeraj in živeli bomo jutri. Mi tudi znamo ceniti svojo naravno in kulturno dediščino."

Zavzeli ste se tudi za odpravljanje ovir za invalide ...
"Pred leti sem se skupaj z invalidi odpravil po mestu in smo ugotavljali, kje so arhitektonske ovire, ki jim otežujejo gibanje in vsakdanje življenje. Vse ovire smo fotografirali, nastal je elaborat, ki je kasneje predstavljal osnovo za postopno načrtno odpravljanje ovir. Občina odtlej vsako leto prispeva nekaj proračunskega denarja za odstranjevanje ovir, za kar obstoja posebna komisija, in je zaradi svojega odnosa do invalidov prejela tudi priznanje Invalidom prijazna občina."

Novembra se boste upokojili. Kaj boste počeli potem?
"Čeprav bom direktorsko mesto prepustil mlajšemu nasledniku, bom še naprej ostal povezan z Alpdomom. Predlagali so me za funkcijo v nadzornem svetu družbe, kjer bom lahko s svojim znanjem in izkušnjami pomagal novi ekipi."

Nagrajenci

Uživa v šumeči tišini gozda

"S sabo v bivak vzamem le radio, a še tega običajno ne prižgem. Uživam in ne slišim drugega kot le šumečo tišino gozda," pravi Bernard Tonejc iz Lesc, prejemnik letošnje plakete občine.

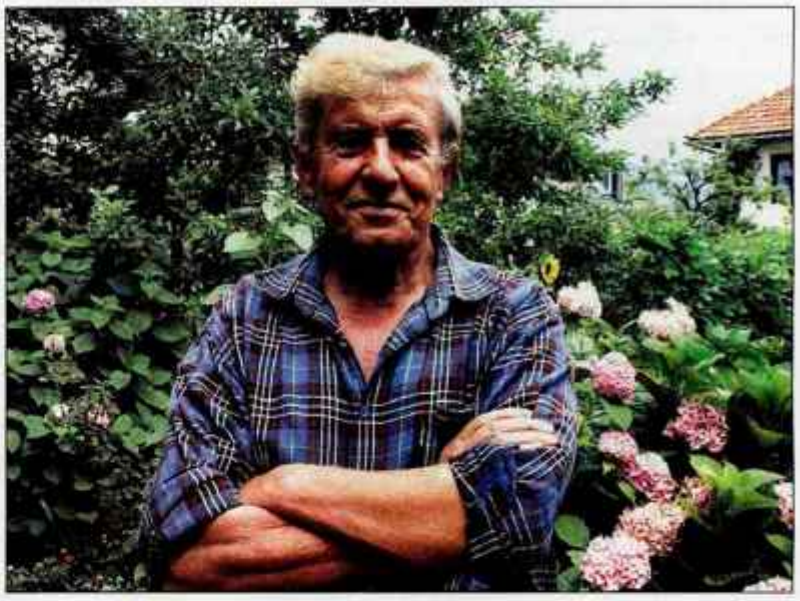

Bernard Tonejc iz Lesc | Foto: Anka Bulovec

Cveto Zaplotnik

Lesce - "Petnajst let sem že v pokoju. Dnevi mi tečejo hitro kot še nikoli doslej in tudi še nikdar v življenju mi ni bilo tako lepo, kot mi je zdaj. Zdravje mi zaenkrat dobro služi. Seveda so tudi težave, a šele ob teh se običajno človek zave vseh lepot in bogastva življenja," pravi in poudarja, da mora vsak sam pri sebi razčistiti, kaj so njegove vrednote. Bernard, ki je pred dnevi praznoval 75 let, je to razčistil.

Na Jelovici ima bivak, pozimi se vanj odpravi bolj redko, poleti tudi trikrat, štirikrat na mesec po en dan, dva, tri ... "S sabo vzamem le radio, a še tega običajno ne prižgem, tako da sem povsem odklopljen od dnevnega dogajanja, tudi od aktualne politike. Najlepše je zjutraj, ko se dani, in proti večeru, ko se mrači. Nobeno jutro ni enako prejšnjemu, vsako je drugačno, posebno. Berem, se sprehajam po gozdu, nabiram gobe, si ogledujem sestoje, ki smo jih gozdarji zasadili pred tridesetimi, štiridesetimi leti. Uživam, ne slišim nič drugega, kot le šumečo tišina gozda," pravi Bernard Tonejc, gozdarski inženir, po srcu in duši gozdar.

Lesce se po Tonejčevem mnenju hitro razvijajo, morda že prehitro, saj hitremu napredku ne sledi razvoj cestnega omrežja in komunalne opreme.

Vseskozi je delal v blejskem gozdnem gospodarstvu, le vmes je bil štiri leta predsednik radovljiške občinske skupščine in eno leto tudi prisilni upravitelj v bohinjski kmetijsko gozdarski zadrugi. Po slovenski osamosvojitvi je bil v radovljiški skupščini predsednik zbora združenega dela, vodil je krajevno skupnost in bil tudi predsednik lovske družina Jelovica. "Na lov še grem, a že dve leti nisem nič ustrelil. Pri izbiri divjadi za odstrel sem postal zelo izbirčen, streljam le še stare, bolne in druge za odstrel "godne" živali," pravi in kritično pripominja, da zavod za gozdove nalaga lovskim družinam že prevelike obveznosti pri odstrelu. Aktivno se s politiko ne ukvarja več, hodi le še na volitve in je pridruženi član borčevske organizacije, pri tem pa ga najbolj zanimajo vprašanja, iz kakšnih materialnih, duhovnih in etičnih nagnjenj so se med drugo svetovno vojno bojevali slovenski partizani.

"V občinskem svetu in v njegovih delovnih organih porabijo preveč časa in energije za medsebojno prerekanje in pričkanje," pravi in dodaja, da to ni le občinski, ampak vsesplošni slovenski problem.

Mož osamosvojitvenega časa

Janez Koselj s Spodnje Lipnice je ob občinskem prazniku prejel plaketo občine. V obrazložitvi piše, da tudi zato, ker spada med zaslužne može slovenske osamosvojitve.

Cveto Zaplotnik

Janez Koselj s Spodnje Lipnice

Spodnja Lipnica - Janez se je v občinskem štabu teritorialne obrambe (TO) zaposlil leta 1972 in je leta 1990 tudi prispeval k temu, da jugoslovanska armada radovljiški TO ni odvzela orožja. Na Zgornjem Gorenjskem je najbolj znan po dogodkih iz kratkotrajne vojne za Slovenijo. Ko se je kot pomočnik poveljnika 33. območnega poveljstva TO šel pogajat k pripadnikom jugoslovanske vojske, so ga zajeli in ga na karavanškem mejnem prehodu dva dni zadrževali kot talca. Priklenili so ga k radiatorju oz. k rampi, s tem so se hoteli zavarovati pred napadom in izsiliti slovensko stran, da bi jim priključila vodo in elektriko. "Ko so me zasliševali, sem razmišljal samo o tem, kako bi dosegel izpustitev," se spominja Janez in ob tem dodaja, da je bilo takrat zelo malo vojakov JLA, ki jih ne bi bilo strah in si ne bi želeli mirnega razpleta. "Slovenija jo je v vojni dobro odnesla predvsem zaradi politične enotnosti ter usklajenega delovanja vojske, policije in vseh drugih," ugotavlja Janez in poudarja: "Čeprav je bila vojna kratka, ni bilo tako lahko in enostavno, kot nekateri poskušajo prikazati danes. Vesel sem, da sem lahko sodeloval pri osamosvojitvi, hkrati pa bi želel, da bi se politiki v Sloveniji bolje razumeli in da bi v gospodarstvu, pri meji s Hrvaško in pri razčiščevanju preteklosti bolj branili slovenski nacionalni interes."

Čeprav je Janez po upokojitvi celo manj doma kot v času službovanja, ga na to, da je upokojenec, "spomnijo" v Društvu upokojencev Lancovo. Tudi tam je predsednik.

Na območju Zgornje Gorenjske že deset let deluje radovljiško jeseniško območno združenje veteranov vojne za Slovenijo, od vsega začetka je njegov predsednik Janez Koselj, ki je pred dvema letoma tudi dal pobudo za gradnjo doma veteranov v Radovljici in za to navdušil člane, radovljiško in druge občine, donatorje ... Pri gradnji so člani združenja opravili 6.500 prostovoljnih delovnih ur, od tega samo Janez skoraj dva tisoč. Dom so junija letos slovesno odprli in ga že uporabljajo za sestanke, vaje veteranskega pevskega zbora in predstavitev filma o osamosvojitvenih časih na Zgornjem Gorenjskem.

Radovljica

Pomoč iščejo mlade družine in starejši z nizkimi dohodki

Krajevna organizacija Rdečega križa Radovljica želi razširiti "družino" prostovoljk in prostovoljcev in vabi k sodelovanju vse, ki bi se radi vključili in bi želeli pomagati ljudem v stiski. Za dodatne informacije lahko pokličejo na telefonsko številko 051/603-181. Krajevna organizacija ima sedež na Gorenjski cesti 25 v Radovljici in v okviru svojega humanitarnega dela opravlja tudi naloge v centralnem skladišču območnega združenja Rdečega križa v kletnih prostorih stavbe v Prešernovi ulici 1. Skladišče je avgusta zaprto, sicer pa je odprto vsako sredo od 16. do 18. ure in ob četrtkih od 10. do 12. ure. V krajevni organizaciji se zahvaljujejo vsem, ki prinašajo v skladišče uporabne stvari, hkrati poudarjajo, da humanitarno pomoč, to je prehrambene pakete, oblačila, posteljnino in druge potrebščine, iščejo predvsem mlade družine in starejši z nizkimi dohodki. Prostovoljci pobirajo tudi prispevke in članarino, ki letos znaša dva evra za posameznika oz. pet evrov na družino. Zbrani denar porabijo za nujne humanitarne primere, za vsakoletno pogostitev starejših in za obisk ostarelih v Domu dr. Janka Benedika v Radovljici. C. Z.

Radovljica

Usklajevanje olajšav za komunalni prispevek

V občinski upravi so pripravili nova odloka o komunalnem prispevku in o programu opremljanja zemljišč za gradnjo. Občinski svet ju je po obravnavi na zadnji seji pred poletnimi dopusti še drugič "vrnil" v osnutek, ki ga bodo znova obravnavali na septembrski seji. Sprejetje odlokov se je zavleklo predvsem zaradi uskladitve višine in obsega različnih olajšav, ki jih predlagajo zato, da se višina komunalnega prispevka za občane ne bi pretirano povečala. C. Z.

Nagrajenci

Radovljica

Pobuda za dnevni center

Članica občinskega sveta Helena Kralj je na nedavni seji sveta dala pobudo, da bi v stavbi na Ljubljanski cesti 4, kjer imata sedež radovljiško društvo in zveza društev upokojencev, čimprej uredili dnevni center za starejše. Kot je povedala, so si koordinatorke in prostovoljke v projektu Starejši za starejše pred kratkim ogledale tak dnevni center v Ljubljani. Starejši tam telovadijo, kuhajo, se učijo tujih jezikov, spoznavajo računalnik, ustvarjajo z glino, šivajo, rišejo, pojejo, plešejo, uživajo pri družabnih igrah ... "Vsi, ki smo si ogledali center, smo bili navdušeni. Če bi imeli tak center tudi v Radovljici, bi marsikateremu občanu lahko polepšali starost in preprečili depresijo," je prepričana Kraljeva. C. Z.

Kropa

Obnova Klinarjeve hiše

Občina bo v Kropi še letošnjo jesen začela obnavljati Klinarjevo hišo. V pritličju naj bi uredili večnamenski prostor, turistično informacijski center, muzejsko trgovino, internetni caffe, prostor z avtomati za napitke in hrano ter sanitarije. Popravili naj bi še oporni zid za stavbo ter uredili dostop do hiše z zadnje strani in okolico. Po oceni iz lanskega leta jih bo obnova stala 162 tisoč evrov. V proračunu za letošnje in prihodnje leto je za obnovo predvidenih 156 tisoč evrov, od tega bo ministrstvo za kulturo prispevalo 76.463 evrov. Zaprosili so tudi za denar norveškega sklada, vendar doslej odgovora še niso prejeli. C. Z.

Radovljica

Filmsko gledališče

V Linhartovi dvorani v Radovljici vpisujejo do 30. avgusta abonma za Filmsko gledališče. Abonenti si bodo lahko ogledali osem filmov, prvi bo na sporedu ta četrtek, potem pa vsak četrtek vse do 18. oktobra. Cena je 24 evrov, za upokojence, dijake in študente pa 20 evrov. C. Z.

Naše vrste bi radi pomladili

Krajevna organizacija Rdečega križa Lesce je ob letošnjem občinskem prazniku prejela plaketo občine za šestdeset let humanitarnega delovanja.

Cveto Zaplotnik

Lesce - "Priznanja smo veseli, saj je nagrada za preteklo delo in spodbuda za naprej," je dejala predsednica krajevne organizacije Marica Jereb, očitno zadovoljna, da so v občini opazili njihovo humanitarno delovanje. Leški Rdeči križ deluje na območju štirih vasi - Lesc, Hraš, Hlebc in Studenčic in ima (glede na plačano članarino) od 1.000 do 1.200 članov ter šestnajst prostovoljcev. "Med prostovoljci prevladujejo starejši, upokojenci. Naše vrste bi radi pomladili, vendar je ljudi, ki bi bili pripravljeni delati prostovoljno, brezplačno, vse težje dobiti," pravi Marica in dodaja, da poleg programa območnega združenja izvajajo tudi nekatere lastne dejavnosti. Dvakrat na mesec merijo krvni tlak in enkrat mesečno s pomočjo patronažne službe zdravstvenega doma tudi krvni sladkor in holesterol. Dobro sodelujejo s podmladkom na osnovni šoli, zelo so pozorni do starejših in invalidov. Vsako leto jim pripravijo pred novim letom srečanje ali jih obiščejo v domovih za starejše, drobno pozornost jim izkažejo tudi ob osebnih jubilejih. V sodelovanju s socialno službo razdelijo med krajane, potrebne pomoči, prehranske pakete, ki jih dobijo iz državnih zalog in zadnje čase tudi iz Evropske unije. "Večina je pomoči vesela, imeli pa smo že tudi primere, ko so jo zavrnili," pravi Marica. In kaj še počnejo? V zimskem času se družijo pri ročnih delih in telovadijo, spomladi sodelujejo pri očiščevalnih akcijah, poleti kolesarijo ... Jubilej, 60-letnico krajevne organizacije, so proslavili v Tednu Rdečega križa, takrat so pripravili razstavo ročnih del in na proslavi podelili republiška priznanja Rdečega križa. Zlati znak sta prejeli **Tončka Lorenčič** in **Mira Panker**, srebrnega **Polona Košnik, Milka Tonejc** in **Jože Ulčar**, bronastega **Iva Pogačar, Mari Zakovšek** in **Antonija Torkar**, diplome pa **Vlasta Žilih, Šarika Debenec, Mira Stušek, Kati Jerala, Stojan Rezar** in **Marinka Debeljak**.

Foto: Anka Bulovec

Marica Jereb, predsednica krajevne organizacije RK Lesce

LJUDSKA UNIVERZA RADOVLJICA
KRANJSKA CESTA 4,
4240 RADOVLJICA

V šolskem letu 2007/08 smo pripravili vpise v naslednje izobraževalne programe:

- **BREZPLAČNA OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE** (7., 8. in 9. razred)
- **TRGOVEC - PRODAJALEC** od 1. do 3. letnika in prekvalifikacija za poklic PRODAJALEC (ENO,LETO)
- **EKONOMSKI TEHNIK** od 1. do 4. letnika
- **EKONOMSKI TEHNIK - PTI:** 1. in 2. LETNIK za končan program TRGOVEC - PRODAJALEC ter ADMINISTRATOR
- **EKONOMSKI TEHNIK - POKLICNI** TEČAJ za gimnazijce
- **TURISTIČNI TEHNIK** od 1. do 4. letnika
- **FAKULTETA ZA UPRAVO**

V študijskem središču LU Radovljica v študijskem letu 2007/08 vpisuje v 1. letnik dodiplomskega visokošolskega študija UPRAVA in magistrskega študijskega programa UPRAVA

- **PUM - PROJEKTNO UČENJE ZA MLAJŠE ODRASLE**
- **JEZIKOVNI IN RAČUNALNIŠKI TEČAJI**
- **FAKULTETA ZA UPRAVO**

V študijskem središču LU Radovljica v študijskem letu 2007/08 vpisuje v 1. letnik dodiplomskega visokošolskega študija UPRAVA in magistrskega študijskega programa UPRAVA

PREDNOSTI IZOBRAŽEVANJA NA LU RADOVLJICA

• individualno svetovanje • načrtno skrbimo za kakovost izobraževanja (projekt POKI in SVETOVALEC ZA KAKOVOST) • pridobili smo izjavo o kakovosti • plačilo izobraževanja na več obrokov • brezplačna učna pomoč za vsebine v formalnih izobraževalnih programih na stopnji osnovne in srednje šole • status odraslih udeležencev izobraževanja je enak rednemu statusu dijaka/študenta • začetek predavanj je prilagojen udeležencem izobraževanja • v času predavanj zagotavljamo varstvo otrok • možnost dostopa za gibalno ovirane osebe • informacijska pisarna in učilnice so na isti lokaciji • bližina parkirišč, avtobusne in železniške postaje • uradne ure od ponedeljka do četrtka od 8.00 do 18. ure, ob petkih od 8.00 do 14. ure

NE ODLOŽITE SVOJEGA ŠOLANJA ŠE ZA ENO LETO
LJUDSKA UNIVERZA RADOVLJICA - ŠOLA S TRADICIJO!

INFORMACIJE OB DELAVNIKIH od 8. do 18. ure: 537-24-00, info@lu-r.si

SAVA
KMETIJSKO GOZDARSKA ZADRUGA z. o. o. LESCE
Rožna dolina 50, 4248 LESCE
tel: 04 53 53 610 fax: 04 53 53 621 e-mail: info@kgz-sava.si

UPRAVA:
DIREKTOR:
Tel.: 04/53 53 611, fax: 04/53 53 621
e-pošta: info@kgz-sava.si
TAJNIŠTVO:
Tel.: 04/53 53 610, fax: 04/53 53 621
e-pošta: info@kgz-sava.si
ZEMLJIŠKO PRAVNE ZADEVE
Tel.: 04/53 53 624, fax: 04/53 53 621
e-pošta: marinka.semrl@kgz-sava.si

Zadruga z dolgoletno tradicijo na zgornjem Gorenjskem vam iz svojih poslovnih enot nudi raznoliko blago in storitve.

TRGOVINA LESCE:
Rožna dolina 50, Lesce
Tel.: 04/53 53 616, fax: 04/53 53 621
e-pošta: tadeja.kuncic@kgz-sava.si

Delovni čas:
- ponedeljek - petek od 8. do 16. ure
- sobote od 8. do 12. ure
- pestra izbira blaga za kmetovalce, vrtičkarje in ljubitelje malih živali
- prodaja gospodinjskega in tehničnih plinov
- brezplačno svetovanje diplomirane agronomke o uporabi sredstev za varstvo rastlin vsak torek in četrtek od 11. do 14. ure

KOMERCIALA:
Rožna dolina 50, Lesce
Tel.: 04/53 53 612, fax: 04/53 53 621
e-pošta: komerciala@kgz-sava.si
- odkup mleka (mleko izključno prodajamo mlekarnam v Italijo)
- zagotavljamo reden odkup, konkurenčne odkupne cene in zanesljivo plačilo
- odkup klavne živine za potrebe klavnic
- zagotavljamo reden odkup, konkurenčne odkupne cene in zanesljivo plačilo
- organiziramo uslužnostno klanje govedi za potrebe kmetov

POSESTVO POLJČE:
Poljče 50, Begunje
Tel.: 04/53 33 442, fax: 04/53 07 539
- prireja mleka
- prodaja telet, krav in plemenskih telic ČB pasme za nadaljnjo rejo

POSESTVO BLED:
Koroška cesta 8, Bled
Tel.: 04/57 43 701, fax: 04/57 43 701
- prireja mleka
- prodaja telet, krav in plemenskih telic ČB pasme za nadaljnjo rejo

ZBIRNI CENTER SUROVEGA MLEKA POLJČE:
Poljče 50, Begunje
Tel.: 04/53 07 38, fax: 04/53 07 39
e-pošta: ursa.kokalj@kgz-sava.si

Zadruga Sava Lesce je poleg mlekarn, edina zadruga v Sloveniji, ki ima pridobljen ovalni žig za izvoz surovega mleka v tujino.
Za zbirni center imamo uveden interni HACCP sistem, zagotovljeno imamo sledljivost vzorca, vršimo dnevno kontrolo na kvaliteto mleka.
Za pranje cistern imamo lastni CIP sistem.
Prav tako opravljamo test na prisotnost antibiotikov v mleku za potrebe članov zadruge in tudi za nečlane. Test je hiter in zanesljiv. Za člane je analiza vzorca brezplačna, za nečlane znaša **cena testa 3,50 evra (skupaj z DDV).**

SADOVNJAK RESJE:
Mošnje 1/C, Radovljica
Tel.: 04/53 09 251, fax: 04/53 09 250
e-pošta: resje@kgz-sava.si
- sadovnjak ima že več kot 45-letno tradicijo pridelave sadja
- prodaja okusnih gorenjskih jabolk in hrušk zgodnjih in poznih sort, ki so pridelana na naravi prijazen način

KULTURA

Potreba po pisanju ne pojenja

Drugo septembrsko soboto bodo na Pustem gradu nad Lipnico uprizorili igro Grajske zdrahe po literarni predlogi domačinke, pisateljice Polone Škrinjar.

IGOR KAVČIČ

Domačini že nekaj let zapored na Pustem gradu enkrat na leto pripravijo igro po literarni predlogi Polone Škrinjar in tako poskušajo kljubovati imenu, ki se že stoletja drži tega gradu. "Seveda igra tudi letos bo, saj mladi igralci vsako leto sprašujejo, kaj bomo pa tokrat igrali," pravi Polona Škrinjar. Avtorica osemnajstih daljših proznih del, številnih kratkih zgodb in črtic, pravljic, basni in zgodbic za lahko noč ..., kljub bolezni, ki ji v zadnjih letih ni mogla ubežati, še vedno veliko časa preživi ob računalniku, kamor piše nove in nove zgodbe. Tiste iz resničnega sveta, včasih krute in žalostne, spet drugič vesele in polne vedrine, in tiste, ki jih za otroke črpa iz bogatega domišljijskega sveta.

Sem vas danes prekinil sredi zgodbe, ki jo mogoče pišete v vaš novi roman, ali podobno kot mnogi še uživate zadnje dopustniške dneve?

"Letos sem res razmišljala o dopustu in si rekla, avgust bo zame totalni odklop od vsega in bom šla na prave počitnice. Res sva z možem šla v Prlekijo, ki mi je v vseh teh letih, odkar hodim tja, zelo prirasla k srcu, s seboj pa sem prinesla tudi novo zgodbo, ki sem jo prav danes oddala na revijo. Zgodbo, ki me poišče, moram hitro zapisati, da ne gre v pozabo."

V številnih vaših zgodbah glavni junaki prihajajo iz kmečkega okolja. Je tako tudi tokrat?

"Je. Gre za črtico z naslovom Ko ajda zori. Kamorkoli grem, vedno opazujem ljudi okrog sebe, kar mi je prešlo že v navado. Včasih potem videno in slišano napišem, drugič ne. Odvisno, koliko mi snov pade na srce, v dušo, v glavo. Ta črtica je napisana v zame mogoče ne tako značilnem vedrejšem tonu. Vesela zgodba s prleškega podeželja, kjer se mi zdi, še vedno živijo drugače kot pri nas. Ljudje so bolj odprti, odnosi med njimi drugačni ... To je vsekakor en poseben svet."

Življenje na podeželju je od vsega začetka zaznamovalo vaše literarno ustvarjanje, saj tudi sami živite v kmečkem okolju ...

"Že celo življenje sem tu v Zgornji Lipnici, kjer sem bila vselej tesno povezana z Lipniško dolino in življenjem, ki ga tu živimo. Mimo tega tudi pri pisanju preprosto ne moreš. Vselej v prvi vrsti izhajaš iz sebe."

Vse od vaših prvih kratkih zgodb in objav konec šestdesetih let ...

"Svoje prve zgodbe sem začela objavljati v Kmečkem glasu v letih 1966/67, kjer se je takrat z literarnimi prispevki ukvarjala pesnica Neža Maurer. Igro Pusti grad pa sem napisala že pri sedemnajstih. Moja prva knjiga je bila povest Pavla, s katero sem dobila tudi prvo priznanje, ko je bila ta še rokopis, potem pa je izšla v redni letni zbirki Prešernove družbe. Takrat sem precej aktivno pisala in ob tem trideset let hodila v službo v Iskro v Lipnici. Dokler sem pisala krajše zgodbice, je bil to moj hobi, z romanom pa je moje pisanje dobilo novo dimenzijo. Sicer pa danes piše veliko ljudi, le Slovencev, ki bi brali, je malo."

Ko sem prebiral seznam upravičenih do knjižničnega nadomestila, sem vaše ime zasledil v njegovi gornji polovici na 128. mestu. Kar je, to, morate priznati, precej visoko.

"Tako uvrstitev prinese predvsem dejstvo, da pišem tudi za otroke. Moj mladinski roman Klapa Joka Koprive je eden najbolj branih. Na založbi pa čaka tudi moj novi roman, ki ima naslov Zorenje divjih drnosljev."

Drnosljev?

"Ne poznate drnoslja?"

Prav nič.

"To je slivi podoben sad, največkrat je temno moder, lahko tudi nekoliko rumenkast. Drnoselj je zelo redek in nima kot sad nobene vrednosti."

Kot pisateljica ste predani realizmu. V svojih zgodbah orisujete vso težo trdega življenja na kmetih, podeželsko odmaknjenost od centra, življenjske travme, ki spremljajo kmečke in delavske ženske ...

"Tudi sama sem živela kmečko življenje in ga temu primerno dobro poznam. Pri nas ni mogoče preživeti samo od kmetije, zato smo bili vedno priča nekakšnemu polovičarstvu. Tako je bilo delavsko kmečko življenje. Ponavadi ti ljudje niso študirali in niso dosegali vidnejših mest v tovarnah, ampak so bili delavci. Delavci v tovarni, delavci doma na kmetiji. Žalostno je to, da so ti ljudje v tovarni delali zato, da so lahko doma za kmetijo kupovali stroje. Tudi pri nas je bilo premalo zaslužka od kmetije, čeprav smo imeli na njivah vse kulture. Že ded je bil poleg tega kolar, moj oče je bil tesar in je naokrog postavljal ostrešja, moj mož je delal kot šofer ... mladi pa so usmerjeni povsem proč od kmetije.

Sama sem snovi za knjige črpala iz okolice. Od žensk, s katerimi smo skupaj delale v tovarni, sem izvedela številne zgodbe. Poznala sem največ takih, kakršna sem bila sama. V življenju so se nekatere znašle in uspele, spet drugim pa se je ponesrečilo. Te stiske žensk sem opisala že v povestih Pavla in Črni človek ter v nagrajenem romanu Grenko brinje, medtem ko je knjiga Beg pred senco zgodba o proletarcu, kakršnih pa tudi ni več. Medeno leto je eden od zadnjih mojih romanov in je spev zemlji, ljubezni in ženskam, ki se borijo, vsaka na svoj način. Roman Zgodnja pozeba je zadnji, ki je pri dvema letoma izšel pri Mladinski knjigi."

Rekli ste, da so zgodbe nastajale tudi iz pripovedovanj sodelavk, pa ljudi iz vaše okolice, doline ... Se je kdaj kdo spoznal v vaših knjigah?

"Ko gre za tovrstno literaturo, ne bi smeli posegati v avtorjevo svobodo. V to sem prepričana. Seveda se ljudje najdejo v zgodbah, o ja. A pri meni na srečo še ni prišlo tako daleč, kot pri Smolnikarjevi. Tudi ob romanu Zgodnja pozeba, ki je na neki način pogled skozi okno. Ob določenih temah ne morem graditi na povsem izmišljeni zgodbi in le dodajati in dodajati. Zato raje začnem pri resnični zgodbi, ki ji seveda dodajam in od nje odvzemam. Zgodba ne more biti za lase privlečena. Drži pa, da mora avtor pri pisanju biti zelo previden. No, tudi sama sem pred leti imela problem pri romanu Beg pred senco. In sicer v službi, kjer smo se tako rekoč vsi med sabo poznali, pa sem imela nekaj težav nadrejenih zato."

Zdaj ste upokojeni, ali pišete več ali manj kot prej?

"Ne vem, kaj naj rečem. Prišla so tudi že neka leta, ko delaš manj in počasneje. Kot se spominjam svojih začetkov, sem vstajala ob petih zjutraj, šla v tovarno, na začetku delala za trakom, kasneje kot tehnična risarka v razvoju, ob drugi sem prišla domov, kjer sta me že čakali motika in njiva. Pisala sem zvečer. To mi je uspevalo precej let, spala sem po štiri, pet ur, zjutraj pa spet naprej. Danes ne bi več mogla na tak način ponočevati. Ponavadi delam zjutraj in če dobro razmislim, veliko pišem. Pisanje je hkrati tudi pobeg pred težavami, ki jih imaš, pred boleznijo, ki me je v zadnjem letu priklenila na invalidski voziček, pa tudi sicer se nekako umakneš pred različnimi stanji ..."

Foto: Igor Kavčič

Polona Škrinjar v torek, 21. avgusta, v svojem pisateljskem kotičku doma v Zgornji Lipnici

Zadnja leta ste napisali tudi veliko pravljic za otroke ... Spodbuda vnukov?

"Mogoče so bili v nekem trenutku res vzgib tudi moji trije vnuki, od katerih sta dva že srednješolca, mlajši pa ima deset let. Pravljice sem pravzaprav pisala vseskozi, saj so te v primerjavi z romani kot nekakšen posladek po dobrem kosilu. Že nekaj let pišem pravljice za lahko noč, ki jih predvajajo na radiu, pa pravljice in basni za različne revije Modri kačji pasti, Vrtoglavi muflon, Hrošč rogač. Zakaj vlaki zamujajo je bila ena izmed pravljic, ki so jo pred leti otroci izbrali za najlepšo pravljico za lahko noč. In to mi je pomenilo več kot marsikatera nagrada. Tudi Modri kačji pastir je uspešen, dramatizirali so ga tu pri nas za igro na Pustem gradu, letos pa tudi v Idriji. Po tej pravljici so izdelali tudi avtohtono domačo idrijsko čipko, kar mi je res v čast. Vaša pravljica je tako topla in iskrena, so mi rekli, da so zato uporabili tega kačjega pastirja. Modna oblikovalka je čipko zlila tudi v obleko in moram reči, da je ta prečudovita. Menda bo šla jeseni na modne steze v Italijo."

Če bi imeli možnost v mladosti ubrati drugačno pot, študirati v Ljubljani ...

"Že sem premišljevala o tem. Ko sem bila v osnovni šoli, sem hotela postati igralka, pa se je cel razred krohotal, z učitelji vred. Ti s slabimi ocenami, iz ene zakotne vasi ..., pa igralka. Hmmm, mogoče sem tudi iz nekega protesta začela pisati, češ saj s tebe pa nič ne bo ... Premišljevala sem tudi, kaj če bi mi bilo dano, da bi šla študirat, najbrž primerjalno književnost ali kaj podobnega. Verjetno bi bila zelo zadovoljna v svojem poklicu, saj bi delala z literaturo, najbrž pa nikoli ne bi sama pisala knjig."

Kaj bi radi še napisali, pa se še niste imeli časa ali pa poguma lotiti?

"Rada bi enkrat izdala zbirko moje kratke proze, z leti se je namreč nabralo veliko kratkih zgodb, črtic ... Željo imam v eni knjigi zbrati basni, ki jih zdaj pišem za revijo Mavrica, in mogoče bi se vrnila k dramatiki. Rada bi napisala eno res dobro odrsko delo, če bi mi le uspelo. Sicer pa sem, posebej v tisti praznini, ko en projekt zaključiš, že večkrat rekla, to je pa moja zadnja stvar, zdaj je pa zadosti. Pa ne gre. Vedno se vrnem."

Zanimivosti

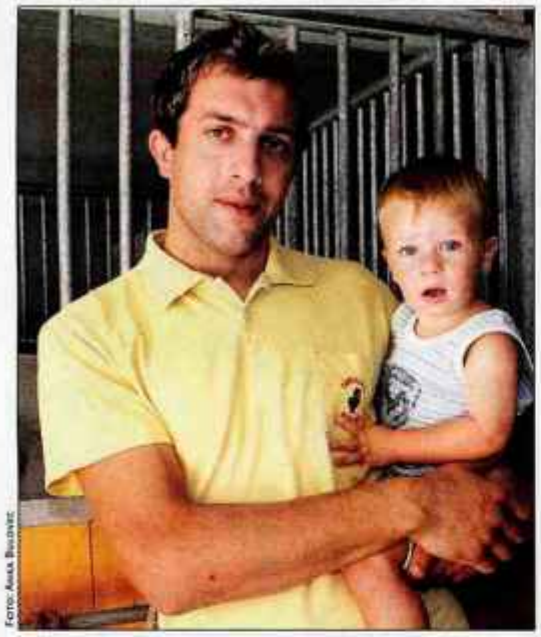

Foto: Anka Bulovec

Janez z dveletnim sinom Juretom

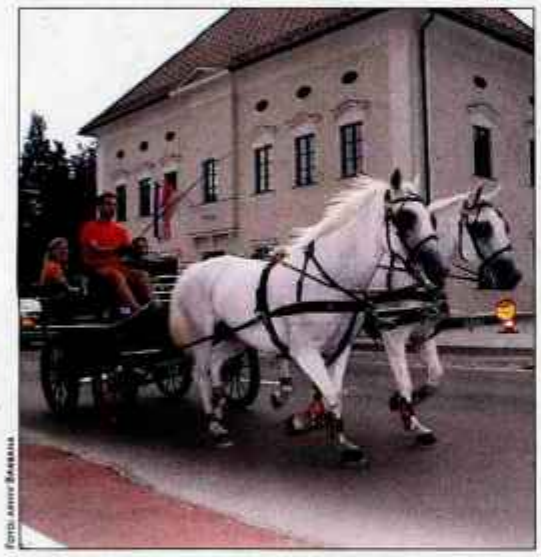

Foto: Arhiv Barbana

Lipicanca v vožnji kočije

Foto: Anka Bulovec

Čreda lipicancev na bližnjem pašniku

Lipicanci se kopajo v Savi

"Ko je meni vroče, je verjetno tudi konjem. Takrat jih spustim v bližnjo reko Savo, da se osvežijo, zaplavajo in se potem povaljajo še po tleh," pravi Janez Peternel, ki na domačiji v Globokem skupaj z ženo Nino vodi vzrejno hišo lipicancev Barbana.

Cveto Zaplotnik

Globoko - "Na kmetiji smo se nekdaj ukvarjali z živinorejo. V začetku devetdesetih let smo odprli kmetijsko trgovino, leta 1994 smo na mamino pobudo kupili prvo kobilo lipicanko, Barbano. Ko sem spoznal Nino, mojo sedanjo ženo, ki je tudi velika ljubiteljica konj, sva se začela bolj resno ukvarjati s konjerejo in sva ustanovila vzrejno hišo lipicancev, ki sva jo poimenovala po naši prvi kobili Barbani," je začetke vzreje lipicancev opisal Janez in poudaril, da ju pri tem podpirata tudi starša. Danes Peternelova čreda lipicancev šteje štirinajst konj šestih različnih rodov, najstarejša med njimi je Barbana, ki je tudi dala že trinajst odličnih potomcev in na katero so v vzrejni hiši zelo ponosni. "Ni težko dobiti žrebeta, veliko težje je iz žrebeta "narediti" konja, ki zna voziti vprego ali ga je možno jahati," je dodala Nina in poudarila, da so vsi njihovi konji, med katerimi je pet živahnih žrebet, miroljubni in prijazni do ljudi.

V vzrejni hiši Barbana so kot novost uvedli jahanje v "baročnem pridihu", pri katerem je jahač oblečen v baročna oblačila. Na kobili Monteaura jaha Angelika Pristav, na konju Slavina pa gospodar Janez.

V Sloveniji se je uveljavil "stereotip", da so lipicanci doma le v Lipici, a podatki kažejo drugačno sliko. Vseh je okrog 950, od tega jih je "le" 400 v Kobilarni Lipica, vsi drugi so v zasebni reji po Sloveniji. Na Gorenjskem, kjer naj bi jih bilo blizu sto, so zaradi dobrih možnosti za pašo idealne razmere za rejo. "Lipicanci so radi svobodni, na prostem ...," je dejal Janez in priznal, da s konji živijo in tudi uživajo. "Poleti, ko je nam vroče, je verjetno vroče tudi konjem. Takrat jih spustimo v bližnjo Savo, da se okopajo, zaplavajo in se potlej običajno kar vsi naenkrat tudi povaljajo po tleh. Ker so navajeni vode, se potem tudi na cesti manj bojijo luž."

V vzrejni hiši Barbana vzrejajo lipicance za vožnjo z vprego, za jahanje in za prodajo. Deset let pomeni v konjereji bolj malo, a zadnja leta jih že spoznavajo v tujini, kamor vsako leto prodajo tudi dva konja. Na kmetiji so registrirali dodatno dejavnost za prevoze porok in oglede kmetij. Imajo dve kočiji, eno bolj imenitno za prevoze poročnih parov in za druge slovesne dogodke, in drugo, ki jo uporabljajo za učenje mladih konj in lastne potrebe. S konji se pepri snemanju Mobitelove reklame v Ljubljani, na konjih pozdravljali turiste na Bledu in mladoporočence, vozili predsedniškega kandidata Jožeta Andrejaša, sicer Nininega očeta ... V stari hiši so uredili konjsko sobo, v kateri imajo konjsko opremo, slike z motivi konj in spominke, poskrbeli so tudi za zanimivo in dobro obiskano spletno stran. In kaj načrtujejo za naprej? Čredo konj bi radi še povečali, do dvajset, zgradili dodatni hlev, pripravili dan odprtih vrat ...

Foto: Arhiv Barbana

Lipicanci in Janez med kopanjem v Savi

Zanimivo! Lipicanci so manjši od večine toplokrvnih konj, a so zaradi elegantnega vratu, izrazitega gibanja telesa in visokega dvigovanja nog videti precej višji.

MEKON LOKA D.O.O.
Podlubnik 253, 4220 Škofja Loka
tel.: 04 51 50 590
info@mekon-loka.si
www.mekon-loka.si
JEZIKOVNI TEČAJI
• Angleščina • Nemščina • Italijanščina
• Španščina • Francoščina • Ruščina
• Slovenščina • Latinščina • Hrvaščina
TEČAJI ZA PROSTI ČAS
• Mozaik • Klekljanje • Nakit
• Keramika • Risanje • Slikanje
• Poslikava stekla, svile,...
RAČUNALNIŠKI TEČAJI
• Windows • Word • Excel • Power Point
Pričetki od 17. septembra dalje!

KAV ANKERST
Proizvodnja
• nateznih vijakov
• žičnih spon
• valjanje navojev
• oblikovanje žic
Franci Ankerst, s. p.,
Vrbnje 9, 4240 Radovljica
Tel.: 04/530-48-40
Fax: 04/530-48-41
E-naslov: kav@siol.net
www.kav.si

www.tinaraft.si
E-naslov: tinaraft@siol.net
RAFTING CENTER TinaRaft
GSM: 041/646-255
• rafting po reki Savi in Tari
• najem kajakov in mini raftov
• najem prostora za piknik

ZANIMIVOSTI

S cesto se ne bodo nikoli sprijaznili

"Preveč dela in znanja smo vložili v kmetijo, da bi se lahko sprijaznili z avtocesto v bližini," pravi kmet dr. Anton Dolenc in poudarja, da jim bo avtocesta povzročila veliko škodo.

CVETO ZAPLOTNIK

Vrbnje - Na Dolenčevi kmetiji so že v začetku osemdesetih let začeli razmišljati o tem, da bi se zaradi prostorske utesnjenosti na Gorici preselili na novo lokacijo. Ker so v občini takrat predvidevali, da bo avtocesta potekala po severni trasi, jim je takratni župan dal dovoljenje za postavitev hleva in stanovanjske hiše na kmetijskem zemljišču v Vrbnjah, nasproti radovljiške bencinske črpalke ob glavni cesti, kamor so se sredi osemdesetih let tudi preselili. Po letih in desetletjih iskanja in "premikanja" trase sem in tja je obveljala rešitev, po kateri se je avtocesta na odseku mimo Radovljice zelo približala Dolenčevi kmetiji, ki velja za najboljšo mlečno kmetijo na Gorenjskem in v Sloveniji. Lani se "zaropotali" tudi gradbeni stroji ...

Foto: Anka Bulovec

Avtocesta je Dolenčevim vzela sedemnajst hektarjev lastnih in najetih zemljišč.

Izgubili sedemnajst hektarjev zemljišč

"Težko že čakam, da se bo gradnja končala in da se bo stanje normaliziralo, povsem pa se s cesto v bližini naše kmetije ne bom nikoli sprijaznil," je povedal Anton Dolenc in poudaril, da jim bo povzročila veliko škodo. V bližini kmetije, v razdalji od sto metrov do dveh kilometrov, jim je vzela sedemnajst hektarjev lastnih in predvsem najetih kmetijskih zemljišč. Izgubljena zemljišča so lahko le deloma nadomestili. Dva hektarja so kupili, približno deset so jih najeli. "V bližini ni zemljišč za najem, a da bomo izpolnili pogodbene obveznosti iz Slovenskega kmetijsko okoljskega programa (SKOP), smo jih najeli tudi v Lipnici in Kamni Gorici, kar pa zaradi oddaljenosti ni rentabilno. Nekaj zemljišč je naprodaj tudi v bližini, a so draga oz. dražja, kot nam je Dars plačal za tista na trasi avtoceste," je povedal Anton Dolenc.

neprijetnosti, ki jih povzroča sama gradnja. Kot pravijo, se je prah "usedel" na balkone in se zajedel v fasado, dve visoko breji kravi sta zaradi prahu dobili pljučni emfizem in so ju morali dati v klavnico, podaljšal se je dostop do njiv in travnikov ...

Foto: Anka Bulovec

Dr. Anton Dolenc: "Nismo krivi, da poteka avtocesta mimo naše kmetije."

Foto: Anka Bulovec

Cveta Dolenc kaže na prah na okenski polici hiše v Vrbnjah.

Na Dolenčevi kmetiji redijo od 120 do 130 glav goved, od tega 65 do 70 krav. Lani so dosegli povprečno mlečnost čez 11 tisoč kilogramov mleka na kravo. Na dan oddajo v mlekarno dva tisoč litrov mleka. Na razstavah so prejeli že veliko priznanj za rejske dosežke.

Pričakujejo odškodnino

Prireja mleka se jim zaradi izgubljenih zemljišč ne bo zmanjšala, saj bodo razliko nadomestili z višjo mlečnostjo na kravo in tudi z nakupom krme, vendar pa se bo precej poslabšala ekonomika oz. donosnost. V Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj so jim izračunali, da bo na leto skoraj 21 tisoč evrov izpada dohodka, kar predstavlja deset do petnajst odstotkov celotnega dohodka kmetije. Avtocesta je tudi zmanjšala vrednost nepremičnin oz. celotne kmetije, namesto celotne črede lahko pasejo le plemenske telice, veliko je tudi

Dolenčevi so že novembra lani pisno pozvali Dars k dogovoru o višini odškodnine, julija letos so s problemom seznanili tudi ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Prepričani so, da so do odškodnine upravičeni. V družbi za avtoceste (Dars) so pojasnili, da za izplačilo odškodnine zaradi izpada dohodka ni dovolj le pavšalno navajanje zneska, ampak je treba "predhodno dokazati vse pravno priznane elemente škode". Enako velja tudi za neposredno škodo, za katero je na podlagi pogodbe z Darsom odgovoren izvajalec del, ki bo Dolenčevim po končani gradnji očistil stanovanjsko gradnjo in gospodarsko poslopje. Navajajo še, da Dolenčevi k dopisu, ki so ga poslali na Dars novembra lani, niso priložili zahtevka za višino odškodnine.

Radovljičani o predsedniškem kandidatu

Jože Andrejaš, lastnik gostilne Lectar v Radovljici, bo poskušal zbrati dovolj podpisov in se na volitvah potegovati za predsednika države.

Foto: GORAZD KAVČIČ

Ivan Dimič: "Dobro je, da bo prvič doslej na predsedniških volitvah tudi Radovljica imela "svojega" kandidata, vendar ima bolj malo možnosti za izvolitev. Morda bi bil v prihodnosti lahko radovljiški župan."

Foto: GORAZD KAVČIČ

Ramuš Metaj: "Čeprav sem Radovljičan, Jožeta Andrejaša ne poznam. Vem, da je gostilničar, vendar v njegovi gostilni še nisem bil. Komu bom namenil svoj glas, se bom odločil na podlagi volilne kampanje."

Foto: GORAZD KAVČIČ

Fani Krušelj: "Če bi bil predsednik države iz Radovljice, bi verjetno lahko kaj dobrega naredil za Radovljico in njene občane. Škoda je, ker s kampanjo za predsednika ni začel že prej."

Foto: GORAZD KAVČIČ

Zdenko Race: "Jožeta poznam, na volitvah pa ga verjetno ne bom podprl. Ne vem, zakaj kandidira. Med tako močnimi kandidati nima nobene možnosti." C. Z.

Gradbeno podjetje s celovito ponudbo

Gradbeno in storitveno podjetje Promas, d. o. o., iz Srednje vasi pri Begunjah je znano predvsem po individualnih gradnjah. Po novem strankam priskrbijo tudi vse potrebno za izvedbo določenega objekta po načelu od zasnove do izvedbe.

Osnovna dejavnost podjetja Promas, d. o. o., iz Srednje vasi pri Begunjah so proizvodnja, marketing in storitve v gradbeništvu. Ukvarjajo se s splošnimi gradbenimi deli, adaptacijami in sanacijami, injektiranjem slabo nosilnih zidov in konstrukcij, ojačitvami betonskih in armiranobetonskih konstrukcij, sanacijami vložnih zidov, izdelavo diletacij in vodonepropustnih stikov, izvajanjem vseh vrst gradenj, projektiranjem in nadzorom nizkih in visokih gradenj, različnimi storitvami z gradbeno mehanizacijo, transportnimi storitvami ... Najbolj so poznani po individualnih gradnjah, po novem pa je njihova ponudba na tem področju še bolj celovita. V preteklosti so namreč objekte pripeljali do tretje podaljšane gradbene faze, zdaj pa na enem mestu strankam nudijo vse potrebno za izvedbo določenega gradbenega posega. "Strankam lahko hišo ponudimo v celoti. Če je potrebno, poiščemo primerno parcelo, poskrbimo za projekt, pripravimo ustrezno dokumentacijo in pridobimo dovoljenja. Po sami izvedbi opravimo tudi zaključna dela, priskrbimo vselitveno dovoljenje in uredimo okolico," je o celovitejši ponudbi podjetja Promas, d. o. o., povedal direktor **Anton Renko**. Strankam torej zagotavljajo najboljšo možno izvedbo določenega projekta, te pa se s tem izognejo dolgotrajnemu iskanju različnih izvajalcev in usklajevanju le-teh, kar zna včasih biti zelo naporno.

Podjetje je bilo ustanovljeno leta 1993. "Vsak začetek je težak in tudi v našem primeru je bilo tako. Začeli smo brez izkušenj o vodenju podjetja," se spominja. "Najprej smo delali z delovno silo iz republik bivše Jugoslavije. Danes, na primer, polovico ekipe zaposlenih sestavljajo domači fantje, druga polovica fantov pa prihaja iz sosednjih držav," je dejal direktor in dodal, da so s kadri na področju gradbeništva še vedno velike težave. Prav zato so se v preteklosti lotevali predvsem manjših gradenj, a so se v zadnjih letih kadrovsko zadosti okrepili in so tako sposobni izpeljati tudi zahtevnejše projekte. "Pridobili smo že nekaj večjih projektov, ki jih bomo verjetno morali izpeljati s podizvajalci. Sicer pa naše podjetje ta čas zaposluje 16 delavcev, (inženirja gradbeništva, 8 kvalificiranih zidarjev, 3 tesarje, strojnike TGM in voznike," je še dodal gospod Renko. Promas, d. o. o., je družinsko podjetje, kjer je zadovoljstvo strank načelo, ki se ga držijo od vsega začetka. Ekipo odlikuje profesionalen pristop do strank, kamor sodijo natančnost, resnost, poštenost, fleksibilnost in držanje dogovorjenih rokov. Velik pomen namenjajo kakovosti, ki jo dosegajo z znanjem in dolgoletnimi izkušnjami.

GRADBENO IN STORITVENO PODJETJE

d.o.o.
PROMAS

SREDNJA VAS 5, 4275 BEGUNJE

Tel.: 04/53-07-790, Fax: 04/53-34-011
GSM: 041/639-435, 051/365-674
E-naslov: info@promas.si, www.promas.si

Turizem

Mil pogled na Lipniško dolino

Na naravoslovni učni poti Pusti grad je tudi točka, ki so jo poimenovali Mil pogled. Tam so se nekdaj med pogrebnim sprevodom (simbolično) ustavili, da se je pokojnik še zadnjič ozrl po Lipniški dolini.

Cveto Zaplotnik

Radovljica - Ob sedanjem načinu življenja vedno več ljudi išče sprostitev v naravi, ena od možnosti za to je tudi sprehod po učni poti. V bližini Radovljice, na urejenem parkirišču pri podvozu železniške proge, ob cesti, ki vodi k radovljiški čistilni napravi, je izhodišče naravoslovne učne poti Pusti grad. Sprehod po poti je prav prijeten, a če vzamemo s sabo še vodič, je lahko tudi zelo poučen. Na sedmih informacijskih točkah (tablah) in iz vodiča zvemo marsikaj koristnega in zanimivega o sonaravnem in umetno osnovanem gozdu, Fuxovi brvi, reki Savi, geološki zgodovini radovljiškega območja, pomenu gozda in vode, živalskem in rastlinskem svetu ter o zgodovini Radovljice in Pustega gradu. Pozorni obiskovalec opazi ob poti še kaj drugega - "šop" lubadark, znamenje v spomin na prvo slovensko romanje v Lurd 20. maja 1908, koše za odpadke, tudi gobo dežnikarico ...

Po obnovljeni Fuxovi brvi

Pot po Fuxovi brvi preko Save je pešcem vedno pomenila najkrajšo povezavo med Radovljico in Kamno Gorico. Ko je bila Kamna Gorica še pomemben letoviški kraj, so po njej hodili tudi dopustniki, ki so se do Radovljice pripeljali z vlakom. Narasla Sava je leta 1965 odnesla Pižov most na Lancovem, plavajoče tramovje pa je bilo usodno tudi za Fuxovo brv. Ko jo je radovljiška občina po sedemintridesetih letih obnovila, je s tem omogočila tudi ureditev učne poti, kot si jo je zamislil domačin in občinski svetnik Stane Perc. Da ima radovljiška občina takšno pot, so zaslužni tudi občina, ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, blejski zavod za gozdove, lastniki zemljišč, ki so brezplačno odstopili služnostno rabo ...

Dobro označena

Pot je dolga nekaj manj kot pet kilometrov in jo je možno prehoditi v slabih dveh urah, skoraj v celoti poteka po gozdnih in poljskih poteh in je dobro označena. Začne se v bližini podvoza pod železniško progo, se nadaljuje po gozdu, prečka Savo preko Fuxove brvi, se pri kapelici na križišču poti za Kamno Gorico in Globoko obrne proti Galerijam, se dvigne na plato Lipniške doline, se usmeri proti Pustemu gradu in zaključi pri zadružnem domu na Lancovem. Na poti je tudi mesto, poimenovali so ga Mil pogled. Kot lahko preberemo v vodiču, so se tam domačini nekdaj pri pogrebnem sprevodu simbolično ustavili, da se je pokojnik še zadnjič ozrl na Lipniško dolino, kjer je preživel večino svojega življenja, in se ozrl na Radovljiško kotlino in na Radovljico, kamor je bil namenjen k večnemu počitku.

Pot je dobro opremljena z informacijskimi in usmerjevalnimi tablami.

Po obnovljeni Fuxovi brvi čez Savo

Pot večinoma poteka skozi gozd.

Vodnik po zanimivih poteh

V turističnem društvu Begunje so lani izdali turistični vodnik, letos prenavljajo bife Jurček, v prihodnje pa bi radi obnovili vrt alpskega cvetja in uredili oskrbno mesto za avtodome.

Cveto Zaplotnik

Begunje - V društvu so lani izdali turistični vodnik z zloženkami o petih tematskih poteh, letos so dodali šesto s predstavitvijo nastanitvenih zmogljivosti in gostinske ponudbe, v prihodnje bodo morda dodali še kakšno. Vaška pot vodi po vasi Begunje in vključuje Robačnekov mlin, staro vaško jedro, cerkev sv. Urha, graščino in pokopališče talcev ter Plečnikov park. Petrova pot zahteva lažji vzpon do cerkvice sv. Petra, potem pa vodi pohodnika še do mežnarije pri Gorjaku, arheološkega najdišča v jami ob kapelici ter do razgledne točke in točke pozitivne energije. Če se pohodnik odloči za Lambergovo pot, si lahko ogleda arheološko najdišče Njivice, jamo Zijalko, Hudičev gradič, grad Kamen in dolino Drage. Pastirska pot zvabi obiskovalca na begunjske planine in k planšarijam - najprej v sotesko Luknja in k slapovom potoka Begunjščica, nato na planino Preval, k izviru Roža, na Begunjščico ter še na Poljško planino in Planinco. Podgorska kolesarska pot je namenjena kolesarjem in vodi mimo razvalin gradu Gutenberg in cerkve sv. Lucije do Brezij in gradu Drnča. Vsaka od teh poti vključuje še gostinsko ponudbo, od gostiln do turističnih kmetij in planšarij.

Manj ležišč kot nekdaj

Kot je povedal predsednik turističnega društva **Blaž Finžgar**, je turistični vodnik po teh poteh pošel in ga bodo še letos ponatisnili. V prihodnje bi poti radi označili, na zanimivih točkah postavili informacijske table ter vzgojili turistične vodiče, ki bi bili pripravljeni voditi turiste po teh poteh. Z razvojem turizma v Begunjah in v okoliških vaseh niso najbolj zadovoljni, v Begunjah je zdaj celo manj ležišč, kot jih je bilo pred petindvajsetimi leti. Nekaj so k zmanjšanju prispevali predpisi, deloma pa tudi kriza v turizmu ob razpadu Jugoslavije oz. ob slovenski osamosvojitveni vojni, ko je marsikdo prenehal oddajati turistične sobe. Klasičnih letoviščarjev, kakršni so bili v času, ko so bile Begunje znano klimatsko letovišče, ni več, turistični obisk v kraju narašča predvsem zaradi Avsenikov. Še vedno je veliko "šolskega turizma" z ogledom muzeja talcev, gradu Kamen in doline Drage. Begunje s svojo okolico pa so zanimive tudi kot izhodišče za planinske ture. "Osnova za razvoj turizma so podjetniške pobude, turistično društvo lahko le povezuje to ponudbo," pravi Blaž Finžgar in poudarja, da se v kraju še vedno dogaja premalo zanimivega za turiste. Društvo pripravi vsako leto nekaj svojih prireditev, pri nekaterih še sodeluje.

Upravljajo štiri objekte

Društvo, ki šteje okrog tristo članov, upravlja s štirimi objekti - s sankaško kočo na Sv. Petru, gostiščem v Dragi, bifejem v Krpinu in bifejem Jurček v središču Begunj. Vse objekte oddajajo v najem, najemnina je tudi glavni finančni vir društva, nekaj denarja dobijo še od turistične takse in za posamezne projekte tudi od občine. Jurček je zaradi obnove zaprt in ga bodo ponovno odprli v treh mesecih, dogradili pa bi radi še prostor za turistično informacijsko pisarno, vendar za širitev niso dobili dovoljenja. V društvu si želijo v bližnji prihodnosti uresničiti še dve ideji. V Dragi bi radi obnovili vrt alpskega cvetja, v Begunjah pa uredili oskrbno mesto za avtodome. Kot ugotavljajo, je turistov z avtodomi vse več, ni pa znano, kako se oskrbujejo in kam odlagajo odpadke in odplake.

Bife Jurček v Begunjah obnavljajo.

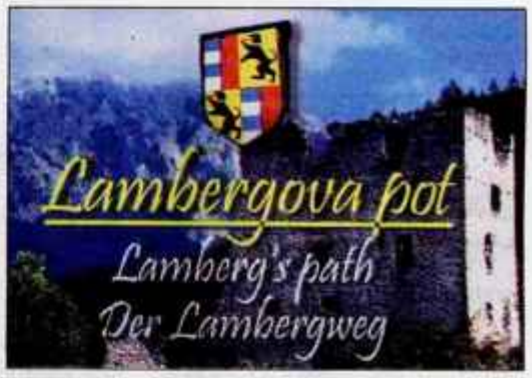

Naslovnica ene od tematskih poti turističnega vodnika

Gospodarstvo

Direktor podjetja Borut Kelih | Foto: Anka Bulovec

V proizvodnji LED prikazovalnikov

Slovenija je za nas že premajhno tržišče

Podjetje Lea iz Lesc je za gospodarski napredek in odpiranje novih delovnih mest prejelo občinsko priznanje - pečat občine. Lani je osvojilo gazelo za najhitreje rastoče podjetje na Gorenjskem.

Elena Novak

Lesce - Podjetje je bilo ustanovljeno leta 1991, na sedanji lokaciji v Lescah deluje od leta 1996. Specializirano je za razvoj, proizvodnjo in prodajo različnih LED prikazovalnikov - diod, ki aktivno oddajajo svetlobo v različnih barvah. "V Sloveniji smo začeli z bančnim programom - elektronskimi tečajnimi listami in nadaljevali s športnimi semaforji (večina športnih dvoran v Sloveniji je opremljena z našimi športnimi semaforji), leta 1998 pa smo zaradi velikih investicij države v izgradnjo avtocestnega omrežja začeli izdelovati še cestno signalizacijo. Zdaj ta program predstavlja že večino naše proizvodnje," razloži **Borut Kelih**, direktor podjetja. Z LED prikazovalniki so opremili mejna prehoda Obrežje in Jelšane, številne cestninske postaje, njihovi so tudi prikazovalniki ure in temperature na slovenskih avtocestah.

Podjetje načrtuje prodor na evropsko tržišče, zanimive so tudi druge države, npr. Ukrajina. V zadnjem letu jim je s projektom 180 LED prikazovalnikov za parkirišče na letališču Oslo na Norveškem uspel prodor na zahtevno skandinavsko tržišče. Julija so zaključili dobavo 43 prikazovalnikov za avtocesto mimo Blatnega jezera na Madžarskem v vrednosti dobrega pol milijona evrov. Posel so izpeljali v zelo kratkem času dveh mesecev. Že nekaj let dobavljajo opremo nemškemu podjetju Horizont, ki ima 50-odstotni delež na nemškem trgu. "Slovenija je za nas že premajhno tržišče," pove Kelih in doda, da posebno pozornost namenjajo zagotavljanju kakovosti ter zadovoljevanju evropskih standardov.

V zadnjih šestih letih so obseg poslovanja povečali za štirikrat, število zaposlenih so podvojili, dodano vrednost na zaposlenega pa potrojili. Za letos načrtujejo obseg poslovanja v višini 3,8 milijona evrov, ta znesek pa bodo presegli.

Zaposlujejo 35 večinoma visoko izobraženih delavcev, skupaj z dobavitelji ohišij in storitev strojnega spajkanja pa ustvarjajo več kot 50 delovnih mest. Kot ostala podjetja v tehnični dejavnosti se soočajo s pomanjkanjem kvalitetnega visoko izobraženega tehničnega kadra. Kelih pove, da večina tega kadra ostane v Ljubljani, nekaj ga ostane še v okolici, dlje pa že ne gredo. "Problem naših fakultet je v tem, da imajo premalo stikov z industrijo," pojasni Borut Kelih razloge za upad kvalitete tehničnega kadra. Trenutno štipendirajo dva študenta, kar jim bo zagotovilo dober kader za prihodnost.

Podjetje je v izključni zasebni lasti, razmišljajo pa že tudi o strateškem partnerju. "Nekaj stikov smo že navezali, to vseskozi počnemo," zaključi Borut Kelih.

Velik prispevek k čistejšemu okolju

KOMUNALA RADOVLJICA d.o.o.

Ljubljanska 27, 4240 Radovljica
Tel.: 04/537 01 11, Fax.: 04/ 537 01 12
http://www.komunala-radovljica.si

Komunala Radovljica je z januarjem letos postala upravljavec novozgrajene Centralne čistilne naprave Radovljica (CČN). Namenjena je čiščenju komunalnih odpadnih vod z območja Radovljice in okolice ter čiščenju grezničnih odplak. Velikost CČN je 17.320 populacijskih enot. Gre za sodobno biološko čistilno napravo, na kateri je tudi posebna enota t. i. septika, namenjena sprejemu grezničnih gošč. Z letom 2007 je namreč Komunala Radovljica na osnovi državne in občinske zakonodaje uvedla sistematično praznjenje greznic v občini Radovljica. Greznice se praznijo po terminskem planu, ki predvideva pogostost praznjenja povprečne greznice enkrat na tri leta. V primeru nujnih stanj se greznice praznijo tudi interventno. V letošnjem letu planirajo čiščenje 800 greznic, začeli pa so po abecednem vrstnem redu naselij.

Nekaj hude krvi je pri nekaterih občanih sprožil način zaračunavanja odvajanja in čiščenja. S sklepom občinskega sveta namreč Komunala Radovljica v tem primeru vse občane obravnava enako - tako uporabnike javne kanalizacije kot tudi lastnike greznic - in jim zaračunava enotno ceno. Uporabnikom javne kanalizacije plačilo zagotavlja sprotno odvajanje odplak po ceveh, lastnikom greznic pa enkrat na tri leta odvoz gošče s posebnim vozilom. "Čiščenje greznic je javna dobrina, ki smo jo dolžni zagotoviti občanom. Nekateri so enotni način obračunavanja pozdravili, drugi pa se nanj še privajajo. Čistilna naprava je nenazadnje namenjena vsem," meni direktor radovljiške komunale Drago Finžgar.

Greznične gošče se na CČN shranjujejo ločeno od sveže kanalske vode, saj so bistveno (od 50 do 100-krat) bolj obremenjene kot kanalizacija in jih je zato potrebno počasi dodajati v sam postopek čiščenja, da se ne bi porušili procesi čiščenja same čistilne naprave.

Delovanje CČN je dobro in skladno s slovenskimi in evropskimi predpisi. V letošnjem letu beležijo 95-odstotno učinkovitost čiščenja po parametru BPK5 ter 90-odstotno učinkovitost čiščenja glede na parameter KPK. Izgradnja CČN je nedvomno velik prispevek radovljiške občine k čistejšemu okolju. Da bi za okolje v prihodnje skrbeli še bolje, predvidevajo tudi izgradnjo nekaterih manjših čistilnih naprav na območju občine Radovljica ter dograditev kanalizacijskega omrežja.

Nov način odvoza kosovnih odpadkov

Vsa leta doslej je Komunala Radovljica odvoz kosovnih odpadkov izvajala po sistemu od vrat do vrat po objavljenem razporedu, a tovrstne akcije so tako kot v nekaterih drugih gorenjskih občinah z letošnjim letom ukinili. Občani Radovljice so maja na dom prejeli dve dopisnici v zvezi z odvozom kosovnih odpadkov, na katerih označijo, kakšne vrste odpadkov imajo; na ta način pa na radovljiški komunali lahko precej bolje predvidijo, kakšno vozilo bodo potrebovali za odvoz. Občani na dopisnicah navedejo tudi želeni termin odvoza, ki se mu skušajo kar se da prilagoditi, odpadke (vsako gospodinjstvo jih lahko pripravi dvakrat po dva kubična metra) pa jim nato odpeljejo kar z domačega dvorišča. Kot pojasnjuje direktor Drago Finžgar, so se za nov način odvoza kosovnih odpadkov odločili, ker je bila elektronska oprema pri prejšnjih akcijah na velikih kupih pogosto zelo poškodovana in je tako niso mogli predati pooblaščenim prevzemalcem. Pri 'odvozu z dvorišča' pa elektronska oprema večinoma ostane nepoškodovana.

Sicer pa Komunala Radovljica s sistemom ločenega zbiranja odpadkov dosega zelo dobre rezultate v radovljiški in bohinjski občini, saj se količine vsako leto povečujejo. Na ta način zmanjšujejo količino odpadkov za deponiranje in ohranjajo deponijski prostor. Zanimiva je primerjava uradnimi podatki Družbe za ravnanje z odpadno embalažo SLOPAK, ki navaja, da so od izvajalcev javnih služb zbrali 26 tisoč ton odpadne embalaže ali v povprečju 14 kilogramov odpadne embalaže na prebivalca. Navedeni so bili tudi podatki po nekaterih občinah, kjer so bili izvajalci uspešni:

- Mestna občina Maribor - 26 kg/prebivalca
- Občina Škofja Loka - 34 kg/prebivalca
- Občina Logatec - 28 kg/prebivalca
- Občina Vrhnika - 23 kg/prebivalca
- Občina Idrija - 16 kg/prebivalca

Tudi Komunala Radovljica v občinah Radovljica in Bohinj dosega dobre rezultate:

- odpadna papirna embalaža - 270 tisoč kg
- odpadna steklena embalaža - 245 tisoč kg
- odpadna plastična embalaža - 47 tisoč kg
- odpadna kovinska embalaža - 15 tisoč kg.

V letu 2006 so znova povečali količine zbrane odpadne embalaže, in sicer na skupaj 577 ton (oziroma 26 kilogramov na prebivalca), kar je več kot v letu poprej, ko so v občinah Radovljica in Bohinj zbrali 520 ton. Menijo, da so doseženi rezultati plod vseh uvedenih aktivnosti na področju ravnanja z odpadki s poudarkom na ločenem zbiranju:

- zbiranje na zbiralnicah ločeno zbranih odpadkov, ki jih je v občini Radovljica 112,
- zbiranje v zbirnem centru, ki je odprto vsak dan do 14. ure, ob sredah do 18. ure in ob sobotah do 12. ure,
- povečane frekvence odvoza,
- obveščanje povzročiteljev odpadkov o novostih.

Na Komunali Radovljica še dodajajo, da takih rezultatov zagotovo ne bi dosegli brez sodelovanja z občani, zato se vsem zahvaljujejo za skrb za okolje.

Poslovna stavba CČN Radovljica

Notranjost praznega SBR reaktorja

Centrifuga za dehidracijo blata

Zanimivosti

Stoletnica kronanja

Slovesnost v počastitev 100-letnice kronanja slike Marije Pomagaj na Brezjah bo v soboto, 1. septembra, vodil kardinal Franc Rode.

Jože Košnjek

Brezje - V Marijini baziliki in v frančiškanskem samostanu na Brezjah so pripravljeni na slovesnost v počastitev 100-letnice kronanja podobe Marije Pomagaj, ki se bo začela v soboto, 1. septembra, ob 10. uri na prostem pred cerkvijo. Mašo, pri kateri bodo sodelovali vsi slovenski škofje, bo vodil nekdanji ljubljanski nadškof in kardinal Franc Rode, pevski zbori iz radovljiške občine, iz Zagorja, Tolmina in Grosupljega ter solisti Bernarda Fink, Janez Lotrič in Janja Hvala pa bodo pod vodstvom dirigenta Janka Kastelica iz dunajske državne opere izvajali mašo v čast Mariji Pomagaj skladatelja Avgusta Ipavca. Škofje bodo darovali mašo na novem zunanjem oltarju ob obzidju na severni strani dvorišča, ki ga bodo prihodnje leto pokrili.

Podoba Marije Pomagaj, ki jo je pred stotimi leti, 1. septembra leta 1907, za kraljico in mater slovenskega naroda okronal škof Anton Bonaventura Jeglič, ima zanimivo zgodovino. Zanjo pravijo, da je najbolj znana in za oči ljudi najlepša med Marijinimi podobami na Slovenskem. Visoka je en meter in široka 80 centimetrov. V oljni tehniki naslikana Marija z golim Jezuščkom v naročju deluje domače, kot usmiljena mati, dostopna slovenskemu človeku. Slovenski kristjani, pa tudi verniki iz tujine, so začeli romati k njej že kmalu po nastanku v začetku 19. stoletja.

Zaobljuba Leopolda Layerja

Raziskovalci zgodovine stare cerkve sv. Vida, ki je bila zgrajena v 14. ali 15. stoletju, in nove cerkve, ki je za zavetnika obdržala sv. Vida in je bila blagoslovljena leta 1900, v baziliko pa jo je leta 1988 na prošnjo tedanjega ljubljanskega nadškofa Alojzija Šuštarja povišal papež Janez Pavel II. in jo leta 1996 tudi obiskal, so ugotovili, da je avtor podobe Marije Pomagaj kranjski slikar Leopold Layer. Rodil se je 20. novembra leta 1752 očetu Marku in materi Mariji in postal "spreten, uren in plodovit slikar". Da je slika njegova, potrjuje napis na notranji strani loka Marijine kapele "Leopoldus Layer pinxit anno 1814 ex Voto" (Leopold Layer je slikal 1814 iz obljube).

O času in kraju slikanja Marijine podobe so mnenja različna. Nekateri trdijo, da je slika nastala pred letom 1810 po naročilu tedanjega župnika iz Mošenj Urbana Ažbeta. Ta je skrbel tudi za podružnično cerkev na Brezjah in je leta 1800 zgradil sedanjo Marijino kapelo, Leopoldu Layerju pa je naročil njeno poslikavo. Prav zaradi te Marijine podobe naj bi se že v začetku 19. stoletja povečal obisk Brezij. Drugi pravijo, da je Leopold Layer začel slikati Marijo Pomagaj z verigami na rokah že v zaporu, kamor so ga z bratom Valentinom zaprli Francozi leta 1810 zaradi ponarejanja denarja. Slikarskih naročil je bilo vedno manj, zato sta si skušala Layerja s ponarejanjem denarja olajšati vedno težje življenje. Leopold naj bi se zaobljubil, da bo naslikal Marijo, če bo prišel živ iz ječe, saj je njegov brat Valentin v njem že leta 1810 zaradi jetike umrl. Tretji pa trdijo, da je Leopoldova podoba Marije Pomagaj posledica zaobljube zaradi hitre in srečne vrnitve iz zapora že proti koncu leta 1810 in zaradi preživetja po požaru, ki je leta 1811 popolnoma uničil njegovo slikarsko delavnico.

Prav tako so še ugibanja, v kolikšni meri in na kakšen način se je Layer zgledoval po sliki Marije z detetom, ki jo je leta 1517 v Wittenbergu naslikal Luka Cranach in sedaj krasi katedralo v Innsbrucku. Sliki sta si zelo podobni. Umetnostni zgodovinarji domnevajo, da je o tej sliki Layerju pripovedoval župnik iz Mošenj Urban Ažbe, ki je študiral v Innsbrucku, ali mu je celo prinesel podobico. Sam Layer namreč ni bil nikoli v Innsbrucku.

Ne glede na različne domneve o nastanku in mnenja o njeni umetniški vrednosti je Layerjeva slika Marije Pomagaj na Brezjah ena najlepših, najbolj obiskanih in najbolj ljudskih stvaritev cerkvene umetnosti na Slovenskem.

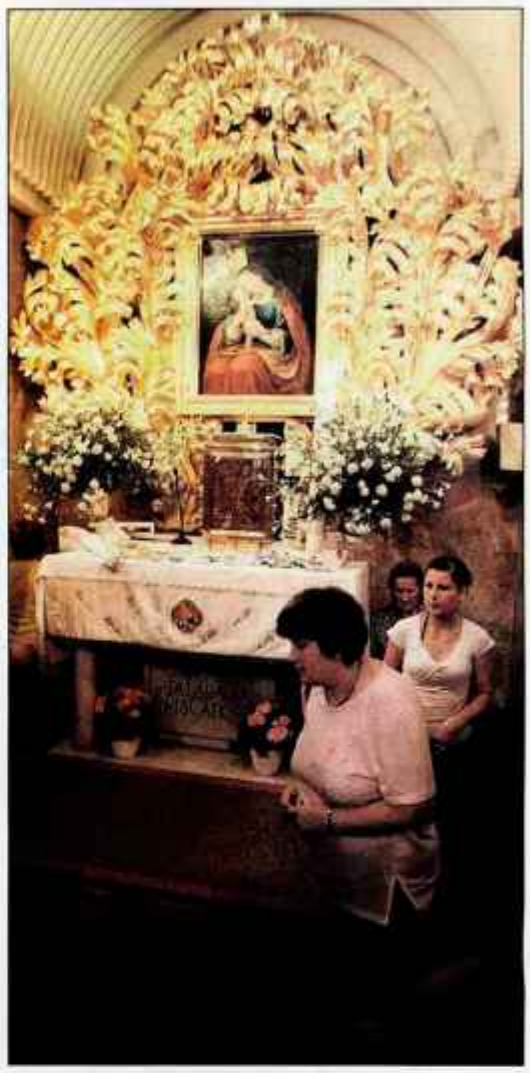

Marijina kapelica na Brezjah z Layerjevo podobo Marije Pomagaj | Foto: Tina Dorl

Gimnazijci brez "cveka"

Benjamin Bezjan iz Vrbenj ter Jure Ropret in Vid Leban iz Radovljice so bili vsa štiri gimnazijska leta odlični. Še več: v vseh letih šolanja niso dobili niti enega "cveka".

Cveto Zaplotnik

Radovljica - Ob letošnjem občinskem prazniku so posebno priznanje in dvesto evrov nagrade prejeli trije dijaki, ki so bili v vseh štirih letih gimnazije odlični.

Benjamin Bizjan iz Vrbenj je bil ob odličnem spričevalu na jeseniški gimnaziji tudi edini s te šole, ki je na maturi dosegel vseh štiriintrideset točk. V vseh štirih letih šolanja ni dobil niti enega "cveka", najnižje ocene so bile trojke, v spričevalu pa je imel vsako leto le eno ali dve štirici. Od učnih predmetov je imel najraje matematiko, fiziko in kemijo. Študij bo nadaljeval na strojni fakulteti. Želi si, da bi najprej delal v razvojnem oddelku kakega podjetja, nato pa nadaljevali samostojno pot. Letošnje počitnice preživlja v glavnem doma. Kolesari, planinari, igra računalniške igrice, septembra bo šel še za teden dni na morje.

Jure bo novinar

Dijaška "zgodba" Jureta Ropreta iz Gradnikove ceste v Radovljici je zelo podobna Bizjanovi. Tudi on je obiskoval jeseniško gimnazijo, bil vseskozi odličen, vsako leto le z dvema ali tremi štiricami v spričevalu, in tudi maturo je končal kot zlati maturant. Pri pouku jo je odnesel brez "cveka" v redovalnici. Najnižja ocena v vseh štirih letih šolanja je bila dvojka. Najljubši predmeti so mu bili matematika, nemščina in športna vzgoja. Gimnazija mu bo ostala v lepem spominu. "Ni bilo tako težko, kot so nas nekateri strašili. Pomembno je, da pri pouku poslušaš in sodeluješ in da delaš domače naloge," pravi Jure, ki že deset let trenira tenis in nastopa za radovljiški klub. Šolanje bo nadaljeval na Fakulteti za družbene vede, rad bi postal športni novinar. Počitnice preživlja na teniškem igrišču in v družbi s prijatelji, kot nagrajenec natečaja Evropa v šoli se je udeležil srečanja evropske mladine v Nemčiji.

Vid bi rad postal zdravnik

Vid Leban iz Kajuhove ulice v Radovljici je letos končal škofijsko klasično gimnazijo v Šentvidu in je bil prav tako kot Benjamin in Jure odličen vsa štiri leta, brez "cveka" v redovalnici in zlati maturant. Najbolj je užival pri predmetih biologije in kemije, najmanj pri urah športne vzgoje in zgodovine. Je težko biti odličen na gimnaziji? "Treba se je sproti učiti, zaupati vase in si pravilno razporediti čas," pravi Vid. V prostem času rad slika in zbira rastline, v njegovem herbariju jih je več kot 1.200, večina z radovljiškega območja, med njimi tudi bolj redke. Njegovi raziskovalni nalogi o deževnikih in šotnih mahovih sta bili odmevni tudi v strokovnih krogih. Čeprav bi užival tudi v študiju gozdarstva in biologije, se je zaradi boljših možnosti za zaposlitev raje odločil za študij medicine.

Benjamin Bizjan iz Vrbenj

Jure Ropret iz Radovljice

Vid Leban iz Radovljice

Šport

Radovljica

Dve plavalki poleti zaslužili tri kolajne

Eden najbolj uspešnih radovljiških športnih kolektivov je zagotovo Plavalni klub Žito Gorenjka Radovljica, ki se vsako leto izkaže z organizacijo katerega od velikih mednarodnih tekmovanj (letos je bil to 31. mednarodni miting Mobitel 2007 konec junija), njihovi tekmovalci, še posebej pa tekmovalke, pa vsako leto domov prinašajo odličja tudi z največjih tekmovanj. Letos poleti sta se izkazali zlasti **Teja Zupan**, ki je na mladinskem evropskem prvenstvu v daljinskem plavanju v Milanu na petkilometrski preizkušnji osvojila drugo mesto in srebrno kolajno, ter **Sara Isaković**, ki je z Univerzijade v Bangkoku pred dnevi prinesla kar dve odličji: srebrno za drugo mesto na 200 metrov prosto in bronasto za tretje mesto na 200 metrov delfin. V. S.

Kar dveh Sarinih odličij na letošnji Univerzijadi so se skupaj veselili (z leve prosti desni): Ciril Globočnik, direktor slovenskih plavalnih reprezentanc, Luka Turk, Sara Isaković, Jože Rebec, podpredsednik PZS in predsednik PK ŽGR, Nika Kozamernik in Miha Potočnik, reprezentančni trener s sinovoma Janezom in Vidom. | Foto: Valentin Rozman

Podnart

Balinanje in nogomet na vodi

Športno društvo Podnart je eno najbolj delavnih v radovljiški občini. Člani balinarske sekcije na dvosteznem balinišču v Podnartu vsako leto pripravijo balinarski maraton, ki traja 48 ur in se ga udeležujejo tako domače ekipe kot ekipe iz okoliških krajev. Letos so maraton pripravili prejšnji konec tedna, na njem pa je v osmih ekipah nastopilo kar 58 balinarjev in balinark. Po dveh dneh in dveh nočeh so največji pokal za zmago dobili člani ekipe Mlinar team, drugo mesto je osvojila ekipa Joštov hram, tretje pa X ekipa. Da tako igralcem kot navijačem ni bilo dolgčas, so predstavili novost, tako imenovani nogomet na vodi. Tudi na nogometnem turnirju je sodelovalo osem ekip, najbolj pa se je s spretnostjo drsenja po vodnem igrišču in doseganjem golov izkazala ekipa Joštov Hram, ki je zmagala pred ekipo Luzerjev in Orka teamom. Predsednik športnega društva **Robi Šušmelj** pa je že povabil na septembrsko druženje, ko bo v preurejenem športnem parku v Podnartu potekal dan športa. V. S.

Nogometne tekme na vodi v Podnartu si je z zanimanjem ogledal tudi župan J. S. Stušek. | Foto: Vilma Stanovnik

Prišel za pol leta in ostal

Uspehi leških padalcev so že vrsto let povezani z Dragom Bunčičem, ki je pred slabimi štirimi desetletji kot mladenič za šest mesecev prišel na Gorenjsko in ostal do danes.

Vilma Stanovnik

Lesce - Vsi, ki poznamo Draga Bunčiča, vemo, da le stežka pripoveduje o sebi. Veliko raje se pogovarja o padalstvu, o fantih in dekletih, ki jih uči veščin tega športa. Za delo z njimi, oziroma v padalskem športu, je dobil priznanje ob letošnjem radovljiškem občinskem prazniku, za kratek pogovor pa smo ga poprosili po enem od treningov pred bližnjim evropskim prvenstvom.

Kako vas je pot prinesla na Gorenjsko?

"Doma sem sicer iz Novega Sada, vendar sem leta 1970, ko je bilo v Lescah 10. svetovno prvenstvo v padalstvu, služil vojaški rok v Nišu. Bil sem v padalski brigadi in skupaj z nekaterimi drugimi fanti sem bil takrat izbran za pomoč pri izvedbi tekmovanja v Lescah. Tukaj sem spoznal še nekaj drugih fantov in ko sem pomladi odslužil vojaščino, sem sklenil, da bom mesece do začetka jesenskega študija izkoristil za vadbo v Lescah. V načrtu sem imel ostati šest mesecev, sedaj pa sem tukaj že skoraj štirideset let."

Zakaj prav v Lescah?

"V padalstvu sem želel napredovati in ugotovil sem, da bo to najlažje v Lescah. Za napredovanje v padalstvu - kot je to podobno tudi v drugih športih - je treba imeti ustrezne pogoje, to pa pomeni ljudi, denar in potreben material. Kdor je pridno delal v delavnici, je dobil denar, z njim je lahko prišel do skokov, do letenja in na koncu se je izkazalo, da se tak zna obrniti tudi v zraku. V tem času nas je bilo na letališču ob koncih tedna kar okoli šestdeset padalcev, na koncu pa se je izoblikovala ekipa, ki smo jo sestavljali Hrast, Humar, Šafarič in jaz. V letih od 1973 naprej smo se uvrstili v reprezentanco, hodili smo po tujini, se udeleževali taborov in se ves čas tudi učili. Hkrati smo seveda tekmovali, jaz sem bil trikrat državni prvak, vendar pa sem se moral leta 1976 odločiti, ali za napredovanje v službi ali sodelovanje v reprezentanci. Ker sem imel družino, dva majhna otroka in podnajemniško stanovanje, sem se seveda odločil za napredovanje v službi, v Železarni Jesenice, kjer sem elektroenergetik. Dobil sem večje stanovanje in usmeril sem se v delo z mladimi. Nekaj časa sem sicer še tekmoval, toda za sodelovanje v reprezentanci ni bilo več časa, saj v službi za vse enostavno nisem mogel dobiti toliko prostih dni."

Kako se je začelo delo z mladimi?

"Vodil sem osnovno šolanje, v to sem vložil vse izkušnje in leta 1977 so moji prvi varovanci že prišli v reprezentanco. Še več jih je bilo nato v vseh naslednjih letih, od leta 1982 pa vse do danes je večina reprezentantov vzgojenih prav v Lescah. Od takrat naprej tudi delam v reprezentanci, fantje in dekleta pa vseskozi posegajo po najvišjih mestih v svetovnem merilu."

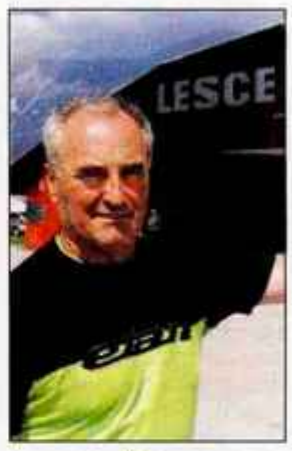

Drago Bunčič je ponosen na številne uspehe naših padalcev. | Foto: Gorazd Kavčič

Kakšna je pri tem športu vloga trenerja?

"Imam srečo, da sem s fanti in dekleti od prvega skoka naprej, čeprav zadnja leta osnovnega šolanja ne vodim več. Tekmovalci so večinoma odrasli in zreli ljudje, saj se s padalstvom začnejo ukvarjati šele med šestnajstim in osemnajstim letom. Izredno dobro se poznamo, vsi, ki so sprejeli tehniko, ki smo jo zagovarjali, so dosegali in dosegajo dobre rezultate. Zanje je seveda potrebno tudi veliko število skokov, ponovitev, saj morajo sami priti do spoznanja, zakaj so določene stvari potrebne. Pri tem seveda ne gre tudi brez medsebojnega zaupanja, na podlagi skupnih izkušenj tudi vsi napredujemo."

V padalstvu izkušnje veliko pomenijo, kaj pa leta?

"Imeli smo izredno uspešno generacijo na čelu s Svetino, Intiharjem, Mirtom, Pogačarjem, Jugom, Božičem ..., ki so na svojem vrhuncu tekmovalne kariere prenehali nastopati. Ko so doštudirali oziroma se odločili za družino, so morali poiskati službo, saj niso imeli socialne varnosti, da bi se še lahko posvečali športu. Sedanja generacija pa ima to prednost, da so večinoma zaposleni v vojski, kar je zagotovo eden od pomembnih pogojev za odlične uspehe."

Mislite, da so uspehi padalcev dovolj cenjeni?

"Padalstvo ni olimpijski šport in kljub res vrhunskim rezultatom na največjih tekmovanjih nismo medijsko atraktivni. Vendar se mi s tem ne obremenjujemo, vemo, da naša tekmovanja trajajo po več dni, ena serija po več ur in da to za gledalce ni posebno zanimivo. Kljub temu se jih na naših domačih tekmah zbere kar veliko, radi pogledajo našo ekipo."

Prej je vozila motor kot kolo

Vilma Stanovnik

Radovljica - Za komaj 18-letno Radovljičanko **Tino Katrašnik** je treba najprej zapisati, da se ji po žilah pretaka tudi "motoristična" kri in da njen vstop v svet motociklizma še malo ni naključen. "Že odkar pomnim, sem z očetom Darkom, ki je tekmoval v hitrostnem motociklizmu, hodila na dirke. Ko sem bila stara tri leta, mi je kupil prvi motor in vozila sem se z yamaho PV 50. Moram priznati, da sem celo prej znala voziti motor kot kolo. Kasneje mi je kupil motor za kros, vendar mi to ni bilo všeč in pri dvanajstih letih sem dobila skuter. S tem motorjem sem tudi tekmovala in bila državna prvakinja ter prvakinja Alpe Adria. Vendar se mi je zdelo, ga gre prepočasi in pred tremi leti sem dobila najprej kawasakija, lani sem imela suzukija, letos pa sem dobila novega 600-kubičnega suzukija," pravi simpatična Tina, ki se na dirkah meri tako z dekleti kot fanti. "Vozim evropsko prvenstvo, slovensko prvenstvo in pokal Alpe Adria. Na dirkah za evropsko prvenstvo za dekleta sem letos imela nekaj smole, saj me je ena od sotekmovalk na prvi dirki zadela in sem padla ter ostala brez uvrstitve. Tako sem na koncu osvojila skupno tretje mesto," pravi Tina, članica AMD Kranj, ki sicer večino dirk vozi v konkurenci s fanti. "Samo na evropskem prvenstvu dirkam z dekleti, sicer pa s fanti. Od mnogih sem tudi hitrejša, saj je pri dirkanju pomembno predvsem, kakšen motor imaš, kakšne gume, koliko treniraš ... spol pa res ni pomemben," je prepričana Tina, ki ji na športni poti sledi tudi mlajša sestra Manca. Prav tako ne bi šlo brez očetove pomoči in izkušenj, pa tudi brez podpore sponzorjev na čelu s Klemenom Ažmanom in Aljošo Koširjem, pomagajo pa ji tudi Moto Černe, Jani plastika, Moto Panigas in Nicoleti.

Tina Katrašnik z novim suzukijem | Foto: Gorazd Kavčič

Razvedrilo

V prostem času s kolesom v gozd ali na tenis

Športna novinarka in voditeljica Nika Mulec o svojem poklicu: "Res je zanimiv, a nekateri športni zvezdniki znajo biti včasih prav muhasti in raje delijo avtograme trumi navijačev, kot da bi odgovorili v mikrofon."

Ana Hartman

Marsikateri športni navdušenec bi mislil, da imajo športni novinarji sanjski poklic, a Nika Mulec iz Radovljice, ki je že vrsto let športna novinarka in voditeljica na POP TV, pravi, da pri tem vseeno ne vidi nič tako zelo sanjskega. Šport rada 'pokriva', saj je, kot pravi, "spektakel, kjer se prepletajo različna močna čustva in razum. In je izziv človeškemu organizmu poiskati meje njegovih sposobnosti. Tisti, ki jih premikajo, so junaki, asi, šampioni. Take imajo ljudje radi, zato so športni uspehi še vedno večje novice kot neuspehi. In poročati o uspehih je užitek." Doda, da si je včasih predstavljala, da bo pokrivala socialne teme, a ugotavlja, da ji športno poročanje prinaša več veselja.

Na vprašanje, ali obstaja športnik, ki ga občuduje, odgovori: "Ne morem kakšnega posebej izpostaviti. Občudujem pa bivše, upokojene športne ase, ki so uspeli svojo odličnost dokazati tudi po koncu aktivne športne kariere." Seveda se tudi sama ukvarja s športom, a ji za to, odkar je mama (ima hčer in sina), ostane bolj malo časa: "Nekoliko sem zanemarila svoje navdušenje nad tenisom, se pa, sicer tudi premalokrat, odpravim s kolesom v gozd."

Voditeljica Športa sodeluje tudi pri projektu Formula 1, v poletnih mesecih pa ljubitelje tega športa kot voditeljica razveseljuje še z oddajami Vrhunci VN. "Formula 1 je zelo zanimiv šport, gre za splet tehnološko dovršenih dirkalnikov, natreniranih športnikov, spretnih strategov in številnih zunanjih dejavnikov, od vremena do medijev." Pred leti sta z Natašo Briški pripravljali tudi oddaje o golfu. "To je bil zelo zanimiv projekt, ki je morda celo nekaj prispeval k priljubljenosti tega športa v Sloveniji. Zanimivo je, kako je pritegnil ljudi, za katere bi rekla, da jih nikoli ne bo. Tudi sama sem se malo preizkušala, a je pri tem tudi ostalo," se spominja.

Najprej razmišljala o prevajalstvu

Zadnja leta Niki bolj kot pripravljanje prispevkov na terenu ustreza vodenje v studiu. Glavni razlog za to je bolj ustaljen in predvidljiv delavnik, ki ji je kot mladi mamici precej bolj pisan na kožo. A pravi, da materinstva ni težko usklajevati z delom. "Če ti stoji ob strani družina, se ni težko odpraviti na delo ali zjutraj ali popoldne ali zvečer ali celo ponoči. Teh 50 kilometrov od Radovljice do Ljubljane se včasih zdi manj kot pot od enega konca prestolnice do drugega. Neprijetno je le v času poletne turistične sezone, tako da komaj čakam, da bo dograjena avtocesta do Radovljice," je malce potarnala.

Kot najstnica izrazite želje po opravljanju novinarskega poklica ni imela, ampak se je bolj videla kot prevajalka, saj je imela rada jezike, tako slovenščino kot tuje. "Tudi študirati sem nameravala kakšen jezik, pa sem se pustila prepričati šolski psihologinji, da se lahko v jeziku izpopolnim tudi drugače. Resnici na ljubo mi to ni uspelo, sem pa uspešno končala študij novinarstva," je dejala. Prve novinarske korake je naredila na POP TV; televizija pa se ji zdi zanimiv medij, ki ima v primerjavi z radiom in tiskanimi mediji večjo sporočilno vrednost: "V sekunde, ki so ti na razpolago, ujeti besedo, sliko in zvok." Čeprav je Nika znan televizijski obraz, pa pravi, da so redki tisti, ki jo v zasebnem življenju opazijo. "Še vedno se mi zdi, da sem na ekranu povsem drugačna kot v resnici. Zato me vedno znova preseneti pozdrav v stilu: 'O, vi ste pa s televizije ...'."

Nagradna križanka Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

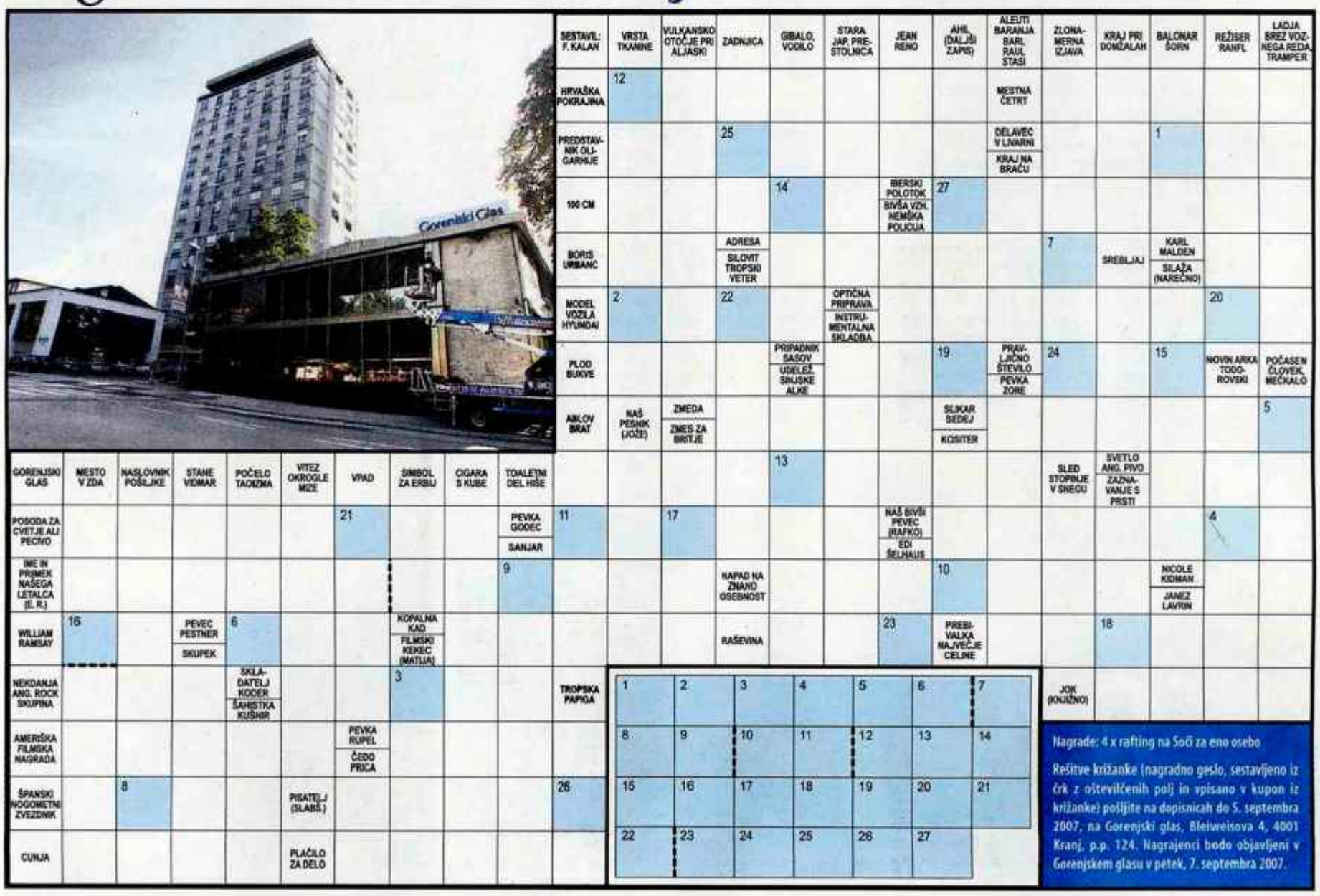

Nagrade: 4 x rafting na Soči za eno osebo

Rešitve križanke (nagradno geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite na dopisnicah do 5. septembra 2007, na Gorenjski glas, Bleiweisova 4, 4001 Kranj, p.p. 124. Nagrajenci bodo objavljeni v Gorenjskem glasu v petek, 7. septembra 2007.

radovljiški glas GG

Še dve leti zastoji ob prometnih konicah

Odsek avtoceste od Podtabora do Peračice naj bi končali oktobra letos, del od Peračice do Vrbe pa jeseni prihodnje leto. Ker naj bi drugo leto začeli obnavljati še sedanjo "magistralko" od Podtabora do Peračice kot drugi vozni pas avtoceste, bodo ob zožitvi ceste vsaj ob konicah še vedno nastajali prometni zastoji.

V predoru Ljubno

Cveto Zaplotnik

Radovljica - "Rok za izgradnjo odseka avtoceste od Podtabora do Peračice, to je sredina letošnjega oktobra, ni ogrožen," je v pogovoru za Gorenjski glas dejal **Bojan Cerkovnik**, direktor avtocestnega projekta Gorenjska v družbi DDC svetovanje in inženiring, in potem skupaj s svojim namestnikom, **Milanom Ferjanom**, predstavil stanje (na dan 10. avgust) na najpomembnejših objektih. Viadukt Lešnica je končan, na viaduktu Ljubno je treba vgraditi še zgornjo plast asfalta, namestiti ograjo in poskrbeti za prometno signalizacijo, v predoru Ljubno manjkajo še oprema, ureditev vozišča ter vstopnega in izstopnega portala. Na viaduktu Peračica, ki je zaradi svoje dolžine (367 metrov) in višine stebrov (najvišji meri 56 metrov) "kapitalni objekt" na avtocesti, so groba gradbena dela končana, zdaj polagajo hidroizolacijo.

Bojan Cerkovnik: "Zame je bila največja letošnja "zmaga" prestavitev plinovoda na trasi avtoceste. Prestavitev je bila zahtevna zato, ker je bilo treba najti čas, ki je najbolj ustrezal gradbenikom ter velikim in malim uporabnikom plina."

Medtem ko so viadukta Lešnica in Ljubno gradili z narivanjem, so se pri Peračici odločili za prostokonzolno gradnjo, pri kateri so po dokončanju nosilnih stebrov gradili cestišče z vseh stebrov levo in desno in vse dele dokončno medsebojno sklenili 18. julija. "Tak način gradnje zahteva zelo veliko natančnost, odstopanja glede višine posameznih delov so dopustna, a se merijo v milimetrih," je pojasnil Bojan Cerkovnik in poudaril, da bo promet po tem 2,4 kilometra dolgem odseku avtoceste od Podtabora do Peračice "stekel" v sredini letošnjega oktobra.

Stari ljubenski predor bodo razširili

In kdaj bodo na tem odseku začeli obnavljati sedanjo, več kot štiri desetletja staro glavno cesto, ki bo predstavljala drugi smerni pas avtoceste? Če se le ne bo kaj zataknilo pri pripravi dokumentacije in postopku za izbor izvajalca del, naj bi jo predvidoma začeli obnavljati sredi prihodnjega leta in jo dokončali v enem letu. Pri vseh treh viaduktih (Lešnica, Ljubno in Peračica) bodo okrepili temelje stebrov in jih obnovili, zgradili pa bodo novo prekladno konstrukcijo za cestišče, ki bo od sedanje širša za vozni pas in bo tudi po nosilnosti in drugih standardih enakovredna sosednjemu novemu voznemu pasu avtoceste. Enako velja tudi za predor Ljubno, med obnovo ga bodo povečali in razširili. "Tehnologija gradnje bo zelo podobna kot pri gradnji novega predora, le da bo izkopanega materiala manj," je pojasnil Bojan Cerkovnik in dodal, da preureditev "magistralke" v vozni pas avtoceste ne bo bistveno cenejša do novogradnje.

Bojan Cerkovnik | Foto: Tina Dokl

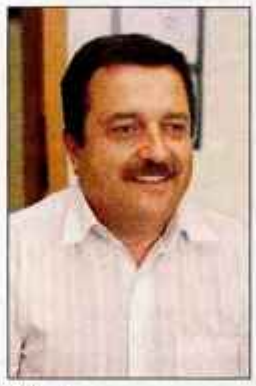

Milan Ferjan | Foto: Tina Dokl

Delo na viaduktu Peračica

Gradnja poteka po načrtu

Poglejmo še na gradbišče deset kilometrov dolgega odseka avtoceste od Peračice do Vrbe! Velika večina zemeljskih del (izkopov, nasipov) je končana, v gradnji ali že proti koncu gradnje so podvozi in drugi manjši objekti, oba viadukta, Dobruša in Zgoša, sta sredi gradnje. "Gradnja poteka po načrtu in bo predvidoma jeseni prihodnje leto tudi končana," je zatrdil Bojan Cerkovnik in potlej predstavil stanje na glavnih objektih. 328 metrov dolg viadukt Dobruša je "narinjen" do sredine, polovica 187 metrov dolgega viadukta Zgoša, ki ga gradijo "na odru", bo končana do začetka septembra. Uredili so že del 86 metrov široke ploščadi za postavitev cestninske postaje Brezje s štirinajstimi stezami, v postopku je izbor izvajalca za postavitev objektov. Počivališče pri Radovljici gradijo v obsegu, ki bo omogočal tudi postavitev bencinskega servisa, vendar gradnja servisa na tem mestu za zdaj ni predvidena. Gradijo tudi že vse tri priključke, radovljiški in brezjanski bosta v obliki polovične deteljice, leški bo oblikovan kot trobenta. Za radovljiškega želijo, da bi bil še letos "v črnem", to je asfaltiran, pri leškem so narejeni izkopi in nasipi. Medtem ko na glavni cesti od Vrbe do Podtabora in obratno zaradi gradnje avtoceste ni prometnih težav, so s polnimi in delnimi zaporami cest ter obvozi povzročili več problemov lokalnemu prebivalstvu. Prebivalce prosijo za razumevanje in potrpljenje, hkrati obljubljajo, da se bodo prizadevali še letos dokončati dela pri prečkanju avtoceste na relaciji Radovljica-Nova vas, Lesce-Hlebce in Črnivec-Posavec.

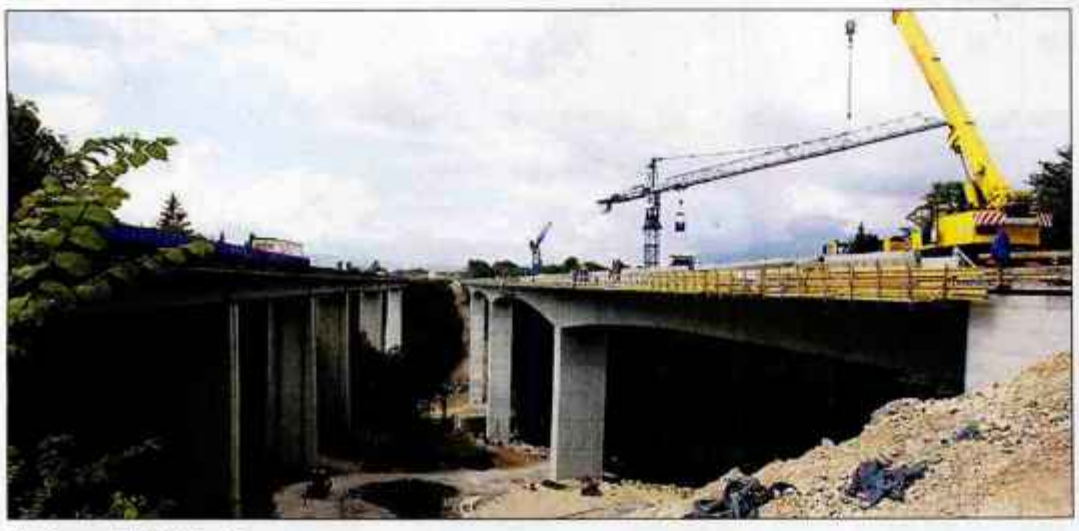

Stari in novi viadukt Peračica | Foto: Tina Dokl

Del ploščadi za cestninsko postajo

Polovico viadukta Dobruša so že naredili.

Na gradbišču viadukta Zgoša

razvedrilo GG
PRILOGA GORENJSKEGA GLASA

Voditeljica Piramide Erika Žnidaršič / Foto: Tina Dokl

GLASBA

ZAKLJUČEK Z ORLEKI

Letošnji [illegible] festival se je v soboto po dveh tednih glasbenih [illegible] zaključil, za že en odličen [illegible] večer med televizijami [illegible] so poskrbeli energični [illegible] skupine Orleki.

02

TELEVIZIJA

PIRAMIDINE PEVKE

V petek je bila v Studiu 4 Televizije Slovenija avdicija za nove pevke razvedrilno-pogovorne oddaje Piramida. Avdicijo je spremljala tudi Helena Blagne Zaman. / Foto: Tina Dokl

03

LJUDJE

UMEK JE CAR

DJ Umek je znova dokazal, da je in ostaja med najboljšimi svoje vrste. Zato z razlogom je uspel. Letošnja [illegible] 2007 je postala Primorka, najmočnejši Martin Krpan pa Gorenjec. / Foto: Tina Dokl

08

TOREK_28. 8. 2007

GLASBA

SLOVENSKI IRCI

Klemen Globočnik

Beer Belly prihajajo iz Kranja in okolice. Prvenec Noric Kingdom, ki so ga izkušeni glasbeniki naredili po pičlih treh mesecih delovanja, je nastal z željo predstaviti glasbo po lokalih, kjer so igrali. Sekstet preigrava irsko, škotsko in tradicionalno glasbo. Njihov koncertni repertoar vključuje priredbe skupin The Dubliners, Christy Moore, The Pogues, The Clancy Brothers, pa do manj znanih rellov, jigov, škotskih dud in keltskih pesmi starih nekaj stoletij. Sem in tja pa udarijo tudi kakšen lasten reel ali jig. Posebnost njihove zasedbe je harmonikar **Miha Pinterič**, ki preigrava linije irskih in škotskih dud. V svoji dveletni karieri so imeli več odmevnih koncertov, pred kratkim pa so nastopili na Lentu ter Kranjski noči. 1. septembra pa začnejo s snemanjem druge plošče, na kateri se bo pojavilo več gostov. Ta naj bi izšla predvidoma v začetku leta 2008. Jeseni pa se jim obeta tudi mini turneja po Irskem.

Foto: arhiv benda (Gregor Žibovnik)

Slovenski oktet pri sv. Urbanu

Idilična cerkvica sv. Urbana na Dobrávi, pred kratkim je bila s pomočjo Rudnika Žirovski Vrh, faranov in drugih sponzorjev tudi obnovljena, je bila v soboto prizorišče koncerta Slovenskega okteta. Cerkev je bila polna obiskovalcev, čeprav so morali do izbranih pesmi del strme poti tudi prehoditi. Odlični pevci Slovenskega okteta, med njimi sta tudi Gorenjca **Janez Triler** iz Železnikov in **Andrej Ropas** iz Kamnika, so navdušili z domačimi pesmimi, ki nobenega Slovenca ne morejo pustiti hladnega. **B. B.**

Oj Triglav, moj dom, kako si krasan in druge narodno zavedne pesmi poslušalcev Slovenskega okteta niso pustile hladne.

Jan Plestenjak v Križankah

Za Janom je letos že kar nekaj odmevnih koncertov in nastopov, 13. **septembra** pa si lahko obetamo še en presežek: **veliki koncert v Križankah s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija**. To je bila Janova dolgoletna želja in skupaj z njegovim bandom bo pod vodstvom dirigenta Alana Bjelinskega (eden zadnjih koncertov, kjer je bil Bjelinski aranžer in dirigent, je koncert Oliverja Dragojeviča v Olympiji v Parizu) na odru kar devetdeset glasbenikov. **A. B.**

ZAKLJUČEK Z ORLEKI

Zadnji dan Kamfesta je Kamničane razgrela zasavska skupina Orlek.

Jasna Paladin

Letošnji četrti kamniški poletni festival se je v soboto po dveh tednih glasbenih dogodkov zaključil, za še en odličen glasbeni večer med ruševinami Malega gradu pa so poskrbeli energični člani skupine Orlek, ki so privabili več kot tisoč svojih privržencev od blizu in daleč.

Skupina Orlek je na najlepši možni način zaključila letošnji Kamfest.

Člani, ki so si ime svoje skupine nadeli po hribu na obrobju Zagorja, so po Sloveniji, vse bolj pa tudi po tujini, znani po svoji specifični mešanici rock'n'rolla, rocka, punka in še česa, zaradi pestre inštrumentalne zasedbe pa njihovi zvoki spominjajo tudi na etno glasbo. Simpatičnemu pevcu **Vladu Poredošu** na odru delajo družbo kitaristi **Bojan Bergant**, **Matej Fele** in **Mitja Tori**, bobnar **Sašo Marn**, saksofonist **Kristijan Adamlje**, **Ečo Matko** in **Janez Tori** na pozavni in trobenti ter **Jure Tori** na harmoniki in klaviaturah. Skupina, ki je doslej igrala tudi onkraj luže, v Avstraliji, Novi Zelandiji, Pakistanu ter po številnih koncertih in festivalih v tujini, je kamniško publiko v dveurnem koncertu navdušila s svojim najboljšim glasbenim izborom, z avtorskimi skladbami, ki slovijo tudi po humornih, socialno obarvanih besedilih.

Za njimi je delovno poletje s številnimi nastopi, že 31. avgusta pa jih boste spet lahko poslušali v Ljubljani.

Za energijo na odru skrbi predvsem pevec Vlado Poredoš.

Skupine Orlek ni brez harmonikarja Jureja Torija.

KULTURA

NJENE MALE SLADKOSTI

V Galeriji Kresija v Ljubljani je še do konca tedna na ogled razstava del mlade slikarke iz Žirov, Barbare Kastelec. Lipov čaj in magdalenice s seboj prinašajo male zgodbe.

Igor Kavčič

Pomenljiv, a hkrati skrivnosten naslov razstave Lipov čaj in magdalenice napoveduje razstavo s konceptom. Pet slik večjega formata, s katerimi se predstavljate v Galeriji Kresija, ima nedvomno neko skupno točko. Oh, ta mehka sladkost ...

"Slike povezuje spomin, spomin na pretekle dogodke. Tako kot v Proustovem romanu *V Swannovem svetu* srečamo Swanna, ki je magdalenice namočene v lipov čaj in se spominja preteklih dogodkov iz otroštva, tako tudi predmeti, ki sem jih naslikala na ta platna predstavljajo trenutke iz mojega življenja, budijo spomin na osebe, ki so mi ta predmet podarile ..."

Torej ima vsaka slika svojo majhno zgodbo ...

"Ja. V vsaki je ujet neki trenutek. Tako lahko ena slika na gledalca deluje bolj veselo, spet druga je nekoliko otožna, tretja izraža ljubezen. Avtorica besedila k razstavi Nadja Gnamuš na primer balone vidi, kot bi se sami napihnili in pobegnili ..."

Kot veliki sladki zvečilni ... Hmmm, vam je svet slaščic, čokoladic, bonbončkov blizu? Kot bi v otroških letih radi obiskovali Ambasado v Žireh?

"O ja, Ambasada ... Za prvo razstavo, ki sem jo pred leti imela doma v Žireh, je Esad, lastnik slaščičarne s tem imenom, spekel veliko torto in mi jo prinesel na odprtje. Ne vem, mogoče res nekoliko padem na sladke stvari, kot drobno pozornost dobim veliko raznih čokoladic, bonbonier, čigumijev ... velik keks s slike v zelenem sem dobila letos za valentinovo. Moja zadnja razstava v Galeriji Equrna je imela naslov Sladko življenje ..."

V svetu Barbare Kastelec je tudi jagodna slika z naslovom Nebeškost. / Foto: Igor Kavčič

Male pozornosti na velikem formatu (110x150 cm). Z malim formatom najbrž ne bi dosegli učinka, kot ga sicer ...

"Vsekakor. Slike odražajo avtorjeva razpoloženja, platna so tako ali tako vedno nosilec nekih psihičnih upanj. Meni se zdijo slike celo nekoliko majhne, saj običajno ustvarjam na še večjem formatu. Slike morajo imeti v sebi neki prostor, da lahko zadihajo in do izraza pridejo barve, da zažarijo v vsej svoji moči ... Le tako imajo slike učinek na gledalca."

Tu je seveda tudi barvna živahnost vaših del, na neki način se igrate z barvnimi nasprotji ...

"Veliko dela je, preden dobiš pravo barvo, ki bo zažarela na platnu. Dogaja se, da se slike, še posebej, ker so slikane z akrilnimi barvami, potem ko se posušijo, spremenijo za dva do tri barvne tone. Kar dolg postopek je, da pridem do prave kombinacije. Pri tem pa me bolj zanima občutek, ki češnjo na primer naredi sočno in ne kako natančno je odslikano."

Gesla na nekaterih slikah najbrž ne razlagajo, ampak dopolnjujejo?

"Moji napisi ali gesla, če jim tako rečemo, temeljijo na asociaciji, ki se mi porodi v nekem trenutku, ko snujem sliko. Napisi so dejansko del slike, sodijo v njeno strukturo. Tudi ena črka je del slike. Če napišem k čokoladnim bonbonom v angleščini "bit me", želim, da se ljudje tudi malo odklopijo od tistega, kar vidijo in poskusijo sami v sliki najti kakšne nove situacije in pomene. Zato tudi poskušam čim večji učinek ustvariti z barvami. Tako se barva včasih cedi po sliki, kot raztopljena čokolada, in marmelada, ki teče iz piškota, kot da vam bo popackala obleko."

Po študiju na likovni akademiji in magisteriju ste se preselili v Ljubljano. Kaj glavno mesto ima, česar Žiri nimajo?

"Predvsem imaš več možnosti, da se pokažeš. In to je tisto, kar je za nas svobodnjake velikega pomena."

Kaj bo prinesla jesen?

"Upam, da bo malo zatišja. Potem pa k novi razstavi in novim slikam."

KAMNIK

Kiparska razstava Jana Outrate

V razstavišču Veronika je svojo prvo večjo samostojno razstavo pred dnevi v sklopu Kamfesta pripravil 35-letni kamniški kipar **Jan Outrata** (na fotografiji), tudi vodja galerije Kurilnica v kamniškem mladinskem centru. "Na razstavi predstavljam izbor dosedanjih del, katerih glavna značilnost sta čista keramika in raziskovanje keramičnega prostora. Razstava bo sestavljena iz več povezanih delov, pri čemer bo del namenjen gledanju, del razmišljanju, del pa tudi ustvarjanju obiskovalcev," je razstavo z naslovom Dosedanje, Razprto in Nadaljevanje opisal kar avtor sam. Razstava bo na ogled do 30. avgusta, vsak dan do 22. ure. **J. P.**

CERKLJE

Znamenja v krajini

V društvu Unesco klub Cerklje so ob letošnjem občinskem prazniku namenili posebno pozornost akademskemu slikarju Janezu Mežanu, ki se je rodil pred 110 leti na Spodnjem Brniku, umrl pa je pred 35 leti. Tako so minuli konec tedna pripravili Mežanovo slikarsko kolonijo, na kateri so sodelovali slikarji predvsem iz krajev, v katerih je živel in delal Mežan, pridružilo pa se jim je tudi pet slikarjev iz domačega okolja. Na priljubljeno Mežanovo temo Znamenja v krajini so po predlogih Janeza Močnika ustvarjali: Vinko Tušek, Francka Prosen, Ervin Kralj, Jože Foltin, Marijan Maznik, Leander Fužir, Nada Zidarič, Franc Simonič, Damjan Štirn, Julka Hrovat in Miha Jerina. Na koloniji nastala dela bodo razstavili v sklopu občinskega praznika 5. oktobra. **I. K.**

KRANJ

Kako se delajo sita?

V Mestni hiši je na ogled največja zbirka barvastih žimnatih sit v Evropi, najbrž celo na svetu. V četrtek, 30. avgusta, ob 17. uri bosta avtorici razstave Tatjana Dolžan Eržen in Helena Rant obiskovalce vodili po razstavi Iz Stražišča po Evropi, demonstrirali bosta izdelavo sit, prižiganje sitarske lučke in še kaj ... **I. K.**

Knjižni uspešnici
po izjemno ugodnih cenah!

Tudi z ogljikovimi hidrati ste lahko zasvojeni
(niste sami krivi za svoje odvečne kilograme)
samo 22,62 EUR

Duhovna pomoč pri zasvojenosti z ogljikovimi hidrati
(prevzemite nadzor nad svojim življenjem in telesno težo)
samo 20,49 EUR

Nič več shujševalnih tablet in diet!

Prodaja:
Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj
ali po tel.: 04/201 42 41 od 8. do 19. ure,
narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas
Za vas beležimo čas

TELEVIZIJA

ANKETA

Zakaj v Piramido?

ALENKA BRUN

Pred vrati Kolodvorske 2-4 v Ljubljani se je trla mala množica deklet, ki želijo nastopati kot pevke v razvedrilno pogovorni oddaji Piramida. Študentke, zaposlene, različnih starosti. Velika večina že z nekim glasbenim predznanjem.
Foto: Tina Dokl

Lina Morgane, 20 let, Vodice:

"Študiram, vendar če me vzamejo, mislim, da študij ne bo trpel. Izkušnje s petjem imam. Jazz petje in solo petje mi nista tuja."

Eva Ferlež, 24 let, Rogaška Slatina:

"Sem študentka Filozofske fakultete. Rada bi pela. Na avdiciji se bom predstavila s pesmijo Killing Me Softly."

Tina Kocjan, 20 let, Črnomelj:

"Za avdicijo mi je povedal brat. Če bi naredila avdicijo, to na moj študij slovenščine ne bi vplivalo, ker sem vedno imela veliko dejavnosti."

Neta Zalar, 21 let, Maribor:

"S petjem imam že izkušnje, vendar bi jih želela še več, ker pa trenutno ne pojem veliko, bi bilo fino, da bi me tu vzeli."

Nataša Škerbec, 18 let, Radovljica:

"Sem še srednješolka, vendar imam s petjem in nastopanjem že izkušnje. Če me vzamejo, bom vesela in bom s šolo že nekako uskladila."

Erika Žnidaršič se petja ne bi nikoli lotila. / Foto: Tina Dokl

Daša Gradišek je stalnica na tovrstnih avdicijah. / Foto: Tina Dokl

PIRAMIDINE PEVKE

V petek je bila v Studiu 4 Televizije Slovenija avdicija za nove pevke razvedrilno-pogovorne oddaje Piramida. Avdicijo je spremljala tudi Helena Blagne Zaman.

Alenka Brun

Razvedrilna oddaja Televizije Slovenija Piramida, ki jo vodi Erika Žnidaršič, se pripravlja na veličasten zaključek prve sezone, saj bodo ob torkih od 4. septembra dalje ob 19.55 na prvem programu Televizije Slovenija na sporedu še tri finalne in ena superfinalna oddaja, v kateri bomo dobili prvega zmagovalca.

V prvi finalni oddaji (4. septembra) se bodo pomerili Borut Pahor, Vida Žabot in Pavel Rupar, v drugi (11. septembra Matjaž Javšnik, Luka Špik in Saša Lendero, v tretji (18. septembra) Gojmir Lešnjak - Gojc, Marjan Podobnik in Robert Friškovec. Superfinale bo 25. septembra. V drugo sezono Piramide pa bodo z nekaj novostmi zakorakali 2. oktobra. Oddaja bo dobila novega urednika, ekipi se bo 1. septembra 2007 pridružil **Tomi Gračanin**, ki ga voditeljica Piramide Erika Žnidaršič pozna že iz preteklosti, saj sta že sodelovala. Druga sprememba pa bo spremenjena zasedba tria Piramida. Nove pevke, ki bodo svoj talent lahko predstavljale v živo v vsaki oddaji, so izbirali na petkovi avdiciji. Pomočnik direktorja Televizije Slovenija **Igor Pirkovič** nam je razložil, da ne vedo še točno, ali bodo na avdiciji izbrali eno, dve, tri nove pevke med okoli sto prijavljenimi kandidatkami. Razlog za avdicijo pa je predvsem to, da želijo še boljše pevke, ter odločitev nekaterih prejšnjih pevk, da se lotijo samostojne kariere.

Na prizorišču smo spregovorili tudi nekaj besed z voditeljico Piramide **Eriko Žnidaršič**. Piramida naj bi ostala na televizijskih zaslonih le še eno sezono, vendar Erika ne razmišlja še o tem, kaj bo počela potem. Verjame, da se vedno najde kako delo, če si dober v svojem poslu. Zanimiva gostja avdicije je bila pevka in imitatorka Helene Blagne Zaman **Meta Erženičnik**, ki sicer pravi, da Janno Kuljaj (ki tudi imitira Heleno) pozna, vendar se z njo osebno še ni srečala. Pravzaprav je bila Meta prijetno presenečenje za Heleno, ki je poslušala nastope kandidatk, ki so zapele dekček pripravljene pesmi ter jingl Piramide ob klavirski spremljavi Kranjčana Mateja Wolfa.

Izbrane kandidatke bodo znane v prihodnjih dneh, medtem ko sta izbrana voditelja nekdaj TLP-ja sedaj **NLP-ja (Nedeljska popoldanska oddaja)** že znana. Igralca **Tjaša Železnik** in **Dejan Pevčević**. Dvaintridesetletnica in tridesetletnik stojita pred velikim izzivom, saj ljudje pričakujejo od njiju kar največ in najboljše.

Helena je spoznala imitatorko Meto s Krasa. / Foto: Tina Dokl

Med kandidatkami je napetost naraščala že zunaj. / Foto: Tina Dokl

Pomočnik direktorja TV Slo Igor Pirkovič in Helena. / Foto: Tina Dokl

Kulinarični izlet v Prekmurje

Mnogi ste nas spraševali, kdaj se bomo spet skupaj podali na izlet. Zdaj vas vabimo, da se nam pridružite v torek, 11. septembra, ko se bomo odpravili v Prekmurje na spoznavanje tamkajšnjega okolja in kulinarike.

Program enodnevnega izleta:
Avtobus se bo najprej ustavil na avtobusni postaji v Radovljici ob 6. uri. Ob 6.20 se bo ustavil še na avtobusni postaji pred hotelom Creina in ob 6.30 na avtobusni postaji pred Mercatorjevim centrom na Primskovem. Prvi postanek bomo naredili na postajališču Tepanje, kjer vam bomo razdelili malico. V Gornjo Radgono bomo prispeli okoli 10.30 in se odpeljali na Janžev vrh, kjer vam bomo na prelepi razgledni točki med vinogradi postregli s prekmurskim bogračem in kozarcem janževca. Nato se bomo s turističnim vlakom med vinogradi pripeljali nazaj v Gornjo Radgono v Šampanjsko klet, kjer si bomo med degustacijo vin ogledali kleti Pod skalo, Pod rimskim kolesom in Pod slapom. Po ogledu se bomo z avtobusom odpeljali do Polane pri Murski Soboti, kjer nas bo v gostilni Lovenjak že čakalo pravo prekmursko kosilo. Pri kosilu se nam bosta pridružila priznana kuharska mojstra Janez Štrukelj in Branko Časar, ki nam bosta povedala vse o pripravi prekmurske gibanice, z veseljem pa bosta odgovarjala tudi na vaša vprašanja. V gostilni bodo pripravili še razstavo tipičnih prekmurskih jedi. Po klepetu s kuharjema se bomo odpravili domov in se v Kranj vrnili predvidoma ob 21. uri.

Cena izleta je ugodna, le 29 evrov. V ceno je vključen prevoz, malica, bograč s kozarcem vina, vožnja s turističnim vlakcem, degustacija v vinski kleti in kosilo (pijača ni vključena v ceno). Organizator izleta je TGT Odisej, glavni pokrovitelj izleta pa Mercator.

Prijave že zbiramo na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, po tel. št.: 04/201 42 41 od 8. do 19. ure ali po e-pošti: narocnine@g-glas.si. Čim prej se prijavite in se nam pridružite, lepo se bomo imeli!

Gorenjski Glas
Mercator

KINO, SPOREDI, RADIO

TARANTINOV SMRTNO VAREN

On ima šarm, stil in dober avto za umret. Če mu je všeč, kako se ženska giblje, se odloči, kako bo umrla. Uporablja krute metode, njegovo orožje je hitrost. Pa se vmes malce obrne. Lovec postane plen. Bi se zapeljali en krog?

Alenka Brun

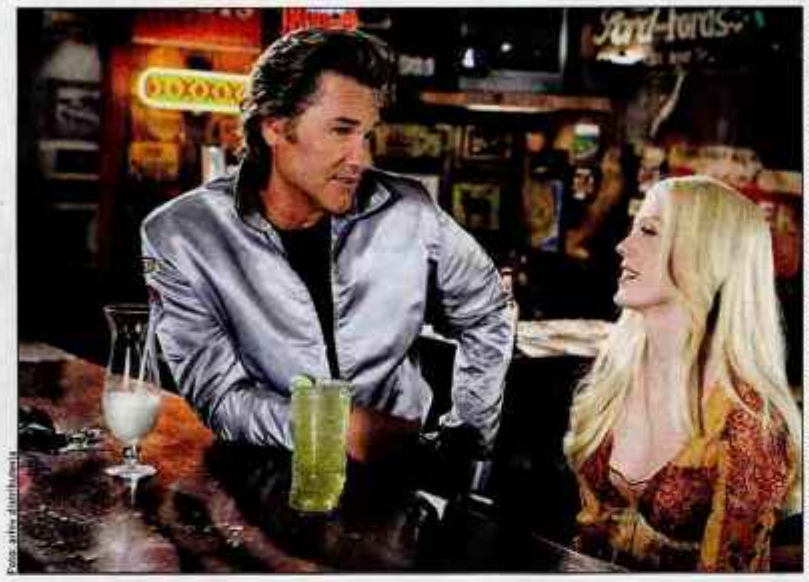

Foto: arhiv distributerja

Akcijski triler **Smrtno varen** (Death Proof) je v naše kinematografe prispel pred nekaj dnevi. Režija in scenarij sta delo znanega in kontroverznega **Quentina Tarantina**, ki je bil nad ameriškim sprejetjem filma malce razočaran, potem pa je pač komentiral, da večinoma njegove filme Američani sprejmejo precej manj navdušeno kot Evropa.

Po Šundu in akcijah Ubila bom Billa nas tako Tarantino vabi v nenavadni svet kaskaderja Mika, ki nedolžne žrtve ubija v krutih cestnih pregonih s posebej prirejenim avtomobilom, v katerem se ne more resneje poškodovati. Po uspešnem umoru treh prijateljic se počuti še močnejšega, a stori usodno napako, ko skuša na oni svet spraviti iznajdljivo Zoe in njene prijateljice. Tudi Zoe je namreč kaskaderka in dobro pozna pravila vratolomne vožnje, tako da se po velikih količinah zvite pločevine karte povsem premešajo in lovec postane plen.

RADIJSKI SPOREDI

Radio Kranj 97,3 Mhz

(www.radio-kranj.si/progrm.php)

V **torkovi** temi dneva ob 9.20 se bodo pogovarjali s predvorskim županom Miranom Zadnikarjem. Malo po deseti uri bodo odprli telefone za brezplačne male oglase, potem seznanili s prostimi delovnimi mesti na območju Gorenjske, tudi na novice ob polni uri ne pozabite, opozarjajo pa vas še na osrednjo informativno oddajo ob 14. uri. V popoldanskem delu torkovega programa pa ne zamudite avtomobilistične oddaje ob 17.20. V **sredini** dopoldanski temi dneva ob 9.20 se jim bodo v studiu spet pridružili predstavniki Zavoda za turizem Kranj in vas seznanili z aktivnostmi, ki jih pripravljajo v tem tednu. Popoldne pa bo malo po 16. uri spet na sporedu redna mesečna oddaja Varujmo zdravje, ki jo pripravlja in vodi Renata Škrjanc. S poletnih počitnic pa prihaja tudi ekipa Prešernovega gledališča. V programu jih bomo pozdravili v **četrtek** ob 10.30.

Radio Ognjišče, 104,5 in 105, 9 Mhz

(www.ognjisce.si/napovednik/napovednik.htm)

V **torek** ob 17. uri boste v oddaji Šport lahko več slišali o svetovnem prvenstvu v atletiki. Ob 20.30 bo Juretov večer, ob 22. uri pa Sončna pesem. V **sredinem** jutru boste ob 8.15 lahko več slišali o odpravljanju bolečine - kdaj si lahko pomagamo sami in kdaj je potrebna strokovna oskrba. Sestra Nikolina vam bo ob 11.15 povedala, kako skuhati stročji fižol v omaki. Ob 20.30 bodo spregovorili o evangeliju po Luku. V **četrtek** ob 8.15 bo Dušica Kunaver povedala, od kod izvirajo nekateri primki. Ob 20.30 ste vabljeni na potovanje s Karavano prijateljstva. V **petek** ob 18.15 bo prof. dr. Drago Ocvirk povedal več o predsedniku in religiozni drži. Ker bo 1. septembra na Brezjah slovesnost ob 100-letnici kronanja milostne podobe Marije Pomagaj, pripravljajo poseben večerni program. Ob 20.30 bo recital igralca Gregorja Čušina, ob 22. uri posnetek koncerta ljudskih pevcev, ko so prepevali Mariji v čast, po polnoči pa boste lahko poslušali nekatere odlomke letošnjih Šmarnic, ki so bile posvečene brezjanskemu jubileju. V **soboto** bodo od 9. ure naprej prenašali slovesnost z Brezij, kjer bo sveto mašo daroval kardinal Franc Rode.

Radio Potepuh, 91,0 Mhz

(www.potepuh.com)

Kakšen nasvet vam je tokrat pripravila babica, izveste v **torek** ob 15.10. V **sredini** oddaji Rože&Vrt ob 14.10 boste izvedeli nekaj več o vrtnih pridelkih; ob 15.30 ne preslišite Mozaika Slovenije. V **petkovi** oddaji Moja dežela ob 14.10 pa vas bo Veronika povabila na izlet - kam, naj ostane uganka. Ob 16.10 prisluhnite Saši Einsiedler in oddaji Živimo lepo, gost bo zopet eden od znanih Slovencev. Izziv podjetništva je na programu vsak **ponedeljek** ob 10.30, da nam lahko rožice, ki jih srečamo na naših izletih v naravi olajšajo marsikatero težavo, pa izveste v Zdravstvenem kotičku ob 12.10.

Radio Sora 91,1 Mhz

(www.radio-sora.si.)

Današnjo oddajo aktualno ob devetih so zastavili v stilu "pro et contra", govorili pa bodo o načrtovani ureditvi Kapucinskega predmestja v Škofji Loki. V vrelcih zdravja ob 10.30 boste gotovo našli kaj primernega tudi zase, prav tako pa tudi v kulturnih paberkih ob 17. uri. V **sredo** ob devetih vas bodo seznanili s programom Razvojne agencije Sora za jesensko obdobje, ob 11. uri pa pripravili zapis s torkovega srečanja o 4. razvojni osi. Popoldne bo, tako kot je ob sredah v navadi, glasbeno obarvano. V **četrtek** ob devetih vas bodo povabili na Šuštarsko nedeljo v Tržič, ob enajstih odgovorili na nekaj vaših vprašanj in pobud, večer pa zaključili s harmoniko. V **petek** ob devetih bodo preverili, kako polne bodo letošnje šolsko leto šole na Škofjeloškem, ob enajstih bodo prisotni med udeleženci kolesarskih vzponov do Naceta, s popoldansko petkovo razglednico pa zaključili potepanje po Egiptu. **Sobota** bi bila prazna brez športne oddaje, ki jo bodo začeli ob 16.30, v nedeljo pa vas bodo po jutranji duhovni misli ob 7.30 povabili še k poslušanju Zakladov slovenskega spomina ob 9. uri - tokrat so prispevek posneli med tericami v Davči. S septembrom nadaljujemo z obiski poslancev in že v **ponedeljek** ob enajstih bodo dober dan zaželeli Antonu Kokalju. Z začetkom novega šolskega leta pa ob 18. uri po dvomesečnem premoru spet pokukali za šolska vrata.

Zmagovalca sta Kranjčana

Osma sezona pustolovskega kviza Lov na počitnice, ki ga pripravlja Val 202, je v soboto, 18. avgusta, dobila nova zmagovalca. V finalni tekmi ob Ljubljanici od Tromostovja do njenega izliva sta bila najhitrejša kolesarja **Sebastjan Bauman in Andreja Rekar iz Kranja**. Letos so se kolesarji, ki so se borili za brezplačne počitnice, lovili ob slovenskih rekah: ob Savi od Radeč do Rožnega, ob Kolpi od Marindola do Božakovega, ob Selški Sori od Zalega Loga do Stare Loke, ob Bači od Podbrda do Bače pri Modreju, ob Dravi od Dravograda do Podvelke ter ob Ljubljanici od Tromostovja do njenega izliva. **A. B.**

KINO SPORED

KINO CENTER, KRANJ

Torek, 28. 8.
16.15. in 18.30 RATATOUILLE
20.45 NAPUMPANA

Sreda, 29. 8.
17.30 RATATOUILLE
20.00 VSEMOGOČNI EVAN

Četrtek, 30. 8.
17.00 RATATOUILLE
19.15 in 21.15 VSEMOGOČNI EVAN

Petek, 31. 8.
17.00 RATATOUILLE
19.15 in 21.15 VSEMOGOČNI EVAN

Sobota, 1. 9.
17.00 RATATOUILLE
15.00, 19.15 in 21.15
VSEMOGOČNI EVAN

Nedelja, 2. 9.
17.00 RATATOUILLE
15.00, 19.15 in 21.15
VSEMOGOČNI EVAN

Ponedeljek, 3. 9.
17.00 RATATOUILLE
15.00,19.15 in 21.15
VSEMOGOČNI EVAN

KINO BOHINJ, KD JOŽA ŽIŽMANA, BOH. BIST.

Torek, 28. 8.
20.30 300

Četrtek, 30. 8.
20.30 DA VINCIJEVA ŠIFRA

Petek, 31. 8.
20.30 300

Nedelja, 2. 9.
20.30 DA VINCIJEVA ŠIFRA

KINO ŽIRI, ŽIRI

Sobota, 1. 9.
20.30 HARRY POTTER IN FENIKSOV RED

Nedelja, 2. 9.
18.00 in 20.30
HARRY POTTER IN FENIKSOV RED

LINHARTOVA DVORANA RADOVLJICA

Četrtek, 30. 8.
20.00 MALA SELIVKA

Petek, 31. 8.
18.00 HARRY POTTER IN FENIKSOV RED
21.00 DISTURBIA

Sobota, 1. 9.
18.00
HARRY POTTER IN FENIKSOV RED
21.00 DISTURBIA

Nedelja, 2. 9.
18.00 HARRY POTTER IN FENIKSOV RED
20.20 MALA SELIVKA

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 31. 8.
18.30 SIMPSONOVI (sinhronizirano)
20.30 KRVAVI HOSTEL 2

Sobota, 1. 9.
18.30 SIMPSONOVI (sinhronizirano)
20.30 KRVAVI HOSTEL 2

Nedelja, 2. 9.
18.30 SIMPSONOVI (sinhronizirano)
20.30 KRVAVI HOSTEL 2

					9			7
	4					5		
	7	3			1			
8			3					5
		6		7		4		
5					8			9
			5			3	8	
		5					2	
9			8					

Rešitev

SUDOKU

Navodila: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov.

Sestavila: Petra F.

OTROŠKA PERESA

Rad imam šport

Hodim k atletiki, košarki in nogometu. Košarkarske tekme še nismo imeli, ker se še nismo dovolj naučili. Nogometne tekme imamo ob sobotah ali nedeljah. Včasih igram v napadu, včasih v obrambi. Dvakrat sem bil že na atletskem tekmovanju. V teku na 300 metrov sem zasedel peto mesto, v teku na 80 metrov pa trinajsto. Rad tudi smučam, drsam in plavam. Kadar imam čas, gledam prenose športnih tekem na televiziji. **Matevž Hudovernik, Kranj**

Zajec - tekač

Nekega pomladnega dne je zajec zmagal na svetovnem živalskem prvenstvu v hitrem teku. Tekmovanje se je odvijalo na hitri poti v iglastem gozdu. Trener lisjak mu je za nagrado ponudil zelo veliko denarja. Zajec je premišljeval in se odločil, da denarja ne bo vzel, ker bo lahko še velikokrat zmagal in bo dobil veliko denarja. Zajec je bil zadovoljen že z zmago, saj mu je veliko pomenila.

Čez nekaj let je zajec v svoji disciplini postajal vse slabši. Z nizkouvrščenimi mesti ni zaslužil dovolj za preživetje. Zajec je nehal trenirati, ker ni bil več uspešen, konkurenca pa je bila velika. Druge službe ni dobil, ker se v svoji mladosti ni dovolj trudil, da bi dokončal obvezno živalsko šolo zajcev. Tako je čez nekaj mesecev po prenehanju svoje kariere postal berač. Prosil je živali, naj mu pomagajo - naj mu dajo nekaj denarja, da bo lahko kupil kaj za pod zob. Živali mu niso hotele pomagati, ker je zavrnil lisjakovo ponudbo. Zajcu je bilo zelo žal, ker je zapravil priložnost. Odločil se je, da bo šel do lisjaka in ga prosil, naj mu sedaj da denar, ki mu ga je prej ponujal. Lisjak mu je zabrusil: "Denar sem dal drugemu zmagovalcu. Vrni se nazaj v klub. Čaka te nov dan."

Zajec se je žalosten vrnil domov. Prodati je moral veliko svojih stvari, da je lahko preživel. Preseliti se je moral v skromno domovanje sredi samotnega gozda pod iglastimi vejami. Bil je jezen sam nase in se hkrati zavedal, da priložnost ponujena, ne vrne se nobena. **Miha Dovžan, Gorje**

TISOČ UGANK ZA ŠOLARJE

Tokrat vam Franc Ankerst zastavlja naslednjo uganko:

Iglice z drevja vise,
kdo si obesil jih je,
jablana, smreka, star štor,
macesen, marelica, bor?

Ugotovite pravilen odgovor in nam najkasneje do petka pošljite SMS z vsebino **ug+rešitev+ime, priimek** in **naslov** na številko **031/691 111.** Nekdo bo prejel knjižno nagrado založbe Didakta. Ime nagrajenca bomo objavili prihodnji torek.

Pravilna rešitev uganke, ki smo vam jo zastavili prejšnji teden, se glasi **slon**. Srečni nagrajenec je **Rok Šparovec**.

SUDOKU ZA OTROKE

1				3	4
6	4				1
4		2			
	6				
				5	
			2		6

Sestavila: Eva in Bine

Rešitev:

3	5	4	2	1	6
2	1	6	4	5	3
5	6	1	3	4	2
4	3	2	1	6	5
6	4	3	5	2	1
1	2	5	6	3	4

Navodilo za reševanje:

V mrežo uvrstite številke od 1 do 6. *Upoštevajte:*

1. V vsaki vrstici je vsaka številka vpisana le enkrat.
2. V vsakem stolpcu je vsaka številka vpisana le enkrat.
3. V vsakem pravokotniku z 3 x 2 polji je vsaka številka vpisana le enkrat.

PRELEVILI SO SE V INDIJANCE

Med počitniškimi norostmi, ki so minuli teden potekale v Cerkljah, je bilo največ zanimanja za Kekčev svet in indijanski tabor.

Ana Hartman

V sklopu Festivala Sanje pod Krvavcem je minuli teden pod Jenkovo lipo v Cerkljah potekal tudi poletni tabor za otroke. Počitniške norosti s Čebelico Majo, ki jih je vodila **Maja Rogelj**, so zagotovo popestrile počitniško dogajanje tik pred začetkom šolskega leta. Pretekli teden v ponedeljek se je tabor, ki je sicer v Cerkljah potekal drugič, začel z delavnico Za zdravo telo. "Načrtovala sem meditacijo, a je bilo žal slabo vreme. Zaradi tega smo nato ustvarjali lične aranžmaje. No, vsaj hrana je bila bolj zdrava: jedli smo korenje, jabolka, korenčkove piškote ...," je razložila. Temu je minuli torek sledila delavnica Krompirjevci, v sklopu katere so izdelovali krompirjeve štampiljke in se šli krompirjeve igre, dan za tem pa so se preselili v Kekčev svet. "Izdelovali smo lutke glavnih junakov iz Kekca in tudi zaigrali sodobno igrico, nato pa smo se šli Kekčeve igre," je strnila in dodala, da sta bila ta delavnica in indijanski tabor, ki je bil na vrsti minuli četrtek, med otroki najbolj priljubljena. Indijanskega tabora se je, na primer, udeležilo kar 21 otrok. Zadnji dan so zaključili z živ-žavom, v sklopu katerega so naprej pokazali ustvarjalnost, preostanek dneva pa so preživeli ob igrah na prostem.

"Za dogajanje sem izvedel na internetu," je povedal desetletni **Tadej Polajnar**, ki je nato na tabor 'zvabil' še prijatelja in sošolca **Jurija Močnika**. "Najbolj nama je bil všeč indijanski tabor. Izdelovali smo indijanske obleke iz žakljev, perjanice in loke, ki smo jih tudi preizkusili. Po obrazu smo se namazali z barvami," sta hitela pripovedovati. "Nekaj lokov sem že izdelal doma in tako nisem imel težke naloge. Potrebuješ primerno palico in vrvico, sicer pa se slej ko prej vsak uniči," je pristavil Tadej. Enajstletni **Nini Štefe** so bile najbolj všeč igre na prostem: "Rada sem na vrtiljaku. Sicer pa smo počeli še veliko zanimivega, izdelovali smo metuljčke, aranžmaje iz pene, ki smo jih okrasili s školjkami in okrasnimi kamenčki. Všeč mi je bila tudi igra, ki smo se jo šli v sklopu Kekčevega sveta, ko smo Mojco, ki je bila slepa, skušali v oči zadeti z zdravilnimi kapljicami, ki so jih predstavljala čokoladna jajčka."

Utrinek z zaključka poletnega tabora v Cerkljah

Največ zanimanja so otroci pokazali za indijanski tabor.

PIRAMIDE PRAVA ATRAKCIJA

Gorenjski muzej za otroke pripravlja počitniške delavnice. Tokrat se jih večina navezuje na razstavo o Egiptu. Ta četrtek bo na vrsti spoznavanje staroegipčanske pisave in izdelovanje ploščic s hieroglifi.

Ana Hartman

Gorenjski muzej med poletnimi počitnicami že tradicionalno pripravlja brezplačne delavnice za otroke. Slednje potekajo ob četrtkih v avgustu, in sicer v Mestni hiši v Kranju. Kot je pojasnila **Magda Zore**, višja kustodinja za pedagoško dejavnost, se je kar nekaj letošnjih delavnic navezovalo na razstavo Egipt, ki je na ogled v njihovi kleti. Tako bo tudi ta četrtek ob 18. uri, ko bo potekala zadnja delavnica, v okviru katere bo na vrsti spoznavanje staroegipčanske pisave, izdelovanje lesenih ploščic s hieroglifi, sestavljanje besed in ogled filma o restavriranju mumije. "Ta delavnica bo nekoliko bolj zahtevna in je tako namenjena otrokom, ki so starejši od šest let," je opozorila.

Največ zanimanja je bilo doslej za delavnico, v sklopu katere so izdelovali velike piramide. "Prišlo je kar 40 otrok. Sicer pa delavnice, ki se navezujejo na razstavo Egipt, vedno pritegnejo precej otrok, saj je očitno to zanje zelo eksotična zadeva," je dejala Zoretova. V sklopu četrtkovih otroških delavnic so izdelovali tudi amulete (ki jih je prav tako možno videti na razstavi o Egiptu) in slikali s prstnimi barvami. Delavnica, v okviru katere bi pred Mestno hišo morali slikati z akrilnimi barvami, pa je bila zaradi slabega vremena odpovedana. "Vsega skupaj bomo tako med letošnjimi počitnicami izpeljali štiri delavnice. Z obiskom smo bili zadovoljni," je še dejala Zoretova in dodala, da ogled razstave o Egiptu, ki bo na ogled do 12. oktobra, zelo priporočajo tudi osnovnošolcem, še posebej tistim iz šestega razreda.

AVTOMOBILIZEM

PODALJŠANA IGRIVA PUBERTETA

Test: Renault Twingo TCE 100 GT

Matjaž Gregorič

Celih štirinajst let je na avtomobilskih trgih vztrajal Renaultov Twingo prve generacije in skoraj brez popravkov ohranjal svojo mladostno igrivost, zaradi katere so ga vzljubili mladi in stari vozniki. Potem pride "francoska revolucija", zaradi katere je novi Twingo nekoliko večji, predvsem pa zrelejši in bolj dodelan od svojega predhodnika. Prav zato so morali Renaultovi stilisti že skoraj dokončan projekt vreči v koš in narediti avtomobil po ukazu Renaultovega vrhovnega šefa Charlosa Ghosna, ki jim je zabičal, naj bo novinec všeč tudi kupcem in ne samo njim. Tako je Twingo drugi za celih sedemnajst centimetrov zrasel v dolžino, je tudi širši in višji in krepko prostornejši. Kaj pa prvi vtis? Twingo je izgubil nekaj svoje nagajivosti in morda je ljubezen na drugi pogled. Ob prvem se namreč oči ne orosijo, noge ne zašibijo in utrip srca ni nič povečan.

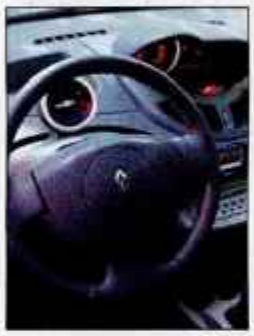

Šele po krajšem druženju pride "sproščenost", ki pri prvotnem Twingu nikoli ni bila pod vprašajem. Potem se začne faza osvajanja z velikima žarometoma, topim nosom, rahlo zalomljenim zadkom in pri športno naravnani različici GT še s srebrnimi dekorativnimi dodatki in aluminijastimi platiči. Pogled v potniško kabino razkrije, da se je tudi v notranjosti zgodila dokaj revolucionarna preobrazba. Armaturna plošča je na prvi pogled nekoliko resnobnejša, vendar na sredino postavljen digitalni merilnik hitrosti in zaslon z vsemi potrebnimi podatki ter za volanom štrleči analogni merilnik hitrosti, govorita drugače. Ker hoče biti Twingo uporaben malček, je od predhodnika ohranil vzdolžno pomično zadnjo klop, ki s podiranjem krepko poveča prtljažni prostor, ali pa je oba dela skupaj z naslonjali prednjih sedežev mogoče na hitro spremeniti v ležišči za dva utrujena popotnika. Ob tem so omembe vredni številni odlagalni predalčki za drobnarije, kot del dodatne opreme pa tudi vhodi za priključevanje takšnih in drugačnih komunikacijskih naprav.

Tako kot na zunanjosti in v notranjosti se je Twingo spremenil tudi v drobovju. Šport-nim dušam je namenjen 1,2-litrski bencinski štirivaljnik, ki "diha" s pomočjo turbinskega polnilnika in razvije okroglih 100 poskočnih konjičev. Tisto, kar motor obljublja na papirju, se v praksi izkaže v odločnem, vendar ne surovem pospeševanju, v doseganju spodobne končne hitrosti, a tudi v precej povečanem hrupu v kabini, ki pri najvišjih dovoljenih vrtljajih postaja že nekoliko moteč. Motorni energiji petstopenjski ročni menjalnik sledi s kančkom pomanjkanja natančnosti, kljub temu pa vse skupaj zadošča za splošno zadovoljstvo. K temu v precejšnji meri pripomore tudi podvozje, ki brez težav prenaša hitro ovinkarjenje, le pri pretiravanju se zdi, da se želi zadek privzdigniti in uiti po svoje. Kako se bo novemu Twingu, ki je po genetiki Francoz po proizvodnji v Novem mestu pa skoraj pravi Slovenec, godilo na trgu, je še preuranjeno napovedovati, vendar se zdi, da so mu zvezde naklonjene. Malo manj morda najdražji različici, ki se cenovno že meri tudi z nekoliko večjimi avtomobili.

TEHNIČNI PODATKI

Mere:	d. 3,600, š. 1,654, v. 1,470 m, medosje 2,367 m
Prostornina prtljažnika:	165/285/959 l
Teža (prazno v./ dovoljena):	980/1410 kg
Vrsta motorja:	štirivaljni, bencinski, 16V
Gibna prostornina:	1149 ccm
Največja moč pri v/min:	74 kW/100 KM pri 5500
Največji navor pri v/min:	145 pri 3000
Najvišja hitrost:	189 km/h
Pospešek 0-100 km/h:	9,8 s
Poraba goriva po EU norm.:	7,8/ 4,9/ 5,9 l/100 km
Izpušne emisije CO2:	140 g/km (Euro 4)
Maloprodajna cena:	22.280 EUR (5.339.720 SIT)
Uvoznik:	Renault Nissan Slovenija, Ljubljana

BITKA PRERAŠČA V VOJNO

Med prestižne znamke na slovenskem trgu vstopa še Lexus.

Matjaž Gregorič

Med prestižne znamke na slovenskem avtomobilskem trgu vstopa še najimenitnejše japonsko ime. Lexus je del koncerna Toyota, gre pa za dokaj mlado znamko, saj so se prve ideje o ustanovitvi pojavile leta 1983, štiri leta kasneje je upravni odbor Toyote potrdil projekt, leta 1989 pa se je Lexus že predstavil ameriškemu trgu. Šele deset let kasneje je bila znamka zrela za nastop na evropskih trgih, kjer poteka obsežno širjenje prodajne in servisne mreže.

Odprtje novega centra je za podjetje Toyota Adria, ki na slovenskem trgu in tudi v nekaterih drugih državah nekdanje Jugoslavije skrbi za uvoz in distribucijo Toyotinih in Lexusovih avtomobilov, prestižnega pomena. V boju za kupce se bodo z Lexusom postavljali ob bok nemške trojice, torej Audija, BMW-ja in Mercedes-Benza. S primerljivo opremo naj bi bili cenovno za 10 do 12 odstotkov cenejši, pomembno prednost pa naj bi predstavljal tudi hibridni pogon, ki ga bližnji tekmeci še nimajo. Na voljo bo pet modelov, med njimi tudi trije s hibridnim pogonom in eden z dizelskim motorjem. Najmanjši in najcenejši je limuzinski IS, čigar cene se začenjajo pri 30.280 evrih in se povzpnejo do 35.400 evrov. Nekoliko večji GS stane od 48.950 do 63.650 evrov, kolikor je treba odšteti za različico s hibridnim pogonom. Veliko zanimanja pričakujejo za športnega terenca RX, za katerega bo treba odšteti 53.500 evrov, za različico s hibridnim pogonom pa deset tisočakov več. Na vrhu prodajne palete sta avtomobila, po katerih bodo segali najbolj premožni in željni vrhunskega prestiža: kupejevski kabriolet SC stane 85.500 evrov, za 89.300 evrov pa je na voljo najbolj prestižna limuzina LS, ki bo od začetka prihodnjega leta na voljo tudi s hibridnim pogonom. Merilo za Lexusov uspeh ne bodo prodajne številke, ampak kakovost storitev in zadovoljstvo kupcev. Kljub temu je v načrtu, da bi se za avtomobile v prvem polnem koledarskem letu odločilo 130 kupcev. Doslej je pri nas registriranih le 27 avtomobilov, kar je nenazadnje odraz dejstva, da doslej ni bilo uradnega skrbnika za prestižno japonsko znamko.

NA KRATKO

Volvo stavi na Flexifuel motorje

V prvi polovici prihodnjega leta bo Volvo v modelih V70 in S80 predstavil novi 2,5-litrski petvaljni turbo motor, ki bo razvil moč več kot 147 kilovatov (200 KM). Oba avtomobila bosta na voljo tudi z 2,0-litrskim Flexifuel motorjem. Flexifuel različici modelov V70 in S80 bosta do konca leta 2007 gnani s pomočjo atmosfersko polnjenega štirivaljnika 2.0F, ki je prilagojen za etanol E85 in razvije 107 kilovatov (145 KM) in 185 Nm navora. Volvo Cars lansira Flexifuel vozila na vedno večjem številu trgov. Poleg Švedske jih prodajajo tudi v Franciji, na Norveškem, Finskem, v Nemčiji, Avstriji, na Nizozemskem, v Španiji, Angliji, na Irskem, v Belgiji in v Švici. V kratkem bodo prispela še na nekaj evropskih trgov. Volvo Cars namreč pričakuje, da bo letos prodal 10.000 Flexifuel različic.

Naročanje Mazde CX-7 prek spleta

Pri Mazdi so odprli posebno spletno stran http://slo.cx-7order.com, na kateri lahko obiskovalci, ki jih zanima novi Mazdin športni terenec CX-7, izvedo več o avtomobilu, njegovih voznih lastnostih, obliki, udobnosti in varnosti. Na strani je mogoče najti tudi vse tehnične podatke, cene in podatke o paketih opreme. Posebnost strani je, da je mogoče z nekaj enostavnimi koraki, s katerimi se določi barva in paket opreme, avtomobil tudi rezervirati. Nato obiskovalec vpiše še svoj naslov in kontaktne podatke ter izbere lokalnega Mazdinega distributerja, pri katerem želi prevzeti avtomobil, slednji pa se nato z neposrednim stikom s kupcem dogovori o naročilu. Prve količine bodo po vsej verjetnosti precej omejene.

Audi A8 v poslovnem vrhu

Audi A8 3.0 TDI quattro je pri primerjavi limuzin višjega razreda, ki jo je opravila nemška strokovna revija "Flottenmanagement", že tretjič zapored v skupnem seštevku zasedel prvo mesto. Tako kot že pri obeh prejšnjih primerjalnih testih so tudi tokrat rezultati postavili znamko s štirimi krogi na prvo mesto in revija "Flottenmanagement" je Audi A8 znova razglasila za "najboljšo ponudbo" v njegovem razredu. Audi A8 je pri končni primerjavi premagal osem tekmecev. V vseh šestih ocenjevalnih kategorijah, na primer pri ocenjevanju zmogljivosti motorja, akcijskega radija in preostale vrednosti vozila, si je zagotovil eno od najboljših mest. **M. G.**

Ekskluzivno na Gorenjskem glasu

500 strani obsegajoča knjiga, ki govori o življenju "viharnika", ki ga je življenje prometavalo in utrdilo.

Zelo zanimiva knjiga za Gorenjce, saj se največ dogaja prav v naših krajih.

Prvi Slovenec, ki je bil dvakrat zaprt na Golem otoku.

Cena za bralce Gorenjskega glasa z **20% popustom** *samo*

23,2 EUR

Gorenjski Glas *Za vas beležimo čas*

DRUŽABNA KRONIKA

UMEK JE CAR

DJ Umek je znova dokazal, da je in ostaja med najboljšimi svoje zvrsti. Žur z razlogom je uspel. Letošnja miss mivke 2007 je postala Primorka, najmočnejši Martin Krpan pa je Gorenjec.

Alenka Bruni

Poleg predsedniških kandidatov, ki jih srečujemo zadnje čase povsod - povabili so jih celo na skupen ogled Formule 1 - sicer preko televizijskega ekrana, je bil v soboto tudi ljubljanski župan Zoran Jankovič precej zaposlen. Zjutraj je odpiral **Tuš Center v BTC**, zvečer pa smo ga srečali v Tivoliju na Žuru z razlogom.

Tuš je že takoj ob odprtju zasula množica obiskovalcev, radovednežev in tistih, ki so ugotovili, da jim doma manjka kakšen par čevljev, saj je bila v eni izmed novo odprtih poslovalnic Deichmanna čakalna vrsta podvojena, ljudje pa so čevlje kupovali kar po več parov. V vrtnarskem kotičku, ki se nahaja znotraj Centra, pa smo naleteli na živalsko zanimivost. Sicer nismo spraševali, ali gre za krokodila ali aligatorja, izvedeli pa smo, da imajo tako samičko kot samca in to živa.

Med opazovanjem cen smo ugotovili, da sploh ni več razlike med rožami, hrano in oblačili. Običajna orhideja, ki je bila včasih štiri tisoč tolarjev, je sedaj 45 evrov, ravno toliko pa so tudi kavbojke ali tedenski nakup živil - pa še to bolj osnovnih.

V popoldanskih urah je Si.mobil - Vodafone v ljubljanskem parku Tivoli priredil že četrti **Žur z razlogom**, ki promovira SMS donatorstvo med mladimi. Društvu Beli obroč, ki pomaga žrtvam kaznivih dejanj, je doniral deset tisoč evrov in mlade spodbujal, naj donirajo tudi sami. Skoraj vsak, ki je na žuru poslal SMS, je dobil darilce: zeleno nogavičko, v katero lahko spravi svoj mobilnik. Tudi konkurenčni mobilni operater je že pred časom imel podobno nogavičko. Rdečo.

Da so se mladi zabavali, je poskrbel že stari znanec Žura z razlogom, **DJ Umek**. Četrti žur z razlogom je bil zanj tudi tehnična prelomnica. Umek je namreč prvi del seta odvrtel na novi konzoli, zgrajeni zgolj iz računalnikov in drugih elektronskih naprav, na njegovo glasbo pa so lahko na Si.mobilovem otoku v Second Lifu hkrati z množico v parku zaplesali tudi virtualni plesalci.

Na drugem koncu Slovenije, v Kranjski Gori pa je potekalo finalno tekmovanje za najmočnejšega Slovenca v letu 2007. Poimenovali so ga **Martin Krpan**. Že drugič je postal najmočnejši **Gregor Stegnar** iz Sebenj pri Tržiču, drugo mesto si je priboril Oliver Gašparič iz Slovenskih Konjic in tretje Andrej Ušlakar iz Kranja.

V Mengšu so zaključili Rauch Hit pokal serije turnirjev v odbojki na mivki. Zadnji turnir je sicer dobila ekipa BTC-ja, medtem ko so bili skupno najboljši **GM Cafeejevci**. Izbirali pa so tudi miss mivke 2007, kjer se je med desetimi finalistkami najbolje odrezala miss Portoroža iz pretekle sobote, **Nina Ivančič** iz Unca. Prva spremljevalka je postala Domžalčanka Karolina Flis, druga pa Mariborčanka Polona Golob.

Zanimiva živa 'živalska' popestritev med rastlinami. / Foto: Tina Dokl

Odprtje centra je zanimalo tudi planšarja in mlekarico. / Foto: Tina Dokl

Katarina Čas je na Žuru skrbela za napovedi, med Vip-ovci pa smo opazili tudi borderja Roka Flandra. / Foto: Tina Dokl

Največ pozornosti sta na Žuru v Vip prostoru pritegnila znana Erik Maj Potočnik in Matjaž Plošinjak. / Foto: Tina Dokl

DJ Umek je v Tivoliju tisočglavo množico navdušil. / Foto: Tina Dokl

Slovenski Martini Krpani: Oliver, Gregor in Andrej / Foto: Arika Bulovec

VRTIMO GLOBUS

Spita v ločenih spalnicah

Katie Holmes in **Tom Criuse** spita vsak v svoji spalnici, pa ne zato, ker bi bila skregana, ampak zato, ker Tom ponoči tako smrči, da Katie ne more spati. Par naj bi spal v ločenih spalnicah tudi na začetku njune zveze, še preden sta bila poročena, saj je bila Katie strogo katoliško vzgojena, kasneje pa ni dobila dovolj lepotnega spanca, zato sta se strinjala, da bosta ločeno spala še naprej. Igralka je svojo spalnico opremila v 'ženskem' stilu in jo napolnila s plišastimi živalmi.

Gisele že izbira poročno obleko

Brazilska manekenka **Gisele Bundchen** in njen fant, igralec ameriškega nogometa **Tom Brady**, se pripravljata na poroko, poročajo ameriški mediji, ki ugibajo, da bosta pred matičarja stopila pozimi. Sicer pa je Brady pred dnevi postal očka, njegova nekdanja partnerka, ameriška igralka **Bridget Moynahan**, s katero sta se razšla konec lanskega leta, tik preden je izvedela, da je noseča, je povila zdravega dečka. "Če nekoga ljubiš, ljubiš vse, kar pride z njim. Mislim, da tega ni težko razumeti," je novico komentirala najbolje plačana manekenka na svetu, ki si tudi sama želi otrok.

Še zadnji film

Legendarna igralka **Barbra Streisand** si pred upokojitvijo želi posneti še zadnjo filmsko uspešnico, ki se jo bo lotila takoj, ko bo končala z opremljanjem nove hiše. "Trenutno ima vlogo producenta in režiserja najine nove hiše, zato je pred osmo uro zvečer zasedena," se je pošalil njen mož **James Brolin**. Povedal je tudi, da ji je žal, da ni nikoli posnela ljubezenskega filma, v katerem bi igrala žensko, obolelo za aidsom.

Brez dovoljenja posekala drevesa

Hollywoodska veteranka **Bette Midler** je v okolici svojega posestva na havajskem otoku Kauai posekala kar 230 dreves, za kar bo morala plačati kazen v višini 6500 ameriških dolarjev. Zagrizena okoljevarstvenica zatrjuje, da ni vedela, da se lahko odstranijo le neavtohtona drevesa oziroma da potrebuje dovoljenje, vseeno pa bo kazen plačala in posestvo znova pogozdila.

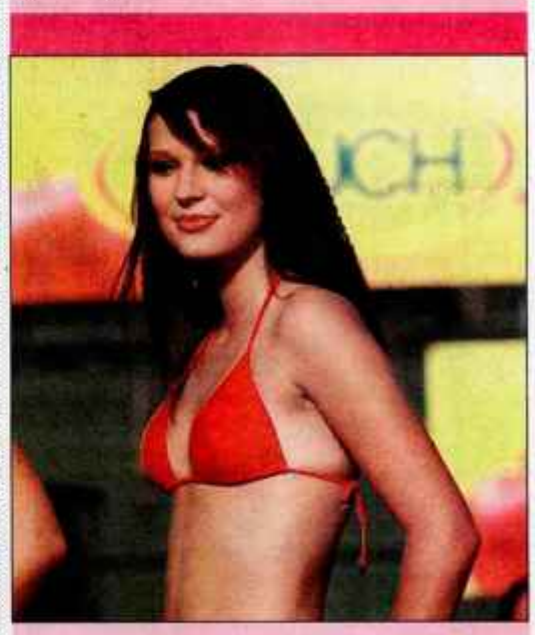

V Mengšu je bil v soboto finalni izbor za miss mivke 2007. Med desetimi finalistkami smo zasledili dvoje gorenjskih deklet, lento pa si je tokrat priborila portoroška miss mivke, Primorka Nina Ivančič. / Foto: Tina Dokl

Možganska poškodba vrne zelo drugačnega človeka

Prva reakcija svojcev je veselje, da je poškodovani preživel. Ko pa se začnejo zavedati posledic nezgodne poškodbe možganov, veselje zamenja strah pred prihodnostjo.

stran 3

Skrivnostni svet umetne nezavesti

Pri anesteziji z določenimi zdravili dosežemo neobčutljivost telesa za bolečino, kar omogoča izvajanje tudi najbolj zahtevnih kirurških posegov.

stran 5

Depresija prizadene vse več moških

Pri moških se depresija v večji meri kaže s padcem frustracijske tolerance, zaradi česar so bolj razdražljivi in vzkipljivi. Tudi misel na samomor moški teže ubesedijo kot ženske.

stran 7

zdravje & lepota

Zdravje • Kakovost bivanja • Zdrava prehrana • Napredek v zdravstvu • Zdravila • Kozmetika • Nasveti za dolgo življenje

Programirani za dolgo življenje

S prvim vdihom ob rojstvu stopimo na pot življenja, ki se slej ko prej konča. Mamljiva misel, da bi jo raztegnili na sto in več let, se je iz pravljic preselila v laboratorije, kjer se z njo "igrajo" najboljši znanstveniki.

Katarina Košenina

Pri sesalcih naj bi bila dolžina življenja obratno sorazmerna z energijo metabolizma. Ob upoštevanju tega dejstva so izračunali, da bi bila možna dolžina človeškega življenja 125 let. Če se bodo življenjski pogoji v razvitem svetu še naprej izboljševali, ni nobene ovire, da se tej starosti ne bi približali.

Zdravi stoletniki nič več izjema

V zadnjih sto letih se je življenjska doba v razvitem svetu podaljšala za četrt stoletja. Osemdesetletniki, ki pretečejo mali maraton, ali devetdesetletniki, ki preplavajo nekaj kilometrov na dan, niso več izjema. Teza, da je staranje bolezen, s katero bi se morali spopadati enako kot z vsemi drugimi boleznimi, dobiva vse več pristašev. Za zdaj veljata dve prevladujoči stališči o staranju: teorija programiranja, ki staranje razume kot rezultat genske regulacije, in teorija poškodb, ki pravi, da se staramo, ker se v celicah začnejo kopičiti ostanki molekul, ker celične membrane postanejo obrabljene in poškodovane, imunski sistem pa ne "posluša" več navodil za uničevanje okvarjenih celic. Večina strokovnjakov se strinja, da je genom sam po sebi nesmrten in da se je v davnini vse začelo z geni prvotnega skupnega prednika vseh živih bitij. Čeprav se je v milijonih let gensko drevo razširilo in postalo raznoliko, imamo vsa živa bitja v veliki meri skupno gensko osnovo.

Lačni se starajo počasneje

S poskusi na podganah in miših so že v prejšnjem stoletju dokazali, da so živali, ki so jim "predpisali" nizkokalorično dieto, živele za tretjino dlje. Šele leta 2005 so ugotovili, zakaj. Nizkokalorična dieta pospešuje regeneracijo mitohondrijev, ki celice oskrbujejo z energijo. Opazili pa so še nekaj: živali so res živele dlje, vendar so se prenehale razmnoževati (da bi "prihranile" energijo) in so postale apatične in popadljive. Če bi na enak prehranski režim obsodili človeka, bi se verjetno zgodilo podobno. Človek bi bil ves čas lačen in bi postal nedružaben, nesrečen in agresiven. Živel bi dolgo, a nekakovostno življenje. So pa ti poskusi jasno dokazali, kako pomembno je, kaj s hrano vnašamo v naše telo. Primerna, zdrava prehrana, v kateri prevladujejo nepredelana, sveža živila ter sadje in zelenjava, omogoča, da naše telo poškodbe v celicah dolgo časa "popravlja" samo.

Sindrom prezgodnjega staranja

Wernerjev sindrom je bolezen, zaradi katere so ljudje pri dvajsetih zgubani in osiveli, pri štiridesetih pa navadno umrejo zaradi prezgodaj zamašenih žil ali okvare srca. Gre za gensko okvaro, katere mehanizma dolgo niso odkrili. Novo upanje za bolnike je prinesel ameriški genetik **dr. Gerard Schellenberg**, ki je odkril helikazo. Helikaza je encim, ki odvija oba pramena molekule DNK in hkrati omogoča drugi skupini encimov, da preprečijo lomljenje in nezaželene mutacije kromosomov. Bolniki z Wernerjevim sindromom imajo helikazo okvarjeno, zato se DNK v njihovih celicah nepravilno podvaja ali pa sploh ne, zaradi česar celice odmrejo. Odkritje helikaze je odprlo novo poglavje v razumevanju procesov staranja. Če premalo helikaze pospeši staranje, ali velja tudi obratno? Izkazalo se je, da ne. Dodajanje encima helikaze je povzročilo smrt koristnih bakterij v telesu. Helikaza je le eden od kamenčkov v mozaiku genov, ki vplivajo na staranje. Za zdaj poznamo le nekatere od njih.

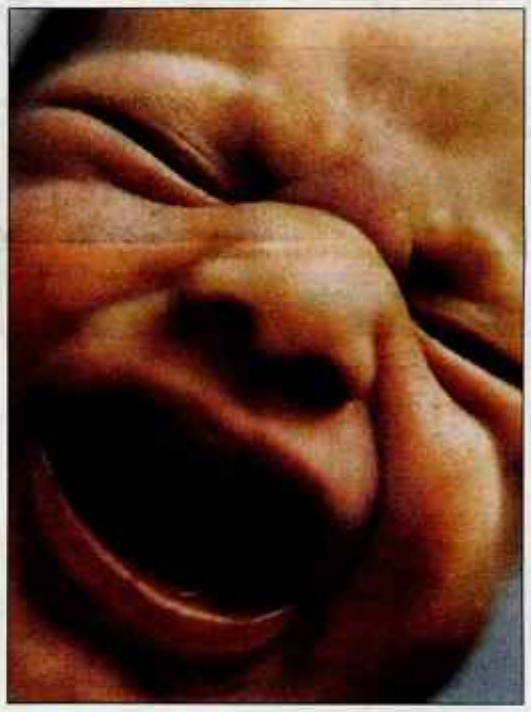

Telomeraza, staranje in rak

V prvih, še nedefiniranih celicah človeškega zarodka je zelo aktiven posebni encim, ki se imenuje telomeraza. Telomeraza je aktivna le med prvimi delitvami oplojene jajčne celice in skrbi za to, da se telomere, ki so nekakšne zaščitne kapice na končnih delih kromosomov, v celoti in popolnoma indentično prepišejo v nove celice. Ko se celice zarodka ob nadaljnjih delitvah postopoma preoblikujejo v specializirane celice, na primer v žilne, možganske, mišične in druge, se telomeraza postopoma deaktivira, pomeni, da se njeno delovanje upočasni. Posledica je, da se kromosom ne začne prepisovati čisto na koncih, pač pa se droben delček odlomi. Telomere se začnejo skrajševati in ko se skrajšajo na določeno dolžino, se celica ne deli več. Skrajševanje telomer vodi v to, da se celice specializirajo in starajo. Telomere so sestavljene iz nekaj tisoč popolnoma enakih zaporedij. Ščitijo gene, ki ležijo neposredno pod njimi in so življenjsko pomembni. Če bi se pri prepisovanju poškodovali, bi v celici to povzročilo pravo katastrofo. Telomaraza pa ni zanimiva samo zaradi vpliva na staranje, pač pa tudi zato, ker igra ključno vlogo pri nastanku rakavih obolenj. V rakavih celicah je telomeraza namreč ves čas aktivna in če bi jo znali "izključiti", bi lahko ustavili delitev rakavih celic in s tem rast tumorja.

V procese staranja so vpleteni številni geni, vendar poznamo le nekatere od njih.

Ljudje smo sposobni živeti 125 let.

OTROŠKO ZDRAVJE

Mami, jaz ne morem več hoditi!

Za otroško revmo oziroma juvenilnim idiopatskim artritisom zbolijo otroci vseh starosti, se pa bolezen pogosteje pojavi v prvih treh letih starosti, ko obolevajo zlasti deklice.

stran 8

MENOPAVZA

Klimakterične težave pestijo polovico žensk

Včasih je bila za ženske s hudimi klimakteričnimi težavami edina rešitev operativna odstranitev maternice, danes jim pomagamo s hormonskim nadomestnim zdravljenjem.

stran 9

KOŽA

Akne, nočna mora najstnikov

Akne so kronična vnetna bolezen kože, ki se pojavi predvsem na tistih predelih kože, ki je bogato posejana z lojnicami. Pri fantih so pogostejše kot pri dekletih.

stran 14

Izbrano

Biogorivo - velika ekološka prevara?

Biogoriva so resna, ekološko sprejemljiva alternativa fosilnim gorivom. Ugledni britanski znanstvenik Roland Clift, profesor na univerzi v Surreyu, pa trdi, da so biogoriva velika prevara. Pravi, da zaradi proizvodnje biogoriva iz palmovega olja prihaja do masovnega izsekavanja tropskega pragozda. Izračunal je, da bo Zemlja potrebovala kar 70 do 300 let, da se bo zarasla do te mere, da bo pragozd vsrkal običajne količine ogljikovega dioksida. Obsodil je tudi načrte EU za gojenje oljne repice kot surovine za biogorivo. "Če bi hoteli prepoloviti samo britanske emisije toplogrednih plinov zaradi prometa, bi oljno repico za biogorivo morali gojiti na površini, veliki za dve Veliki Britaniji," trdi profesor. Z njim se strinja Roger Kemp iz univerze Lancester, ki pravi, da globalni interes za biogorivo izhaja iz lažnega prepričanja razvitega sveta, da za uničeno naravo obstaja preprosta tehnološka rešitev. Po njegovem je edina možnost drastična fizična omejitev prometa. (kk, British Royal Academy of Engineering)

Aspirin praznuje stoto obletnico

Letos avgusta je minilo natanko 110 let, odkar je nemški kemik Felix Hoffmann v laboratoriju prvič sintetiziral čisto in stabilno acetilsalicilno kislino ter tako odkril sestavino zdravila aspirin. Aspirin so v začetku prodajali v obliki praška, vendar so se ljudje pritoževali, da jim lekarnarji podtikajo ničvredne praške. Raziskovalci so zato kmalu razvili petstomiligramsko tableto, prvo na svetu, in jo začeli kontrolirano in brez možnosti ponarejanja prodajati po vsem svetu. Takrat je bil aspirin znan le kot sredstvo proti bolečinam, danes pa ga milijoni uživajo tudi kot preventivo pred srčno-žilnimi obolenji. Aspirin s preprečevanjem nastanka polipov v črevesju zmanjša tveganje za raka na debelem črevesu za kar 40 odstotkov, pod določenimi pogoji pa lahko preprečuje tudi raka dojk, levkemijo in pljučnega raka. Zelo pomemben je pri zdravljenju sladkorne bolezni tipa 2, saj znižuje raven sladkorja in preprečuje hiperglikemijo, njegovo večstranskost pa potrjujejo tudi hipoteze o upočasnjenem razvoju astme pri odraslih. (np)

Odloženo prerezanje popkovine koristi otroku

Najstarejši kirurški poseg pri človeku je rezanje popkovine. V razvitem svetu ga običajno opravijo takoj po rojstvu. Študija, v katero so kanadski raziskovalci z univerze McMaster v Hamiltonu in univerze British Columbia v Vancouvru retrospektivno zajeli podatke 15 raziskav s 1900 novorojenčki, pa je dokazala, da ima odloženo rezanja popkovine za otroka številne koristi: izboljša njegovo krvno sliko in zaloge železa. Pri 911 novorojenčkih so popkovino prerezali takoj po porodu, pri 1001 pa so poseg odložili za najmanj dve minuti. Po dveh do šestih mesecih so imeli dojenčki iz druge skupine v krvi več železa in višje vrednosti hematokrita, kar je pomembno zmanjšalo tveganje za slabokrvnost. Takojšnje prerezanje popkovine pri novorojenčkih povzroči tudi zmanjšanje prostornine krvi za 2 do 40 mililitrov na kilogram telesne teže. Fiziološke raziskave so pokazale, da je v krvnem obtoku posteljice kar 60 odstotkov otrokovih rdečih krvniček in matičnih krvotvornih celic, ki z odloženim rezanjem popkovine iz posteljice pridejo v njegovo telo. (kk, JAMA)

Odvisnost od računalniških igric tudi uradno priznana

Ameriški zdravniki ocenjujejo, da je samo v ZDA pet milijonov otrok odvisnih od računalniških igric. Na kongresu American Medical Association so zato predlagali, da bi odvisnost od računalniških igric tudi uradno kvalificirali kot bolezen. Odvisnost od igric je zelo podobna odvisnosti od heroina. Tipični znaki so: otroci ne zapustijo računalnika, ignorirajo prijatelje, ne hodijo iz sobe, ne skrbijo za higieno in celo "pozabijo" jesti in piti. Proizvajalci računalniških igric so vse navedbe zdravnikov ogorčeno zavrnili. Predsednik združenja ameriških psihiatrov James Scully je napovedal, da bodo predlog zelo resno obravnavali in tudi izpeljali ustrezne študije na otrocih. Michael Protopapas iz Teksasa je odvisnost izkusil na lastni koži. V enem letu se je iz odličnega, nadarjenega učenca spremenil v propadajočega dečka, ki ni naredil razreda. Ko so mu starši poskusili odvzeli video igrico, jih je fizično napadel. Pomagalo mu je šele intenzivno šestmesečno zdravljenje na kliniki za zdravljenje odvisnosti. (kk, American Medical Association)

Pri zastoju srca je ključna zunanja masaža srca

Zastoj srca je smrtno nevarno stanje, do katerega lahko pride brez napovednih znakov. Takojšna pomoč je ključna, vendar predsodki pred umetnim dihanjem usta na usta mnoge naključne priče dogodka odvrnejo od pomoči. Študija, ki so jo izvedli japonski raziskovalci, pa je pokazala, da je prva pomoč v obliki zunanje masaže srca celo bolj uspešna od kombinacije masaže in umetnega dihanja usta na usta. V študiji so analizirali podatke za 4068 odraslih bolnikov, ki so doživeli zastoj srca zunaj bolnišnice in pred pričami. Slednje so pri 439 bolnikih pred prihodom reševalcev izvajale samo zunanjo masažo srca, pri 712 bolnikih pa masažo srca in umetno dihanje. 2917 bolnikov pred prihodom reševalcev ni bilo deležnih nikakršne prve pomoči. Izkazalo se je, da je bila za ugodni izid zastoja srca za bolnika bistvena kakršnakoli pomoč - njegovo preživetje je povečala več kot za dvakrat. Kot najbolj pomembni postopek se je izkazala zunanja masaža srca, predihavanje usta na usta pa ni imelo posebnih koristnih učinkov. (kk, Lancet)

Duševna bolezen zvišuje tveganje za možgansko kap

Raziskava, ki so jo izvedli raziskovalci na Royal Free and University College Medical School v Londonu, je pokazala, da ima zanemarjanje telesnih bolezenskih znakov, o katerih poročajo duševni bolniki, lahko hude posledice. V študiji so proučili podatke o koronarni bolezni srca, možganski kapi in sedmih najbolj pogostih vrstah raka za 46.136 bolnikov s hujšo duševno boleznijo (shizofrenijo, shizoafektivno motnjo, bipolarno motnjo in halucinacijami) in jih primerjali s podatki za 300.426 ljudi brez duševnih bolezni. Pri bolnikih s hujšimi duševnimi boleznimi so ugotovili precej večjo umrljivost zaradi koronarne bolezni srca in možganske kapi. Ugotovili so tudi povečano tveganje za smrt zaradi malignih bolezni dihal, vendar je bilo slednje zelo odvisno od kajenja in pomanjkanja socialnih stikov. Tveganje za smrt zaradi koronarne bolezni je bilo največje v starostni skupini 18 do 49 let - 3,22-krat večje kot v skupini duševno zdravih ljudi. Enako velja za možgansko kap, le da je bilo tveganje povečano "le" za 2,5-krat. (kk, Archives of General Psychiatry)

Poškodbe

Pogovor: mag. dr. Klemen Grabljevec, specialist fizikalne in rehabilitacijske medicine

Možganska poškodba vrne zelo drugačnega človeka

Nezgodna poškodba možganov je vsaka nestarostna, nebolezenska in neprirojena poškodba možganov zaradi delovanja zunanje mehanske sile, vključno z neposrednimi in kasnimi posledicami te poškodbe, pojasnjuje asist. mag. Klemen Grabljevec, specialist fizikalne in rehabilitacijske medicine iz Inštituta Republike Slovenije za rehabilitacijo.

Mojca Šimenc

Ali število nezgodnih poškodb možganov pri nas narašča in zakaj?

"Za sledenje in statistiko bolezni in poškodb v Sloveniji je sicer zadolžen IVZ RS, vendar iz števila napotitev na naš oddelek ter pogovorov s kolegi sklepamo, da število nezgodnih poškodb možganov narašča s tendenco približno deset odstotkov letno. Ocenjujemo, da je teh poškodb trenutno okoli 4300 v enem letu, od tega jih je 15 odstotkov zmernih in hudih, z vsemi najhujšimi posledicami za poškodovanega. Nezgodna možganska poškodba je stvar rizičnega načina življenja, kamor v naši državi sodijo promet, ekstremni športi, nekateri poklici in nasilje. Ocenjujemo, da najmanj 66 odstotkov od vseh, ki so sprejeti na naš oddelek, utrpi poškodbo pri nesreči v prometu. V državah EU ta delež ne presega 50 odstotkov, v ZDA pa znaša samo 25 odstotkov. Tudi teža poškodb narašča, predvsem na račun tega, da danes preživijo zelo hudo poškodovani (in kasneje žal tudi zelo funkcionalno prizadeti) ljudje. Glavni vzrok za to je napredek v medicini: nujna medicinska pomoč pri nas je na evropski ravni, reakcijski čas reševalcev je kratek, dobro je urejeno razširjanje znanja urgentne medicine. Prevoz poškodovanca v bolnišnico je boljši, hitrejši, tehnično strokovnejši, sodobna medicinska oprema pa omogoča hitro diagnosticiranje poškodb, ki zahtevajo nujno kirurško zdravljenje. Napredovalo je znanje vseh strok, ki skrbijo, da se vitalne funkcije poškodovanca stabilizirajo, tudi zdravila so vsako leto učinkovitejša."

Kakšna je prva reakcija svojcev in kdaj se začne rehabilitacija?

"Prva reakcija svojcev je veselje, da je poškodovani preživel. Ko se začnejo zavedati posledic poškodbe, pa veselje zamenja strah pred prihodnostjo. Rehabilitacija se začne na oddelku intenzivne nege takoj, ko so bolnikove vitalne funkcije stabilne. Takrat preprečujemo sekundarne zaplete zaradi poškodbe: zakrčenost mišic, strdke v ožilju, zaplete z delovanjem notranjih organov ... Vse to poteka, ko je bolnik še v komi, in se nadaljuje, ko je bolnik premeščen na neintenzivni kirurški oddelek. Ko njegovo odzivanje na dražljaje iz okolice toliko napreduje, da je sposoben dvosmerne komunikacije, je premeščen na naš oddelek, kjer mu nudimo celostno rehabilitacijo. Vanjo so poleg zdravnika vključeni tudi fizioterapevt, delovni terapevt, klinični psiholog, logoped, specialisti medicine dela, negovalno osebje ..., skratka vsi, ki jih bolnik v tem obdobju zdravljenja potrebuje."

Ali obstaja korelacija med tem, kako kmalu po poškodbi se začne rehabilitacija, in uspešnostjo le-te?

"Korelacija obstaja in izhaja iz samega naravnega procesa okrevanja možganskega tkiva po poškodbi. Potem ko je del možganskega tkiva kjerkoli v možganih uničen, zdrave možganske celice začnejo iskati alternativne povezave med seboj: nadomeščajo prekinjene ali vzpostavljajo nove povezave. Ti procesi so najbolj intenzivni v zgodnji fazi po poškodbi. Če jih z rehabilitacijo usmerjamo, je povezava preživelih možganskih celic s tistimi na drugi strani poškodbe ali vzpostavljena nova povezava smiselna: skupine celic znova vzpostavijo znanje in funkcijo, ki jo je imel bolnik pred poškodbo, še pogosteje pa se funkcija preko nove povezave nauči na novo. Če v zgodnji fazi ne začnemo z rehabilitacijo, do povezave nepoškodovanih nevronov in tvorbe novih nevronskih poti ne pride ali pa ta poteka počasi in nepravilno."

> Prva reakcija svojcev je veselje, da je preživel. Ko pa se začnejo zavedati posledic poškodbe, veselje zamenja strah pred prihodnostjo.

Kako poteka rehabilitacija?

"Pri rehabilitaciji gre za celostni proces, ki je usmerjen v doseganje bolnikove največje možne funkcijske sposobnosti in varne samostojnosti v vseh življenjskih situacijah. Če je možno, je usmerjena v bolnikovo vrnitev v domače okolje. Sam program je sestavljen iz strukturiranih in individualno prilagojenih programov. Vsakega bolnika najprej pregledamo in testiramo njegove sposobnosti, se z njim pogovorimo in potem v rehabilitacijskem timu pripravimo individualni program rehabilitacije. Edina želja, ki je ne upoštevamo, je podaljševanje rehabilitacije v nedogled. Ko presodimo, da je bila rehabilitacija pripeljana do stopnje, ko je bolnik dosegel optimalni klinični in funkcijski nivo, bolnika odpustimo, če je le mogoče, v domače okolje. Zaključek rehabilitacije pa žal ni vedno v korelaciji z željami in predstavami svojcev glede stanja, v katerem bodo poškodovanca dobili domov."

Kdaj je rehabilitacija najbolj in kdaj najmanj uspešna?

"Obstajajo splošni napovedni dejavniki, ki vplivajo na izid rehabilitacije. Slabši napovedni dejavniki, prisotni pred samo poškodbo, so starost nad 40 let, še posebej nad 65 let, predhodna možganska poškodba, zloraba alkohola ali drog, nizka stopnja izobrazbe, kakršnokoli zdravljenje zaradi psihiatričnih motenj, nasilna narava poškodbe in prisotnost nekaterih specifičnih genov. Na slabši izid rehabilitacije vplivajo tudi nekateri klinični dejavniki: trajanje nezavesti in izgube spomina po poškodbi, pridruženost hipoksične možganske poškodbe (pridružena okvara možganov zaradi pomanjkanja kisika), vrsta poškodbe (pri odprti možganski poškodbi z zlomom lobanje in izbočenjem možganovine je izid slabši), globine poškodbe možganovine. Iz napovednih dejavnikov so izdelani določeni modeli za napoved uspešnosti zdravljenja, ki jih zaradi omejenih finančnih, kadrovskih in prostorskih možnosti upoštevamo tudi pri sprejemu bolnikov na naš oddelek."

Asist. mag. Klemen Grabljevec, specialist fizikalne in rehabilitacijske medicine

> Za bolnika je zagotovo ena od težjih stvari spoznanje, da je prišlo do velikih sprememb na vseh življenjskih področjih. Posledice poškodbe so namreč številne in hude.

Ali imajo poškodovanci, ki po možganski poškodbi bolje okrevajo, kakšne skupne lastnosti? Verjetno se dogaja, da dva z enako poškodbo zelo različno okrevata ...

"Poškodba dveh bolnikov je lahko v začetnem obdobju videti enako. Vendar ima vsak od njiju različno zdravstveno zgodovino, prihaja iz različnega socialnega okolja in ima različne osebnostne lastnosti, kar vse vpliva na potek in uspeh rehabilitacije. Tudi nekateri medicinsko klinični elementi, ki v začetni fazi niso izraziti, kasneje lahko odigrajo zelo pomembno vlogo. Vemo, da imajo ljudje, ki so bili pred poškodbo zdravi, vitalni, vzdržljivi, trenirani, okrevajo hitreje in imajo tudi osebnostne karakteristike idealne za rehabilitacijo. Rehabilitacija namreč ni nič drugega kot trening in učenje fizičnih zmogljivosti, motoričnih veščin, kognitivnih sposobnosti. Kdor se pred poškodbo ni bil navajen učiti, je to zanj nova izkušnja. Kdor je prej živel od danes do jutri, in dosti otrok danes živi točno tako, težje sprejme nek strukturirani program, ki zahteva veliko volje in truda. Ljudje, ki so do sebe - tudi skozi šport, bolj asketski in strogi, lažje prenašajo napore rehabilitacije."

Kaj je za bolnike in svojce najtežje?

"Za bolnika je zagotovo ena od težjih stvari spoznanje, da je prišlo do velikih sprememb na vseh življenjskih področjih. Posledice poškodbe so namreč številne in težke. Lahko so nevrološke: okvare delovanja čutil, spanja, spolnih funkcij; gibalne okvare: pareze in plegije po polovici telesa, spastičnost mišic, šepanje ..., kognitivne: okvare miselnih dejavnosti, slabši spomin, slabša pozornost, slabša orientacija..., osebnostne in vedenjske: razdražljivost, agresija (zaradi poškodbe frontalnega režnja možganov) ... Zaradi njih pride do sprememb v bolnikovem socialnem življenju. Zelo pogosti so razpadi partnerskih zvez: če je poškodovan zakonec, v dveh letih razpade polovica zvez, če pa je poškodovan otrok, v desetih letih po poškodbi razpade 80 odstotkov zvez. Poškodovana oseba izgubi svojo predpoškodbeno vlogo v družbi in svojo samostojnost. Možganska poškodba namreč ni enakovredna zlomu roke ali noge, ni nekaj, kar se zaceli po nekaj tednih mirovanja. Tudi paraplegija po poškodbi hrbtenjače dovoljuje bistveno bolj kakovostno in samostojnejše življenje kot huda možganska poškodba. Osebe s para- in tudi tetraplegijo kljub svojim telesnim okvaram lahko živijo zelo kakovostno življenje: opravljajo svoj poklic, ostane jim družina, fizično oviranost premagujejo s tehničnimi pripomočki. Človek, ki utrpi hudo možgansko poškodbo, pa žal najpogosteje izgubi vse našteto. Pogosto je odvisen od pomoči drugih, 24 ur na dan in 365 dni v letu."

Omenili ste, da sodobna medicina omogoča, da dandanes preživijo izjemno hudo poškodovani bolniki, ki bi še nedolgo tega umrli. Kje pa vidite največji napredek pri rehabilitaciji kot taki?

"Napredek je predvsem v tem, da se državni organi in ustanove vendarle vse bolj zavedajo pomembnosti ustrezne rehabilitacije pri nezgodnih poškodbah glave in ugodnega učinka te rehabilitacije. Zelo pomembno se mi zdi, da je v viziji našega Inštituta za rehabilitacijo zapisano, da naj bi v slednjem ustanovili tudi specializirani samostojni oddelek za rehabilitacijo po možganskih poškodbah, ki ga bolniki zelo potrebujejo. Pozitivno je tudi to, da se v zadnjem času o možganskih poškodbah govori več in se med ljudi pošilja informacijo, da so te poškodbe izredno hude in da popolnoma in trajno spremenijo življenja bolnikov in njihovih svojcev."

Prometne nesreče

Tristo nepotrebnih smrti na leto

Varni avtomobili, solidne ceste in ustrezna zakonodaja naj bi pripomogli, da bi se število mrtvih na slovenskih cestah spustilo pod 180 na leto. S tem bi Slovenija stopila ob bok prometno sprejemljivo varnim državam.

Mojca Šimenc

Sto osemdeset mrtvih je tudi maksimum, ki ga od nas pričakuje prometno razvita in ozaveščena Evropa. Možnosti, da bi ga dosegli, praktično ni. Lani je na naših cestah umrlo 262 ljudi, letos do konca julija že 177. Če se bo tak tempo nadaljeval, bomo na koncu leta zabeležili blizu tristo mrtvih. Med njimi ste lahko tudi vi, vaš otrok, vaša žena, vaš prijatelj. Promet je v Sloveniji največji dejavnik tveganja za nenadno smrt. In ker se mu ne moremo izogniti, imamo pravico zahtevati, da odgovorni poskrbijo, da se bomo s poti vrnili živi. Za začetek tako, da tistih nekaj odstotkov voznikov, ki imajo cesto za zabavo in sproščanje frustracij, iz prometa za vedno odstranijo. Šele takrat bodo naše ceste začele sloveti še po čem drugem kot po mrtvih in pijanih.

Mladi vozniki so pripravljeni veliko tvegati

Najbolj rizična skupina v prometu so mladi vozniki. Neizkušenost, neprevidnost in objestnost v kombinaciji z utrujenostjo - mladi pogosto vozijo po neprespani noči, in ne najbolj varnimi avtomobili jih hitro zapletejo v situacije, iz katerih se ne morejo izvleči. **Mateja Markl**, univerzitetna diplomirana psihologinja iz Direkcije RS za ceste - Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, pojasnjuje, kaj se dogaja v glavah mladih voznikov: "Med vozniki, ki vozijo v obdobju mladostništva, je delež rizičnih voznikov višji kot v starejših starostnih skupinah. Mladi vozijo bolj pod vplivom čustev, zanje je značilna tudi nerealna percepcija določenih situacij v smislu: meni se kaj takega ne more zgoditi. Kršenje pravil, ki predpisujejo obnašanje v primeru, je motivacijsko pogojeno in prinaša več ugodja kot spoštovanje pravil. Gre za procese, ki so tipični za obdobje mladostništva: pravila pri mladostniku namreč vedno pomenijo omejevanje njegovega ravnanja. Ker jih postavljajo avtoritete: starši, učitelji, policija, mladostnik čuti potrebo po tem, da preizkuša, kje so meje, do kod lahko gre. Mladostnik se tudi hoče dokazovati pred seboj in svojimi vrstniki. V želji po dokazovanju je pripravljen veliko več tvegati, kar ima v prometu lahko zelo hude posledice."

> Lani je na naših cestah umrlo 262 ljudi, letos do konca julija že 177.

Mlade zanima le, kako hitro do vozniškega dovoljenja

Vožnja s spremljevalcem, ki omogoča vstop v avtošolo s šestnajstimi leti in pol, vožnjo pa s sedemnajstimi leti, naj bi rešila prav problem premajhne usposobljenosti mladih voznikov za samostojno vožnjo. "Inštruktorji vožnje to možnost pozdravljamo," pojasnjuje **Matjaž Mozetič**, tehnolog prometa, strokovni vodja avtošole B&B. "Naša izkušnja je, da so mladi vozniki zelo dojemljivi in se hitro učijo. Vozniških spretnosti in presojanja prometnih situacij se naučijo v izredno kratkem času in tudi na preizkusih znanja, ki jih izvedemo po enakih kriterijih, kot vozniški izpit, se izkažejo z ustreznim znanjem. Staršem, ki imajo višjo prometno zavest in ustrezno prometno kulturo, je s to novostjo omogočeno prenašanje le-te in svojih vozniških izkušenj na otroke. Pokazalo se je, da starši, ki usposabljajo svoje otroke, postanejo boljši vozniki, saj vožnji posvečajo več pozornosti (česar tudi izkušenim voznikom primanjkuje). V enem letu pridobivanja vozniških izkušenj lahko naredijo veliko več kot avtošola v 30 urah vožnje. Zanimivo pa je, da se relativno malo mladih odloča za vožnjo s spremljevalcem. To kaže predvsem na to, da starši valimo velik del prometne vzgoje na razne institucije: šole, avtošole, Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, policijo ... Vendar je prometna varnost mladih v veliki meri odvisna od njihove prometne vzgoje, ki se začne in konča doma. Žal veliko mladih, pa tudi njihovih staršev, zanima le, kako po čim krajši poti priti do vozniškega izpita, številne avtošole pa v želji po zaslužku tovrstnim pritiskom podležejo."

Matjaž Mozetič

40 tisoč evrov za reševanje življenja

Zgodbe tistih, ki so hude prometne nesreče preživeli, so pretresljive. Samo tisti, ki izkusi, ve, kako je, ko postane jasno, da svojec nikoli več ne bo hodil, nikoli več uporabljal rok ali se v postelji sam obrnil na bok. Pri nas registrirajo nekaj čez štiri tisoč poškodb glave na leto, od tega okrog 15 odstotkov zmernih do hudih. Njihovo zdravljenje je dolgotrajno in drago, rehabilitacija pa doživljenjska. Pri najhuje poškodovanih znašajo stroški zdravljenja, rehabilitacije in opreme z medicinsko tehničnimi pripomočki do odpusta v domače okolje okrog 60 tisoč evrov, od tega jih "gre" 40 tisoč samo za reševanje življenja. Najhujše poškodbe glave se zgodijo v prometu, kar pomeni, da bi jih lahko preprečili. Če bi se vsakič, ko sedemo za volan, spomnili, kaj vse nas zaradi prometne nesreče lahko doleti, bi prag tolerance do voznikov, ki imajo ceste za zasebno dirkališče, kjer lahko voziš celo pijan, spustili tja, kjer mora biti: na ničlo.

> Toleranco do rizičnih voznikov bi morali spustiti na ničlo.

"Izgubila sem sina, hčer in dva vnuka"

Nekega nedeljskega jutra se je življenje Škotinje **Moire Winslov** obrnilo na glavo. Prometna nesreča ji je vzela 12-letnega sina Petra, hčer Lucy in oba vnuka, dveletnega Craiga in štiriletnega Richarda. "Tisti dan sta bila zet in hči na avtomobilskih dirkah. Zet je tekmoval s svojim porschejem. Ko sta se vrnila, je njun najmlajši, Craig, prepričal Petra, naj z njimi odpotuje na naslednjo tekmo. Tam se je zgodilo. Izvedela sem, ko me je zet poklical iz bolnišnice. Porscheju je na krogu za trening počila guma. Dirkač je izgubil oblast nad vozilom in s hitrostjo 220 kilometrov poletel na cesto, po kateri je prihajala Lucy. V trčenju so umrli vsi. Naše življenje se je ustavilo. Mož je doživel živčni zlom, se umaknil iz uspešnega podjetja, ki ga je vodil, in izgubil pokojnino. Odtlej životari. Hči Lesley, ki je živela v Londonu, je še dve leti po nesreči obiskovala psihiatra. Mene je reševalo poučevanje na filozofski fakulteti, vendar ne za dolgo. Akademsko kariero sem opustila, ker nisem zmogla več delati z mladimi. Danes so prijatelji mojega sina odrasli. Bila sem na njihovih porokah. Moj sin se nikoli ne bo poročil. Imajo otroke, ki jim prinesem darila za rojstni dan. Svojim vnukom daril ne morem več nositi," je **Moira Winslov** povedala v knjigi "Faces Behind Figures", ki sta jo založila Svetovna zdravstvena organizacija in Assotiation for Safe International Road Travel (ASIRT). Zaradi prometnih nesreč v svetu vsako leto umre 1,2 milijona ljudi, od 20 do 50 milijonov pa jih je ranjenih.

Od okvar gibalnega sistema do izgube čustvene kontrole

Posledice poškodbe glave, ki so poleg zlomov najpogostejše posledice prometnih nesreč, delimo v tri skupine: nevrološke in okvare gibalnega sistema, okvare miselnih dejavnosti ter osebnostne in vedenjske spremembe. Pri prvih gre za okvare gibalnih sposobnosti, koordinacije, ravnotežja, hoje, spretnosti in natančnosti zgornjih udov, okvare okusa, dotika, sluha, vida, vonja, nespečnost, prekomerno utrujenost, motnje spolnih funkcij, spastičnost, epilepsijo ... Med okvarami miselnih dejavnosti prevladujejo okvara spomina, učne težave, upad pozornosti in zbranosti, upočasnjen in spremenjen govor, upočasnjeni in manj prožni procesi predelovanja informacij ter reševanja problemov. Prizadeta oseba se težko sporazumeva. Težko bere, piše in izbira prave besede. Govor je nerazumljiv. Pogoste so okvare sposobnosti načrtovanja, organiziranja in odločanja ter presoje situacije, kar vodi v nezmožnost izogibanja realnim nevarnostim. Osebnostne in vedenjske spremembe se kažejo v spremembah čustvene kontrole, znižanem pragu tolerance, slabem obvladovanju razpoloženja, anksioznosti, depresiji, psihozah, izgubi motivacije ... Vse to vodi v veliko in trajno spremembo na vseh področjih življenja.

Anestezija

Pogovor: dr. Judita Mandelc Kunčič, specialistka anesteziologije z reanimatologijo

Skrivnostni svet umetne nezavesti

Čeprav se z anestezijo vsaj nekajkrat v življenju sreča vsak od nas, se nam zdi stanje, v katerem lahko prenesemo tudi najbolj zahtevne in boleče kirurške posege, polno skrivnosti.

Mojca Šimenc

Veliki razvoj farmacije in tehnike v zadnjih letih omogoča izvajanje veliko varnejše in za bolnika prijaznejše anestezije, pravi **dr. Judita Mandelc Kunčič**, predstojnica anestezološko-reanimacijskega oddelka Splošne bolnišnice Jesenice. Sodobni dihalni aparati omogočajo boljše predihavanje in tudi spremljanje le-tega. Danes se tudi skoraj ne zgodi več, da nekoga ne bi operirali, ker za anestezijo ne bi bil dovolj zdrav.

Kaj je anestezija in katere vrste anestezije poznamo?

"Anestezija je stanje, v katerem bolniku omogočimo, da je operiran brez bolečin in ne da bi se tega zavedal (slednje je sicer odvisno od vrste anestezije), kirurgu pa omogočimo pogoje za delo. Vrste anestezije so splošna, regionalna in lokalna. Posamezne vrste anestezije lahko med seboj kombiniramo, lahko pa izberemo samo eno od njih. Izbira je odvisna od pacienta in od vrste operacije. Splošna anestezija je običajno inhalacijska in intravenska. Z vdihavanjem anestezijskega plina povzročimo anestezijo, hkrati pa v žilo dodajamo zdravilne učinkovine. Pri regionalni anesteziji se odločimo za omrtvičenje dela telesa, če pa je operacija takšna, da je potrebno relaksirati mišice ali če poteka na rizičnih področjih telesa oziroma v večjem obsegu, pa bolnika tudi uspavamo. Lokalna anestezija pa je primerna za manjše operativne posege in omrtvi samo operativni predel."

Kako tehnično poteka anestezija?

"Vsaka anestezija se začne s premedikacijo. Bolniku damo učinkovine, ki ga pomirijo, še pred operacijo. S tem dosežemo, da pride umirjen na operacijsko mizo. Tudi, če sam pravi, da ga ni strah, je operacija situacija, ki v človeku vzbudi določene živčne reakcije, ki so neodvisne od naše volje in jih je treba umiriti. Povzroči jih vegetativno živčevje. Bolnik jih ne more uravnati, zato jih uravnamo s pomirjevali. Potem bolnik pride v operacijsko sobo oziroma v pripravljalnico, kjer po potrebi uvedemo dodatne intravenske poti. Na operacijski mizi ga priključimo na monitorje, s katerimi zasledujemo krvni tlak, pulz in količino kisika v krvi. Običajno sledi kombinirana splošna intravenska in inhalacijska anestezija. Bolniku v žilo damo učinkovino, ki je hipnotik, zato, da v hipu zaspi. Potem dobi zdravilo proti bolečini in zdravilo za ohlapnost mišic. Tako dosežemo tri osnovne cilje anestezije: spanje, neobčutljivost za bolečino in ohlapnost mišic. Ko bolnik zaspi in so mišice ohlapne, mu v sapnik vstavimo sapnično cev (tubus) in ga priključimo na anestezijski aparat. Preko njega mu med operacijo ves čas dovajamo anestezijske pline in tudi nadomestimo delovanje njegovih pljuč. Rečemo, da ga umetno predihavamo. Ves čas anestezije v žilo tudi dodajamo učinkovine, ki so potrebne, največkrat sredstvo proti bolečini."

Ali bolnik lahko sam izbira, katero vrsto anestezije bo prejel in kaj mu, če ima možnost izbire, svetujete anesteziologi?

"Na izbor anestezije vplivata vrsta operacije in bolnikovo zdravje. Če je bolnik popolnoma zdrav in za samo operacijo vrsta anestezije ni pomembna, mu damo na izbiro, ali bi rad spal ali ne. Vendar to pride v poštev zelo malokrat. V primeru, da je bolnik rizičen, kar pomeni, da ima veliko sistemskih bolezni s strani srca ali pljuč, pa se anesteziolog sam odloči. Vedno izbere obliko anestezije, ki je za bolnika najbolj varna in hkrati omogoči operacijo. Če se bolnik lahko sam odloči, mu v primeru, da je operacija kratka in sama rana po operaciji ni zelo boleča, bolnik pa ni kadilec, svetujem splošno anestezijo. Če bo rana večja in bolj boleča, pa mu svetujem regionalno anestezijo. Splošna anestezija namreč poteka tako, da, ko je operacije konec, bolnika zbudimo in lahko začuti bolečino. Sicer jo omilimo z zdravili, ampak vseeno jo lahko začuti. Pri regionalni anesteziji pa ko enkrat damo odmerek učinkovine, ta deluje še nekaj ur in premosti obdobje najhujše bolečine po operaciji."

Kaj pa, če je bolnik alergičen na zdravilne učinkovine, ki jih uporabljate za anestezijo?

"Vsaka tovrstna alergija ima protokol, po katerem ukrepamo, ko do nje pride. Vendar se lahko zgodi, da se alergija prvič pojavi šele ob stiku z določeno učinkovino. Eno od zdravil za mišično relaksacijo denimo je zelo alergogeno. Imeli smo že primere, ko se je alergija nanj pokazala na operacijski mizi, ko ga je bilo nujno uporabiti. V takih primerih bolnik za vnaprej dobi posebno izkaznico, kjer je alergija navedena. Bolniku jo tudi zelo natančno opišemo. Vsak ponovni stik z isto ali podobno učinkovino je lahko zelo, celo smrtno nevaren. Ni pa to indikator, da bolnik ne sme biti več operiran. Pač uporabimo drugačna zdravila za anestezijo. Ne poznam primera, da bi bil bolnik alergičen na vse anestetike, je pa dejstvo, da alergija na enega od njih povečuje verjetnost za alergijo na drugega, sorodnega."

Dr. Judita Mandelc Kunčič, specialistka anesteziologije z reanimatologijo | Foto: Tina Dokl

Anestezijski aparat

> Anestezijski tim pri nas sestavljata zdravnik anesteziolog in medicinska sestra. Čeprav vse države nimajo tako visokega standarda, zaradi varnosti bolnikov želimo, da tako tudi ostane.

Kaj anesteziolog počne med operacijo?

"Anesteziolog nadzoruje anestezijski aparat, ki je glavni aparat, na katerega je priključen bolnik. Skrbi za dovajanje anestezijskih plinov in dihanje bolnika. Slednji namreč med splošno anestezijo ne diha sam. Zato je zelo pomembno, da na operacijo pride brez prehladnih obolenj in da je vse, kar je v zvezi z dihalnim sistemom in sluznico v nosu, ustih, sapniku, pljučih, zdravo. Če ni, je riziko zapletov med operacijo večji. Anesteziolog med operacijo spremlja bolnikovo stanje preko monitorjev in ga klinično opazuje. Izjemoma se namreč zgodi, da meritve, ki jih dajejo aparati, ne ustrezajo kliničnemu stanju bolnika. Anestezija je dinamično dogajanje, ki večinoma poteka tako, da anestezijski plini ves čas dotekajo, tako da pacient ves čas spi, na določene časovne razmake pa v žilo dodajamo potrebna zdravila. Anestezijski tim pri nas sestavljata zdravnik anesteziolog in medicinska sestra. Čeprav vse države nimajo tako visokega standarda, želimo, da tako ostane, saj je s tem zagotovljena varnost bolnika v veliko večji meri, kot če bi bil ob njem samo eden od njiju. Ena sama smrt zaradi zapletov ob anesteziji je namreč odveč in preveč. Tudi pri zdravih ljudeh lahko pride do zapletov, za reševanje katerih so še štiri roke premalo, kaj šele dve."

Od česa je odvisno, ali nam bo po anesteziji slabo in kako se bomo zbujali?

"Nagnjenost k bruhanju je prirojena in je del našega telesnega ustroja. Na slabost po operaciji poleg telesnega ustroja vpliva tip operacije, predvsem pa vrsta anestetikov. Preprečujemo jo z zdravili proti slabosti. Farmacija je v tem smislu zelo napredovala in anesteziologom omogočila lažje in varnejše izvajanje anestezije, bolnikom pa manj neželenih učinkov. Tudi samo zbujanje bolnika po operaciji je danes bistveno lažje in bolj prijetno kot pred leti."

Kam gre razvoj anesteziologije in kje bi lahko še dosegli izboljšave?

"Anesteziologija pokriva zelo široko področje. Naše delo je kirurška intenzivna terapija, urgenca, oživljanje, organizacija in izvedba transplantacije ... Področje, ki kliče po boljšem pokritju, je izobraževanje mladih zdravnikov, kljub temu da je anesteziologija uvedena v njihovo kroženje. Učinkovine, ki jih uporabljamo anesteziologi, so take, da se odgovor bolnika takoj pokaže na monitorjih, kar je za mladega zdravnika pri spoznavanju, kako se obnaša vegetativno živčevje človeka, zelo dragoceno. Področje, ki bi ga na Gorenjskem želeli razviti in tudi ustrezno pokriti s strani ZZZS, pa je blažila oskrba neozdravljivo bolnih oziroma paliativa. Gre za to, da bi naša bolnišnica bolnikom, ki so neozdravljivo bolni in za katere ne obstaja zdravilo, nudila oskrbo, s katero bi svoje zadnje mesece ali tedne preživeli kolikor toliko kakovostno: brez hudih bolečin, brez stranskih učinkov zdravil proti bolečini ... Gre za področje, pri katerem je potrebno ogromno znanja s področij, ki jih najbolje obvladamo prav anesteziologi. Čeprav nas je številčno malo, se za to zelo potegujemo. Drugi problem, ki zavira vzpostavitev paliativnega bolnišničnega oddelka, je, da je država šele v zadnjem času začela ustrezne aktivnosti v smislu priznanja pomena paliativi. Dejstvo je, da ljudje paliativo potrebujejo in jo bodo v prihodnosti potrebovali še bolj. Zanjo ni treba veliko sredstev, saj zdravila proti bolečinam niso draga, potrebno pa je veliko potrpežljivosti in angažiranosti tako medicine kot socialne službe. Žal paliative ljudje, ki o njej odločajo, ne vidijo od blizu in tudi težko razumejo, da gre za nekaj, kar bomo nekoč vsi potrebovali."

Anestezija

Od izdrtja zoba do presaditve pljuč

Za prvo uradno operacijo brez bolečin velja poseg, ki ga je leta 1846 izvedel dentist William Morton v Bostonu. Pacientu, omamljenemu z etrom, je izrezal tumor v vratu. Rodila se je nova veja medicine - anesteziologija.

Katarina Košenina

Pri anesteziji z različnimi zdravili povzročimo, da telo ali njegov del postane neobčutljiv za bolečino. Poznamo splošno, lokalno in regionalno anestezijo. Lokalna anestezija pride v poštev pri manjših operativnih posegih, na primer šivanju manjših razpočnih ran ali dentalnih posegih. Zdravilo se vbrizga neposredno v področje operacije. Pri regionalni anesteziji gre za omrtvitev dela telesa. Bolniku vbrizgajo anestetik v določene dele hrbteničnega kanala. Glede na mesto injiciranja ločimo spinalno in epiduralno anestezijo. Bolnik je med kirurškim posegom pri zavesti, bolečin pa ne čuti. Pri splošni anesteziji je bolnik v nezavesti. Globino nezavesti regulirajo z zdravili. Ob koncu operacije anestezist z zmanjševanjem odmerkov anestetikov in dajanjem zdravil z nasprotnim učinkom, bolniku vrne zavest oziroma ga prebudi. Hitrost zbujanja je odvisna od številnih dejavnikov, med katerimi sta pomembna trajanje operacije in splošno zdravstveno stanje bolnika. Regionalna anestezija ima pred splošno nekaj prednosti: bolnik diha sam, ohranjeni so njegovi obrambni refleksi, zaviralni vpliv anestetikov na krvni obtok je manjši, nadzor bolnika med operacijo je preprostejši, zapletov v prvih 24 urah po operaciji pa je manj.

Eden do dva bolnika od tisočih se med anestezijo prebudita.

Anestezija ni brez tveganj

Samo v ZDA v splošni anesteziji izvedejo 40 milijonov operacij na leto. Pri eni do dveh od tisočih se zgodi tisto, kar za bolnike predstavlja največjo nočno moro: med operacijo se prebudijo. Pri večini gre le za kratko epizodo zavedanja, pri kateri običajno ne čutijo bolečine. Običajno gre za bolnike, ki so podvrženi nujnim operacijam, na primer zaradi posledice prometne nesreče, čeprav njihovo zdravstveno stanje za operacijo ni najbolj primerno. Sodobni anestetiki so zelo potentni zaviralci živčnega sistema in lahko ustavijo celo tako pomembne funkcije, kot sta dihanje in utripanje srca. Meja med njihovim želenim in neželenim učinkom (toksičnim ali celo smrtnim) je zelo tanka. Zato posamezniki z nestabilnim kardiovaskularnim sistemom ali težavami z dihanjem prejmejo nižjo dozo anestetikov od običajne, zaradi česar postanejo dovzetni za prebujanje med anestezijo. Stopnja mortatilete (smrtnosti) zaradi anestezije je tri do pet na milijon in se v zadnjih letih praktično ne spreminja. Kljub široki uporabi pa vsi mehanizmi delovanja anestetikov na centralni živčni sistem niso v celoti poznani, kot tudi ne pojav stranskih učinkov, ki variira od izgube kontrole dihanja do težav s spominom in sprememb vedenja.

Učinek anestezije lahko primerjamo s kablom, ki ga potegnemo iz električnega omrežja.

S poskušanjem do ustreznih učinkov

Večino sodobnih anestetikov so odkrili empirično: pri izbranih spojinah so merili, ali dosegajo pričakovane anestetične učinke ali ne. Večina danes uporabljenih anestetikov je po strukturi in delovanju precej podobna prvemu anestetiku sploh, etru. Glavni učinki anestetikov na človekovo telo so umiritev, nezavest, paraliza, odsotnost bolečine in izguba spomina. Z raziskovanjem mehanizmov njihovega delovanja se ukvarjajo številne študije, pri katerih so z uporabo najbolj sodobnih tehnologij, na primer magnetne resonance in pozitronske tomografije, dokazali specifične interakcije med anestetiki in posameznimi deli centralnega živčnega sistema. Oboroženi s tovrstnimi spoznanji bodo, tako upajo, končno prestopili naprej in razvili novo generacijo visoko specializiranih anestetikov. Čeprav anestezija še nikoli ni bila bolj varna, še zdaleč ni brez tveganja za človeka, ki jo prejme. Največ razvojnih prizadevanj gre v smeri ohranjanja zavesti bolnika tudi med zahtevnejšimi kirurškimi posegi.

Dobro je vedeti

Faze anestezije

Pomiritev (sedacija): odzivni čas in gibanje se upočasnita, govor je otežen. Nezavest: aktivnost v delu možganov, imenovanem talamus, ki pomembno sodeluje pri integraciji možganskih procesov, močno upade. Zaznavanja in odziva na dražljaje praktično ni. Paraliza: nezmožnost gibanja zaradi vpliva zdravil na nevronske aktivnosti v hrbtenjači. Udeleženi so tudi mali možgani in motorični sistem možganov. Amnezija: izguba spomina med anestezijo zaradi vpliva zdravil na dele možganov, ki sodelujejo pri spominu: hipokampus, amigdalo, centre za čute ... Ostali vplivi: ohlapnost mišic in izguba bolečine (analgezija) kot posledica blokade prenosa dražljajev v hrbtenjači.

30 sekund za amputacijo noge

Operacijske dvorane so bile do srede 19. stoletja prizorišče groze. Vsaka operacija je za pacienta pomenila pekel. Med operacijami ali po njih pa je umrla več kot polovica bolnikov. Najbolj cenjena kirurgova lastnost je bila hitrost, njihovo delo pa omejeno na rezanje okončin. Najbolj spretni kirurgi so roko ali nogo odrezali v pol minute - če je ne bi, bi pacient umrl zaradi šoka. Znana je zgodba, kako je britanski kirurški "zvezdnik" Robert Liston med eno od svojih bliskovitih operacij poleg pacientove noge odrezal še eno od njegovih mod in dva prsta svojega asistenta. V kirurških učbenikih ni bilo besedice o lajšanju trpljenja, nasprotno: kirurgi so bili prepričani, da bolečina celo pomaga pri okrevanju.

Uspavanje po dvajsetih sekundah

Anesteziologija je (še vedno) ena od najhitreje razvijajočih se panog medicine. Sodobni anestetiki imajo vse manj stranskih učinkov, so bolniku prijazni in delujejo hitro. Njihove koncentracije v telesu je lažje nadzorovati. Sodobne anestetike delimo na inhalacijske (jih vdihavamo) in intravenske (vbrizgajo nam jih v žilo). Medtem ko inhalacijski anestetiki potrebujejo nekaj minut, da nas uspavajo, se pri intravenskih to zgodi že po dvajsetih sekundah, ko pridejo do možganov. Ker se iz telesa izločajo počasneje, jih uporabljajo le za začetno uspavanje bolnika. Za vzdrževanje anestezije med operacijo se uporabljajo anestetiki, ki jih pacient vdihava preko maske na obrazu.

Duševno zdravje

Pogovor: prim. dr. Andrej Žmitek, specialist psihiatrije

Depresija prizadene vse več moških

"Depresija je, kar se tiče diagnosticiranja in zdravljenja, precej bolj enostavna kot shizofrenija ali bipolarna motnja," pojasnjuje prim. dr. Andrej Žmitek, specialist psihiater iz Psihiatrične bolnišnice Begunje.

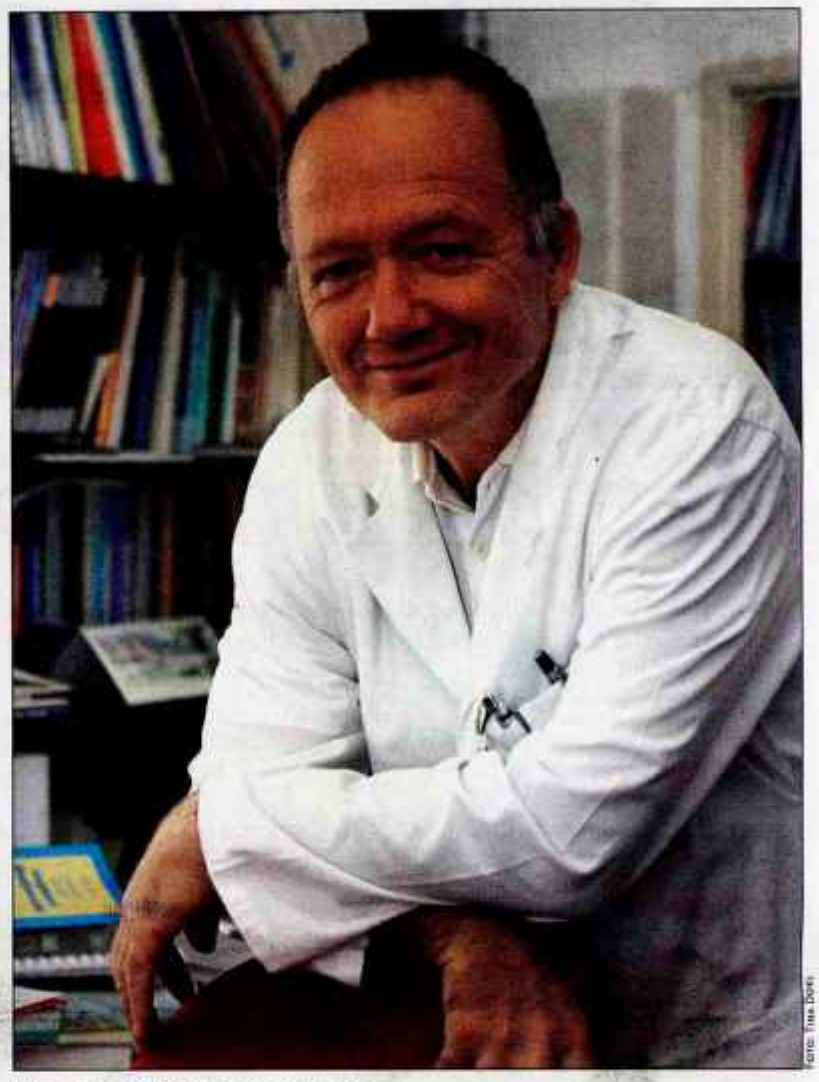

Prim. dr. Andrej Žmitek, spec. psihiatrije

Foto: Tina Dokl

Mojca Šimenc

Klasični klinični znaki depresije so potrtost, brezvoljnost, pomanjkanje energije, koncentracije. Lahko si jo predstavljamo kot zelo potencirano in dolgotrajno žalost.

Število bolnikov z depresijo narašča. Zakaj?

"Večje število bolnikov ne pomeni samo, da incidenca depresije narašča, pač pa tudi, da se več bolnikov odkrije. Ker je na razpolago vse več zdravil in tudi drugih načinov zdravljenja, je vedno bolj pomembno, da bolnike odkrijemo, saj jih le tako lahko učinkovito zdravimo. Pred pol stoletja je bilo na razpolago zelo malo zdravil in niti ni imelo veliko smisla odkrivati bolnikov z blagimi oblikami depresije, saj jim medicina tako in tako ni znala veliko pomagati. Poleg tega se tudi klasifikacija, kaj pravzaprav je depresija, z leti nekoliko spreminja. Nekaj "povečanja" pa gre tudi na račun tega, da je bolnikov dejansko več. Zakaj je temu tako, je težko reči. Eden od razlogov bi lahko bil drugačen način življenja."

Ali se zdravljenja depresije lahko lotimo sami?

"Pri depresiji samozdravljenje praviloma ni mogoče, čeprav se zgodi, da se - kot vsaka druga bolezen, tudi depresija pozdravi sama od sebe. Problem nezdravljene depresije je, da postane kronična in potem lahko traja precej dolgo, da je zdravljenje učinkovito. Prej, kot jo začnemo zdraviti, bolj učinkovito je zdravljenje. Depresija se pri vseh bolnikih ne manifestira enako. Zgodi se, da se žalost ne izraža tako močno ali pa jo človek doživi skozi drugačne zunanje znake, na primer razburljivost. Eden od pomembnih simptomov depresije, ki ga praviloma opazimo tudi pri tistih z neznačilno klinično sliko, je izrazito pomanjkanje volje."

Kako se je v zadnjih letih spremenilo zdravljenje depresije?

"Možnosti zdravljenja so danes bistveno boljše kot pred desetletji. Zdravila proti depresiji obstajajo približno petdeset let. Prva zdravila so imela več stranskih učinkov, zato je bilo smiselno zdraviti bolnike s hudo depresijo, saj so koristi zdravljenja odtehtale moteče stranske učinke. Sodobna zdravila proti depresiji imajo bistveno manj stranskih učinkov. Velik delež bolnikov gre skozi zdravljenje, ne da bi občutili kakršnokoli nelagodje zaradi zdravila. Če pa se stranski učinki pojavijo, praktično niso nevarni in v nekaj dneh minejo. Sodobni antidepresivi tudi v primeru predoziranja niso toksični, kar pomeni, da jih bolnik skoraj ne more zlorabiti za samomor. Pri zdravljenju depresije je poleg zdravil dokazano učinkovita tudi kognitivno vedenjska psihoterapija. Slovenija pri zdravljenju depresije zelo dobro sledi svetovnim trendom."

Kako pomemben faktor pri zdravljenju je čas?

"Čim prej bolnik z depresijo pride k zdravniku, večja je verjetnost ozdravitve. Razlogov za to je več. Ker je bolnik z depresijo v psihičnem stanju, ki mu ne dovoljuje običajnega funkcioniranja, pride do zapletov na več področjih. Pojavijo se konflikti v družini, saj svojci običajno bolezni ne prepoznajo in le spremljajo, kako bolnik postaja drug človek: lahko postane prepirljiv, lahko se umika, zaradi bolezenskega primanjkljaja volje ne opravlja svojih dolžnosti. Na profesionalnem področju ne zmore več toliko, kot je zmogel pred boleznijo. V depresivnem stanju se lahko odloči celo, da pusti službo. Domnevamo tudi, da obstaja biološka plat negativnega učinka depresije: nezdravljena depresija negativno deluje na same možganske celice. Čim dlje to traja, bolj intenzivne so spremembe. Slednje kasneje povzročijo, da se epizoda depresije ponovi sama od sebe, brez neugodnih zunanjih okoliščin, ki običajno sprožijo prvo epizodo bolezni."

Depresija je dolgo veljala za žensko bolezen.

"V večini držav opažajo, da depresijo dva do trikrat pogosteje odkrijejo pri ženskah. Vendar to pomeni le, da je bolezen diagnosticirana pri več ženskah. Koliko je v resnici moških z depresijo, pa ni jasno. Na podlagi dejstva, da je med moškimi dva- do trikrat več samomorov kot med ženskami, sklepamo, da je pri moških bistveno več neodkrite depresije. Drugi zanimiv podatek je enaka pogostnost depresije med moškimi in ženskami pri Amiših, ki zaradi posebnega načina življenja skoraj ne poznajo alkoholizma in nekaterih oblik osebnostne motenosti. To kaže, da moški z depresijo lahko življenje nadaljujejo pod krinko alkoholizma ali osebnostne motenosti. Na Madžarskem so ugotovili, da je bilo tam, kjer je bilo odkrite depresije malo, samomorov veliko (ker je bilo pač veliko neodkrite depresije). Odkrili pa so še nekaj: povezavo med neodkrito depresijo in številom zdravnikov. Tam, kjer je bilo zdravnikov malo, je bilo tudi depresije malo, samomorov pa veliko. S tem so dokazali, kako pomemben faktor pri diagnostiki je čas, ki ga ima zdravnik na razpolago. Premalo časa za pogovor z bolnikom je veliko večji problem pri diagnosticiranju depresije kot pa slabo poznavanje bolezni pri splošnih zdravnikih."

> Depresija lahko popolnoma onemogoči normalno delovanje človeka.

Ali se depresija pri moških kaj razlikuje od tiste pri ženskah?

"V osnovi gre za isto bolezen, ki ima tudi pri obeh spolih enake znake in potek. Drži pa, da se pri moških depresija v nekaj večji meri kaže s padcem frustracijske tolerance, zaradi česar so bolj razdražljivi in vzkipljivi. Druga stvar je, da moški običajno manj radi iščejo pomoč in težko govorijo o svojih čustvih, zato je pri njih depresijo težje odkriti. Tipična rizična skupina za depresijo pri moških ne obstaja, obstajajo pa dejavniki povečanega tveganja: starost (tveganje narašča s starostjo), pojav depresije v sorodstvu, prekomerno uživanje psihotropnih snovi (alkohola, drog), neugodne življenjske okoliščine (brezposelnost, družinski problemi ...), kronične in težko ozdravljive telesne bolezni (pri slednjih je depresija pogosto spregledana zaradi stereotipa, da je normalno, da je človek žalosten, če je hudo bolan). Posebej pogosto je depresija pridružena boleznim, ki prizadenejo možgane: kap, parkinsonova bolezen, multipla skleroza ..."

Kako pomembna je intenzivna spodbuda depresivnega bolnika?

"Stvar je dvorezna. Po eni strani bolnik z depresijo potrebuje spodbudo, ker ima manj volje in težko začne s katerokoli aktivnostjo. Če ga nekoliko spodbujamo in mu pomagamo, da se loteva stvari, jih nekaj tudi zmore. Bolniki s težjimi oblikami depresije so pogosto tako brezvoljni, da brez spodbude ne bi počeli čisto nič. Ko se temu pridruži še samoobtoževanje, se vse skupaj še poslabša. Če bolniku s spodbujanem poskušamo pomagati to prebroditi, mu lahko zelo pomagamo. Če pa je spodbujanje pretirano in od bolnika zahtevamo nekaj, česar ne zmore, dosežemo ravno nasprotni učinek. Sprejeti je treba, da je človek bolan in da ne more biti tako aktiven, kot je bil, ko je bil še zdrav."

Česa moški z depresijo ne bi smeli početi, pa počnejo?

"Naj ne odlašajo z obiskom pri zdravniku. Zdravniku naj odkrito povedo, da slabo spijo, da so brez volje, da se jih lotevata obup in črnogledost. Običajno moški, če že pridejo do zdravnika, ne povedo, kaj jih v resnici teži, pač pa govorijo o stvareh, ki za njihovo trenutno stanje niso najbolj pomembne. Na primer kot glavno tegobo navajajo nespečnost ali bolečine v želodcu, zaradi česar opravijo številne telesne preiskave, ki ne pokažejo bolezenskih sprememb. Lahko se jim dogaja pomanjkanje volje ali opazijo, da imajo neutemeljene in pretirane skrbi, lahko so bolj razburljivi in hitreje vzkipijo. Ljudje z depresijo imajo pogosto težave s koncentracijo: poskušajo prebrati članek v časopisu, pa že po nekaj stavkih izgubijo nit. Tudi misel na samomor moški zelo težko ubesedijo. Zelo pomembno je, da moški, potem ko je depresija pri njem diagnosticirana, jemlje zdravila tako, kot mu zdravnik naroči, in se drži tudi ostalih njegovih navodil. Pri depresiji je treba običajne obremenitve nekoliko zmanjšati, kar je še posebej težko za tiste, ki so zelo uspešni in poklicno bolj izpostavljeni. Pogosti znak depresije je tudi tesnobnost, ki jo moški včasih poskušajo "urejati" z alkoholom, vendar alkohol depresijo na dolgi rok poslabša."

Zakaj ljudje tako težko sprejemamo tiste z bolno dušo, za razliko od tistih z bolnim telesom?

"Odnos javnosti do ljudi z duševnimi motnjami se v zadnjem času na splošno popravlja oziroma normalizira. Še vedno pa družba ne sprejema enako tistih s telesnimi boleznimi in tistih z duševnimi motnjami. Razlogov je več. Eden je zgodovinski. Zdravila za zdravljenje duševnih bolezni so na razpolago dobrega pol stoletja. Pred tem bolnikov s shizofrenijo ali bipolarno motnjo enostavno ni bilo mogoče zdraviti. Del stereotipa, da so duševni bolniki nevarni in nepredvidljivi, izhaja od tu. Drugi razlog je, da ljudje relativno malo vedo o duševnih motnjah in si jih teže predstavljajo in jih razumejo. Tretja stvar pa je, da, ker se podzavestno bojimo, da bi za duševno motnjo sami zboleli, misel odrivamo stran tako, da se izogibamo stikom z bolniki. V številnih državah skušajo odnos do duševno bolnih normalizirati s strukturiranimi aktivnostmi, ki so namenjene celotni javnosti, in dosegajo dobre rezultate."

Otroško zdravje

Mami, jaz ne morem več hoditi!

Nina je zbolela pri petih letih, ko so jo po eni od angin, ki jih je v tistem letu prebolela najmanj šest, začeli boleti sklepi. Ker so bolečine kmalu ponehale, nanje nihče ni bil pozoren.

Mojca Šimenc

Potem je postajala vse bolj nemirna. Najprej samo občasno, zvečer, potem tudi čez dan. Roke in noge so se nekontrolirano premikale, zdelo se je, da ne more biti pri miru. Pediatrinja jo je poslala v bolnišnico, kjer so kmalu ugotovili: deklica ima revmatsko vročico. Imela je srečo, da so diagnozo postavili, še preden bi ji bolezen okvarila srce. Revmatska vročica je namreč dandanes tako redka, da se večina zdravnikov v svoji klinični praksi z njo nikoli ne sreča. Dobro pa jo pozna **dr. Meta Accetto**, specialistka pediatrične revmatologije iz Pediatrične klinike v Ljubljani.

Imunski sistem napade lastna tkiva

"Revmatska vročica je bolezen, ki je bila v prvi polovici prejšnjega stoletja pogosta, z incidenco sto do dvesto bolnikov na sto tisoč otrok. Danes je izredno redka: v Sloveniji oboli okrog deset otrok na leto. Nastane kot posledica slabo zdravljene ali nezdravljene okužbe predvsem zgornjih dihal, največkrat angine, z beta hemolitičnim streptokokom tipa A. Zaradi podobnosti v strukturi med njim in določenimi tkivi imunski sistem poleg streptokoka napade tudi lastna tkiva in povzroči vnetja na različnih organih. Največkrat so prizadete žile v možganih, srcu, sklepih in koži," pojasnjuje **dr. Meta Accetto**, in nadaljuje: "Bolezen se najpogosteje pojavlja pri osnovnošolskih otrocih in običajno izbruhne dva do tri tedne po streptokokni okužbi. V tem času je otrok največkrat brez težav, potem pa nenadoma dobi povišano temperaturo in druge značilne znake. Revmatsko vročico najbolj pogosto prepoznamo po prizadetosti sklepov. Ti so zelo boleči, otekli, koža nad njimi je pordela. Težave v nekaj dneh na enem sklepu izginejo in se pojavijo na drugem. Nekaj dni zatem sledi prizadetost srca, ki je najbolj neugoden faktor bolezni, in ki jo, ker poteka manj opazno, lahko spregledamo. Približno 15 odstotkov otrok razvije težave s strani osrednjega živčevja, ki se lahko pojavijo v prvem obdobju bolezni, lahko pa nekaj mesecev kasneje, in samo okrog pet odstotkov otrok razvije značilni kožni izpuščaj in podkožne vozliče. Ne zbolijo vsi, ki prebolijo nezdravljeno streptokokno angino. Obstaja tudi dedna nagnjenost za razvoj bolezni."

Diagnosticiranje na podlagi kliničnih znakov

Ker imajo otroci z revmatskimi obolenji težave, ki jih pokrivajo različne specialistične stroke, včasih traja dlje časa, da pridejo v prave roke. Postavljanje diagnoze otežuje tudi dejstvo, da za revmatska obolenja ne obstajajo potrditveni testi, pač pa je treba diagnozo postaviti na podlagi nekih kriterijev. **Dr. Meta Accetto** pojasnjuje: "Za diagnosticiranje revmatske vročice je najprej potrebno dokazati streptokokno okužbo: z brisom grla ali pregledom krvi. Ko je streptokokna okužba potrjena, mora biti za diagnozo izpolnjenih še nekaj dodatnih pogojev. Izražena morata biti vsaj dva od tako imenovanih glavnih kliničnih znakov: prizadetost srca, sklepov, centralnega živčevja, kože ali pa, če je glavni znak samo eden, še dva od manj specifičnih simptomov: temperatura, bolečine v sklepih, povišana sedimentacija, spremenjen elektrokardiogram srca. Vsak otrok, ki je obolel za revmatsko vročico ali nanjo sumimo, spada v bolnišnico, predvsem zaradi ugotavljanja prizadetosti srca. Zdravljenje poteka tako, da najprej z antibiotiki, običajno penicilinom, zdravimo streptokokno okužbo, če je ta še aktivna, potem pa bolnika zaščitimo pred ponovnimi okužbami s streptokokom. Dokazano je, da se v več kot polovici primerov ob ponovni okužbi sicer bolezen ponovi. Zaščita je antibiotična in traja najmanj pet let, če pa je prizadeto srce, lahko traja celo vse življenje."

Z zdravili poskušamo bolezen prehiteti

Ko je revmatska vročica zaradi boljših terapevtskih možnosti začela izginjati, je postala bolj očitna skupina otrok, ki je imela težave s sklepi, ki niso minile tako kot običajno. Z njimi se je stroka začela sistematično ukvarjati pred tremi, štirimi desetletji in jih opredelila kot otroške revmatike. V začetku je bilo postavljenih veliko napačnih zaključkov: da gre za bolezen, ki je enaka revmi odraslih ali pa, da bo s puberteto izzvenela. **Dr. Meta Accetto** pravi: "Sedaj vemo, da gre pri otroški revmi oziroma juvenilnem idiopatskem artritisu, kot bolezen danes imenujemo, za več bolezni, ki imajo povsem različen potek in izhod. Porast obolevnosti za juvenilnim idiopatskim artritiom je navidezen: bolezen vedno bolj poznamo in prepoznavamo, zato je bolnikov številčno več. Tudi študije ne kažejo izrazitega porasta incidence; nekateri podtipi artritisov so celo v upadanju. Pri nas beležimo od 40 do 80 novih primerov na leto. Zbolijo otroci vseh starosti, se pa bolezen pogosteje pojavi v prvih treh letih starosti, ko obolevajo zlasti deklice. Drugi vrh obolevnosti je v zgodnjem najstniškem obdobju, ko je obolevnost višja tudi pri fantih. Pri zdravljenju revmatskih bolezni je treba z zdravili bolezen prehiteti. Pomembno je, da juvenilni idiopatski artritis odkrijemo in začnemo zdraviti čimprej, ne samo z zdravili, pač pa tudi z drugimi metodami, predvsem fizioterapijo."

Kaj morajo vedeti starši

Bolečine v mišicah in sklepih so pri otrocih zelo pogoste. Občasno jih ima tretjina otrok. Če se pojavljajo le občasno, največkrat niso nevarne. Za juvenilni idiopatski artritis je ključno, da gre za dolgotrajno vnetje sklepa. Sklep je ves čas otekel, toplejši, boleč, omejen v gibljivosti. Otrok dostikrat zaradi bolečin ne more hoditi in ne more uporabljati sklepov. Pogosto so vneti posamezni sklepi, predvsem kolena, gležnji, kolki, komolci. Redkeje bolezen poteka tako, kot pri odraslih, in prizadene tudi prste rok, nog ali večje število sklepov. Težko si predstavljamo, da lahko zbolijo tudi zelo majhni otroci. Pri njih prvo težavo, težjo hojo, velikokrat povezujemo s poškodbami zaradi igre in padcev, oteklino pogosto spregledamo, bolečine pa dostikrat niso zelo izrazite. Šele, ko je bolezen že napredovala, šepanje opozori starše, da je nekaj narobe. Ker se nagnjenost za razvoj bolezni deduje, so med sorodniki pogosto bolniki s podobnimi težavami.

> Pri otroški revmi gre za več bolezni, ki imajo povsem različen potek in izhod.

Dobro je vedeti

Revmatoidni artritis pri odraslih

Revmatoidni artritis je eno od najbolj pogostih revmatskih obolenj tudi pri odraslih. Največkrat prizadene ljudi v starosti od 30 do 50 let. Gre za avtoimunsko bolezen, pri kateri imunski sistem napada predvsem notranjo sklepno ovojnico. Pride do vnetja, ki se kaže kot otekanje prizadetih sklepov, ki ga spremlja bolečina. Zelo izrazita je omejena gibljivost prizadetega sklepa, posebej zjutraj. Pomembno je, da bolezen prepoznamo in zdravimo, saj sicer lahko pride do popolne otrdelosti sklepa. Bolezen se najpogosteje začne na rokah, pri čemer so izvzeti zadnji členki prstov, sklepi pa so prizadeti obojestransko, torej na obeh rokah, in se širi na stopala ter na velike sklepe. Revmatoidni artritis le izjemoma prizadene hrbtenico.

Vrste revmatičnih bolezni

Z izrazom revmatizem opredeljujemo več različnih bolezni, ki jih včasih diagnosticiramo šele s številnimi testi. Najbolj znana metoda je določitev revmatoidnih faktorjev, ki so posebej značilni za revmatoidni artritis. Poleg revmatoidnega artritisa med najpogostejša revmatska obolenja - slednjih je sicer več kot sto, sodijo še osteoartroza, sindrom fibromialgije, ankilozirajoči spondilitis, psoriatični artritis, protin, sistemski eritematozni lupus in Sjogrenov sindrom. Lahko se zgodi, da ena revmatska bolezen preide v drugo ali pa se med seboj prepletajo. Revmatoidni artritis, Sjögrenov sindrom in eritematozni lupus in so veliko pogostejši pri ženskah, medtem ko za protinom in ankilozirajočim spondilitisom bolj zbolevajo moški.

Motnja v delovanju imunskega sistema

Vse revmatske bolezni pri otrocih imajo skupno to, da ne vemo, zakaj se pojavijo, in da večine ne moremo dokončno pozdraviti, kar za otroke lahko pomeni tudi doživljenjsko zdravljenje. Revmatskih otroških bolezni je več, vendar so razen juvenilnega idiopatskega artritisa redke. Domnevajo, da je pomemben dejavnik za revmatske bolezni in tudi za juvenilni idiopatski artritis motnja v delovanju imunskega sistema, ki začne uničevati lastna tkiva. Bolezen se lahko pojavi nenadoma s hudo prizadetostjo; v tem primeru je otrok lahko življenjsko ogrožen, lahko pa se stopnjuje in razvija počasi, v zagonih. Bolezen zdravimo z zdravili in fizioterapijo, s katero poskušamo preprečiti okvare sklepov in drugih organskih sistemov.

Menopavza

Pogovor: dr. Lucija Dežman Vrabič, specialistka ginekologije

Klimakterične težave pestijo polovico žensk

Ko se po dinamični puberteti telo ženske v drugo dramatično spremeni, slednja vstopa v menopavzo, katere prvi znaki se lahko začnejo že kmalu po štiridesetem letu starosti.

Katarina Podnar

Čeprav menopavza kar 50 odstotkom žensk prinaša težave, ni potrebno, da na to obdobje gledamo negativno, ampak izkoristimo prihajajoči čas sprememb, da se obrnemo same vase," pravi **dr. Lucija Dežman Vrabič**, specialistka ginekologije in porodništva iz Zdravstvenega doma Tržič.

Torej je potrebno razumeti, kaj se v času menopavze dogaja v ženskem telesu in duši?

"Menopavza je zadnja menstruacija v življenju ženske in v razvitem svetu nastopi okrog petdesetega leta starosti. Klimakterične težave se pokažejo že nekaj let prej, trajajo pa lahko celo desetletje in več. V tem obdobju se začnemo zavedati sprememb v sebi, ne samo na telesnem, ampak tudi čustvenem nivoju. Naše dojemanje in doživljanje življenja se spremeni. Popolna predanost družini, ki je tipična za rodno dobo, na neki način postane drugotnega pomena, saj obrnemo pogled iz družine spet nase in začnemo delati inventuro svojega življenja. Moje pacientke se soočajo s čustvenimi spremembami, ki jim narekujejo drugačno vedenje, kar močno občuti njihova okolica. Prav zaradi nerazumevanja dogodkov, v katere so vpete ženske v menopavzi, je mnogo zakonov v krizi. Zato je partnerjeva opora, razumevanje okoliščin izrednega pomena, da se ohrani pristni partnerski odnos."

Prve klimakterične težave lahko nastopijo tudi več let pred menopavzo. Kako jih zdravite?

"Prve težave se res lahko pokažejo že zelo zgodaj. Nekatere ženske se pritožujejo zaradi klimakteričnih znakov ali motenj menstrualnega ciklusa, kar je oboje zgodnja posledica pomanjkanja delovanja spolnih hormonov, že kmalu po štiridesetem letu. Vsaka ima drugačne težave, nekatere tudi več hkrati, a najbolj pogosto jih mučijo valunge - vročinski valovi, nespečnost, razdražljivost, brezvoljnost ali motnje menstrualnega ciklusa.

> Raziskave so potrdile varno uporabo nadomestnega hormonskega zdravljenja za obdobje petih let.

Menstruacije postanejo neredne. Pozorni moramo biti na dolgotrajne, močne krvavitve, ki lahko vodijo v slabokrvnost. Včasih je bila za ženske s hudimi klimakteričnimi težavami edina rešitev operativna odstranitev maternice, danes pa smo izjemno učinkoviti s hormonsko nadomestnim zdravljenjem. To zdravljenje je kratkotrajno, nekajmesečno. Stanje se izboljša, ciklus se normalizira. Ob ponovitvi istih težav pa lahko zdravljenje spet uvedemo in tudi podaljšamo."

V medijih zasledimo, da hormonska nadomestna terapija povečuje tveganje za raka na dojkah.

"Novice, ki jih v zvezi s hormonskim nadomestnim zdravljenjem in rakom na dojkah zasledimo v različnih medijih, so večinoma bombastične, saj take vsebine dokazano pritegnejo največ pozornosti publike. Rak na dojkah je že tema, ki se nas, žensk, vedno dotakne. Raziskave sicer navajajo različne podatke, vendar so potrdile varno uporabo hormonskega zdravljenja za pet let, v nekaterih primerih pa se odločimo tudi za podaljšanje. Pri daljšem zdravljenju opisujejo rahlo povečanje tveganja za raka na dojkah, vendar ni natančnih podatkov, za katere oblike hormonskega zdravljenja to velja. Vemo, da imamo različna zdravila, od čistega hormona estrogena do kombinacije dveh hormonov.

Prav pri predpisovanju hormonskega zdravljenja je dosežena največja možna varnost že z izbiro prave pacientke. Predpisujemo ga izključno specialisti ginekologi, ki ocenimo zdravstveno stanje ženske in dejavnike tveganja za različna obolenja. Na teh temeljih pretehtamo koristi in možno škodo hormonskega zdravljenja. Nujno je tudi vedeti, da so povzročitelji raka na dojkah številni, nekateri že sami lahko povzročijo bolezen, drugi le, če jih deluje več skupaj. Dodobra poznamo le nekatere. Manj znani dejavniki so denimo visoko beljakovinska hrana živalskega izvora, določeni analgetiki in kajenje."

Kakšne so vaše izkušnje z nadomestno hormonsko terapijo?

Dr. Lucija Dežman Vrabič, specialistka ginekologije

"Vsako žensko obravnavam individualno. Pred uvedbo hormonske terapije je nujno opraviti nekaj dodatnih preiskav. Ena med njimi je pregled in slikanje dojk - mamografija, s katero izključimo rakavo obolenje. Tudi ob normalnem mamografskem izvidu, a ob povečanem tveganju za raka na dojkah ženski hormonsko zdravljenje odsvetujem, predstavim pa ji druge možnosti za lajšanje klimakteričnih težav. Preventivna mamografija je danes omogočena vsem, ki so stare 50 let in več, škoda pa je, da ne tudi mlajšim ženskam. Rak na dojkah med njimi ni nobena redkost, vemo pa, da kljub rednemu samopregledovanju dojk ali rednemu pregledovanju dojk s strani izkušenega pregledovalca - usposobljenega zdravnika, najmanjših novotvorb ne uspemo odkriti. Te lahko pravočasno odkrije samo mamografija ali ultrazvočni pregled."

Kako zdravite srednjeročne in dolgoročne posledice menopavze?

"Ko se pojavijo težave s sečili ali pogosta nožnična vnetja, priporočamo lokalno zdravljenje v obliki svečk, krem ali tabletk. Ta zdravila vsebujejo majhne odmerke hormona estrogena, ki deluje izključno lokalno - v nožnici in mehurju, ne povzroča pa drugih neželenih učinkov. Ženske rade posegajo po vaginalnih tabletkah, saj je njihova uporaba enostavna in higienična. Pri dolgoročnih posledicah menopavze oziroma pomanjkanja estrogena, osteoporozi in obolenju srca in ožilja, pa velja pravilo: bolje preprečevati kot zdraviti. Ob že razvitih obolenjih so možnosti zdravljenja omejene, z ustrezno preventivo pa dosegamo izjemne rezultate."

Priporočate tudi druge načine zdravljenja?

"Na zadnjem mednarodnem kongresu o menopavzi v Amsterdamu junija letos je italijanski kolega povedal misel, s katero se strinjam: "Ženske z različnimi težavami in stanji zahtevajo različno obravnavo. Dolžni smo jim svetovati in jim dati možnost izbire, čeprav so bolj naklonjene drugim, komplementarnim oblikam zdravljenja oziroma odklanjajo hormonsko zdravljenje. Škoda je, če ženske niso seznanjene z vsemi oblikami, s katerimi si lahko lajšajo težave." Veliko žensk se v tem obdobju odloči, da je menopavza čas, ko morajo narediti nekaj tudi in predvsem zase. Za svoje pacientke si vzamem čas in jim prisluhnem. Predlagam jim spremembo življenjskega stila, kar vključuje tako opustitev razvad, ustrezno prehrano, zadosti gibanja in pozitivno mišljenje. Ne bi verjeli, kakšne koristi imajo ženske že samo od pol ure hitre hoje na dan. Ne samo, da se psihično in fizično bolje počutijo, tudi klimakterične težave so blažje, zmanjšajo pa se tudi konkretne težave z visokim pritiskom in povišanim holesterolom."

Pomaga tudi sprememba prehrane?

"Prehrana v tem obdobju je pomembna, saj ženska v klimakteričnem obdobju potrebuje spremenjen prehranski režim. Ni dovolj le bogata hrana z vlakninami, brez koncentriranih ogljikovih hidratov, kot so bela moka, oluščeni riž, sladkor ... Hrana naj vsebuje živila, ki so bogata s fitoestrogeni, ki imajo zgolj koristne estrogenove učinke. Taka živila so lan, rž in otrobi. Priporočam tudi gensko nepredelano sojo in sojine izdelke. Dovolj je že en obrok na dan, pa dobimo priporočeno količino fitoestrogenov. Če pa se ne želimo ukvarjati z drugačno kuho, so nam na razpolago prehranski dodatki ter naravno zdravilo iz rastline grozdnate svetilke. Učinkovito je v kar 85 odstotkih primerov. Pomaga predvsem pri lajšanju čustvenih in duševnih klimakteričnih težav: nespečnosti, nervozi, tesnobnosti, učinkovito pa je tudi pri blažitvi vročinskih valov. Odločitev za zdrav način življenja je odločitev zase. Mar ni menopavza, po kateri ženski preostane še približno tretjina življenja, res skrajni čas za tako odločitev?"

Menopavza

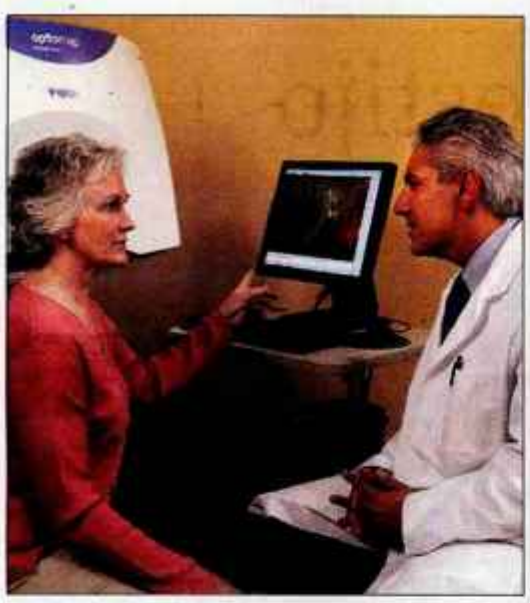

Prvi pozdravi prihajajoče menopavze

Nekoč je veljalo, da konec menstruacije pri ženski pomeni vstop v dobo, ko se njena življenjska pot začne počasi zaključevati. Danes je popolnoma drugače.

ORDINACIJA ZA BOLEZNI DOJK IN GINEKOLOGIJO
diavita
Ordinacijski čas: 16.30 - 20.30
v Zdravstvenem domu Škofja Loka,
telefon: 515 40 68, fax: 515 40 69
www.diavita.si
elektronska pošta: diavita@siol.net

zdravje&lepota

Zdravje&Lepota je priloga Gorenjskega glasa

IZDAJATELJ
Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Zoisova 1, 4000 Kranj

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

STROKOVNA SODELAVKA
Mojca Šimenc

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Tricikel

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

Zdravje&Lepota je priloga časopisa Gorenjski glas št. 69, ki je izšla 28. avgusta 2007 v nakladi 19.500 izvodov.
Tisk: Set, d. d., Ljubljana. Distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o., Maribor.

GORENJSKI GLAS je registriran blagovna in storitvena znamka pod št. 577198 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Izdajatelji in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova 4., 4000 Kranj / Tel: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-mail: info@g-glas.si; mali oglasi in naročnine: tel.: 04/201 42 47 (ponedeljek-petek 8.00-17.00 ure, v dopoldanskem času pa avtomatska odzivnika 24 ur dnevno); uradne ure: vsak delovni dan od 8. do 19. ure / Gorenjski glas je glasilo, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 22.000 izvodov / Redna priloga: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjske (enkrat letno) in deset lokalnih prilog / Tisk: SET, d.d., Ljubljana / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,21 EUR / 290 SIT, letna naročnina: 123,05 EUR / 30.446,25 SIT; Cene v SIT so preračunane po tečaju zamenjave 1 EUR je 239,640 SIT. Redni plačniki imajo za 5% popustu, pokojni imajo popust, torej 25 % popusta, v ceno je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; navedena ceni veljata od tekočega tiskovnega dne do prvega prihodnjega, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Katarina Podnar

Spremembe v čustvovanju, reagiranju in mišljenju nas zgolj opozarjajo, da se približujemo novi, zrelejši epizodi v svojem življenju. Z njimi prihajajo fizične spremembe, ki nas iz rodne dobe pripeljejo v pozna leta, ki jih lahko izkoristimo za novo raziskovanje sveta.

Motnje menstruacije trajajo več let

Prve klimakterične težave naznanjajo, da se vam bo enkrat v prihodnosti dokončno ustavila proizvodnja spolnih celic in zmanjšala tvorba spolnega hormona estrogena. Čez nekaj časa boste doživele svojo zadnjo menstruacijo. Že več let prej, v obdobju perimenopavze, se pojavijo motnje menstrualnega ciklusa. Menstruacije postanejo neredne, tudi obseg krvavitve se spremeni. Najbolj pogosta klimakterična težava so valunge ali vročinski oblivi. Zebe vas, že v naslednjem trenutku pa vam postane tako vroče, da se vam na čelu pojavijo znojne kapljice in se vam potijo dlani. Ob tem se pojavijo razdražljivost, utrujenost, depresija in glavoboli. Če so težave prehude, zdravljenje pomaga prebroditi najbolj kritično obdobje.

Srednjeročne posledice pomanjkanja estrogena

Nekaj let po prenehanju menstrualnega ciklusa opazimo spremembe v gostoti in kvaliteti las ter kože. Koža postane suha, gubice po obrazu se poglobijo, pojavljajo se nova pigmentna znamenja, čvrstost dojk se zmanjša. Resnejše zdravstvene težave se pojavijo zaradi spremembe na sečilih in rodilih: ponavljajoča se vnetja nožnice in mehurja, nehoteno uhajanje urina in zdrs maternice. Pri teh težavah je potrebno obiskati ginekologa. Zaradi pomanjkanja hormona estrogena se stena sečnice tanjša, oslabljen obrambni sistem pa omogoča okužbe s številnimi mikrobi. Enake težave se pojavljajo v nožnici, posledica pa so boleči spolni odnosi, ki jih ženske zato začnejo odklanjati. Težave reši že majhen odmerek estrogena v obliki vaginalnih tablet, svečk ali kreme, ki obnovi sluznico nožnice.

Osteoporoza in srčno-žilne bolezni

Dolgoročne posledice menopavze se pojavijo tudi deset in več let po zadnji menstruaciji. Zaradi pomanjkanja estrogena ženske dohitimo moške pri obolevnosti za srčno-žilnimi obolenji, ki postanejo tudi glavni vzrok umrljivosti. Z enakim problemom se srečujejo tudi ženske, ki jim razmeroma mladim zaradi različnih indikacij odstranijo jajčnike ali maternico. Čeprav gre le za odstranitev maternice, je krvna oskrba jajčnikov okrnjena, njihovo delovanje pa se približno po dveh letih ustavi. V teh primerih je potrebno predpisati hormonsko zdravljenje vsaj do predvidene naravne menopavze, uporabljamo pa lahko čiste estrogene. Naslednja dolgoročna posledica menopavze je osteoporoza, ki je prav tako povezana s primanjkljajem ženskih spolnih hormonov. Nanjo nas opozorijo šele posledice: patološki zlomi kosti v zapestju, sesedanje vretenc ali zlom kolka. Dolgoročne posledice menopavze je veliko laže preprečevati kot zdraviti. Najpomembnejši je zdrav življenjski slog, ki vključuje zadosti gibanja in zdravo prehrano. Dlje, kot ga gojimo, večjo uslugo za prijetno in zdravo starost si delamo.

Modrost zrelih let

Čeprav vam bodo že ob klimakteričnih simptomih, kasneje ob menopavzi pa še bolj, rojile po glavi misli o staranju, si ne dovolite ujeti se v ta stereotip. Možgani so "mehki", kot je nekoč dejal znani psihiater, in si zapomnijo vse, so pa tudi kot mišica, ki jo je potrebno trenirati. Na možgane vplivajo pričakovanja in naš odnos do življenja, zato lahko sami veliko storimo, da ohranimo svojo umsko vitalnost. Predvsem si polepšajmo čas, ki ga preživimo z družino, prerazporedimo odgovornosti, najdimo si čas za prijatelje in izberimo aktivnosti, ki nas veselijo, poiščimo svoj smisel za humor in se smejmo, vzemimo vsak dan nekaj časa samo zase in iz besednjaka črtajmo besedici moram in ne zmorem. Če ob tem opustimo še škodljive razvade, nas nič več ne more zaustaviti, da ne bi v zadnjem obdobju našega življenja preprosto - uživali.

Najbolj pogosta klimakterična težava so valunge ali vročinski oblivi.

Dobro je vedeti

Soja preprečuje klimakterične težave

Zadostno dnevno količino fitoestrogenov predstavlja pol litra sojinega mleka, dvesto gramov sojinega sira ali velika žlica soje v zrnju. Tudi v našem okolju najdemo živila, bogata s fitoestrogeni. Največ jih je v lanu, nekaj v otrobih, rži, in koruzi. Tako mleti lan kot otrobe lahko uporabljamo za obogatitev omak, jogurtov, dodajamo ju narezanemu sadju. Iz ržene moke lahko spečemo kruh, s kaljenjem rženega zrnja pa "pridelamo" ržene kalčke. Rženi kosmiči z orehi in suhim sadjem so odlični za zajtrk.

Rastlina "oponaša" estrogen

Naravno zdravilo iz rastline Cimicifuga racemosa - grozdnate svetilke poznajo povsod po Evropi že dobrih 50 let. Zadnja tri leta ga lahko kupite tudi v naših lekarnah kot tekoči ekstrakt iz korenike rastline. Dokazan je koristen vpliv na kosti, srce, uspešno odpravlja klimakterične težave. Deluje kot selektivni estrogenski receptorski modulator, kar pomeni, da na določena tkiva in organe deluje tako koristno kot estrogen, na dojko in maternico pa nima vpliva. Zdravilne učinkovine so poznale že Indijanke, ki so rojevale še v pozni starosti.

Previdno pri prehranskih dodatkih

Za razliko od naravnega zdravila, pri katerem so koristni učinki plod dolgoletnih raziskav in za katerega je značilna velika učinkovitost in varnost, pri prehranskih dodatkih tega ni. V lekarnah lahko dobimo več prehranskih dodatkov, vendar po njih posegajmo le izjemoma. Pomagajmo si z nasvetom farmacevta in bodimo pozorni pri branju navodil. Če uživamo zdravila, ki nam jih predpiše zdravnik, mu povejmo, katere prehranske dodatke uporabljamo. Klimakterične težave naj bi blažili tudi čaji iz plahtice, mrtve koprive, šipka.

Kako deluje

ZDRAVILO ZA ZDRAVLJENJE PREKOMERNO AKTIVNEGA SEČNEGA MEHURJA IN URGENTNE URINSKE INKONTINENCE

Darifenacin učinkovito lajša težave zaradi PASM

PASM (sindrom prekomerno aktivnega sečnega mehurja) je bolezen, ki se pojavlja enako pogosto pri moških in pri ženskah: oboli 16 oziroma 17 odstotkov populacije.

KATARINA PODNAR

PASM je pri ženskah štirikrat pogosteje povezan z uhajanjem vode (urgentno urinsko inkontinenco), pogostost pa s starostjo še narašča. Zdrav sečni mehur je rezervoar za zbiranje urina (seča), ki priteka po sečevodih iz ledvic. Stene mišice se raztezajo do volumna 400 ccm, ko se sproži refleksni mehanizem, ki narekuje krčenje mišic mehurja, kar povzroči njegovo izpraznjenje. Pri sindromu PASM gre predvsem za zmanjšano razteznost mehurja, čigar krčenje sproži že najmanjša količina urina.

Zdravilna učinkovina darifenacinijev bromid

Težave s PASM in urgentno urinsko inkontinenco zdravimo v prvi vrsti z uporabo učinkovin, ki jih uvrščamo med muskarinske blokatorje, pojasnjuje **doc. dr. Matija Barbič**, specialist ginekologije in porodništva. Blokatorji muskarinskih receptorjev delujejo tako, da se vežejo na receptor na membrani mišične celice in s tem preprečijo njeno živčno vzdraženje in posledično tudi krčenje. V človeškem telesu se nahaja več vrst muskarinskih receptorjev, do danes jih je poznanih vsaj pet. Receptorji na mišičnih celicah mehurja so M3 receptorji. Darifenacijev bromid je selektiven antagonist mišičnih receptorjev M3, ki je glavni posrednik krčenja mišic sečnega mehurja. Zdravilna učinkovita očitno zmanjša prav aktivnost čezmerno aktivnega sečnega mehurja in tako zdravi simptome, predvsem močno nujo in pogostnost mokrenj ter urinsko inkontinenco, pri kateri nastopi sprostitev sfinkra (mišice zapiralke), ki zadržuje vodo, še preden pridete do stranišča.

Varno in učinkovito zdravljenje

Združena analiza podatkov iz treh kliničnih študij, pri katerih so ocenjevali stalne odmerke zdravila po priporočenih količinah, kažejo spodbudne rezultate. Ti so v testni skupini, ki je uživala odmerke zdravila po 7,5 miligrama in 15 miligramov na dan v primerjavi s placebom, pokazali značilno izboljšanje simptomov inkontinenčnih epizod, ki so se po številu zmanjšali. Zmanjšalo se je število urgentnih epizod, povečal pa se je volumen urina, kar je imelo za posledico manjše število mokrenj. Kar en od treh bolnikov je po zaključku zdravljenja dosegel normalno pogostost uriniranja. Zdravilo je bilo bolj učinkovito pri ženskah kot pri moških.

> Sindrom prekomerno aktivnega sečnega mehurja prizadene 16 odstotkov moških in 17 odstotkov žensk.

Brez negativnih vplivov na živčevje in srce

Zaradi muskarinskih receptorjev, ki so ne samo v sečnem mehurju, temveč tudi drugod po telesu, se lahko ob uporabi zdravil pojavijo tudi nekateri neželeni učinki. Poznamo pet podvrst teh receptorjev, ki so v različnih tkivih po telesu: žlezah slinavkah, prebavilih, očeh, srcu in osrednjem živčevju. Do neželenih učinkov pride zaradi blokade muskarinskih receptorjev, ker zdravilo potuje po vsem telesu, čeprav so, v primerjavi z drugimi sorodnimi učinkovinami, manj pogosti in blažji: približno 10 odstotkov bolnikov ima lahko suha usta, zapeko, glavobol, prebavne motnje, bolečine v trebuhu ali splošno slabo počutje. Redkeje, le pri odstotku, pa se lahko pojavi utrujenost, nahod, motnje spanja, zaspanost, kašelj, motnje vida, čuta in okusa, okužbe sečil ali rodil idr. Vendar pa so rezultati pokazali tudi, da zdravilo ne deluje negativno na živčevje in srce, saj je bila pojavnost negativnih dogodkov ista ko pri placebu.

> Ob zdravljenju z darifenacinom se je zmanjšalo število urgentnih epizod PASM, povečal pa se je volumen urina, kar je imelo za posledico manjše število mokrenj.

izkušnja z zdravilom

DOC. DR. MATIJA BARBIČ, specialist ginekologije in porodništva

"Zdravljenje PASM je delno uspešno. To pomeni, da vseh neprijetnih simptomov ne moremo v celoti odpraviti, z zdravljenjem jih zgolj omilimo. Bolnike najpogosteje zdravimo z blokatorji muskarinskih receptorjev. Na tržišču je več vrst blokatorjev muskarinskih receptorjev, nekateri so manj selektivni, drugi bolj. Neselektivni blokatorji se vežejo približno enako na vse vrste receptorjev, selektivni pa se bolj vežejo na določen tip receptorjev. Posledično lahko zato neselektivni blokatorji povzročijo več neželenih učinkov, ki pri zdravljenju niso zaželeni: hitro bitje srca, motnje spomina ... Selektivnost seveda ni edini dejavnik pri pojavu neželenih učinkov, ti so odvisni tudi od prehajanja zdravila v centralno živčevje, presnovnih procesov zdravila, načina doziranja zdravila ... Na našem tržišču je registriranih več vrst muskarinskih blokatorjev. Generično so to propiverin, tolterodin, trospij, solifenacin in darifenacin. Darifenacin se zaradi kemične zgradbe najmočneje veže prav na M3 receptorje, posledično zato najmočneje blokira živčno vzdraženje mišic v steni mehurja, vpliva pa tudi na žleze slinavke. Bolniki po prilagoditvi doze zdravila - ta je lahko 7,5 ali 15 miligramov enkrat dnevno - opisujejo manj težav zaradi prekomerno aktivnega mehurja, kot neželeni učinek pa najpogosteje omenjajo suha usta, včasih tudi zaprtost. Neželenih učinkov zdravila zaradi delovanja v centralnem živčnem sistemu pri darifenacinu niso potrdili. Ugodne učinke zdravljenja izzovejo tudi ostale omenjene učinkovine, ki sicer niso poznane kot selektivni blokatorji muskarinskih receptorjev. Pri tem so neželeni učinki zdravila lahko izrazitejši, kar je zelo individualno pogojeno. Omenjene substance so se namreč v primerjalnih študijah po svetu izkazale kot varne in učinkovite. Pri predpisovanju zdravila se tako lahko zdravnik odloči za to ali ono substanco, zdravljenje pa prilagodi ali spremeni, če ne izzove ugodnega učinka, oziroma so neželeni učinki zdravila preveč moteči. Pomembno je, da bolnika opozori, da ugodni učinki ne nastopijo čez noč, da ne more pričakovati popolne odsotnosti motečih simptomov in da naj se v primeru izrazitih stranskih pojavov znova oglasi v ambulanti."

> Neželenih učinkov zdravila zaradi delovanja v centralnem živčnem sistemu pri darifenacinu niso potrdili.

Dobro je vedeti

Moteno uravnavanje delovanje mehurja

Predvsem starejši imajo zaradi procesov staranja ali drugih obolenj, na primer diabetesa, lahko moteno živčno uravnavanje delovanja mehurja. Zaradi tega po živcih avtonomnega živčevja prihaja nenormalno veliko živčnih dražljajev. Zaradi krčenja mišičnih celic mehurja bolnike pogosto tišči na vodo, kar opisujejo kot nenaden, zelo močan občutek po takojšnjem odvajanju vode, sicer jim lahko urin tudi uide. Pri ženskah lahko simptome še dodatno poslabša pomanjkanje ženskih spolnih hormonov v menopavzi.

Vprašalnik za bolnike

Pri diagnosticiranju PASM si pomagamo z vprašalnikom. Odgovore točkujemo od 0 (nič) do 5 (zelo). Če je število točk 8 ali več, je tveganje za bolezen veliko. Bolnik odgovarja, kako pogosto ga motijo: pogosto uriniranje podnevi, neprijetna močna nuja po uriniranju, nenadna močna nuja po uriniranju skoraj brez vnaprejšnjega svarila, nehoteno uhajanje majhnih količin urina, uriniranje ponoči, zbujanje ponoči, ker morate na vodo, neobvladljiva, nenadna nuja po uriniranju in uhajanje urina, povezano z močno nujo po uriniranju.

Samopomoč pri PASM

Uhajanja vode pri PASM ne smemo mešati z uhajanjem vode pri stresni inkontinenci, ki jo povzroča oslabitev podpornih mišic, ki obdajajo sečnico in ki je pri ženskah najpogosteje starostna, pri moških pa posledica operacije prostate. Pri lajšanju težav, povezanih s SPAM, si bolnik lahko pomaga sam. V prehrani naj omeji pravo kavo, alkohol, sladkor. Poskusimo ga naučiti normalnega odvajanja vode. Pomagajo Keglove vaje, s katerimi si utrjuje mišice, pa tudi vodenje urnika mokrenja. Metoda pomoči je tudi elektrostimulacija.

Ožilje

Utrujene noge prvi znak krčnih žil

Predvsem poleti na mnogih nogah vidimo zadebeljene, vijugaste modre žile, ki jih strokovno imenujemo krotice ali varice. Najbolj pogoste so pri starejših ljudeh in ženskah.

Katarina Podnar

Pri tanki in svetli koži so podkožne vene dobro vidne. Poznamo dve veliki skupini ven: globoke, ki potekajo med mišicami, in povrhnje, ki ležijo v podkožnem maščevju. Varikozne spremembe nastajajo le v povrhnjih venah. Čeprav ni nujno, da krčne žile povzročajo težave, mnogi z začetno obliko bolezni tožijo zaradi utrujenih nog, otekajo jim gležnji, kar je očitno še posebej zvečer, ponoči pa jih nemalokrat presenetijo krči v mečih.

Povečan tlak razteguje stene ven

Vene prenašajo kri po venskem obtoku nazaj do srca. Da bi kri tekla v pravi smeri, ji pomagajo venske zaklopke v stenah ven. Brez njih bi nam takoj, ko bi vstali, vsa kri odtekla v spodnje okončine. Ker je pritisk nanje močan, se lahko okvarijo. Notranje stene se čezmerno raztegujejo, dokler se žile ne razobličijo in nastanejo krčne žile. Tako stanje imenujemo povrhnja venska insuficienca. Varikozno se spremenijo le vene tik pod kožo, ne pa tudi globoke vene, ki prenašajo večino krvi. Krčne žile lahko prinesejo tudi večje težave od otekanja nog, napetosti v njih ali nedoločljive bolečine. Okoli gležnja se koža zaradi povečanega pritiska obarva rjavo, pojavijo se svetleče bele lise in nastane ekcem. Koža postane razbarvana, rdeča in trda, kar je že znak kroničnega obolenja. Ti znaki lahko vodijo v nastanek razjede, ki je najhujša oblika obolenja ven spodnjih okončin, vendar do nje prihaja le pri enem odstotku obolelih.

> Krčne žile ima kar 80 odstotkov oseb, starejših od 60 let, in le vsak peti dvajsetletnik.

Popuščanje venskih zaklopk ali premalo kolagena?

Čeprav je bolezen dedno pogojena, natančni vzrok za njen nastanek še ni znan. Poznani sta dve glavni teoriji. Ena govori o popuščanju venskih zaklopk: ko slednje postanejo insuficientne, kar pomeni, da ne tesnijo, se del tlaka preseli z vrha ven na del pod njim. Stene žil izgubijo prožnost in se raztegnejo, zato se lističi zaklopke ločijo in ne tesnijo več, kar se lahko širi po nogi navzdol. Druga teorija govori o slabši kakovosti nožnih ven, ki jim primanjkuje kolagena, ki skrbi za oporo, in elastina, ki je odgovoren za elastičnost. Težave se povečujejo po šestdesetem letu starosti, pri ženskah bolj kot pri moških. V nerazvitem svetu zboli le dva odstotka ljudi, v razvitem svetu pa več kot desetkrat več. Pomembni dejavnik tveganja je nosečnost: možnost za nastanek krčnih žil se povečuje s številom porodov. Nekatere raziskave opozarjajo na pomen pravilne prehrane, bogate z vlakninami, druge na stoječe delo in tesna oblačila, ki slabšajo bolezen. Dejavniki tveganja so tudi premalo gibanja, dolgo sedenje, debelost in nepravilna obutev. Težave s krčnimi žilami lajša zmerno gibanje, dvigovanje nog leže in nošenje medicinskih kompresijskih nogavic. S temi ukrepi spodbujamo delovanje mišične črpalke ter preprečujemo povratni pretok in zastoj krvi v nožnih venah. Med koristne aktivnosti štejemo zmerno hojo, lahen tek, kolesarjenje, ples, plavanje v vodi, hladnejši od 32 stopinj Celzija, tenis, golf, odsvetujejo pa se vroče kopeli, savnanje in sončenje.

Zdravljenje krčnih žil

Sklerozacijsko zdravljenje krčnih žil ali zdravljenje z injekcijami je najprimernejše pri manjših krčnih žilah pod kolenom, ki še niso pod pritiskom zaradi okvarjenih zaklopk v višjih predelih noge. V prizadete žile se vbrizga sredstvo, ki zlepi veno, ki se zapre in odmre. Po posegu mora biti noga dobro povita s povoji ali kompresijskimi nogavicami vsaj dva ali tri tedne. Pri hujših oblikah povrhnje venske insufience se zdravnik lahko odloči za kirurško zdravljenje, ki predhodno zahteva pregled prehodnosti globokega venskega sistema. Najbolj pogost poseg, za katerega se odločajo žilni kirurgi, je stripping. Primeren je takrat, ko ima velika vena safena okvarjene zaklopke. Veno podvežejo v dimljah in jo izvlečejo od dimelj do višine kolen (delni stripping), lahko pa tudi od gležnja do dimelj (celotni stripping). Po operaciji nogo tri do šest mesecev povezujemo s kompresijskimi povoji ali nosimo kompresijske nogavice.

Pajkaste ali mrežaste varice

Pajkaste ali mrežaste varice sodijo bolj med lepotne napake kot med medicinski problem. Za odpravo teh tankih žilic so na voljo različni posegi, najpogosteje pa se uporabljajo mikrosklerozacija, laserska terapija ter diatermija oziroma termokoagulacija. Pri prvi tehniki v žilico vbrizgavajo sredstvo, ki povzroči, da se žila zlepi in odmre. Laserska terapija je primerna za najtanjše žilice, pri termokoagulaciji pa s toploto, ki jo proizvede električni tok, postopoma uničijo žilo. Nobena od teh treh metod pa ne prepreči nastajanja novih pajčevinastih žilnih sprememb.

Dobro je vedeti

Zapiranje vene s segrevanjem

S kirurškim posegom poskušajo zapreti oziroma zožiti razširjene velike vene safene. S posebno sondo v notranjost vene dovedejo radiofrekvenčno energijo, ki veno segreje na 80 stopinj Celzija. To povzroči stalno krčenje kolagenskega veziva in s tem zaprtje vene. Obstajata dve tehniki: radiofrekvenčna venska ablacija in endovenska laserska obliteracija. Z njima dosegajo kar 96-odstotno takojšnjo zaporo vene. Tehniki sta podobni, le da pri endovenski laserski obliteraciji uporabljajo laser. Obe se izvajata v lokalni anesteziji, sta varni in minimalno boleči.

Obkladki za težke noge

V lekarnah je na voljo več gelov in mazil, ki delujejo proti oteklinam in blažijo občutek napetosti in težkih nog. Posebno priljubljeni so pripravki, ki vsebujejo naravne učinkovine iz divjega kostanja, medene detelje, virginskega nepozebnika in ognjiča. Sami si lahko pomagate z oblogami, prepojenimi z enim od naslednjih pripravkov: prevretka zdrobljenih korenin gabeza (2 ščepca na skodelico), poparka listov in cvetov mrtve koprive (3 ščepci na skodelico), poparka listov in cvetov lobodike (1 ščepec na skodelico). Ob tem pijte čaj iz rmana, šentjanževke in vinske trte.

Drau Apotheke:
lekarna v Beljaku, kjer dobite nasvet v slovenščini!

Mag. Barbara Sturm in lastnica mag. Nina Seiler vam svetujeta v slovenskem jeziku.

- zdravila izdajamo tudi na slovenske recepte
- nudimo izdelke iz alternativne medicine - homeopatska zdravila; cvetje Dr. Bach; "Schüsslersalze"
- ekskluzivna kozmetika iz lekarne: VICHY; AVENE; GALENIC; LA ROCHE POSAY; EUBOS
- naročila po elektronski pošti ali po telefonu

DRAU APOTHEKE

Drau Apotheke
Mag. pharm. Nina Seiler
9500 Beljak (Villach),
Ossiacher Zeile 45, Avstrija

Telefon: +43- 4242/284 64
E-pošta: pharmazie@drau-apotheke.at
Spletne strani: www.drau-apotheke.at

odprto: 8.00 - 18.00
ob sobotah : 8.00 - 12.00

HRANA

MAP preprečuje beljakovinsko podhranjenost

Prehranski dodatek MAP (Master Amino Acid Pattern), ki ga je iznašel dr. Mauricio Luca Moretti iz ameriškega International Nutrition Research Centra, vsebuje osem esencialnih aminokislin, ki jih naše telo ne proizvaja samo.

KATARINA PODNAR

Esencialne aminokisline so pomemben in nenadomestljivi "gradbeni material" za naše celice. "Prednost MAP-a je v njegovem izredno visokem izkoristku in malo presnovnimi balasti, kar zelo razbremeni izločilne organe," pojasnjuje **dr. Erika Žagar**. Svojim pacientom ga redno priporoča že nekaj let.

Večino aminokislin telo proizvede samo

Beljakovine vsebujejo vse naše celice in jih potrebujemo pri vseh procesih v organizmu. Večino aminokislin telo proizvaja samo, le osem esencialnih ali življenjsko pomembnih mora pridobiti s hrano. Telo zaužito meso, jajca in stročnice razgradi v aminokisline, ki jih potrebuje za proizvodnjo lastnih beljakovin, pretvori pa jih tudi v energijo in dušične toksine. Ker je delež dušičnih toksinov izredno visok (študije kažejo, da se polovica beljakovin, ki jih zaužijemo s hrano, razgradi v dušične toksine), telo energijo namesto za celice porablja za razgradnjo toksinov. To je še posebno očitno v starosti, ko je veliko ljudi, tudi če se pravilno prehranjujejo, beljakovinsko podhranjenih. Z beljakovinami bogata hrana je težko prebavljiva, njena presnova pa počasna. Delež anabolno presnovljenih aminokislin merimo z neto izkoristkom dušika (NNU). Največjega, 48-odstotnega, imajo jajca. To pomeni, da telo za gradnjo celic "porabi" 48 odstotkov beljakovin iz jajc, ostalih 52 odstotkov pa razgradi v energijo in dušične toksine. Pri mleku in žitu je neto izkoristek dušika 17-odstoten, pri MAP-u pa kar 99-odstoten.

Beljakovinska podhranjenost in MAP

Aminokisline v MAP-u v kri preidejo slabe pol ure po zaužitju, kar je pri naravni hrani nemogoče. Mladi in zdravi ljudje s presnavljanjem beljakovin sicer nimajo večjih problemov, težave se običajno pokažejo pri boleznih, v nosečnosti, starosti in pri izrednih naporih ali v težkih življenjskih razmerah. To še posebej velja za tiste, ki bolehajo na jetrih ali ledvicah, saj presnova beljakovin najbolj obremeni prav ta dva sistema. **Dr. Erika Žagar** opaža izboljšanje zdravstvenega stanja pri vseh, ki imajo potrebo po povečanem vnosu aminokislin, pa tega s prehrano ne uspevajo ustrezno nadomeščati. Taka stanja so mišična oslabelost, kronične bolezni, poškodbe ... MAP je pomembna podpora pri starejših ljudeh, ki so pogosto deležni neustrezne prehrane, imajo pa tudi slabši apetit. MAP pomaga pri opešani funkciji jeter in ledvic, obolenjih prebavil in črevesja, sladkorni bolezni, prehranski netolerantnosti, alergijah, slabokrvnosti, multipli sklerozi ter okrevanju po zlomih, poškodbah in kirurških posegih. Študija, v katero so zajeli skupino ljudi v starosti od 65 do 92 let, ki so bili telesno zelo šibki in niso zmogli niti nekajminutnega sprehoda na dan, je pokazala, da se jim je stanje po jemanju MAP-a bistveno izboljšalo. Prvi mesec so jemali 6 do 8 tablet na dan, potem pa odmerek zmanjšali za polovico. Po enem mesecu so že uspešno opravili dvominutni test hoje po tekočem traku - v povprečju so zmogli dve minuti in pol hoje, po dveh mesecih pa so lahko brez prestanka hodili že enajst minut. Prav vsem se je izboljšal tudi mišični tonus.

Po prehranskih dodatkih posega pet odstotkov Slovencev

Približno pet odstotkov Slovencev posega po prehranskih dodatkih. Številne študije so potrdile njihove koristi, vendar le, če gre za naravne dodatke. Uporaba sintetičnih prehranskih dopolnil je za zdravje vprašljiva. Beta karoten na primer deluje v telesu antioksidativno, kar pa ne velja, če je sintetičen, saj deluje ravno nasprotno - povečuje oksidacijo. Sintetični vitamin E po nekaterih raziskavah celo povečuje število srčno-žilnih obolenj. **Dr. Erika Žagar** poudarja, da so sicer naravni prehrambeni dodatki, vključno z MAP-om, pomembna podpora organizmu, vendar je ob tem potrebno vedeti, da je ključnega pomena uživanje zdrave, raznovrstne hrane.

Večino aminokislin telo proizvaja samo, le osem esencialnih ali življenjsko pomembnih mora pridobiti s hrano.

Uporaba sintetičnih prehranskih dopolnil je za zdravje vprašljiva.

Fenistil blaži posledice pikov mrčesa

Poleti nas pikajoče žuželke marsikdaj spravijo v nejevoljo. Tudi če uporabljamo najrazličnejša sredstva za odganjanje mrčesa, se pikom ne moremo povsem izogniti. Posledica je srbeča izboklina na mestu pika. Če jo spraskamo, in otroci to naredijo skoraj vedno, povečamo tveganje za okužbo, zaradi česar celjenje kože traja dlje. Geli, ki hladijo kožo - eden takih je fenistil, so v takih primerih nepogrešljivi. Fenistil pomaga tudi pri sončnih opeklinah ter preobčutljivosti za sončno svetlobo ter pri dermatitisu alergijskega izvora in urtikariji. Lahko ga uporabljamo pri dojenčkih in majhnih otrocih, vendar le na manjših površinah kože. (kk)

Koža

Akne, nočna mora najstnikov

Puberteta je čas, ko se poleg drugih težav pojavijo tudi težave s kožo. Zaradi vpliva hormonov na njej nastajajo "okvare", ki jim po domače rečemo mozolji, strokovno pa acne vulgaris ali na kratko akne.

Katarina Podnar

Novejše študije kažejo, da akne, ki so nekdaj skoraj izključno pestile adolescente, niso več "rezervirane" samo za najstnike. Z njimi imajo vse več težav tudi odrasli obeh spolov.

Vzroki za nastanek aken

Vzroke za nastanek aken lahko pripišemo različnim dejavnikom. Eden od pomembnih je dednost. Podedujemo velikost in aktivnost lojnic, tip kože, splošno občutljivost in odzivnost imunskega sistema, pa tudi vnetne reakcije, način poroževanja kože in odzivnost na spolne hormone, kar vse igra vlogo pri nastanku aken. Dejavnik tveganja je spol: fantje imajo akne pogosteje in v hujši obliki kot dekleta. Mikroorganizmi z izločanjem maščobnih kislin, ki dražijo kožo, povzročajo različna vnetja. Akne se lahko pojavijo ob stiku kože z različnimi kemikalijami: mineralnimi olji, katrani, kloriranimi organskimi spojinami. Materini hormoni lahko povzročijo nastanek aken pri dojenčkih moškega spola. Na nastanek aken lahko vpliva uporaba določenih kozmetičnih sredstev, pa tudi zdravila s kortikosteroidi, androgenimi hormoni, vitaminom B12 ... Poznamo celo akne violinista, ki se pojavijo pri violinistih ob stiku kože z violino.

Pomembna je redna nega kože

Ne glede na to, kakšno kožo imate, ne uporabljajte agresivnih mil in preparatov za njeno nego. Za osnovno nego zadostuje čiščenje zjutraj in zvečer. Pri mastni in aknasti koži uporabljajte navadno milo in vodo. S tem boste zagotovili zmanjšanje loja in osnovno higieno. Ne uporabljajte izdelkov, ki vsebujejo maščobe, niti cenenih kozmetičnih proizvodov. V lekarnah imajo pripravljene primerne kolekcije za nego nečiste kože preverjenih proizvajalcev, velikokrat pa tudi lastne kolekcije. Če se vam ob vzdrževani čistoči kože stanje ne izboljša, pojdite k svojemu zdravniku, ki vas bo po potrebi napotil do dermatologa.

Manifestne akne zahtevajo zdravljenje

Akne so kronična vnetna bolezen kože, ki se pojavi predvsem na tistih predelih kože, ki je bogato posejana z lojnicami. Prvi znaki se pojavijo v puberteti ali malo pred njo, pri fantih pogosteje kot pri dekletih. Izločanje spolnih hormonov vpliva na povečano produkcijo loja, ki se spremeni tudi strukturno: raven holesterola upada, poveča pa se količina voska in skvalena. V 60 odstotkih se akne pozdravijo spontano. Težave pa same od sebe ne preidejo, če se razvijejo manifestne akne, ki po zdravljenju puščajo različno globoke brazgotine. V tem primeru govorimo o dermatološkem obolenju, ki traja osem do deset let, potem pa običajno izzveni.

> Manifestne akne so dermatološko obolenje, ki traja osem do deset let.

Tri faze bolezni

Akne vulgaris delimo na blage, srednje hude in hude. Običajno nastopijo v treh oblikah: komedotski, papulopustulozni in konglobirani. Pri prvi se pojavijo odprti in zaprti ogrci (comedoti) le po obrazu. Lahko so posamezni ali številni. Če se na koži začnejo razmnoževati bakterije in se comedoti vnamejo, nastane rdeča papula - izboklinica, ki napoveduje drugo obliko bolezni - papulopustulozno. Pri močnem vnetju se vrh papul zagnoji. Nikakor jih ne smemo stiskati, saj bi razlitje gnoja v usnjico sprožilo vnetno reakcijo, ki bi stanje še poslabšala. Včasih je vnetje tako močno, da nastanejo ognojki, ki so na dotik močno boleči. Imenujemo jih nodulistične akne ali akne konglobate. Najbolj pogoste so na obrazu, vratu, hrbtu, prsih in nadlahteh. Pogosto jih spremlja seboreja, ki jo prepoznamo po mastni, svetleči se koži, ki se zaradi čezmernega poroževanja drobno lušči. Najhujša oblika aknavosti z močno izraženim vnetjem, ki pušča grde brazgotine, prizadene v glavnem le moške.

Zdravljenje aken

Za zdravljenje aken potrebujemo napotnico za dermatologa. Ta najprej oceni tip aken, kar tudi pogojuje izbor terapije, ki je odvisna še od spola, starosti in zdravil, ki jih pacient že uživa. Zdravljenje je dolgotrajno in zahteva precej potrpežljivosti, doslednosti in trdne volje, saj se rezultati običajno pokažejo šele po nekaj mesecih upoštevanja navodil. Ne glede na fazo bolezni je pomembna osnovna nega kože le z milom in vodo. Odpovedati se je potrebno vsem snovem, ki pospešijo nastanek aken (aknogenih snovi), pretiranemu čiščenju kože ali neustreznemu zdravljenju. Akne zdravimo z lokalnimi (kremami, geli) in sistemskimi zdravili (tabletami). Če je sistemsko zdravljenje z antibiotiki v kombinaciji z lokalnimi preparati neučinkovito, predpišejo antiandrogene hormone, ki pa prinašajo koristi le ženskam. Moške pri hujših oblikah bolezni običajno zdravijo s sintetičnim derivatom vitamina A, ki deluje neposredno na lojnice. Sekrecija loja se zniža za 90 odstotkov, zmanjšajo pa se tudi same žleze. Ker sintetični derivat vitamina A dokazano poškoduje plod, za nosečnice ni primeren.

> Fantje imajo akne pogosteje in v hujši obliki kot dekleta.

Prepovedane in koristne sestavine

Koža, ki je podvržena aknam, ne prenese določenih sestavin, saj te hitro povzročijo njihov nastanek ali poslabšajo bolezensko stanje. Nahajajo se tako v ličilih kot v preparatih za nego. Nekatere izmed njih so: lanolin, stearic acid, isopropyl myristate, myristyl lactate, cocoa butter, coconut butter, sodium laurel sulfate. Včasih opazimo izbruh večjega števila aken po mastni, prekajeni, konzervirani ali močno začinjeni hrani, sladkarijah ter sladkih in gaziranih pijačah, čeprav hrana ni neposredni vzrok za njihov nastanek. Na aknasto kožo blagodejno vpliva vitamin A, ki ga je veliko v zeleni solati, paradižniku in špinači. Kožo varuje tudi vitamin B, največ ga je v kvasu. Priporočljiv odmerek je za oreh velik košček svežega kvasa na dan.

Dobro je vedeti...

Zmanjšanje stresa pomaga koži

Število tistih, ki že dolgo niso več v puberteti, imajo pa še vedno težave z aknami, se iz leta v leto povečuje. Nekateri krivijo onesnaženost ozračja, industrijsko prehrano, pa tudi tekočine in preparate, ki se uporabljajo za nego kože. Vse več kazalnikov kaže, da na pojav aken vpliva stres. Že od nekdaj velja rek, da je spanec dober za lepoto. Torej: zagotovite si dovolj kakovostnega spanca. Da bi to dosegli, je potrebno zbistriti glavo in nekoliko utruditi telo. Z gibanjem v naravi boste dosegli oboje in posredno tudi izboljšali stanje kože.

Laserji in akne

Laserji so zelo uporabni pri zdravljenju aken, pa tudi pri odstranjevanju brazgotin, ki jih te povzročajo. Aktivne akne zdravijo z laserskimi sistemi, ki se imenujejo foto derm, kjer z laserskim žarkom uničijo bakterije, ki sodelujejo v vnetnih procesih. Na delovanje lojnic vplivajo z diodnimi laserji, pri fotodinamičnem zdravljenju pa gre za uporabo laserja v kombinaciji s kemičnimi sredstvi. Z visoko pulzirajočimi ali skenirajočimi laserji pa se učinkovito spopadajo z brazgotinami, nastalimi zaradi aken.

Hormonsko zdravljenje aken

Nekatere kontracepcijske tablete, na primer Diane 35, vplivajo na izboljšanje aknastih obolenj. Delujejo proti prekomernemu delovanju moških spolnih hormonov, ki povečujejo proizvodnjo lojnic. Pred leti je bilo to zdravilo v uporabi le za zdravljenje kože in prekomerne dlakavosti. Zdravljenje običajno traja tri do štiri mesece. V tem času se izboljšajo aknozne spremembe kože, že prej pa se opazi razlika v mastnosti kože kot las. Tablete imajo precej stranskih učinkov: slabost, glavobol, zabarvanje kože, zadrževanje tekočine v telesu ...

Farmacevtov nasvet

Vitamini in minerali

Vitamini in minerali imajo pomembno vlogo pri delovanju in oblikovanju našega organizma. So koristen dodatek prehrani za vsa starostna obdobja.

Nina Pisk, mag. farm.

Vitamini so organske spojine, ki sodelujejo pri procesih presnove. Delimo jih na *vitamine, topne v vodi* (vitamin C in vitamini B skupine), in *vitamine, topne v maščobah* (vitamini A, D, E, K). **Minerali** pa so anorganski kemijski elementi, nujni za tvorbo encimov, hormonov, beljakovin ... Minerale, ki jih organizem potrebuje več kot sto miligramov, prištevamo k *oligoelementom* (kalcij, magnezij, fluor, natrij, kalij, železo ...), druge pa k *elementom v sledovih* (selen, baker, jod ...).

Aktivnost vitaminov in mineralov se običajno izraža v mednarodnih oz. internacionalnih enotah (oznaka i.e.) ali v miligramih (mg) oziroma mikrogramih. V mnogih državah po vsem svetu znanstvena združenja ocenjujejo in v skladu z novimi spoznanji priporočajo potrebe po posameznih vitaminih in mineralih glede na spol, starost, posebna stanja (nosečnost, dojenje). Najpogosteje se predpisujejo priporočene dnevne količine kot priporočen dnevni odmerek - PDO (angl. RDA - Recommended Dietary Allowances).

Človeško telo vitaminov in mineralov ne more zgraditi, zato le z uravnoteženo, zdravo prehrano z dovolj svežega sadja in zelenjave dnevno zaužijemo dovolj vitaminov in mineralov. Pomanjkljiv vnos s hrano, zmanjšano vsrkavanje v telo ter delno ali popolno pomanjkanje vitaminov in mineralov lahko povzročijo hude motnje presnove, poškodbe mnogih organov pa tudi številne bolezni.

Kdaj se odločiti za uživanje dodatnih količin vitaminov in/ali mineralov?

Za dodatek vitaminov in mineralov k prehrani se odločimo takrat, **ko organizem tudi ob normalni prehrani potrebuje dodatne količine vitaminov in/ali mineralov**, npr. pri:

povečanih potrebah: nosečnice, doječe matere, obdobje rasti, povečana telesna aktivnost, psihična obremenitev, bolezen ali okrevanje, menstruacija, premagovanje utrujenosti in izčrpanosti ...;

nezadostnem vnosu vitaminov s hrano: diete, hujšanje, podhranjenost ...;

zmanjšanem vsrkavanju v črevesju: okvare črevesja, jeter, uporaba antibiotikov širokega spektra ...;

povečanemu izločanju iz telesa: okvare ledvic, sladkorna bolezen ...

Takrat se lahko odločimo za uživanje vitaminskih in mineralnih izdelkov.

Najbolje je jemati vitamine in minerale po priporočilu farmacevta ali zdravnika. V nasprotnem primeru se lahko v organizmu ob jemanju neustreznih odmerkov pojavi neravnovesje, ki privede do različnih motenj, pa tudi neželeno medsebojno delovanje z zdravili, ki jih bolnik uživa.

Vitamine in minerale je najbolje zaužiti s prehrano, saj sta takrat izkoristek in vsrkavanje v telo največji. Če jih jemljemo v obliki farmacevtskih pripravkov, so znanstvene raziskave pokazale, da ni pomembno, ali jemljemo sintetično pridelane ali pridobljene iz naravnih virov.

Kako izbrati pravi izdelek z vitamini in minerali?

Vedno je dobro izbrati pripravke priznanih proizvajalcev, ker so ti izdelki rezultat dokumentiranega večletnega razvoja izdelka. Strog nadzor njihove proizvodnje in upoštevanje predpisanih farmacevtskih standardov omogočata njihovo varno uporabo. Praviloma je treba izbrati izdelke, ki ne vsebujejo umetnih barvil, okusov in konzervansov. Pomembno je preveriti rok uporabnosti, ker se tudi v zaprtih stekleničkah po izteku roka uporabnosti vitaminska vrednost izdelka izgubi. Pomembna je tudi ovojnina izdelka, saj mora vsebovati vse pomembne informacije, ki omogočajo varno uporabo izdelka in so namenjene uporabniku.

Kje kupiti pripravek z vitamini in minerali?

Pomembno je tudi prodajno mesto. V lekarni vam bomo znali svetovati, ali je pri dodatnih potrebah po vitaminih in/ali mineralih primernejši multivitaminski izdelek, multivitaminski izdelek z dodanimi minerali ali izdelek s posameznim vitaminom oz. mineralom. Svetovali vam bomo tudi ustrezno odmerjanje, čas uporabe izdelka ter vas opozorili na morebitno neustrezno medsebojno delovanje vitamina ali minerala z zdravili, ki jih morate redno uporabljati. V lekarnah tudi zagotavljamo skrbno in pravilno hranjenje izdelka, ki pomembno vpliva na nespremenjeno kakovost vitaminsko-mineralnih izdelkov.

Če se ti izdelki uporabljajo v dietetične namene, jih lahko kupimo ne le v lekarnah in specializiranih prodajalnah, temveč tudi v trgovinah z živili. Na tak način je njihova prodaja premalo nadzorovana, izbira izdelka pa je prepuščena znanju kupca in njegovi kupni moči.

Uporaba izdelkov z vitamini in minerali postaja vse pomembnejša tako v preventivi kot tudi pri zdravljenju določenih bolezni, vendar je potrebna previdnost pri njihovi uporabi. Vsekakor jih je najbolje jemati po priporočilih zdravnika ali farmacevta. Seveda pa je še vedno najbolje skrbeti, da dnevno zaužijemo dovolj vitaminov in mineralov z zdravo prehrano z dovolj svežega sadja in zelenjave.

gorenjske lekarne
• Lekarniške enote: Bled Zlatorog, Bohinjska Bistrica, Cerklje, Gorenja vas, Jesenice, Kranj, Kranjska Gora, Kropa, Lesce, Planina, Podlubnik, Primskovo, Radovljica, Stražišče, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žiri, Žirovnica
• Farmakoinformativna služba • Galenski laboratorij • Kontrolno analizni laboratorij
www.gorenjske-lekarne.si, info@gorenjske-lekarne.si

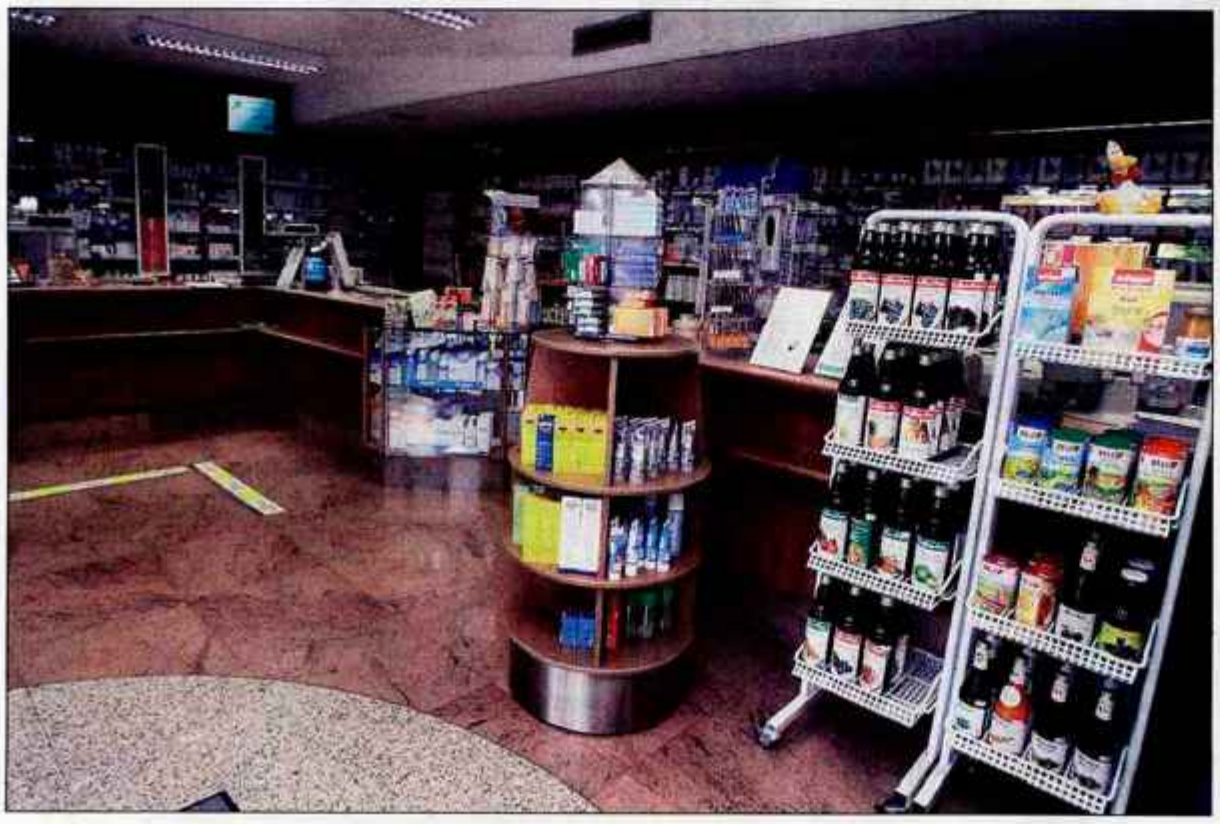

Gorenjci in zdravje

Skozi vse leto si trikrat tedensko vzamem čas, da tečem, kolesarim, smučam, hodim v hribe. S telesno aktivnostjo se branim pred napetostmi stresa, ob tem pa se mi ustvarjalno sprostijo misli in ob teku ali hoji sem že rešil marsikakšen problem. Tako lahko opravim delo, ki mi je zaupano, ter dajem zgled mladim, ki je veliko močnejši od vseh besed.

Marjan Luževič, ravnatelj Gimnazije Škofja Loka

Debelejši moški so manj nagnjeni k samomoru

Telesna teža in tveganje za samomor sta pri moških zelo povezana, so na podlagi podatkov za skoraj 47 tisoč moških, ki so jih sledili od leta 1986 do 2002, ugotovili raziskovalci harvardske univerze. Moški z večjim indeksom telesne teže so bili bistveno manj nagnjeni k samomoru. V času trajanja raziskave so med njimi zabeležili 131 primerov smrti zaradi samomora. Umrljivost zaradi samomora je upadala z rastjo indeksa telesne teže. V skupini moških z indeksom 21 in manj je bila stopnja samomorilnosti 52 na 100 tisoč moških, v skupini z indeksom telesne teže 30 in več pa le še 13 na 100 tisoč moških. Telesna aktivnost, telesna višina, značilnost prehrane in podpora okolja na tveganje za samomor niso vplivali, so bili pa slednje tesno povezani s samooceno kakovosti življenja. Debelejši moški so bili s svojim življenjem bolj zadovoljni. Raziskovalci so zaključili, da bi bilo v bodoče potrebno najti in podrobneje preučiti konkretne dejavnike, ki moške s prekomerno telesno težo "ščitijo" pred samomorom. (kk, Archives of Internal Medicine)

Smiselnost presejanja pri malignem melanomu

Maligni melanom je rak, pri katerem smrtnost kljub napredku v zdravljenju narašča. Zato je skupina ameriških raziskovalcev ocenila koristnost in stroškovno učinkovitost presejanja za maligni melanom pri odraslih. S pomočjo matematičnega modela so ovrednotili štiri možne načine presejanja: pregled kože pri splošnem zdravniku na vsakih pet let in po potrebi napotitev k dermatologu (osnovno presejanje), enkratno presejanje vse populacije pri dermatologu v starosti 50 let ter presejanje pri dermatologu vsaki dve leti oziroma vsako leto po dopolnjenem petdesetem letu starosti. Izkazalo se je, da bi bila presejanja koristna in stroškovno smiselna, saj bi z enkratnim presejanjem, presejanjem vsaki dve leti in presejanjem vsako leto pridobili 1,6, 4.4 in 5.2 QALY (angl. quality adjusted life-year) na tisoč pregledanih oseb v primerjavi z osnovnim presejanjem. Smiselnost presejanja potrjujejo tudi zadnja spoznanja, da so ponovitve malignega melanoma še enkrat pogostejše, kot so menili doslej. (kk, Archives of Dermatology)

Prodaja zdravil se bo do leta 2020 podvojila

Farmacevtski industriji so časi še naprej zelo naklonjeni. Najnovejša študija podjetja Price-waterhouse Coopers napoveduje, da se bo prodaja zdravil v svetu do leta 2020 podvojila in dosegla vrednost blizu 2200 milijard evrov, predvsem zahvaljujoč staranju prebivalstva, naraščanju debelosti in rasti povpraševanja v deželah v razvoju. V Braziliji, Indiji, Kitajski, Mehiki, Rusiji in Turčiji naj bi se do leta 2020 prodaja zdravil v primerjavi z letom 2004 celo potrojila, Kitajska pa naj bi postala drugo ali tretje največje svetovno tržišče. Lani so na Kitajskem prodali za 20 milijard evrov zdravil zahodnih proizvajalcev, kar je 16 odstotkov več kot leto poprej. Kljub ugodnim napovedim pa se bodo farmacevtom "leta debelih krav" izmuznila, če ne bodo izboljšali produktivnosti v sektorjih razvoja in raziskav. Ključni problem, ki ga bodo morali rešiti, je problem pomanjkanja inovacij. Čeprav farmacevtska podjetja v razvoj vlagajo dvakrat več sredstev, kot pred desetimi leti, iz njihovih laboratorijev prihaja za tri petine manj novih zdravil. (kk)

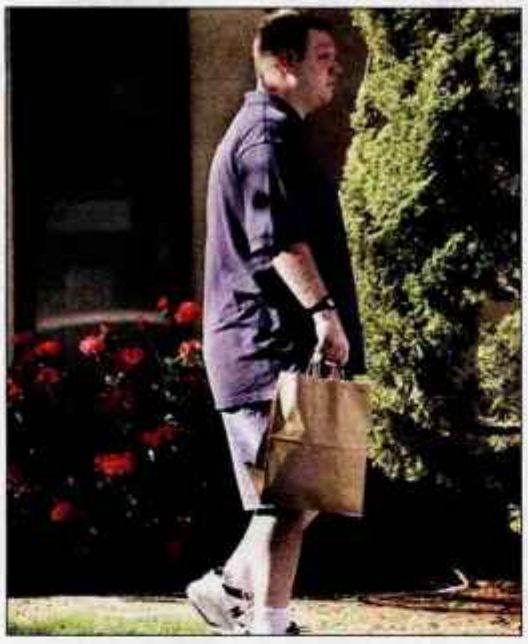

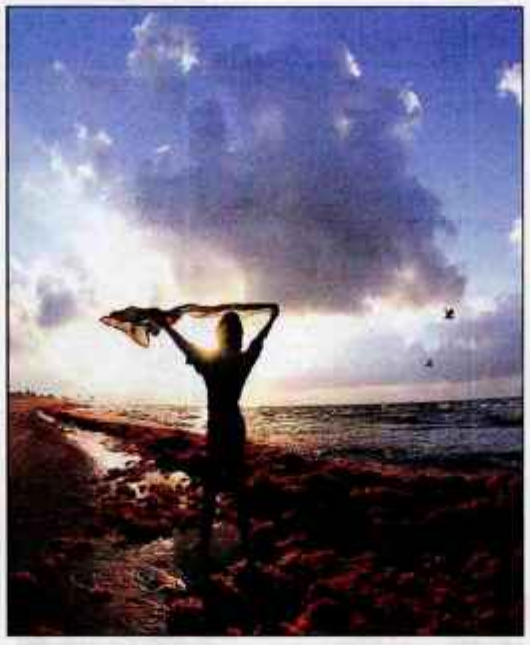

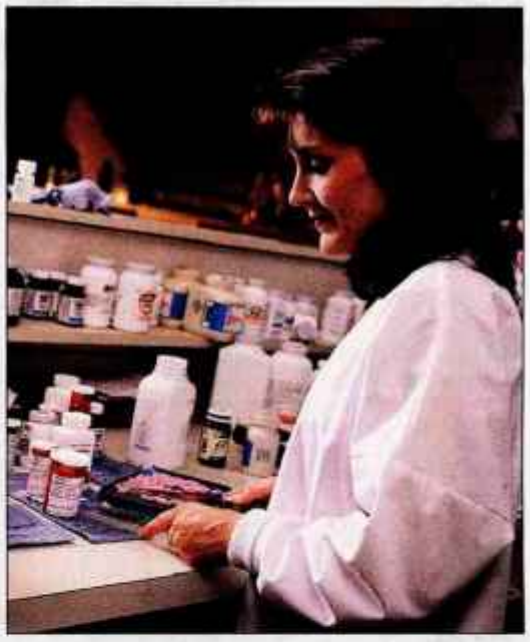

Piki žuželk so lahko nevarni

Vera Šarf Džindžinović

nasvet

Foto: Tina Dokl

Večina ljudi po piku žuželk - os, čebel, sršenov, čmrljev, nima večjih težav. Takoj po piku začutijo bolečino. Na mestu vboda se pojavi rdečica in večkrat tudi oteklina, ki po nekaj urah zbledi. Po piku si pomagamo tako, da mesto pika čim prej ohladimo z mrzlo vodo, ledom ali mrzlim predmetom. Mesta ne praskajmo! Takoj odstranimo želo, če je v koži, pri čemer pazimo, da ne stisnemo strupenega mešička.

Pri okrog pol odstotka ljudi se po piku žuželke sproži alergična reakcija. Alergična reakcija ni posledica strupa žuželke, ampak pomeni, da je prišlo do preburnega odziva organizma na nekatere sestavine strupa. Ko se alergijske reakcije enkrat pojavijo, jih lahko pričakujemo po vsakem nadaljnjem piku iste ali podobne žuželke. Po sestavi sta si podobna strupa čmrlja in čebele in tudi strupa ose in sršena. To pomeni, da ljudje, ki so alergični na strup ose, pogosto reagirajo z alergično reakcijo tudi po piku sršena. Alergična reakcija po piku čmrlja pa je posledica senzibilizacije na strup čebele.

Alergična reakcija se pojavi z močno, lahko zelo napeto oteklino, ki ostane več dni. Sistemska reakcija se pojavi skoraj vedno prej kot v eni uri po piku. Simptomi so lahko blagi - izpuščaj po koži celega telesa, srbež, otekanje okoli oči, lahko so zmerni - velik strah, nemir, krči v trebuhu, cmok v ustih, ali težki - dušenje, omotica in izguba zavesti. Bolniki s sistemsko reakcijo imajo po vnovičnem piku največkrat podobne ali blažje znake, lahko pa je reakcija tudi težja. Vzrok za alarm je pik žuželke v usta ali vrat, ker lahko oteklina na teh mestih oteži dihanje in povzroči zadušitev. Nevarni so tudi piki roja žuželk, ker lahko pride do sistemske zastrupitve.

Preventiva pred piki je še posebej pomembna za ljudi, ki so že doživeli sistemsko reakcijo. Držijo naj se naslednjih nasvetov: Čez dan naj bodo okna spalnic zaprta. Izogibati se je treba skladovnic hlodov, drv, trhlih panjev, odpadlih vej, ker ose rade delajo v njih gnezda. Po travi naj ne hodijo bosi. Ne hodijo naj v trgovine s sadjem in ne na tržnice ter naj ne pobirajo zelo zrelega sadja. Če jedo v naravi, naj pazijo na ostanke hrane, zlasti sadja in odprte pločevinke. V naravi naj nosijo ohlapna, svetla oblačila in ne pisanih. Žuželke privlačijo parfumi, laki za lase, dišeče kreme ... Če se približuje žuželka, naj ostanejo mirni.

Oseba, ki je že imela hujšo alergično reakcijo po piku žuželke, mora vedno nositi s seboj protialergijska zdravila in jih takoj po piku zaužiti. Osebe, ki so pri zdravniku dobile adrenalin v obliki ampule, si ob pojavu dušenja aplicirajo injekcijo v podkožje stegna ali roke. Osebe, ki imajo že zastarele sete samopomoči, naj jih zamenjajo pri svojem lečečem zdravniku. Obstojajo seti samopomoči za otroke in odrasle. Tableta, ki je laikom najbolj poznana, je Claritine, set pa vsebuje še tablete glukokortikoida in lahko tudi injekcije adrenalina.